ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
Zábřeh

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Brána k umění“

Platnost dokumentu od 1. 9. 2026

Kapitoly dokumentu zpracovali:

Identifikační údaje – Mgr. Pavel Doubrava
Charakteristika školy - Mgr. Pavel Doubrava
Zaměření školy a její vize - Mgr. Pavel Doubrava
Výchovné a vzdělávací strategie – Umělecká rada školy

HUDEBNÍ OBOR:

Studijní zaměření:
Hra na klavír – Mgr. Marie Vintrová
Hra na varhany – Mgr. Marie Vintrová
Hra na cembalo – Mgr. Marie Vintrová
Hra na elektronické klávesové nástroje – Bc. Ivo Čermák
Hra na housle – Bc. Aneta Kladivová
Hra na violu – Mgr. Dominik Kolčava
Hra na violoncello – Mgr. František Kolčava, DiS.
Hra na kontrabas - Mgr. František Kolčava, DiS.
Hra na zobcovou flétnu – Mgr. Gabriela Kubíčková
Hra na příčnou flétnu - Věra Jaššová
Hra na hoboj - MgA. Zdeněk Štěpánek
Hra na fagot – Mgr. Karolína Mynářová
Hra na klarinet - Libuše Effenbergerová, dipl. um.
Hra na saxofon - Libuše Effenbergerová, dipl. um.
Hra na trubku - Lubomír Vepřek
Hra na lesní roh - Blanka Pavlíková
Hra na tenor - MgA. Lukáš Václav
Hra na baryton - MgA. Lukáš Václav
Hra na pozoun - MgA. Lukáš Václav
Hra na tubu - MgA. Lukáš Václav
Hra na kytaru – Jana Kuzníková, DiS.
Hra na elektrickou kytaru – Jan Holota, DiS.
Hra na basovou kytaru – Jan Holota, DiS.
Hra na bicí nástroje - Vít Komárek, DiS.
Sólový zpěv – Lenka Hadová
Populární zpěv – Hana Johnová
EZHZT – Petr John, Bc. Jiří Sadil
Nauka o hudbě – Mgr. Petra Krňávková

VÝTVARNÝ OBOR – Mgr. Jan Knitl

TANEČNÍ OBOR - BcA. René Kuzník

LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR - Mgr. et Mgr. Ivana Molek Martykánová

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - Mgr. Gabriela Kubíčková
Vzdělávání žáků mimořádně nadaných - Mgr. Gabriela Kubíčková
Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy - Mgr. Gabriela Kubíčková

Obsah:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM 0

1 Identifikační údaje 7

2 Charakteristika školy 9

2.1 Počet oborů, velikost 9
2.2 Historie a současnost 9
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 9
2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce 10
2.5 Vybavení školy a její podmínky 10

3 Zaměření školy a její vize 11

4 Výchovné a vzdělávací strategie 13

4.1 Společně uplatňované postupy na úrovni školy nebo uměleckého oboru pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků 13
4.1.1 Strategie pro kompetence k umělecké komunikaci 13
4.1.2 Strategie pro kompetence osobnostně sociální 13
4.1.3 Strategie pro kompetence kulturní 13

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ 15

5.1 HUDEBNÍ OBOR 15
5.1.1 Vzdělávací oblast Hudební interpretace a tvorba 16
5.1.1.1 Studijní zaměření Hra na klavír 17
5.1.1.1.1 Učební plán 17
5.1.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 18
5.1.1.1.3 Vzdělávací obsah 19
5.1.1.2 Studijní zaměření Hra na varhany 28
5.1.1.2.1 Učební plán 28
5.1.1.2.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 29
5.1.1.2.3 Vzdělávací obsah 30
5.1.1.3 Studijní zaměření Hra na cembalo 38
5.1.1.3.1 Učební plán 38
5.1.1.3.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 39
5.1.1.3.3 Vzdělávací obsah 40
5.1.1.4 Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje 49
5.1.1.4.1 Učební plán 49
5.1.1.4.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 50
5.1.1.4.3 Vzdělávací obsah 51
5.1.1.5 Studijní zaměření Hra na housle 59
5.1.1.5.1 Učební plán 59
5.1.1.5.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 60
5.1.1.5.3 Vzdělávací obsah 61

5.1.1.6 Studijní zaměření Hra na violu ... 71
5.1.1.6.1 Učební plán ... 71
5.1.1.6.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 72
5.1.1.6.3 Vzdělávací obsah ... 73
5.1.1.7 Studijní zaměření Hra na violoncello ... 83
5.1.1.7.1 Učební plán ... 83
5.1.1.7.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 84
5.1.1.7.3 Vzdělávací obsah ... 85
5.1.1.8 Studijní zaměření Hra na kontrabas ... 93
5.1.1.8.1 Učební plán ... 93
5.1.1.8.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 94
5.1.1.8.3 Vzdělávací obsah ... 95
5.1.1.9 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu ... 103
5.1.1.9.1 Učební plán ... 103
5.1.1.9.2 Učební osnovy, název vyučovaných předmětů, charakteristika ... 104
5.1.1.9.3 Vzdělávací obsah ... 105
5.1.1.10 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu ... 115
5.1.1.10.1 Učební plán ... 115
5.1.1.10.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 116
5.1.1.10.3 Vzdělávací obsah ... 117
5.1.1.11 Studijní zaměření Hra na hoboj ... 125
5.1.1.11.1 Učební plán ... 125
5.1.1.11.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 126
5.1.1.11.3 Vzdělávací obsah ... 127
5.1.1.12 Studijní zaměření Hra na fagot ... 135
5.1.1.12.1 Učební plán ... 135
5.1.1.12.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 136
5.1.1.12.3 Vzdělávací obsah ... 137
5.1.1.13 Studijní zaměření Hra na klarinet ... 145
5.1.1.13.1 Učební plán ... 145
5.1.1.13.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 146
5.1.1.13.3 Vzdělávací obsah ... 147
5.1.1.14 Studijní zaměření Hra na saxofon ... 155
5.1.1.14.1 Učební plán ... 155
5.1.1.14.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 156
5.1.1.14.3 Vzdělávací obsah ... 157
5.1.1.15 Studijní zaměření Hra na trubku ... 165
5.1.1.15.1 Učební plán ... 165
5.1.1.15.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 166
5.1.1.15.3 Vzdělávací obsah ... 166
5.1.1.16 Studijní zaměření Hra na lesní roh ... 175
5.1.1.16.1 Učební plán ... 175
5.1.1.16.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika ... 176
5.1.1.16.3 Vzdělávací obsah ... 177

5.1.1.17 Studijní zaměření Hra na tenor 185
5.1.1.17.1 Učební plán 185
5.1.1.17.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 186
5.1.1.17.3 Vzdělávací obsah 187
5.1.1.18 Studijní zaměření Hra na baryton 195
5.1.1.18.1 Učební plán 195
5.1.1.18.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 196
5.1.1.18.3 Vzdělávací obsah 197
5.1.1.19 Studijní zaměření Hra na pozoun 205
5.1.1.19.1 Učební plán 205
5.1.1.19.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 206
5.1.1.19.3 Vzdělávací obsah 207
5.1.1.20 Studijní zaměření Hra na tubu 215
5.1.1.20.1 Učební plán 215
5.1.1.20.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 216
5.1.1.20.3 Vzdělávací obsah 217
5.1.1.21 Studijní zaměření Hra na kytaru 225
5.1.1.21.1 Učební plán 225
5.1.1.21.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 226
5.1.1.21.3 Vzdělávací obsah 227
5.1.1.22 Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru 235
5.1.1.22.1 Učební plán 235
5.1.1.22.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 236
5.1.1.22.3 Vzdělávací obsah 237
5.1.1.23 Studijní zaměření Hra na basovou kytaru 245
5.1.1.23.1 Učební plán 245
5.1.1.23.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 246
5.1.1.23.3 Vzdělávací obsah 247
5.1.1.24 Studijní zaměření Hra na bicí 255
5.1.1.24.1 Učební plán 255
5.1.1.24.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 256
5.1.1.24.3 Vzdělávací obsah 257
5.1.1.25 Studijní zaměření Sólový zpěv 265
5.1.1.25.1 Učební plán 265
5.1.1.25.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 266
5.1.1.25.3 Vzdělávací obsah 267
5.1.1.26 Studijní zaměření Populární zpěv 277
5.1.1.26.1 Učební plán 277
5.1.1.26.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 278
5.1.1.26.3 Vzdělávací obsah 279
5.1.1.27 Studijní zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba 289
5.1.1.27.1 Učební plán 289
5.1.1.27.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 290
5.1.1.27.3 Vzdělávací obsah 290

5.1.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby 299
5.1.2.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě, charakteristika 299
5.2 VÝTVARNÝ OBOR 305
5.2.1 Vzdělávací oblast Výtvarná tvorba 305
5.2.1.1 Studijní zaměření Komplexní výtvarná tvorba 305
5.2.1.1.1 Učební plán 306
5.2.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 306
5.2.1.1.3 Vzdělávací obsah 307
5.2.1.2 Studijní zaměření Nová výtvarná média 319
5.2.1.2.1 Učební plán 319
5.2.1.2.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 320
5.2.1.2.3 Vzdělávací obsah 321
5.2.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe výtvarného umění 338
5.3 TANEČNÍ OBOR 339
5.3.1 Vzdělávací oblast Taneční tvorba a interpretace 339
5.3.1.1 Studijní zaměření Pohybová tvorba 339
5.3.1.1.1 Učební plán 339
5.3.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika 340
5.3.1.1.3 Vzdělávací obsah 342
5.3.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe tanečního umění 354
5.4 LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR 355
5.4.1 Vzdělávací oblast Interpretace a tvorba 355
5.4.1.1 Studijní zaměření Dramatická a slovesná tvorba 355
5.4.1.1.1 Učební plán 356
5.4.1.1.2 Učební osnovy vyučovacích předmětů, název předmětů, charakteristika 357
5.4.1.1.3 Vzdělávací obsah 358
5.4.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe dramatického umění 368
6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 369
7 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných 371
8 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy 373
8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků 373
8.1.1 Zásady a kritéria hodnocení žáků 373
8.1.2 Způsob hodnocení žáků a kritéria pro klasifikaci 373
8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy 375

1 Identifikační údaje

- **Název ŠVP:** Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Zábřeh
- **Motivační název:** „Brána k umění“
- **Předkladatel:**
  - Název školy: Základní umělecká škola Zábřeh
  - Adresa školy: Školská 349/9, 789 01 Zábřeh
  - IČO: 64 09 51 51
  - Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Pavel Doubrava
  - Kontakty:
    - Tel.: 583 412 022, 583 450 187, 603 326 164, 603 475 417
    - E-mail: zus@zus-zabreh.cz
    - Web: http://zus-zabreh.cz
- **Zřizovatel:**
  - Název: Olomoucký kraj
  - Adresa: Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc
  - Kontakty:
    - Tel.: 585 508 111
    - E-mail: posta@kr-olomoucky.cz
    - Web: http://www.kr-olomoucky.cz
- **Platnost dokumentu od:** 1. 9. 2026

Č. j. ZUSZ518/2026

Datum: 27. 4. 2026

Podpis ředitele

Základní umělecká škola Zábřeh

2 Charakteristika školy

2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola Zábřeh identifikátor zařízení 600 004 449, zařazena do rejstříku škol pod identifikačním číslem (IZO) 110 006 992, patří ke středně velkým školám. Žáci zde mají možnost získávat základy vzdělání v **oboru hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém**. Cílová kapacita školy 820 žáků je využívána v maximální míře. Vzdělávání žáků zajišťuje na 40 pedagogů. Výuka probíhá v Zábřehu a v místech poskytovaného vzdělávání (pobočkách) Štíty, Jedlí, Olšany, Bušín a Postřelmov. Sídlem školy je budova ve Školské ulici v Zábřehu.

2.2 Historie a současnost

Vyučování v nově zřízené Městské hudební škole bylo zahájeno 1. ledna 1946. 122 žáků navštěvovalo klavírní a houslové oddělení.

V roce 1948 škola vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků přesídlila ze svého působiště na gymnáziu do budovy bývalé obecní školy ve Farní ulici, kde sídlí dodnes.

Od poloviny šedesátých let nabízí vzdělávání vedle oboru hudebního i v oboru výtvarném a tanečním. Stává se významnou institucí kulturního života celého regionu Šumperska a Jesenicka.

V květnu roku 1971 proběhl pod záštitou zábřežské LŠU první festival mládežnických dechových orchestrů. Toto setkání mladých hudebníků, dirigentů a skladatelů dechové hudby se v Zábřehu konalo každoročně až do roku 1985. Během patnácti ročníků festivalu navštívila naše město řada významných autorů.

V roce 1972 byl z iniciativy pedagogů školy založen Symfonický orchestr města Zábřeh, který ve městě působil až do počátku 90. let minulého století.

Od poloviny let osmdesátých se škola stává díky otevření literárně-dramatického oboru školou čtyřoborovou.

Významným je z hlediska organizace výuky rok 1990, ve kterém byla zahájena výuka v budově na Sušilově ulici. Škola tak získala nové prostory pro výuku dechového oddělení a tanečního a výtvarného oboru.

V dubnu roku 1997 obnovil svoji činnost Dechový orchestr ZUŠ Zábřeh, ve stejném roce zahajuje svou činnost také Junior Big band, který nabízí uplatnění zájemcům o taneční, swingovou a jazzovou hudbu. Obě hudební tělesa se zařadila mezi nejlepší orchestry základních uměleckých škol. Hojně vystupují nejen v ČR, ale i v zahraničí (Norsko, Řecko, Polsko, Německo, Francie atd.).

Významné mezníky v organizaci školy přicházejí koncem devadesátých let a počátkem nového tisíciletí. V roce 1997 se škola stala samostatným právním subjektem, jehož zřizovatelem byl ŠÚ Šumperk. Od 1. 1. 2001 je zřizovatelem Olomoucký kraj.

V únoru roku 2015 se škola stěhuje do nově zrekonstruovaného objektu ve Školské ulici. Naplňuje se tak mnohaletá snaha vedení školy o získání budovy s dostatečnou kapacitou pro výuku všech oborů tzv. pod jednou střechou.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Škola zaměstnává 46 pedagogů, z nichž všichni splňují odbornou kvalifikaci. O profesionalitě a aktivitě pedagogů svědčí úspěchy našich žáků v soutěžích, při talentových zkouškách na konzervatoře a školy uměleckého zaměření.

Pedagogové se v rámci DVPP pravidelně účastní vzdělávacích seminářů, přednášek a metodických kurzů ve svém oboru, čímž prohlubují a rozšiřují své dosavadní poznatky, seznamují se s novými trendy ve výuce a získávají nové podněty pro práci s dětmi.

Vztahy mezi učiteli jsou na vysoké profesionální úrovni, charakteristický je vzájemný respekt, vstřícnost a ochota při plánování uměleckých projektů. Významným faktorem, který se podílí na příznivém

klimatu školy, je komunikace mezi vedením školy a pedagogickým sborem i mezi pedagogy navzájem. Žáci i učitelé se spolupodílejí na vstřícném a bezpečném prostředí, ve kterém panuje vzájemná úcta a důvěra.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Jedním z hlavních dlouhodobých projektů naší školy je **systematická spolupráce s žáky mateřských, základních a středních škol**. Je samozřejmostí, že během školního roku připravujeme pro děti i mládež zábřežského regionu dva výchovně-vzdělávací programy s cílem obohatit jejich rozhled, vzdělání a estetické cítění, kdy se snažíme zábavnou formou přinést něco nového z oblasti hudby, divadla, tance i výtvarného umění. Programy reagují na aktuální dění ve světě umění, snaží se zachytit různost a změny chápání kultury, připomínají tradice, seznamují s historií. Tyto koncerty zhlédne každoročně přibližně 2 000 žáků MŠ, ZŠ a studentů SŠ.

Od roku 2010 se naše škola stala pořadatelem **„Mezinárodních interpretačních kurzů Zábřeh."** Projekt je zaměřen především na cílovou skupinu žáků ZUŠ, posluchačů konzervatoří, studentů vysokých škol s hudebním zaměřením a zájemců z řad širší veřejnosti, kteří mají zájem prohloubit své znalosti v oblasti interpretace hudby. Kurzy se otevírají v oborech: klavír, cembalo, klasický zpěv, housle, violoncello a komorní hra. Jedná se o unikátní projekt v rámci Olomouckého kraje s širokým nadnárodním dopadem. Sedmidenní program nabízí koncerty předních sólistů i komorních souborů z ČR i zahraničí, koncert lektorů, odborné přednášky z oblasti interpretace uměleckého díla, otevřené workshopy, koncerty účastníků kurzů, společenský večer. Odborná stránka výuky je zajištěna předními umělci a pedagogy z České republiky i zahraničí. Více informací o projektu je možno získat na www.kurzyzabreh.cz.

Regionální a mezinárodní spolupráce školy je naplňována především aktivní činností dechového orchestru. Zkušenosti jsou vzájemně předávány prostřednictvím výměnných koncertů, seminářů apod. Od roku 2002 se spolupráce rozšířila také za hranice České republiky.

V roce 2007 se naše škola stala spolupořadatelem mezinárodního festivalu **Hudba bez hranic**, na kterém vystupují přední mládežnické dechové orchestry a mažoretkové soubory z ČR a zahraničí. Festival probíhá na několika místech našeho regionu, účastní se ho pravidelně zhruba 500 účinkujících. Cílem festivalu je podporovat tradici setkávání evropské mládeže, přispět k vytváření vzájemného přátelství prostřednictvím poznávání historie, kultury a mentality obyvatel sousedících zemí střední Evropy.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Materiálně technické zajištění školy je na vyhovující úrovni. Škola je vybavena potřebnou technikou nutnou pro zabezpečení administrativy školy (např. PC, kopírky, …). Hudební nástroje jsou udržovány v dobrém technickém stavu a v případě potřeby jsou zapůjčovány zájemcům z řad žáků školy.

Podmínky na pracovištích mimo Zábřeh lze charakterizovat jako vyhovující. Nové sídlo školy ve Školské ulici v Zábřehu díky své prostorové kapacitě a vybavenosti nabízí výborné podmínky pro práci všech pedagogů v jednotlivých oborech. Škola disponuje tanečním sálem, učebnou pro literárně-dramatický obor, výtvarnými ateliéry pro výtvarný obor, zkušebnou pro orchestry a komorní soubory, která zároveň slouží i jako nahrávací studio, koncertním sálem, učebnou pro hudebně teoretické předměty a dostatečným počtem učeben pro individuální výuku v hudebním oboru. Velkým přínosem jsou i prostory pro zázemí jednotlivých oborů - šatny, sklady kostýmů a hudebních nástrojů, archivy notového materiálu a další.

3 Zaměření školy a její vize

Zaměření školy:

Hlavním atributem naší školy je **komplexnost estetického vzdělání**, které dětem zprostředkováváme. Naší snahou je umožnit žákům jednotlivých oddělení vzájemně se obohacovat při společných aktivitách a praxí si uvědomit provázanost všech uměleckých oborů. Žáci hudebního oboru mají možnost docházet do komorních souborů různých nástrojových obsazení, dechového či jazzového orchestru, kde si mohou ověřit své instrumentální dovednosti. Všechny aktivity jsou podporovány a vytvářeny co nejvhodnější podmínky pro jejich další rozvoj.

Vize školy:

Počátek nového tisíciletí s sebou přináší rychlý rozvoj počítačové techniky, která proniká i do oblasti hudby a výtvarného umění. Existence programů, jež umožňují komponovat, harmonizovat, pořizovat notový zápis, upravovat fotografie a mnoho dalších činností, vyvolává zájem a potřebu ze strany veřejnosti seznámit se i s touto problematikou. Proto se budeme snažit uspokojit požadavky a zajistit kvalitní vzdělávací nabídku i v oblasti multimediální tvorby a v oblasti elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba.

Chceme umožnit realizovat se i zájemcům z řad dospělých formou zastřešení činnosti orchestrů a souborů s možností aktivní účasti všech hudebníků bez omezení věku.

Chceme být školou, která bude poskytovat umělecké zážitky ve všech formách umění, a proto jsme pro ni zvolili název **„Brána k umění“.**

4 Výchovné a vzdělávací strategie

4.1 Společně uplatňované postupy na úrovni školy nebo uměleckého oboru pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Výchovné a vzdělávací strategie naší školy jsou formulovány na základě klíčových kompetencí žáků. Zatímco klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností a postojů důležitých pro rozvoj žáka po stránce umělecké (jsou vyjádřením schopností žáka tvořit a vnímat umělecké dílo a také je interpretovat), cílem strategií je definovat postup směřující k utváření, rozvíjení a dosahování těchto kompetencí.

Společně uplatňované strategie jsou formulovány totožně pro všechny umělecké obory školy. Pro přehlednost jsou uvedeny v blocích podle jednotlivých klíčových kompetencí. Je však zřejmé, že některé strategie se mohou vzájemně prolínat, doplňovat a spolupůsobit.

4.1.1 Strategie pro kompetence k umělecké komunikaci

Učitel:

- volí vhodnou formu výuky, odpovídající fyzické a mentální vyspělosti dítěte,
- seznamuje žáka s možnostmi zvládnutí nových technických a výrazových prvků, případně je sám názorně předvede,
- vytváří při výuce komunikativní prostředí (zajímá se a usměrňuje pocity a představy žáka spojené s interpretací uměleckého díla, vede žáka k rozpoznání a hlubšímu pochopení jeho obsahu),
- rozšiřuje žákovi obzor v daném studijním oboru ukázkami základních děl, doporučením vhodné literatury, nebo návštěv kulturních akcí,
- vede žáka k vědomé sebereflexi, aby byl schopen zdokonalení vlastního uměleckého projevu,
- je otevřený k širšímu spektru uměleckých žánrů, respektuje žákovu profilaci podle jeho zájmu a preferencí.

4.1.2 Strategie pro kompetence osobnostně sociální

Učitel:

- dává svým vlastním jednáním žákům pozitivní příklad, jak vytvářet kvalitní a zdravé vztahy ke svému okolí i k sobě samému,
- svým vzorem vede žáky k osvojení si vhodných pracovních návyků, chodí do vyučování včas, má hodinu pečlivě připravenou a uvědomuje si svou zodpovědnost vůči žákům,
- je spravedlivý, trpělivý a má nestranný postoj ke všem žákům, ke každému z nich nachází osobní přístup založený na jedinečnosti žákovy osobnosti,
- je průběžně v kontaktu s rodiči, dle možností je seznámen s rodinným prostředím žáka, jeho zájmy, a to vše bere v úvahu při své pedagogické práci,
- hodnotí žákovy pracovní návyky a jeho výsledky, vhodně ho motivuje, podporuje v něm zdravé sebevědomí a vede ho k objektivnímu sebehodnocení,
- vytváří žákovi dostatek příležitostí k zapojení se do společných uměleckých aktivit a vyžaduje zodpovědný přístup ke spolupráci a odpovědnost za společný výsledek.

4.1.3 Strategie pro kompetence kulturní

Učitel:

- seznamuje žáka s přínosem a hodnotami uměleckých děl různých historických období,
- pomáhá žákovi v hledání a utváření vlastního pozitivního vztahu ke kultuře a k umění,
- s žáky vede diskuse o kultuře a umění, podněcuje k samostatnému úsudku a respektuje jejich zájmy a názory,

- jde žákovi příkladem vlastní uměleckou činností, uměleckými zkušenostmi a osobním postojem,
- poskytuje žákovi dostatek podnětů, které mu umožní pohled na umělecké a kulturní skutečnosti z více úhlů (poslechem CD, DVD, internetu, návštěvou koncertů, divadelních představení a výstav) a pomáhá žákovi orientovat se v široké nabídce umělecké produkce,
- vytváří žákovi příležitosti k prezentaci výsledků svého uměleckého vzdělávání.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

5.1 HUDEBNÍ OBOR

„Hudba je zjevení vyššího rozumu a moudrosti.“

Ludwig van Beethoven

Na počátku třetího milénia, v době internetu, mobilních telefonů a v době stále se zrychlujícího vědeckotechnického vývoje, jsou hranice našeho poznání stále posouvány. Tato skutečnost se zásadně dotýká i fenoménu hudby, jež se právě díky novým zdokonalujícím se technickým vymoženostem stává dostupnější v celé své šíři.

Je přirozené, že hudební vkus většiny z nás je formován především masmédii, jejichž masová produkce lehčích hudebních žánrů nás soustavně obklopuje. Základní umělecká škola nemá v tomto smyslu snadnou úlohu, avšak drží v rukou jeden pomyslný triumf. Může se spolehnout na dlouholetou tradici hudebního vzdělávání, která i přes dynamický vývoj společnosti zatím stále trvá.

Je nezbytné flexibilně reagovat na dobu a dokázat děti motivovat k práci na sobě samých, která by měla být z velké části též zábavou, sebepoznáním a vášní. Základní umělecká škola sice nemůže postihnout a reflektovat všechny stránky dětského nitra, nicméně prostřednictvím umění je schopna podat onu pomocnou ruku, jež vyzvedne a rozvíjí individuální kvality žáka a zvyšuje tím i jeho schopnost porozumět světu hudby a umění vůbec.

Pokud chceme, aby hudební obor naší školy zajišťoval komplexní hodnotnou výuku, musíme si uvědomit, že samotný výukový proces je mnohem složitější, než by se mohlo zdát, především z psychologického pohledu. Naše pedagogické působení by mělo zahrnovat více různých zaměření, a to nejen z hlediska jednotlivých aspektů nástrojové hry (případně sólového či sborového zpěvu), ale i z hlediska formování žáka jako osobnosti a respektování zákonitostí vývojové psychologie jedince. Je pochopitelné, že nejvíce času a energie věnujeme ryze dovednostním činnostem, ať už se jedná o nástrojovou (hlasovou) techniku v řemeslném slova smyslu, nebo o výrazové aspekty interpretace. Naše působení však má – či mělo by mít – přesahy do roviny osobnostního rozvoje žáka, který potřebuje získat určité pracovní návyky rostoucí z pocitu zodpovědnosti a s tím se pojící snahy vypořádat se s novými podněty a výzvami. Je dobré vštípit žákovi určitý pevný režim domácí přípravy, aby si zvykl na odpovědnost vůči sobě i svému okolí. Konkrétně u komorní hry lze hovořit i o zodpovědnosti žáka vůči svým kolegům, neboť výsledný hudební projev je v tomto případě kolektivní záležitostí. Jde zkrátka o to, aby byl žák schopen uvědomovat si hodnotu poctivého osobního nasazení při řešení problému.

Poslání učitele tedy nepředstavuje pouze naplňování výukových cílů v užším slova smyslu, ale rovněž soustavné celkové výchovné působení. Máme v našich rukou možnost a zároveň povinnost kultivovat žákovo hudební nitro, citlivě reagovat na jeho osobnost, specifické dispozice, a být tak aktivním spolutvůrcem jeho hudebního rozvoje. Máme za úkol probudit žákovo sluchově emoční vnímání, učíme jej hledat hloubku a krásu hudby, na první pohled ne vždy zcela zjevnou. Seznamujeme žáka s různými hudebními obdobími, styly a žánry, čímž rozvíjíme a tříbíme jeho vkus. Nikdy bychom neměli litovat času vynaloženého pro komunikaci se žákem o ryze hudebně estetických záležitostech. Je důležité, aby hudba i samotná hra na nástroj představovala pro žáka určitý zdroj zážitků, které jsou svým způsobem jedinečné, a žák díky jim považuje svůj vztah k hudbě za plus ve svém životě. Právě uvědomění si tohoto daru hudby může inspirovat žákův následný život coby dospělého jedince, který cítí potřebu předávat své hudební prožitky a zkušenosti ostatním lidem.

Je třeba neustálého směřování k ideálu – tedy k situaci, kdy naši školu opouští absolvent, který nemusí mít sbírku diplomů z různých soutěží, avšak odnáší si s sebou do života vřelý vztah k hudbě, dokáže

rozpoznat pravé umělecké hodnoty, je vnímavý ke kulturnímu odkazu, a ve chvíli, kdy přestává být žákem základní umělecké školy, svůj hudební nástroj neopouští. V tomto případě i cesta může být cíl, neboť každý zlomek z tohoto ideálu má cenu zlata – a to bez přehánění. Tajuplný svět hudby představuje určitý dar, jehož tajemství musíme s dětmi společně odkrýt. Je na nás, abychom dětem správně podali klíč k umění, neboť akt odemknutí pomyslné brány již záleží hlavně na nich.

Vzdělávací obsah hudebního oboru je v základním uměleckém vzdělávání, tedy i na naší škole, tvořen vzdělávacími oblastmi **Hudební interpretace a tvorba** a **Recepce a reflexe hudby**. Obě oblasti pak nelze chápat jako oddělené celky hudebního vzdělávání, ale jako vzájemně provázané a na sebe působící části studia.

5.1.1 Vzdělávací oblast Hudební interpretace a tvorba

Tato vzdělávací oblast žákovi umožňuje získávat a postupně rozvíjet techniku hry na hudební nástroj, zdravý a správný způsob zpěvu, případně je žák pedagogem podporován a veden při cestě k tvorbě samotné – tedy k hudební kompozici. Během studia žák získává základní hudební návyky, které následně využívá při interpretaci hudby, tedy jejím zprostředkováním od autora k případnému posluchači, nejen jako sólista, ale i jako spoluhráč komorní hry či zpěvu. Získané znalosti a dovednosti v dané oblasti může nadále uplatňovat při hudební improvizaci nebo například při využívání moderních technologií v hudbě atd.

Hudební interpretace a tvorba je na naší škole realizována v podobě individuální výuky (např. sólová hra na nástroj, sólový zpěv) a podobě výuky kolektivní (např. komorní hra, dechový orchestr, sborový zpěv).

5.1.1.1 Studijní zaměření Hra na klavír

Výuka hry na klavír představuje v dnešní době stále velmi žádanou oblast hudebního vzdělávání. Studium klavírní hry má svá specifika vycházející z charakteru tohoto nástroje. Instrumentální dovednost se nabývá komplexním způsobem, jednotlivé dílčí aspekty klavírní hry jsou postupně propojovány v jeden syntetický celek. Získat potřebný souhrn dovedností a schopností vyžaduje čas, úsilí a individuální přístup.

Během studia se žák seznámí se skladbami různých stylových období, hraje sólově i čtyřručně, má možnost doprovázet jiné nástroje a prezentovat své pokroky na veřejných koncertech. Studium I. i II. stupně je zakončeno absolventským vystoupením.

V celém vyučovacím procesu je respektována žákova vrozená hudební a dovednostní dispozice. Pedagogické působení zahrnuje i aspekt formování a kultivování osobnosti žáka.

Hudba i samotná hra na klavír představuje pro žáka jedinečný zdroj zážitků, díky nimž může vstoupit do světa umění a obohatit tak svůj život.

5.1.1.1.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na klavír	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na klavír	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- přípravné studium je vyučováno individuálně nebo ve skupince dvou žáků,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena.

5.1.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na klavír

Studium hry na klavír má své vývojové etapy i své zákonitosti.

Od začátku studia je zaměřena pozornost na rozvoj hudebně sluchových dispozic žáka. Uvědomělé naslouchání je primárním předpokladem pro vyspělou technickou i výrazovou stránku hry. Tvorba tónu nespočívá pouze v mechanickém stisku klávesy, závisí na aktivní vnitřní sluchové představě a specifickém pocitu při tvorbě tónu.

Nejvíce času a energie je věnováno ryze dovednostním činnostem - klavírní technice a výrazovým aspektům interpretace. Žák si postupně osvojuje různé druhy úhozů, principy frázování, široké spektrum artikulačních nuancí, využívá paletu barevných odstínů klavírního zvuku za přispění pedalizace. Postupně je rozvíjena schopnost pohotové orientace v notovém zápisu i hra z listu. Rozšiřuje se i rozsah a technická náročnost hraných skladeb, využívají se specifické dovednosti a znalosti při hře zpaměti.

Žák je postupně seznamován s různými hudebními obdobími, je rozvíjen a tříben jeho vkus, má možnost komunikovat o estetických tématech, rozvíjet a zušlechťovat své postoje a názory.

V průběhu výuky je formována také osobnost žáka – budují se správné pracovní návyky, pevný režim domácí přípravy, poctivé osobní nasazení při řešení problémů, schopnost vypořádat se s novými podněty a výzvami, odpovědnost vůči sobě i kolegům (např. při skupinové interpretaci).

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova hudební, dovednostní i psychická dispozice.

Předmět Komorní hra

Polyfonní charakter klavíru značně rozšiřuje jeho využití. Díky možnosti akordické sazby je klavír často používán jako doprovodný nástroj. Předmět Komorní hra připravuje sólového klavíristu na tuto skutečnost. Nabízí možnost společenského uplatnění získaných nástrojových dovedností, využívá přirozené potřeby dětí setkávat se s ostatními při společném díle, vede k poctivému a zodpovědnému osobnímu nasazení jednotlivce, ukazuje na smysluplnost umělecké angažovanosti a je příležitostí k sebeuplatnění a prožívání pocitu sebehodnoty.

Předmět Komorní hra je realizován formou těchto činností:

komorní hra	klavírní doprovod zpěvu a jiných nástrojů,
komorní hra se zaměřením na multimédia	integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe
čtyřruční hra	2 – 4 žáci (možnost hry na 2 klavíry),
klavírní praktikum	tvorba doprovodů, alternativních melodií, volná improvizace, hra podle akordických značek,
varhanní doprovod	elementární harmonizace,

sborový zpěv sluchová představa interpretace, intonace podle not.

Příprava k realizaci těchto činností probíhá již od samého začátku studia. Žák je sluchově i technicky připravován na hru akordů, v elementárním doprovodu písní je rozvíjeno jeho harmonické cítění. Pohotové čtení not a dovednost hry z listu jsou stále prohlubovány jako důležitý předpoklad úspěšného uplatnění se ve skupinové interpretaci. Společnou hrou s pedagogem se žák učí rychle reagovat, využívat sluchovou kontrolu, soustředit se, stává se hudebně vyspělejším.

V rámci komorní hry je věnována velká pozornost tvorbě doprovodů. Doprovod lidových i populárních písní je systematicky rozvíjen a prohlubován až k pohotové četbě akordických značek a automatizaci doprovodných systémů. Někteří žáci rozvíjí své improvizační schopnosti v tzv. volné improvizaci – tvorba svébytných melodicko-harmonicko-rytmických struktur, tvorba volných i variačních alternativních melodií.

Při všech těchto činnostech je současně cíleně rozvíjena schopnost vnitřní sluchové představy, doplněna ve Sborovém zpěvu i v Klavírním praktiku a o intonaci jednotlivých intervalů až po interpretace jednoduchých vícehlasých skladeb, umožňujících vnímat jednotlivé horizontální zvukové vrstvy a orientovat se v nich – využití např. v polyfonní hře. Náplní Sborového zpěvu je navíc správné dýchání - jako princip výstavby fráze - a výslovnost, která pomáhá pochopit zákonitosti hudební artikulace, fráze a agogiky.

Činnost Klavírní praktikum je určeno pro žáky 4. a 5. ročníku, ostatní činnosti mohou navštěvovat žáci 4. – 7. ročníku I. stupně a žáci 1. – 4. ročníku II. stupně.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů.

Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi.

Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.1.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium dostatečně prověří zájem dítěte i jeho schopnosti a dispozice pro další studium. Poskytuje žákovi dostatek podnětů a spolehlivý základ pro jeho následný pianistický rozvoj. Prioritou je hudební rozvoj dítěte ve všech jeho aspektech – rytmickém, sluchovém i intonačním. Na něj navazuje rozvoj jeho dovednosti hry na nástroj.

Předmět Hra na klavír

2. ročník

Hravou formou je v dětech probouzen vztah k hudbě, prožívána radost a uspokojení z jejího aktivního provozování. Dítěti je dopřáván dostatek času k osvojení si nového učiva a jeho začlenění do souboru ostatních poznatků. Je budován citlivý vztah mezi učitelem a žákem, podporována aktivní spolupráce rodičů na edukaci dítěte.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen s nástrojem. Při hře na nástroj správně sedí. Uvolněně pracuje s jemnou motorikou při tvorbě tónů. Uplatňuje sluch k reprodukci i kontrole hry. Rozumí zákonitosti notového záznamu.

Žák:

- pojmenuje bílé klávesy,
- uplatní rovný posed u nástroje s využitím opory nohou,
- zahraje portamento a staccato,
- zopakuje rytmus slova, říkadla,
- rozliší notu celou, půlovou a čtvrťovou,
- zahraje jednoduchou melodii podle sluchu,
- při hře vystřídá podle zápisu pravou a levou ruku.

Přijímací zkouška:

- 2 skladby (různého charakteru).

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium I. stupně představuje sedmiletý výukový program, který zajišťuje osvojení si a rozvoj potřebných návyků, dovedností a schopností nezbytných pro klavírní interpretaci. Hlavní didaktickou metodou je imitace a následné utvrzování až postupná automatizace požadovaných dílčích i finálních úkonů. Do celého procesu je tak zapojován zrak, sluch, hmat, vnitřní představa, paměť, uvědomělost tělesných dispozic a funkcí, intelekt, volní a emoční schopnosti, sebekontrola, sebehodnocení. Je rozvíjen veškerý potenciál žáka.

V průběhu sedmi let je budována a zdokonalována klavírní technika, principy tvorby tónu, výrazových možností a nuancí; je rozvíjena sluchová představivost a hudební paměť, zpřesňována četba notového záznamu, využívána narůstající znalost hudební teorie k rozborům skladeb a následné stylové interpretaci. Je využívána subjektivní pozitivní zkušenost žáka k dosahování vyšších stupňů a cílů, je motivován a budován kvalitní vztah k hudbě a umění.

Předmět Hra na klavír

1. ročník

Pozornost se zaměřuje na motivaci žáka ke studiu tohoto nástroje. Jsou voleny citlivé metody při budování správných návyků – pozice těla, rukou, celkové uvolnění. Jsou pokládány základní kameny klavírní techniky, tvorby tónu i četby notového zápisu. Je organizována domácí příprava i posloupnost nácviku při dosahování výukových cílů.

Vzdělávací cíl:

Žák využije základní pianistické návyky. Citlivě vytvoří kvalitní tón, hmatově předvede předepsané druhy úhozů. Využije aktivně sluch k primární představě i sekundární kontrole. Pohotově přečte notový i rytmický zápis.

Žák:

- uplatní při hře uvolněné držení těla a přirozené držení ruky,
- pojmenuje všechny bílé klávesy v malé, jedno a dvou čárkované oktávě,
- zahraje portamento, staccato a legato všemi prsty,
- předvede podklad palce,
- přečte notový zápis f – g1,
- rozliší rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrťová, osminová),
- předvede hru mf, f, p,
- použije dvojhmatů k jednoduchým doprovodům písní.

Postupová zkouška:

- 3 skladby různého charakteru.

2. ročník

Vhodně volenými skladbami i prstovými cvičeními je rozvíjena prstová pohotovost a úhozová způsobilost. Jsou budovány základní výrazové dovednosti, rozšiřována schopnost sluchové představy i kontroly. Důležitou roli stále hraje imitace učitelova příkladu.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje samostatností a pohotovostí jednotlivých prstů v předepsaných úhozech a využije nezávislost rukou. Propojí uvědoměle výrazové a technické prvky hry za účasti sluchové sebekontroly.

Žák:

- zahraje odtah, dvojhmaty,
- zahraje stupnice od bílých kláves zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť (tenuto, staccato),
- vyjmenuje a přečte noty v rozsahu c – g2,
- použije vhodné výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby,
- použije tóniky a dominanty při doprovodu jednoduchých lidových písní,
- předvede hru nezávislosti rukou.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur – zvlášť, akordy s obraty zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

3. ročník

Je prohlubován základ návyků a dovedností, hudební cítění a nutnost propojování teoretických i praktických poznatků. Cíleně je pracováno na výstavbě kantilény na základě sluchové představy. Žák je inspirován výběrem repertoáru.

Vzdělávací cíl:

Žák použije při hře základní úhozy. Pohotově přečte notový zápis, zahraje zpaměti jednoduché skladby. Předvede plastickou hru. Vyjmenuje interpretační zásady jednoduchých skladeb různých období.

Žák:
- předvede vázání dvojhmatů,
- zahraje durové stupnice v protipohybu na bílých klávesách,
- zahraje mollové stupnice zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť (tenuto, staccato a rozloženě),
- odliší dynamicky melodii a doprovod,
- použije pedál podle návodu pedagoga,
- doprovodí jednoduchou píseň harmonickými funkcemi T, S, D.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur v protipohybu, 1 stupnice moll – zvlášť, akordy – zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

4. ročník

Jsou rozšiřovány individuální tempové i výrazové možnosti žáka. Je kladen důraz na samostatnou práci i řešení problémů spojených s realizací skladeb. Pozornost je zaměřena na adekvátní interpretaci polyfonních skladeb. Pokračuje poznávání hudební literatury. Rozvíjena je i hra z listu, zdokonalována hra zpaměti.

Vzdělávací cíl:
Žák ovládá více druhů techniky, zahraje kultivovaně. Vkusně uplatní pedál. Vysvětlí a použije základní harmonické funkce, ovládá elementární harmonickou analýzu.

Žák:
- zahraje stupnice dur a moll v rovném pohybu na bílých klávesách,
- zahraje kvintakord s obraty dohromady (tenuto, staccato a rozloženě),
- rozdělí skladbu na logické celky,
- předvede synkopický pedál,
- zvýrazní téma v jednoduchých polyfonních skladbách.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím oběma rukama dohromady,
- 1 klasicismus (jednoduchá forma), 1 přednes.

5. ročník

Do repertoáru jsou podle konkrétních dispozic žáka zařazovány rozsáhlejší skladby. Zvyšují se nároky na provedení skladeb – technika, tempo, kvalita tónu, vedení hlasů i stylová interpretace. Jsou využívány znalosti základních harmonických funkcí pro hru zpaměti, rozčlenění hraných skladeb, jsou definovány zákonitosti jednoduchého formálního rozboru.

Vzdělávací cíl:
Žák pohotově přečte notový zápis. Samostatně nastuduje náročnější i rozsáhlejší skladby. Rozčlení skladbu na logické celky. Ovládá plastickou hru polyfonie, uplatní jednoduchou ornamentiku.

Žák:
- předvede velký rozklad čtyřhlasého akordu s obraty zvlášť,
- najde základní harmonické funkce – T, S, D v dané tónině,
- předvede pedalizaci s respektem k čisté harmonii,
- vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb,

- předvede přehledný nástup a vedení hlasů v polyfonní hře,
- použije melodické ozdoby – nátryl, mordent a příraz.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur i moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím – čtyřhlasý akord zvlášť rozloženě,
- 1 skladba klasicismus/baroko (jednoduchá polyfonie), 1 přednes.

6. ročník

Žákův repertoár je rozšiřován úměrně jeho schopnostem. Je budován rozhled a orientace v základní klavírní literatuře. Technická a výrazová vyspělost se stává klíčem ke stylové interpretaci, žák je veden k přesnému vyjadřování charakteru skladeb, jsou rozšiřovány výrazové prostředky. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede elementární harmonickou i formální analýzu. Popíše zásady stylové interpretace.

Žák:

- zahraje durové stupnice kombinovaným pohybem,
- zahraje mollové stupnice rovným pohybem,
- samostatně nastuduje skladbu na úrovni 2. ročníku,
- použije sluchovou kontrolu při správné pedalizaci,
- rozebere studovanou etudu a určí v ní základní harmonické funkce,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím – velký rozklad s obraty zvlášť,
- 1 skladba baroko (rozsáhlejší polyfonní skladba)/klasicismus (sonatina), 1 přednes.

7. ročník

Závěrečný ročník prvního stupně je charakterizován přípravou na absolventský výkon. Výběr repertoáru pro absolventský koncert koresponduje s žákovým vkusem a hudebním rozhledem, je vybírán s ohledem na jeho interpretační dovednosti a možnosti. Žák propojuje všechny poznatky získané a upevněné během sedmiletého studia. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje skladby s technickou a výrazovou vyspělostí. Samostatně nastuduje skladbu. Využije znalosti harmonie i hudebních forem k vyspělé hře zpaměti.

Žák:

- při hře dodrží hranice frází a logických celků skladby,
- prokáže individuální zvukovou a interpretační představu,
- předvede stylovou interpretaci u hraných skladeb,
- použije pedál současný i synkopický,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,

- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba podle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Vstupem do předmětu Komorní hra je Klavírní praktikum /viz výše/. Po dohodě s učitelem žák následně navštěvuje další nabízené činnosti v rámci předmětu Komorní hra.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní četbu notového záznamu i znalosti tonálních a harmonických souvislostí při skupinové interpretaci. Zahraje podle akordických značek a vytvoří jednoduchý doprovod. Využije sluchovou představu k analýze i intonaci ve Sborovém zpěvu.

Žák:
- provede skladbu s rytmickou přesností a dynamickým rozlišením,
- předvede doprovod písní dle akordických značek,
- zareaguje na gesto dirigenta či spoluhráče.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Studium II. stupně má jistá specifika, která jej odlišují od stupně prvního. Zatímco I. stupeň studia naplňovalo cílené vstřebávání teoretických i praktických poznatků, řemeslné zdokonalování dovedností a schopností, realizace sluchových představ a získávání prvních interpretačních zkušeností, v II. Stupni dochází k určité modifikaci priorit pedagogického působení. Po ryze klavírně dovednostní stránce můžeme navázat na konkrétní úroveň žákových schopností, které během dosavadního studia získal. Na druhou stranu nemůžeme přehlížet úroveň jeho duševní vyspělosti. Setkáváme se s mladým člověkem, který svým rozhodnutím pokračovat ve studiu jasně demonstruje svůj hlubší zájem o hudbu, naznačuje svůj žebříček priorit. Uvědomuje si jakousi výlučnost svého postavení a chce se dále rozvíjet v této oblasti. Vnímá studium často jako další výzvu a možnost vyniknout. Tato seberealizace se stává důležitým motivačním prvkem a je respektována.

Pedagogické působení je rozšířeno a prohloubeno zvláště v rovině komunikace. Učitel zastává daleko více funkci konzultanta a partnera než autoritu, předávající své poznatky. Žák je veden k hudebně estetickým diskusím nejen v oblasti interpretace konkrétní skladby, ale rovněž jejího začlenění do dobového kontextu, je prohlubována znalost dějin hudby.

Studium II. stupně je klíčové právě v rozvoji žákovy kompetence k umělecké komunikaci a kompetence kulturní. Znamená přínos v celkovém prohlubování vztahu k hudbě a další kultivaci žákovy osobnosti. Navíc dostatečně široká nabídka klavírní literatury inspiruje a umožňuje žákovi přejít do jasné osobní profilace, zaměření se na určité žánrové spektrum.

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova osobnost i jeho hudební, dovednostní i psychická dispozice. Studium II. stupně představuje v zásadě flexibilní tvůrčí spolupráci.

Postupová zkouška je zařazena na konci druhého ročníku. Studium je zakončeno absolventským vystoupením.

Předmět Hra na klavír

1. ročník

Individuální studium se zaměřuje na prohlubování a rozvíjení technických a výrazových dovedností žáka. Je rozvíjena samostatná detailní práce na skladbách, podporována odborná analýza – harmonická i formální. Žák je inspirován učitelem v nabídce rozličných žánrů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák pohotově přečte notový zápis, zvolí vhodné výrazové prostředky pro vyjádření svých hudebních představ, samostatně a citlivě použije pedál. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí pro hru zpaměti i k pochopení záměru skladby.

Žák:

- využije základní druhy technik (oktávová, lomené akordy) na vybraných skladbách,
- při hře zpaměti využije znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Žák je veden k samostatné práci ve všech fázích nácviku skladeb, k nalézání vhodných metod při realizaci vlastních i skladatelových představ. Je povzbuzován k osobní interpretační profilaci. Je rozšiřován výběr skladeb. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně vyřeší individuální problémy při interpretaci. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí, slovně zanalyzuje, zformuluje myšlenky, definuje zásady stylové interpretace, disponuje znalostmi z dějin hudby a dokáže jich využít při interpretaci.

Žák:

- vyřeší samostatně elementární technické problémy v interpretovaných skladbách,
- předvede analýzu použitých skladebných technik,
- použije výrazové nuance,
- popíše základní zásady interpretace hudebních epoch,
- použije samostatně a citlivě pedál,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a moll kombinovaně,
- čtyřhlasý akord – velký rozklad kombinovaně k hraným stupnicím,
- 1 skladba baroko/klasicismus (skladba závažnějšího charakteru), 1 přednes.

3. ročník

Žák je veden k hudebně estetickým diskusím jak v oblasti interpretace studované skladby, tak jejího začlenění do kontextu dějin hudby. Je cíleně veden k seberealizaci v rámci veřejných vystoupení, je budováno jeho sebeuvědomění, prožívání sebehodnoty. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše zásady práce na skladbě ve všech jejích fázích. Pracuje samostatně. Zvolí vhodné výrazové prostředky, využije svou technickou vyspělost.

Žák:
- provede rozbor frází, označí vrcholy a kulminační body k obsahovému pochopení skladby,
- provede analýzu akordů a jejich obratů,
- vyjádří své názory, představy o hrané skladbě a realizuje je,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Závěrečný ročník druhého stupně je syntézou všech dovedností a znalostí nabytých během studia. Žák demonstruje svůj hudební vkus ve své interpretační profilaci a ve výběru skladeb pro své absolventské vystoupení. Disponuje také správnými pracovními návyky, poctivým osobním nasazením, odpovědností, flexibilitou i zdravým sebevědomím a schopností sebereflexe. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Při nácviku a interpretaci skladeb žák využije a syntetizuje všechny znalosti a dovednosti z oblasti klavírní techniky, tvorby tónu, výrazových prostředků, práce s notovým textem. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí pro hru zpaměti, znalosti dějin hudby využije ke stylové interpretaci.

Žák:
- zvolí optimální prstoklad,
- vystaví kantilénu na základě sluchové představy,
- rozliší základní principy stylové interpretace, otevřeně diskutuje, jasně formuluje myšlenky a názory na celkovou atmosféru skladby i pravděpodobný skladatelův záměr,
- reflektivně zhodnotí svou interpretaci, přijme i nabízenou inspirativní zpětnou vazbu,
- využije poslechu nahrávek i návštěvy koncertů k orientaci v hudební literatuře,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba dle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Předmět Komorní hra navazuje na žákovy zkušenosti z I. stupně. Nabízí možnost skupinové interpretace v rámci žákových individuálních schopností a preferencí. Ve volitelných činnostech – komorní hra, čtyřruční hra, klavírní improvizace, varhanní doprovod či sborový zpěv - jsou uplatňovány a rozvíjeny získané nástrojové dovednosti, je cíleně budován poctivý přístup k práci a zodpovědné osobní nasazení jednotlivce.

Vzdělávací cíl:

Žák se aktivně zapojí do skupinové interpretace podle své preference. Pohotově zareaguje při četbě notového textu, zvolí adekvátní tempa i výrazové prostředky. Vnímá své spoluhráče, přizpůsobí dynamiku. Je schopen dlouhodobé koncentrace.

Žák:
- zodpovědně spolupracuje v tvůrčím kolektivu,
- zahraje různé typy doprovodů,
- využije zkušenosti četby notového záznamu, uplatní hru z listu.

4. ročník

V rámci komorní hry je prohlubováno pohotové čtení z not a hra z listu, popř. intonace z listu, jako důležitý předpoklad skupinové interpretace. Pozornost je věnována tvorbě doprovodů a automatizaci doprovodných schémat. Jsou formovány osobnostně volní vlastnosti jedince – osobní motivace a aspirace vedoucí k zodpovědnosti, kolektivní angažovanosti, sebeuplatnění a trvalé sebehodnotě.

Vzdělávací cíl:

Žák využije získaných znalostí harmonie k tvorbě stylových doprovodů, k zjednodušení nácviku skladeb a celkové orientaci v notovém zápisu. Předvede hru podle akordických značek. Upřednostní společný zájem.

Žák:
- přečte pohotově akordické značky,
- předvede hru adekvátních doprovodů,
- zareaguje na gesto dirigenta či spoluhráče.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.2 Studijní zaměření Hra na varhany

Výuka hry na varhany patří v oblasti základního hudebního vzdělávání spíše ke speciální nabídce hudebního oboru. Základním předpokladem výuky je totiž adekvátní nástroj.

Samotné studium hry na varhany má svá specifika vycházející z charakteru tohoto nástroje. Předpokládá vyspělou klavírní techniku, aby následné začleňování pedálové techniky mohlo být plynule rozvíjeno, nikoliv brzděno. Studium klade také jisté nároky na fyzickou zdatnost hráčů.

Výuka zahrnuje postupné osvojení si manuálové i pedálové techniky, zvládnutí úhozových a artikulačních nuancí, praktické využívání pravidel frázování a zákonitostí stylové ornamentiky a v neposlední řadě znalost základních principů používání varhanních rejstříků.

Varhany jako polyfonní nástroj s bohatou zvukovou dispozicí nabízí stylovou interpretaci skladeb všech hudebních stylů a forem. Proto je žák během studia seznamován s varhanní literaturou, prakticky studuje skladby velkých mistrů, objevuje zákonitosti hudebních forem, harmonických souvislostí, proniká do specifických zvukových dispozic varhan jednotlivých hudebních epoch a geografických lokalit.

Během studia má žák možnost prezentovat své pokroky v sólové i komorní hře na veřejných koncertech. Studium obou stupňů je zakončeno absolventským koncertem.

Hra na varhany představuje pro žáka jedinečný zdroj zážitků, rozvoj jeho osobnosti. Ukazuje na nové hodnoty, zkvalitňuje prožívání života a pomáhá utvářet kulturního jedince.

5.1.1.2.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na varhany	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na varhany	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena.

5.1.1.2.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na varhany

Studium hry na varhany má své vývojové etapy i své zákonitosti. Od začátku studia je zaměřena pozornost na rozvoj hudebně sluchových dispozic žáka. Uvědomělé naslouchání je primárním předpokladem pro vyspělou technickou i výrazovou stránku hry. Tvorba tónu nespočívá pouze v mechanickém stisku klávesy, závisí na aktivní vnitřní sluchové představě a specifickém pocitu při tvorbě tónu.

Nejvíce času a energie je věnováno ryze dovednostním činnostem – varhanní technice a výrazovým aspektům interpretace. Žák si postupně osvojuje různé druhy úhozů, principy frázování a široké spektrum artikulačních nuancí. Postupně je rozvíjena schopnost pohotové orientace v notovém zápisu i hra z listu. Rozšiřuje se i rozsah a technická náročnost hraných skladeb, využívají se specifické dovednosti a znalosti při hře zpaměti.

Žák je postupně seznamován s různými hudebními obdobími, je rozvíjen a tříben jeho vkus, má možnost komunikovat o estetických tématech, rozvíjet a zušlechťovat své postoje a názory.

V průběhu výuky je formována také osobnost žáka – budují se správné pracovní návyky, pevný režim domácí přípravy, poctivé osobní nasazení při řešení problémů, schopnost vypořádat se s novými podněty a výzvami, odpovědnost vůči sobě i kolegům (např. v skupinové interpretaci).

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova hudební, dovednostní i psychická dispozice.

Předmět Komorní hra

Polyfonní charakter varhan značně rozšiřuje jejich univerzální využití. Předmět Komorní hra umožňuje získat potřebné nástrojové dovednosti k realizaci varhanních doprovodů. Nabízí možnost společné skupinové interpretace, vede k poctivému a zodpovědnému osobnímu nasazení jednotlivce, je příležitostí k sebeuplatnění a prožívání pocitu sebehodnoty.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím některé z těchto činností:

komorní hra	doprovod zpěvu a jiných nástrojů,
komorní hra se zaměřením na multimédia	integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe
čtyřruční hra	2–4 žáci (možnost hry na 2 nástroje),
klavírní praktikum	tvorba doprovodů, alternativních melodií, volná improvizace, hra podle akordických značek,
sborový zpěv	sluchová představa interpretace, intonace podle not.

Příprava k realizaci těchto činností probíhá již od samého začátku studia. Žák je sluchově i technicky připravován na hru akordů, v elementárním doprovodu písní je rozvíjeno jeho harmonické cítění. Pohotové čtení not a dovednost hry z listu jsou stále prohlubovány jako důležitý předpoklad úspěšného uplatnění se ve skupinové interpretaci. Společnou hrou s pedagogem se žák učí rychle reagovat, využívat sluchovou kontrolu, soustředit se, stává se hudebně vyspělejším.

V rámci komorní hry je věnována velká pozornost tvorbě doprovodů. Doprovod lidových i populárních písní je systematicky rozvíjen a prohlubován až k pohotové četbě akordických značek a

automatizaci doprovodných systémů. Někteří žáci rozvíjí své improvizační schopnosti v tzv. volné improvizaci – tvorba svébytných melodicko-harmonicko-rytmických struktur, tvorba volných i variačních alternativních melodií.

Při všech těchto činnostech je současně cíleně rozvíjena schopnost vnitřní sluchové představy, doplněna v klavírním praktiku o intonaci jednotlivých intervalů až po interpretace jednoduchých vícehlasých skladeb, umožňujících vnímat jednotlivé horizontální zvukové vrstvy a orientovat se v nich – využití např. v polyfonní hře.

Jelikož mnohé činnosti a dovednosti jsou totožné pro žáky Hry na klavír i Hry na varhany, proto je Klavírní praktikum určeno i pro žáky 4. a 5. ročníku Hry na varhany.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi.

Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.2.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium I. stupně představuje sedmiletý výukový program, který zajišťuje osvojení si a rozvoj potřebných návyků, dovedností a schopností nezbytných pro varhanní interpretaci. Hlavní didaktickou metodou je imitace, následné utvrzování a postupná automatizace požadovaných dílčích i finálních úkonů. Do celého procesu je tak zapojován zrak, sluch, hmat, vnitřní představa, paměť, uvědomělost tělesných dispozic a funkcí, intelekt, volní a emoční schopnosti, sebekontrola, sebehodnocení. Je rozvíjen veškerý potenciál žáka.

V průběhu sedmi let je budována a zdokonalována varhanní technika, principy tvorby tónu, výrazových možností a nuancí; je rozvíjena sluchová představivost a hudební paměť, zpřesňována četba notového záznamu, využívána narůstající znalost hudební teorie k rozborům skladeb a následné stylové interpretaci. Je využívána subjektivní pozitivní zkušenost žáka k dosahování vyšších cílů, je motivován a budován kvalitní vztah k hudbě a umění. Na základě individuálních schopností a fyzických dispozic je v tomto stupni studia postupně zařazována také pedálová technika.

Předmět Hra na varhany

1. ročník

Pozornost se zaměřuje na adekvátní motivaci žáka ke studiu tohoto nástroje. Jsou voleny citlivé metody při budování správných návyků – pozice těla, rukou, celkové uvolnění. Jsou pokládány základní

kameny prstové techniky, tvorby tónu i četby notového zápisu. Je organizována domácí příprava i posloupnost nácviku při dosahování výukových cílů.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše nástroj. Využije základní návyky – správné sezení s oporou, přirozené držení ruky, využití váhy paží. Vědomě uvolní jednotlivé části hracího aparátu. Hmatově provede předepsané druhy úhozů. Využije sluch k primární představě i sekundární kontrole. Pohotově přečte notový i rytmický zápis.

Žák:

- pojmenuje všechny bílé klávesy v malé, jedno a dvou čárkované oktávě,
- zahraje portamento, staccato, legato - všemi prsty,
- přečte notový zápis f – g1,
- rozliší rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrťová, osminová),
- použije dvojhmatů k jednoduchým doprovodům písní.

Postupová zkouška:

- 3 skladby různého charakteru.

2. ročník

Vhodně volenými skladbami i prstovými cvičeními je rozvíjena prstová pohotovost a úhozová způsobilost. Jsou budovány základní výrazové dovednosti, rozšiřována schopnost sluchové představy i kontroly. Důležitou roli stále hraje imitace učitelova příkladu.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje samostatností a pohotovostí jednotlivých prstů v předepsaných úhozech i nezávislosti rukou. Využije artikulační i agogické elementární dovednosti.

Žák:

- zahraje odtah, dvojhmaty,
- zahraje stupnice od bílých kláves - zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť, tenuto, staccato,
- vyjmenuje a přečte noty v rozsahu c – g2,
- použije vhodné výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby,
- použije toniky a dominanty při doprovodu jednoduchých lidových písní,
- předvede hru nezávislosti rukou.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur – zvlášť, akordy s obraty zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

3. ročník

Je prohlubován základ návyků a dovedností, hudební cítění a nutnost propojování teoretických i praktických poznatků. Cíleně je pracováno na výstavbě kantilény na základě sluchové představy. Žák je inspirován výběrem repertoáru.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní úhozy, požadovanou hru stupnic i akordů. Prokáže pohotovou orientaci v notovém zápisu, zahraje zpaměti jednoduché skladby. Propojí výrazové a technické prvky hry za účasti sluchové sebekontroly.

Žák:
- předvede vázání dvojhmatů,
- zahraje durové stupnice v protipohybu na bílých klávesách,
- zahraje mollové stupnice zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť (tenuto, staccato, rozloženě),
- s pomocí učitele rozčlení skladbu,
- doprovodí jednoduchou píseň harmonickými funkcemi T, S, D.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur v protipohybu nebo rovném pohybu, 1 stupnice moll – zvlášť, akordy – zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

4. ročník

Jsou rozšiřovány individuální tempové i výrazové možnosti žáka. Je kladen důraz na samostatnou práci i řešení problémů spojených s realizací skladeb. Pozornost je zaměřena na adekvátní interpretaci polyfonních skladeb. Pokračuje poznávání hudební literatury. Rozvíjena je i hra z listu, zdokonalována hra zpaměti.

V rámci individuálních fyzických dispozic žáka jsou pokládány základy pedálové varhanní techniky.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne více druhů techniky, zahraje kultivovaně. Pracuje a vyřeší problémy samostatně (podle návodu učitele). Popíše základní harmonické funkce, provede elementární harmonickou analýzu.

Žák:
- uplatní přísné legato a tichou výměnu prstů,
- použije jednoduchou pedálovou techniku,
- zahraje stupnice dur a moll v rovném pohybu na bílých klávesách.
- zahraje kvintakord s obraty dohromady (tenuto, staccato, rozloženě),
- rozdělí skladbu na logické celky,
- zvýrazní téma v jednoduchých polyfonních skladbách.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím oběma dohromady,
- 1 pedálové cvičení,
- 1 klasicismus (jednoduchá forma), 1 přednes.

5. ročník

Do repertoáru jsou podle konkrétních dispozic žáka zařazovány rozsáhlejší skladby. Zvyšují se nároky na provedení skladeb – technika, tempo, vedení hlasů i stylová interpretace. Jsou využívány znalosti základních harmonických funkcí, rozčlenění hraných skladeb, jsou definovány zákonitosti jednoduchého formálního rozboru.

Vzdělávací cíl:

Žák pohotově přečte notový zápis, zahraje jednoduché skladby z listu. Samostatně nastuduje náročnější i rozsáhlejší skladby. Rozčlení skladbu na logické celky. Předvede hru polyfonie, uplatní jednoduchou ornamentiku.

Žák:
- použije základní prostředky pedálové techniky,

- využije nezávislosti rukou a nohou (při souhře),
- zahraje durové stupnice v pedálu od bílých kláves,
- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu na manuálu,
- předvede velký rozklad čtyřhlasého akordu s obraty zvlášť,
- najde základní harmonické funkce – T, D, S dané tónině,
- předvede přehledný nástup a vedení hlasů v polyfonní hře,
- použije melodické ozdoby (nátryl, mordent, příraz) i jednoduchou artikulaci.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur – pedál s manuálem zvlášť,
- 1 stupnice dur i moll v rovném pohybu – manuál,
- akordy k hraným stupnicím – čtyřhlasý akord zvlášť rozloženě – manuál,
- 1 skladba klasicismus/baroko (jednoduchá polyfonie), 1 přednes.

6. ročník

Žákův repertoár je rozšiřován úměrně jeho schopnostem. Je budován rozhled a orientace v základní literatuře. Technická a výrazová vyspělost se stává klíčem ke stylové interpretaci, žák je veden k přesnému vyjadřování charakteru skladeb, jsou rozšiřovány výrazové prostředky varhanní hry. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže orientaci v harmonické struktuře hraných skladeb, vyhledá klíčové akordy, posoudí formální stránku. Definuje interpretační zásady jednoduchých skladeb různých období.

Žák:
- zahraje durové stupnice kombinovaným pohybem na manuálu,
- zahraje stupnice moll rovným pohybem včetně velkého rozkladu tonického kvintakordu s obraty zvlášť na manuálu,
- zahraje durové stupnice v pedálu s manuálem dohromady,
- zahraje jednoduché varhanní skladby s pedálem,
- rozčlení zvukové sekce rejstříků u varhan,
- rozebere studovanou skladbu a určí v ní základní harmonické funkce,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí,

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur, 1 moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím – velký rozklad s obraty zvl. – na manuálu,
- 1 stupnice dur i moll v pedálu s manuálem dohromady,
- 1 skladba baroko (rozsáhlejší polyfonní skladba) /klasicismus (sonatina), 1 přednes.

7. ročník

Závěrečný ročník prvního stupně je charakterizován přípravou na absolventský výkon. Výběr repertoáru pro absolventský koncert koresponduje s žákovým vkusem a hudebním rozhledem, je vybírán s ohledem na jeho interpretační dovednosti a možnosti. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák pracuje samostatně. Předvede interpretaci skladby s technickou a výrazovou vyspělostí.

Žák:
- použije varhanní výrazové prostředky – frázování, artikulaci, agogiku,
- vyhledá a rozebere s pomocí učitele tříhlasé akordy a jejich obraty,
- definuje zákonitosti formálního rozboru na studovaných skladbách,
- uplatní zásady stylové interpretace,
- zahraje z listu, převede a dodrží grafický obraz notového záznamu,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba podle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Vstupem do předmětu Komorní hra je Klavírní praktikum. Po dohodě s učitelem žák následně navštěvuje další nabízené činnosti v rámci předmětu Komorní hra. Žák je aktivní a zodpovědný účastník hry v komorních či ansámblových seskupeních.

Vzdělávací cíl:

Uplatní četbu notového záznamu i znalosti tonálních a harmonických souvislostí. Zahraje podle akordických značek, uplatní jednoduchý varhanní doprovod. Využije sluchovou představu k elementární improvizaci.

Žák:
- provede skladby s rytmickou přesností a výrazovým rozlišením,
- uplatní principy doprovodné hry dle akordických značek,
- využije základní harmonické funkce – T, D, S při doprovodu písní,
- uplatní zodpovědnou spolupráci s kolegou (kolegy),
- zareaguje na gesto dirigenta či spoluhráče.
-

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah PS II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Studium II. stupně zahrnuje osvojení si a rozvoj všech základních technických prostředků varhanní hry a základních výrazových prostředků nezbytných pro stylovou varhanní interpretaci. Při studiu jsou využívány všechny žákovy doposud získané dovednosti a schopnosti, prohlubují se a zasazují do nových kontextů při studiu varhanní literatury.

Nejvíce času je věnováno zdokonalování základních technických dovedností manuálové a pedálové techniky, zpřesňování hry a vzájemné nezávislosti rukou a nohou. Žák postupně zdokonaluje a prakticky aplikuje výrazové prostředky varhanní hry – artikulaci, principy frázování, agogiku, rejstříkování. Je rozvíjena schopnost pohotové orientace v notovém varhanním zápisu.

Během studia je žák postupně seznamován se skladbami různých stylových období, je rozvíjen a tříben jeho vkus, poznává principy stylové interpretace. Je veden k samostatnosti při nácviku skladeb, povzbuzován k umělecké komunikaci, je kultivována jeho osobnost. Žák je motivován k zodpovědné interpretaci, reflektivnímu hodnocení své práce a k přijímání inspirativních zpětných vazeb. Je budována pozitivní zkušenost a kvalitní vztah k hudbě a umění.

Předmět Hra na varhany

1. ročník

V prvním ročníku jsou prohlubovány základní pilíře varhanní techniky – tvorba tónu a principy manuálové techniky, žák je seznamován se zákonitostmi správného nohokladu u pedálové techniky. Jsou posilovány správné návyky souhry rukou a nohou. Pracuje se na celkové uvolněnosti a koordinaci celého těla při hře. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje základními technickými dovednostmi manuálové i pedálové techniky, ovládá souhru rukou a nohou a jejich vzájemnou nezávislost. Použije základní výrazové prostředky.

Žák:

- předvede pohotový stisk i zdvih kláves, důsledně uplatní přípravu následných tónů v pedálu,
- zahraje durové stupnice v pedálu současně s manuálem zvlášť v rychlejším tempu,
- přečte jednoduché struktury varhanního notového zápisu,
- vyjádří náladu skladby vhodnými výrazovými prostředky – artikulací, frázováním, agogikou,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Pozornost je věnována upevnění a rozvoji základů varhanní hry. Žák je konfrontován se základními výrazovými prostředky – artikulací, frázováním a agogikou. Pracuje se na realizaci stylové ornamentiky. Jsou definovány zákonitosti varhanního zvuku a registrace. Žák je veden k samostatné tvorbě prstokladu a nohokladu u snadnějších skladeb. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede koordinaci rukou a nohou. Zahraje stylově ozdoby. Vysvětlí zákonitosti varhanního zvuku a citlivě použije varhanní rejstříky.

Žák:

- zahraje durové stupnice v pedálu současně s manuálem v protipohybu či rovném pohybu,
- zahraje rozložené akordy v pedálu,
- využije nezávislost rukou a nohou,
- samostatně vytvoří prstoklad i nohoklad snadnějších skladeb,
- použije různé způsoby hry ozdob,
- zvládne rejstříkování jednodušší skladby,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur i moll v pedálu s manuálem v protipohybu či rovném pohybu,
- akordy rozložené v pedálu,
- 2 skladby různých stylových období.

3. ročník

Žák je veden k samostatné práci, k nalézání vhodných metod při realizaci vlastních i skladatelových představ. Je seznamován se zvukovými prostředky různých slohových období. Jeho osobnost je rozvíjena v hudebně estetických diskusích o interpretaci studovaných skladeb i jejich začlenění do kontextu dějin hudby. Je cíleně veden k seberealizaci – veřejná vystoupení, je budováno jeho sebeuvědomění, prožívání sebehodnoty. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák respektuje a uplatní zásady práce na skladbě ve všech jejích fázích. Zvolí vhodné výrazové prostředky, uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí při interpretaci i diskusi. Vyjmenuje základní varhanní literaturu, definuje zásady stylové interpretace.

Žák:
- vypracuje jednoduchý harmonický rozbor skladby,
- využije nezávislost rukou v triových skladbách,
- uplatní vkusnou artikulaci, frázování i agogiku při stylové interpretaci,
- vyjádří své názory i představy o hrané skladbě a zrealizuje je,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Závěrečný ročník druhého stupně je syntézou všech dovedností a znalostí nabytých během studia. Žák demonstruje svůj hudební vkus ve své interpretační profilaci a ve výběru skladeb pro své absolventské vystoupení. Disponuje také správnými pracovními návyky, poctivým osobním nasazením, odpovědností, flexibilitou i zdravým sebevědomím a schopností sebereflexe. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní svůj hudební vkus i celkový hudební rozhled ve výběru repertoáru. Propojí všechny znalosti a dovednosti z oblasti varhanní techniky, tvorby tónu, výrazových prostředků. Rozvine diskusi o stylové interpretaci, navrhne rejstříky pro realizaci své zvukové představy.

Žák:
- uplatní prostředky manuálové techniky a pedálové techniky,
- samostatně vytvoří vlastní prstoklad i nohoklad interpretačně náročných skladeb,
- rozliší akordy a jejich obraty, objasní jejich vzájemné harmonické souvislosti,
- vysvětlí formální rozbor skladeb,
- využije znalosti ornamentiky ke stylové interpretaci,
- uplatní zásady stylové registrace,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba podle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Předmět Komorní hra nabízí možnost skupinové interpretace v rámci žákových individuálních schopností a preferencí. Ve volitelných činnostech – komorní hra a varhanní doprovod - jsou uplatňovány a rozvíjeny získané nástrojové dovednosti k tvorbě a realizaci varhanních doprovodů, je cíleně budován poctivý přístup k práci a zodpovědné osobní nasazení jednotlivce.

Vzdělávací cíl:

Žák pohotově reaguje při četbě notového textu, zvolí adekvátní tempa i výrazové prostředky. Zodpovědně se připraví na výuku, najde řešení nastalých problémů, reaguje adekvátně na vzniklé situace.

Žák:
- přečte pohotově akordické značky,
- zahraje různé typy doprovodů,
- propojí hlavní funkce ve čtyřhlasé úpravě v jednoduchých tóninách dur i moll,
- harmonizuje danou melodii hlavními funkcemi.

4. ročník

V rámci komorní hry je prohlubováno pohotové čtení z not a hra z listu. Pozornost je věnována tvorbě doprovodů a automatizaci doprovodných schémat. Je podporována osobní invence při tvorbě volných melodií i jednoduché improvizaci. Jsou formovány osobnostně volní vlastnosti jedince – osobní motivace a aspirace vedoucí k zodpovědnosti, kolektivní angažovanosti, sebeuplatnění a trvalé sebehodnotě.

Vzdělávací cíl:

Žák využije získané dovednosti a individuální schopnosti k zodpovědné skupinové interpretaci. Použije své teoretické znalosti i praktické zkušenosti k nácviku a realizaci skladeb. Orientuje se i v partu spoluhráče, pohotově reaguje při souhře, vnímá společnou rytmickou pulsaci i interpretační záměr.

V rámci varhanního doprovodu použije akordické značky, uplatní znalosti harmonie, využije jednoduché kadence v doprovodech písní, realizuje vlastní hudební nápady podle individuálních schopností.

Žák:
- propojí hlavní funkce ve čtyřhlasé úpravě v tóninách dur i moll,
- obohatí kadence o vedlejší stupně a septakordy,
- realizuje princip rozvodu charakteristických disonancí,
- harmonizuje danou melodii hlavními a vedlejšími funkcemi,
- využije melodické tóny při tvorbě krátkých vět.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.3 Studijní zaměření Hra na cembalo

Výuka hry na cembalo představuje v dnešní době stále velmi žádanou oblast hudebního vzdělávání. Má svá specifika vycházející z charakteru tohoto nástroje. Instrumentální dovednost se nabývá komplexním způsobem, jednotlivé dílčí aspekty hry na cembalo jsou postupně propojovány v jeden syntetický celek. Získat potřebný souhrn dovedností a schopností vyžaduje čas, úsilí a individuální přístup.

Během studia se žák seznámí se skladbami různých stylových období, hraje sólově, má ale také možnost doprovázet jiné nástroje a prezentovat své pokroky na veřejných koncertech. Studium I. i II. stupně je zakončeno absolventským vystoupením.

V celém vyučovacím procesu je respektována žákova vrozená hudební a dovednostní dispozice. Pedagogické působení zahrnuje i aspekt formování a kultivování osobnosti žáka.

Hudba i samotná hra na cembalo představuje pro žáka jedinečný zdroj zážitků, díky nimž může vstoupit do světa umění a obohatit tak svůj život.

5.1.1.3.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na cembalo	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na cembalo	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na varhany	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- přípravné studium je vyučováno individuálně nebo ve skupince dvou žáků,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena.

5.1.1.3.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na cembalo

Studium hry na cembalo má své vývojové etapy i své zákonitosti.

Od začátku studia je zaměřena pozornost na rozvoj hudebně sluchových dispozic žáka. Uvědomělé naslouchání stejně jako aktivní vnitřní sluchová představa je primárním předpokladem pro vyspělou technickou i výrazovou stránku hry.

Nejvíce času a energie je věnováno ryze dovednostním činnostem – technice a výrazovým aspektům interpretace. Žák si postupně osvojuje různé druhy úhozů, principy frázování, široké spektrum artikulačních nuancí, využívá paletu barevných odstínů zvuku nástroje. Postupně je rozvíjena schopnost pohotové orientace v notovém zápisu i hra z listu. Rozšiřuje se i rozsah a technická náročnost hraných skladeb, využívají se specifické dovednosti a znalosti při hře zpaměti.

Žák je postupně seznamován s různými hudebními obdobími, je rozvíjen a tříben jeho vkus, má možnost komunikovat o estetických tématech, rozvíjet a zušlechťovat své postoje a názory.

V průběhu výuky je formována také osobnost žáka – budují se správné pracovní návyky, pevný režim domácí přípravy, poctivé osobní nasazení při řešení problémů, schopnost vypořádat se s novými podněty a výzvami, odpovědnost vůči sobě i kolegům (např. při skupinové interpretaci).

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova hudební, dovednostní i psychická dispozice.

Polyfonní charakter cembala značně rozšiřuje jeho využití. Díky možnosti akordické sazby je cembalo často používáno jako doprovodný nástroj. Předmět Komorní hra připravuje začínajícího cembalistu na tuto skutečnost. Nabízí možnost společenského uplatnění získaných nástrojových dovedností, využívá přirozené potřeby dětí setkávat se s ostatními při společném díle, vede k poctivému a zodpovědnému osobnímu nasazení jednotlivce, ukazuje na smysluplnost umělecké angažovanosti a je příležitostí k sebeuplatnění a prožívání pocitu sebehodnoty.

Předmět Komorní hra je realizován formou těchto činností:

komorní hra	doprovod zpěvu a jiných nástrojů,
komorní hra se zaměřením na multimédia	integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe
čtyřruční hra	2–4 žáci (možnost hry na 2 nástroje),
klavírní praktikum	tvorba doprovodů, alternativních melodií, volná improvizace, hra podle akordických značek.
sborový zpěv	sluchová představa interpretace, intonace podle not.

Příprava k realizaci těchto činností probíhá již od samého začátku studia. Žák je sluchově i technicky připravován na hru akordů, v elementárním doprovodu je rozvíjeno jeho harmonické cítění. Pohotové čtení

not a dovednost hry z listu jsou stále prohlubovány jako důležitý předpoklad úspěšného uplatnění se ve skupinové interpretaci. Společnou hrou s pedagogem se žák učí rychle reagovat, využívat sluchovou kontrolu, soustředit se, stává se hudebně vyspělejším.

V rámci komorní hry je věnována velká pozornost tvorbě doprovodů. Doprovod lidových i populárních písní je systematicky rozvíjen a prohlubován až k pohotové četbě akordických značek a automatizaci doprovodných systémů. Někteří žáci rozvíjí své improvizační schopnosti v tzv. volné improvizaci – tvorba svébytných melodicko-harmonicko-rytmických struktur, tvorba volných i variačních alternativních melodií.

Při všech těchto činnostech je současně cíleně rozvíjena schopnost vnitřní sluchové představy, doplněna ve Sborovém zpěvu i v Klavírním praktiku a o intonaci jednotlivých intervalů až po interpretace jednoduchých vícehlasých skladeb, umožňujících vnímat jednotlivé horizontální zvukové vrstvy a orientovat se v nich, využití např. v polyfonní hře. Náplní Sborového zpěvu je navíc správné dýchání jako princip výstavby fráze a výslovnost, která pomáhá pochopit zákonitosti hudební artikulace, fráze a agogiky.

Činnost Klavírní praktikum je určeno pro žáky 4. a 5. ročníku, ostatní činnosti mohou navštěvovat žáci 4. – 7. ročníku I. stupně a žáci 1. – 4. ročníku II. stupně.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi.

Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.3.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium dostatečně prověří zájem dítěte i jeho schopnosti a dispozice pro další studium. Poskytuje žákovi dostatek podnětů a spolehlivý základ pro jeho následný muzikální rozvoj. Prioritou je hudební rozvoj dítěte ve všech jeho aspektech – rytmickém, sluchovém i intonačním. Na něj navazuje rozvoj jeho dovednosti hry na nástroj.

Předmět Hra na cembalo

2. ročník

Hravou formou je v dětech probouzen vztah k hudbě, prožívána radost a uspokojení z jejího aktivního provozování. Dítěti je dopřáván dostatek času k osvojení si nového učiva a jeho začlenění do souboru ostatních poznatků. Je budován citlivý vztah mezi učitelem a žákem, podporována aktivní spolupráce rodičů na edukaci dítěte.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen s nástrojem. Při hře na nástroj správně sedí. Uvolněně pracuje s jemnou motorikou při tvorbě tónů. Uplatňuje sluch k reprodukci i kontrole hry. Rozumí zákonitosti notového záznamu.

Žák:

- pojmenuje klávesy,
- uplatní rovný posed u nástroje s využitím opory nohou,
- zahraje portamento a staccato,
- zopakuje rytmus slova, říkadla,
- rozliší notu celou, půlovou a čtvrťovou,
- zahraje jednoduchou melodii podle sluchu,
- při hře vystřídá podle zápisu pravou a levou ruku.

Přijímací zkouška:

- 2 skladby (různého charakteru).

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium I. stupně představuje sedmiletý výukový program, který zajišťuje osvojení si a rozvoj potřebných návyků, dovedností a schopností nezbytných pro hru na cembalo. Hlavní didaktickou metodou je imitace a následné utvrzování až postupná automatizace požadovaných dílčích i finálních úkonů. Do celého procesu je tak zapojován zrak, sluch, hmat, vnitřní představa, paměť, uvědomělost tělesných dispozic a funkcí, intelekt, volní a emoční schopnosti, sebekontrola, sebehodnocení. Je rozvíjen veškerý potenciál žáka.

V průběhu sedmi let je budována a zdokonalována technika hry na cembalo, principy tvorby tónu, výrazových možností a nuancí, je rozvíjena sluchová představivost a hudební paměť, zpřesňována četba notového záznamu, využívána narůstající znalost hudební teorie k rozborům skladeb a následné stylové interpretaci. Je využívána subjektivní pozitivní zkušenost žáka k dosahování vyšších stupňů a cílů, je motivován a budován kvalitní vztah k hudbě a umění.

Předmět Hra na cembalo

1. ročník

Pozornost se zaměřuje na motivaci žáka ke studiu tohoto nástroje. Jsou voleny citlivé metody při budování správných návyků – pozice těla, rukou, celkové uvolnění. Jsou pokládány základní kameny cembalové techniky, tvorby tónu i četby notového zápisu. Je organizována domácí příprava i posloupnost nácviku při dosahování výukových cílů.

Vzdělávací cíl:

Žák využije základní návyky pro hru na cembalo. Citlivě vytvoří kvalitní tón, hmatově předvede předepsané druhy úhozů. Využije aktivně sluch k primární představě i sekundární kontrole. Pohotově přečte notový i rytmický zápis.

Žák:

- uplatní při hře uvolněné držení těla a přirozené držení ruky,
- pojmenuje všechny klávesy
- zahraje portamento, staccato a legato všemi prsty,
- předvede podklad palce,
- přečte notový zápis f – g1,
- rozliší rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrťová, osminová),

- předvede hru mf, f, p,
- použije dvojhmatů k jednoduchým doprovodům písní.

Postupová zkouška:
- 3 skladby různého charakteru.

2. ročník

Vhodně volenými skladbami i prstovými cvičeními je rozvíjena prstová pohotovost a úhozová způsobilost. Jsou budovány základní výrazové dovednosti, rozšiřována schopnost sluchové představy i kontroly. Důležitou roli stále hraje imitace učitelova příkladu.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje samostatností a pohotovostí jednotlivých prstů v předepsaných úhozech a využije nezávislost rukou. Propojí uvědoměle výrazové a technické prvky hry za účasti sluchové sebekontroly.

Žák:
- zahraje odtah, dvojhmaty,
- zahraje stupnice od bílých kláves zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť (tenuto, staccato),
- vyjmenuje a přečte noty v rozsahu c – g2,
- použije vhodné výrazové prostředky k vyjádření nálady skladby,
- použije tóniky a dominanty při doprovodu jednoduchých melodií,
- předvede hru nezávislosti rukou.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur – zvlášť, akordy s obraty zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

3. ročník

Je prohlubován základ návyků a dovedností, hudební cítění a nutnost propojování teoretických i praktických poznatků. Cíleně je pracováno na výstavbě kantilény na základě sluchové představy (počátky agogiky). Žák je inspirován výběrem repertoáru.

Vzdělávací cíl:

Žák použije při hře základní úhozy. Pohotově přečte notový zápis, zahraje zpaměti jednoduché skladby. Předvede plastickou hru. Vyjmenuje interpretační zásady jednoduchých skladeb různých období.

Žák:
- předvede vázání dvojhmatů,
- zahraje durové stupnice v protipohybu na bílých klávesách,
- zahraje mollové stupnice zvlášť,
- zahraje kvintakord s obraty zvlášť (tenuto, staccato a rozloženě),
- odliší dynamicky melodii a doprovod (využití manuálu),
- doprovodí jednoduchou melodii – píseň harmonickými funkcemi T, S, D.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur v protipohybu, 1 stupnice moll – zvlášť, akordy – zvlášť,
- 1 etuda, 1 přednes.

4. ročník

Jsou rozšiřovány individuální tempové i výrazové možnosti žáka. Je kladen důraz na samostatnou práci i řešení problémů spojených s realizací skladeb. Pozornost je zaměřena na adekvátní interpretaci polyfonních skladeb. Pokračuje poznávání hudební literatury. Rozvíjena je i hra z listu, zdokonalována hra zpaměti.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá více druhů techniky, zahraje kultivovaně. Vysvětlí a použije základní harmonické funkce, ovládá elementární harmonickou analýzu.

Žák:

- zahraje stupnice dur a moll v rovném pohybu na bílých klávesách,
- zahraje kvintakord s obraty dohromady (tenuto, staccato a rozloženě),
- rozdělí skladbu na logické celky,
- zvýrazní téma v jednoduchých polyfonních skladbách (elementární artikulace).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím oběma rukama dohromady,
- 1 klasicismus (jednoduchá forma), 1 přednes.

5. ročník

Do repertoáru jsou podle konkrétních dispozic žáka zařazovány rozsáhlejší skladby. Zvyšují se nároky na provedení skladeb – technika, tempo, kvalita tónu, vedení hlasů i stylová interpretace. Jsou využívány znalosti základních harmonických funkcí pro hru zpaměti, rozčlenění hraných skladeb, jsou definovány zákonitosti jednoduchého formálního rozboru.

Vzdělávací cíl:

Žák pohotově přečte notový zápis. Samostatně nastuduje náročnější i rozsáhlejší skladby. Rozčlení skladbu na logické celky. Ovládá plastickou hru polyfonie, uplatní jednoduchou ornamentiku.

Žák:

- předvede velký rozklad čtyřhlasého akordu s obraty zvlášť,
- najde základní harmonické funkce – T, S, D v dané tónině,
- vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb,
- předvede přehledný nástup a vedení hlasů v polyfonní hře,
- použije melodické ozdoby – nátryl, mordent a příraz.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur i moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím – čtyřhlasý akord zvlášť rozloženě,
- 1 skladba klasicismus/baroko (jednoduchá polyfonie), 1 přednes.

6. ročník

Žákův repertoár je rozšiřován úměrně jeho schopnostem. Je budován rozhled a orientace v základní cembalové literatuře. Technická a výrazová vyspělost se stává klíčem ke stylové interpretaci, žák je veden k přesnému vyjadřování charakteru skladeb, jsou rozšiřovány výrazové prostředky. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede elementární harmonickou i formální analýzu. Popíše zásady stylové interpretace.

Žák:

- zahraje durové stupnice kombinovaným pohybem,
- zahraje mollové stupnice rovným pohybem,
- samostatně nastuduje skladbu na úrovni 2. ročníku,
- rozebere studovanou etudu a určí v ní základní harmonické funkce,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur, 1 moll v rovném pohybu,
- akordy k hraným stupnicím – velký rozklad s obraty zvlášť,
- 1 skladba baroko (rozsáhlejší polyfonní skladba) /klasicismus (sonatina), 1 přednes.

7. ročník

Závěrečný ročník prvního stupně je charakterizován přípravou na absolventský výkon. Výběr repertoáru pro absolventský koncert koresponduje s žákovým vkusem a hudebním rozhledem, je vybírán s ohledem na jeho interpretační dovednosti a možnosti. Žák propojuje všechny poznatky získané a upevněné během sedmiletého studia. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje skladby s technickou a výrazovou vyspělostí. Samostatně nastuduje skladbu. Využije znalosti harmonie i hudebních forem k vyspělé hře zpaměti.

Žák:

- při hře dodrží hranice frází a logických celků skladby,
- prokáže individuální zvukovou a interpretační představu,
- předvede stylovou interpretaci u hraných skladeb,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

- libovolná skladba podle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Vstupem do předmětu Komorní hra je Klavírní praktikum (viz výše). Po dohodě s učitelem žák následně navštěvuje další nabízené činnosti v rámci předmětu Komorní hra.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní četbu notového záznamu i znalosti tonálních a harmonických souvislostí při skupinové interpretaci. Zahraje podle akordických značek a vytvoří jednoduchý doprovod. Využije sluchovou představu k analýze i intonaci ve Sborovém zpěvu.

Žák:
- provede skladbu s rytmickou přesností a dynamickým rozlišením,
- předvede doprovod písní dle akordických značek,
- zareaguje na gesto dirigenta či spoluhráče.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Studium II. stupně má jistá specifika, která jej odlišují od stupně prvního. Zatímco I. stupeň studia naplňovalo cílené vstřebávání teoretických i praktických poznatků, řemeslné zdokonalování dovedností a schopností, realizace sluchových představ a získávání prvních interpretačních zkušeností, v II. stupni dochází k určité modifikaci priorit pedagogického působení. Na ryze dovednostní aspekt hry na cembalo můžeme navázat na konkrétní úroveň žákových schopností, které během dosavadního studia získal. Na druhou stranu nemůžeme přehlížet úroveň jeho duševní vyspělosti. Setkáváme se s mladým člověkem, který svým rozhodnutím pokračovat ve studiu jasně demonstruje svůj hlubší zájem o hudbu, naznačuje svůj žebříček priorit. Uvědomuje si jakousi výlučnost svého postavení a chce se dále rozvíjet v této oblasti. Vnímá studium často jako další výzvu a možnost vyniknout. Tato seberealizace se stává důležitým motivačním prvkem a je respektována.

Pedagogické působení je rozšířeno a prohloubeno zvláště v rovině komunikace. Učitel zastává daleko více funkci konzultanta a partnera než autoritu, předávající své poznatky. Žák je veden k hudebně estetickým diskusím nejen v oblasti interpretace konkrétní skladby, ale rovněž jejího začlenění do dobového kontextu, je prohlubována znalost dějin hudby.

Studium II. stupně je klíčové právě v rozvoji žákovy kompetence k umělecké komunikaci a kompetence kulturní. Znamená přínos v celkovém prohlubování vztahu k hudbě a další kultivaci žákovy osobnosti. Navíc dostatečně široká nabídka literatury pro cembalo inspiruje a umožňuje žákovi přejít do jasné osobní profilace, zaměření se na určité žánrové spektrum.

V průběhu celého vyučovacího procesu je uplatňován individuální přístup, adekvátní motivace i metodické postupy, je respektována žákova osobnost i jeho hudební, dovednostní i psychická dispozice. Studium II. stupně představuje v zásadě flexibilní tvůrčí spolupráci.

Postupová zkouška je zařazena na konci druhého ročníku. Studium je zakončeno absolventským vystoupením.

Předmět Hra na cembalo

1. ročník

Individuální studium se zaměřuje na prohlubování a rozvíjení technických a výrazových dovedností žáka. Je rozvíjena samostatná detailní práce na skladbách, podporována odborná analýza – harmonická i formální. Žák je inspirován učitelem v nabídce rozličných žánrů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák pohotově přečte notový zápis, zvolí vhodné výrazové prostředky pro vyjádření svých hudebních představ. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí pro hru zpaměti i k pochopení záměru skladby.

Žák:

- využije základní druhy technik (oktávová, lomené akordy) na vybraných skladbách,
- při hře zpaměti využije znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Žák je veden k samostatné práci ve všech fázích nácviku skladeb, k nalézání vhodných metod při realizaci vlastních i skladatelových představ. Je povzbuzován k osobní interpretační profilaci. Je rozšiřován výběr skladeb. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně vyřeší individuální problémy při interpretaci. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí, slovně zanalyzuje, zformuluje myšlenky, definuje zásady stylové interpretace, disponuje znalostmi z dějin hudby a dokáže jich využít při interpretaci.

Žák:

- vyřeší samostatně elementární technické problémy v interpretovaných skladbách,
- předvede analýzu použitých skladebných technik,
- použije výrazové nuance,
- popíše základní zásady interpretace hudebních epoch,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll kombinovaně,
- čtyřhlasý akord – velký rozklad kombinovaně k hraným stupnicím,
- 1 skladba baroko/klasicismus (skladba závažnějšího charakteru), 1 přednes.

3. ročník

Žák je veden k hudebně estetickým diskusím jak v oblasti interpretace studované skladby, tak jejího začlenění do kontextu dějin hudby. Je cíleně veden k seberealizaci v rámci veřejných vystoupení, je budováno jeho sebeuvědomění, prožívání sebehodnoty. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše zásady práce na skladbě ve všech jejích fázích. Pracuje samostatně. Zvolí vhodné výrazové prostředky, využije svou technickou vyspělost.

Žák:

- provede rozbor frází, označí vrcholy a kulminační body k obsahovému pochopení skladby,

- provede analýzu akordů a jejich obratů,
- vyjádří své názory, představy o hrané skladbě a realizuje je,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Závěrečný ročník druhého stupně je syntézou všech dovedností a znalostí nabytých během studia. Žák demonstruje svůj hudební vkus ve své interpretační profilaci a ve výběru skladeb pro své absolventské vystoupení. Disponuje také správnými pracovními návyky, poctivým osobním nasazením, odpovědností, flexibilitou i zdravým sebevědomím a schopností sebereflexe. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Při nácviku a interpretaci skladeb žák využije a syntetizuje všechny znalosti a dovednosti z oblasti cembalové techniky, tvorby tónu, výrazových prostředků, práce s notovým textem. Uplatní znalosti harmonických a formálních souvislostí pro hru zpaměti, znalosti dějin hudby využije ke stylové interpretaci.

Žák:
- zvolí optimální prstoklad,
- vystaví kantilénu na základě sluchové představy,
- rozliší základní principy stylové interpretace, otevřeně diskutuje, jasně formuluje myšlenky a názory na celkovou atmosféru skladby i pravděpodobný skladatelův záměr,
- reflektivně zhodnotí svou interpretaci, přijme i nabízenou inspirativní zpětnou vazbu,
- využije poslechu nahrávek i návštěvy koncertů k orientaci v hudební literatuře,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
- libovolná skladba dle vlastního výběru a odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Předmět Komorní hra navazuje na žákovy zkušenosti z I. stupně. Ve volitelných činnostech komorní hra, čtyřruční hra, klavírní improvizace, varhanní doprovod či sborový zpěv jsou uplatňovány a rozvíjeny získané nástrojové dovednosti, je cíleně budován poctivý přístup k práci a zodpovědné osobní nasazení jednotlivce. Novým velkým tématem je také četba a realizace číslovaného basu, zvolená náročnost je určována žákovými individuálními schopnostmi.

Vzdělávací cíl:

Žák se aktivně zapojí do skupinové interpretace podle své preference. Pohotově zareaguje při četbě notového textu, zvolí adekvátní tempa i výrazové prostředky. Vnímá své spoluhráče, přizpůsobí dynamiku. Je schopen dlouhodobé koncentrace.

Žák:
- zodpovědně spolupracuje v tvůrčím kolektivu,
- zahraje různé typy doprovodů,

- využije zkušenosti četby notového záznamu, uplatní hru z listu,
- předvede hru jednoduchého číselného zápisu basa continua (hlavní akordy).

4. ročník

V rámci komorní hry je prohlubováno pohotové čtení z not a hra z listu (popř. intonace z listu) jako důležitý předpoklad skupinové interpretace. Pozornost je věnována složitějším strukturám číslovaného basu. Současně jsou formovány osobnostně volní vlastnosti jedince – osobní motivace a aspirace vedoucí k zodpovědnosti, kolektivní angažovanosti, sebeuplatnění a trvalé sebehodnotě.

Vzdělávací cíl:

Žák využije získaných znalostí harmonie k tvorbě stylových doprovodů, k zjednodušení nácviku skladeb a celkové orientaci v notovém zápisu. Předvede hru podle akordických značek nebo číslovaného basu. Upřednostní společný zájem.

Žák:

- přečte pohotově akordické značky,
- předvede hru adekvátních doprovodů,
- zahraje doprovod podle číslovaného basu (vedlejší akordy a charakteristické disonance),
- zareaguje na gesto dirigenta či spoluhráče.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.4 Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje

Elektronické klávesové nástroje (dále EKN) jsou v dnešní době nedílnou součástí globálního hudebního vývoje. EKN se uplatňují především v hudbě nonartificiální (populární). Svým charakterem, a v podstatě i původem, ovšem přesahují také do sféry artificiální (vážné). Hráči na EKN se objevují v produkci nejrůznějších ansámblů všech subsfér populární hudby. Zvukové možnosti EKN též umožňují stylovou interpretaci hudby vážné. Tyto nástroje se staly běžnou součástí nahrávacích studií i tvůrčích dílen řady významných soudobých skladatelů a interpretů. EKN ve spojení s počítačem potom nabízí nepřeberné množství možností kreativního hudebního vyjádření.

Tato fakta byla přirozeným impulzem pro implementaci EKN do výukových programů základních uměleckých škol (dále ZUŠ). Výuka EKN na ZUŠ zahrnuje nejen základy klavírní, varhanní či obecně klávesové hry, ale i reflexi a následné praktické využití dynamického vývoje hudební elektroniky.

5.1.1.4.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na el. klávesové nástroje	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na el. klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na el. klávesové nástroje	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- výuka předmětu Hra na el. klávesové nástroje probíhá individuálně nebo ve skupince 2 – 4 žáků.

5.1.1.4.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na elektronické klávesové nástroje

EKN nejsou jen, dodnes nečastěji na ZUŠ vyučované, *keyboardy.* Je to celá skupina nástrojů, která má vlastní dějinný vývoj, funkční a stylovou stratifikaci, a s tím spojené jejich praktické využití (kromě komerčních *keyboardů* to jsou např. analogové syntezátory, digitální syntezátory, workstations, virtuálně-analogové či virtuálně-akustické nástroje apod.).

Předmětnou podstatou úvodní fáze studia EKN je osvojení elementárních návyků při hře, které vycházejí především z klavírních metodických postupů (zde je ovšem důležité poznamenat, že klavírní metodika není plně aplikovatelná na výuku EKN). Souběžně s tím jsou žáci seznámeni s hlavními částmi nástroje, jeho zvukovými a technickými možnostmi, historií vývoje EKN atd. Žáci si postupně osvojují nejen principy notového zápisu, ale i teorii akordových značek a následnou hru z nich. Součástí studia je i seznámení se stylovou diferenciací hudební produkce (zejména v mnohovrstevnaté sféře nonartificiální hudby). Výuka probíhá buď individuálně, nebo ve skupině dvou až čtyř žáků.

V následných fázích studia žáci rozvíjejí technickou a interpretační úroveň hry a dostávají možnost užší profilace na základě vlastních hudebních preferencí.

Předmět Komorní hra

Předmět Komorní hra slouží k vytvoření a následnému prohlubování schopnosti hudební komunikace s dalšími hudebníky. Kolektivní zodpovědnost, spolupráce, vzájemná pomoc a inspirace a v neposlední řadě i radost ze společné práce jsou další důležité atributy komorní hry, které kultivují nejen umělecký, ale i osobnostní profil žáka.

Komorní hra je naplňována v rámci těchto činností:

Společná hra více EKN (duo, trio, kvartet) - zde je náplní výuky nastudování a interpretace skladeb různých žánrů populární hudby (jazz, rock, pop music apod.) včetně stylových nuancí, ale také interpretace vážné hudby, při které je využíváno zvukových možností EKN (barokní suity, smyčcové kvartety apod.).

Komorní hra se zaměřením na multimédia **-** integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů.

Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Hudební improvizace - především základy jazzové a bluesové improvizace a případné využití v ansámblové hře.

Komunikace EKN s počítačem - je realizována ve spojení s dalšími moduly Elektronického zpracování hudby a zvukové tvorby – EZHZT.

Doprovod jiných hudebních nástrojů či zpěvu.

Souborová hra - žáci se mohou stát členy školních ansámblů různého stylového zaměření,

Sborový zpěv - žáci EKN mohou v případě zájmu naplnit komorní hru navštěvováním hodin sborového zpěvu.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.4.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Úkolem přípravného studia je vytvoření spolehlivého základu pro další hudební rozvoj žáka. V prvé řadě je důležitý rozvoj celkové hudebnosti žáka, na který navazuje rozvíjení elementárních dovedností nástrojové hry.

Předmět Hra na el. klávesové nástroje

2. ročník

Primárním úkolem přípravného studia je analýza a následné vyhodnocení talentových a motivačních předpokladů žáka směřující ke smysluplnosti dalšího studia. Hravou formou jsou pak rozvíjeny motorické dovednosti, smysl pro rytmus, sluchové schopnosti a celková hudebnost žáka. Takto je žák vhodným způsobem motivován k další hře na nástroj.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje základními návyky při hře (v souladu s klavírní metodikou), ovládá základní funkce nástroje. Prokáže orientaci na klávesnici a ovládá hru z not v rozsahu pěti tónů (tzv. pětiprstová poloha).

Žák:

- rozezná noty c1 – g1 a c2 – g2 , využije je při hře,
- vysvětlí význam základních funkčních prvků nástroje (power on-off, volume, atd.),
- pojmenuje základní části nástroje (klávesnice, pracovní deska, reprosoustavy, adaptér),
- rozliší vzestupnou a sestupnou tónovou řadu,
- zahraje lidové písně a jednoduché etudy v rozsahu pěti tónů,
- zahraje stupnici (C dur) v rozsahu jedné oktávy, každou rukou zvlášť.

Přijímací zkouška:

- 1 etuda s doprovodem nebo bez něj,
- 1 lidová nebo dětská píseň s doprovodem či bez něj,
- 1 stupnice v rozsahu jedné oktávy (každou rukou zvlášť).

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

V průběhu studia prvního stupně je důležité v co největší míře prohloubit zájem o daný předmět (v případě zahájení studia v 1. ročníku aplikovat v rozšířené podobě specifické teze přípravného studia) a ve smyslu dále specifikovaných kognitivních cílů rozvíjet umělecko-osobnostní kvality žáka.

Předmět Hra na el. klávesové nástroje

1. ročník

V tomto ročníku je nezbytné fixovat (v 1. ročníku bez předchozího přípravného studia – osvojit) návyky a dovednosti získané v předchozím studiu. Dále je žák postupně seznamován se specifickými funkcemi EKN, které jsou následně aplikovány při hře.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá základní návyky při hře a vysvětlí jejich význam. Zahraje durové stupnice do 2 křížků v rozsahu 2 oktáv, dále akordy k těmto stupnicím a jejich obraty. Při hře písní a etud určených pro EKN využije doprovodné funkce EKN (*auto accompaniment*). Předvede elementární hru z listu.

Žák:

- pojmenuje oktávy a vyhledá tóny na klaviatuře dané rozsahem nástroje,
- předvede hru legato – staccato,
- zahraje jednoduché klavírní etudy z listu každou rukou zvlášť,
- popíše funkci *touch* a princip její aplikace při hře,
- rozliší dvou a třídobý rytmus,
- rozezná základní hodnoty not,
- použije adekvátní prstoklady při hře stupnic a akordů.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur v protipohybu (nebo rovném pohybu) přes dvě oktávy (zvlášť),
- akordy k dané stupnici – tenuto, staccato, (zvlášť),
- 1 klavírní etuda,
- 1 píseň s doprovodem.

2. ročník

Žák vědomě využívá základní dovednosti a návyky. Cíleným výběrem repertoáru je u žáka rozvíjena nezávislost levé a pravé ruky. Technická úroveň hry je navyšována pomocí hry stupnic a etud hraných v rychlejších tempech při jednoznačném dodržování předepsaných prstokladů. Rytmické cítění žáka je prohlubováno volbou složitějších doprovodných struktur.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše funkce *voice, style, tempo, touch a volume* a vědomě jich využije při hře. Zahraje durové i mollové akordy v optimálních obratech včetně plynulého spojování. Zahraje durové stupnice do 4 křížků a 4 bé a akordy k daným stupnicím. Disponuje rozsahem *g – c3*.

Žák:

- přečte a zahraje noty v houslovém a v basovém klíči v rozsahu *g – c3,*
- zahraje stupnice přes dvě oktávy, akordy a etudy s akordickým doprovodem (určené pro EKN),
- rozliší dvou, tří, čtyř čtvrťový rytmus.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur v protipohybu nebo rovném pohybu přes dvě oktávy – dohromady,
- akordy k dané stupnici,
- 1 klavírní etuda,
- 1 etuda určená pro EKN,
- 1 píseň s doprovodem.

3. ročník

Žák se věnuje dalšímu zdokonalování již osvojených dovedností, technik a interpretačních nuancí hry. Novým prvkem studia je osvojení základů stylové diferenciace probírané studijní látky. Do klavírního repertoáru jsou zařazeny jednoduché přednesové skladby.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně použije základní funkce nástroje i funkce další (sekundární). Zahraje jednoduchou skladbu nebo píseň zpaměti. Rozliší základní styly - *vážná hudba, lidová píseň, populární hudba*.

Žák:
- zahraje zpaměti jednoduchou skladbu,
- rozliší a využije základní harmonické funkce při hře jednoduchých doprovodů,
- zahraje durové a mollové akordy a septakordy včetně obratů,
- využije různé varianty zvoleného doprovodu (*A, B* či *A, B, C, D*) a další možnosti zahájení a ukončení hry (*Intro, Ending, Fade In, Fade Out* apod.),
- popíše a využije sekundární funkce EKN (např. *dual, harmony* apod.).

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll,
- akordy a jeho obraty k dané stupnici,
- 1 klavírní etuda nebo přednesová skladba,
- 1 etuda pro EKN,
- 1 píseň s doprovodem.

4. ročník

Žák nadále pracuje na zkvalitnění technické úrovně hry a prohlubuje schopnost komunikace s nástrojem ve smyslu využívání jeho technických možností. Získává první teoretické i praktické zkušenosti směřující k jeho pozdější profilaci.

Vzdělávací cíl:

Žák je schopen zcela samostatné přípravy do výuky. Popíše další technické nuance nástroje (*registration memory, multipad* apod.) a vkusně je využije. V teoretické rovině popíše detailnější stylovou stratifikaci (*moderní populární hudba – popmusic, rock, jazz*).

Žák:
- navrhne vhodné styly doprovodů, vybere styl k hraným skladbám a písním, vede konstruktivní dialog s pedagogem o dalších možnostech výběru,
- popíše další funkce EKN (např. *multi pad*) a možnosti jejich aplikace v praxi,
- zahraje skladby z období klasicismu, baroka nebo soudobých skladatelů,
- sleduje notový zápis a prokáže orientaci v něm, pracuje s agogikou skladby a respektuje tempová označení.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll,
- akordy k dané stupnici,
- 1 etuda, 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
- 1 píseň nebo skladba s doprovodem.

5. ročník

Žák nadále zdokonaluje motorické, technické a výrazové aspekty hry o nové prvky (hra dvojhmatů, studium rozsahem i technicky náročnějších skladeb apod.). Rozšiřuje svou znalost akordických značek (dim, sus4, alterované akordy) a je seznamován s principy jejich výstavby.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní nové prvky hry (dvojhmaty, pedalizace). Zahraje žánrově pestrý repertoár - od hudby renesance a baroka až po soudobou tvorbu. Vysvětlí principy tvorby akordových značek.

Žák:
- použije pedalizaci a zachová čistotu harmonie,
- zahraje stupnice dur a moll přes dvě oktávy v rychlých tempech a příslušné akordy,
- zahraje skladby specifických žánrových oblastí (*jazz, swing, latin jazz*) včetně stylových nuancí (např. *tečkovaný triolový rytmus*),
- zahraje durové a mollové septakordy a další harmonická navýšení (*9, 11, 13*), provede jejich analýzu,
- na základě poslechu záznamu vlastní hry provede kritickou sebereflexi.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice (dur a moll),
- akordy k daným stupnicím,
- 1 etuda,
- 1 skladba z období baroka nebo klasicismu,
- 1 píseň nebo skladba s doprovodem (se složitější harmonickou strukturou).

6. ročník

Hlavním úkolem tohoto ročníku je dovršení profilace žákova dalšího hudebního zaměření. U žáků, kteří projeví největší zájem o další rozvoj interpretačního umění (zejména klavírního), je nezbytné opatření adekvátního nástroje (88 kláves, kladívková nebo vyvážená mechanika). Stejně u ostatních možností zaměření je třeba disponovat odpovídajícím vybavením (hardware, software, optimální typ EKN). Samozřejmostí je další rozvoj instrumentálních dovedností a teoretických znalostí. Žáci jsou seznámeni se základy a možnostmi navazujících modulů EZHZT. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá hudební nástroj a většinu jeho funkcí. Prezentuje svoji představu o směru svého dalšího vzdělávání. Disponuje základy improvizačního umění (jazzová a bluesová improvizace).

Žák:
- zahraje stupnice i akordy v rychlých tempech a v různých rytmizacích,
- vede poučený dialog s pedagogem o kvalitě své hry,
- zahraje skladby z oblasti vážné hudby, ve kterých aplikuje technicko-interpretační aspekty daného slohu,
- využije možnosti transpozice v doprovodech,
- použije styly a zvukové barvy dle vlastního uvážení,
- odvodí akordové značky, které následně využije při hře,

- zahraje improvizovaný doprovod k vybraným skladbám a předvede hru improvizovaného sóla,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice (dur a moll),
- akordy k daným stupnicím,
- 1 etuda,
- 1 skladba z období baroka či klasicismu,
- 1 píseň nebo skladba s doprovodem (případně s improvizační částí).

7. ročník

V absolventském ročníku se zaměříme na celkovou osobnost žáka ve smyslu propojení jeho individuálních schopností, znalostí, dovedností a techniky hry, získaných během studia. Záměrem ročníku je umělecky a hudebně vyvážené absolventské vystoupení. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně nastuduje a interpretuje skladby, které jsou adekvátní jeho hudební, umělecké i osobnostní vyspělosti. Popíše genezi západní hudební kultury v obou jejích hlavních sférách.

Žák:
- nastuduje zvolenou skladbu na základě vlastní interpretační představy za využití všech technicko-interpretačních a technologických znalostí a dovedností,
- zahraje všechny stupnice dur i moll (žák věnující se improvizaci zná i stupnice specifické – *pentatonická, bluesová, bebopová*),
- spolehlivě ovládá akordické značky,
- plně využívá technické možnosti nástroje,
- interpretuje skladbu nebo píseň ze svého repertoáru zpaměti,
- zvládne hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Žák uplatní znalosti a dovednosti získané v individuální výuce v nejrůznějších podobách ansámblové hry či sborového zpěvu. V rovině hudebního projevu se žáci učí vzájemné komunikaci a sluchové i emocionálně estetické analýze společného projevu.

Vzdělávací cíl:

Žák má osvojeny obecné zásady kolektivní umělecké činnosti - zodpovědnost, pracovitost, empatie, vzájemná pomoc, disciplinovanost, podřízení svých představ kolektivnímu pojetí atp.

Žák:
- uplatní sluchovou sebekontrolu při produkci celku,
- zahraje doprovodné party jiným nástrojům nebo zpěvu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Základní studium druhého stupně v určitém směru navazuje na studium stupně prvního. Neustále je třeba pracovat na technicko-interpretační stránce žákova instrumentálního projevu. Na II. stupni je již jednoznačná profilace žáka na základě jeho hudebních preferencí. Novým úkolem je syntéza talentu, schopností a vědomostí žáka směřující k vytváření specifických hudebních tvarů (vlastní kompoziční pokusy, zvukové koláže, scénická hudba apod.) a praktická spolupráce s dalšími obory školy (LDO, výtvarný, taneční).

Předmět Hra na el. klávesové nástroje

1. ročník

Žák nadále rozvíjí své instrumentální dovednosti. Má prostřednictvím cíleně vybrané klavírní a varhanní literatury dále rozvinuty své technicko-výrazové instrumentální dovednosti. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá základy teorie hudebních forem, harmonie, organologie (vývoj EKN) a základy akustiky a elektroakustiky.

Žák:
- zahraje stupnice dur a moll v kombinovaném pohybu,
- zahraje klavírní instruktivní i přednesovou literaturu precizním, propracovaným, interpretačně poučeným způsobem,
- předvede elementární spojování akordů,
- popíše vývoj hudební elektroniky,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Instrumentální dovednosti žáka jsou dále rozvíjeny pomocí cvičení a etud pokročilejšího stupně (Hanon, Czerny apod.). Žák se blíže seznamuje s pokročilejšími formami EKN (workstation) a jeho zvukově

modulačními prvky (oscilátory, frekvenční filtry atd.). Dále prohlubuje znalost subdisciplinárních oblastí (formy, harmonie atd.), které aplikuje v praxi (např. aplikace písňové formy ve zvukové koláži – periodicita). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje progresivní technická cvičení. U přednesových skladeb navrhne vlastní představu dynamického průběhu. Popíše různé typy EKN (včetně aktuálních výrobců) a jejich zvukově modulační prvky. Aplikuje hudebně-teoretické znalosti do vlastních tvůrčích pokusů.

Žák:

- navrhne vlastní dynamickou představu u nastudované skladby,
- popíše vyšší typy EKN a jejich funkce,
- rozliší a popíše pojmy *motiv, téma, písňová forma, sonátová forma,*
- navrhne aplikaci formy ve vlastní tvorbě (i za pomoci specifického software),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice (dur a moll),
- akordy k daným stupnicím,
- 1 etuda,
- 1 skladba z oblasti vážné hudby, píseň nebo skladba s doprovodem.

3. ročník

Žák se seznámí se základním vybavením hudebního studia a principy studiové práce, které následně začíná aplikovat v praxi. U nastudovaných klavírních skladeb navrhne komplexní výrazový rámec (dynamika, agogika, frázování apod.). Připravuje koncept vlastního absolventského projektu (svébytná instrumentální skladba, zvuková koláž, scénická hudba apod.). Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše principy práce v hudebním studiu (založení projektu, nahrávání stop, editace, míchání). Má prohloubeny teoreticko-kompoziční znalosti a aplikuje je v praxi.

Žák:

- zpracuje a zahraje jednoduchý projekt,
- rozliší a popíše další hudební formy (fuga, rondo),
- použije základy kontrapunktu,
- ve vlastní skladebné práci určí formu i tonální plán,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Žák završí studium nastudováním absolventského repertoáru. Realizuje vlastní absolventský projekt (viz výše). Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák realizuje vyvážený a kultivovaný absolventský program.

Žák:

- samostatně nastuduje zvolenou skladbu či píseň včetně výrazových prvků,
- uplatní při hře znalosti, dovednosti a technické návyky získané v průběhu studia,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Žák zakončí základní studium II. stupně absolventským koncertem, prezentací absolventského projektu či kombinací obou variant.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Žák hraje či zpívá v různých seskupeních dle vlastních preferencí. Komorní hra může být též naplněna studiovou a tvůrčí činností.

Vzdělávací cíl:

Žák vyjmenuje a v praxi naplní zásady kolektivní umělecké práce, kterou prezentuje na veřejnosti.

Žák:

- zahraje v ansámblu stylově repertoár blízký jeho hudebním preferencím,
- uplatní aktivní přístup a dialog při tvorbě aranžmá,
- kontroluje sluchem a koriguje nejen svůj výkon, ale i výkon ostatních spoluhráčů.

4. ročník

Práce v tomto ročníku je primárně zaměřena na nazkoušení a prezentaci kolektivního absolventského vystoupení, vytvoření a prezentaci absolventského projektu či obojího.

Vzdělávací cíl:

Žák ve spolupráci s pedagogem vybere, nazkouší a provede reprezentativní absolventský program svého souboru. Žák vytvoří a prezentuje svůj absolventský projekt.

Žák:

- předvede vlastní tvůrčí činnosti,
- zahraje improvizovaný doprovod a sólo podle složitějších akordových značek.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.5 Studijní zaměření Hra na housle

Housle patří k nástrojům, které mají nejširší možnosti využití. Mají za sebou dlouhý historický vývoj, který se definitivně dovršil v 17. století. Z této doby jsou zachované nástroje nejvýznamnějších houslařů, v jejichž tvorbě dosáhla konstrukce a kvalita nástrojů svého vrcholu a dokonalosti. Ve stejné době docházelo k osamostatnění instrumentální hudby (v dřívějších dobách nástroje většinou podporovaly a zdvojovaly pěvecké hlasy) a housle získaly i charakter sólového nástroje. Tento proces probíhal v souvislosti se stylovou proměnou na přelomu 16. a 17. století a docházelo při něm k oboustrannému ovlivňování. Jednak skladby barokních skladatelů přinášely vyšší nároky na techniku houslové hry, a tím vedly ke zvýšení její úrovně, a na druhé straně existence dokonalých a vývojově stabilizovaných nástrojů podněcovala vznik nových skladeb a instrumentálních forem, v nichž housle (a další smyčcové nástroje) měly prvořadou úlohu.

Do předmětu výuky by mělo být zahrnuto celé toto období, tj. od 17. století do současnosti, kdy lze mluvit o houslové hře a houslové technice ve vlastním slova smyslu. Během studia by se měl žák seznámit (alespoň ve zkratce) s vývojem houslové hry a hudebních slohů.

5.1.1.5.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na housle	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na housle	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka v přípravných ročnících může probíhat jak individuálně, tak ve skupinkách po dvou žácích,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.5.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na housle

Výuka hry na housle směřuje k tomu, aby žák na konci studia zvládl základní prvky houslové techniky nezbytné k interpretaci hudebního díla na kvalitativně dobré umělecké úrovni.

Základem nástrojové výuky je zaměření na sólovou hru, která je realizována ve všech ročnících I. i II. stupně. Od 4. ročníku I. stupně je součástí studijního zaměření žáka též předmět Komorní hra.

Předmět Komorní hra

Komorní hra je nedílnou součástí výuky hry na hudební nástroj v ZUŠ. Předmět Komorní hra navazuje na studium hlavního nástroje, využívá dosažených dovedností a přispívá k celkovému hudebnímu a uměleckému růstu žáka. Vychází vstříc přirozené potřebě dětí a dospívajících žáků po společném muzicírování ve větším hudebním kolektivu. Tuto potřebu předmět Komorní hry naplňuje, a stává se tak prostředkem k plnějšímu hudebnímu vyžití žáků.

V komorní hře i méně vyspělý žák ve větší míře než v sólové hře uplatní své schopnosti a aktivně se může podílet na tvůrčím procesu kolektivní interpretace hudebního díla a na vytváření výsledného tvaru interpretované skladby.

Z žáků navštěvujících výuku komorní hry se vytvoří soubory různého nástrojového obsazení složené z různého počtu hráčů (dua, tria, kvarteta a další).

Komorní hra se zaměřením na multimédia **-** integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi.

Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.5.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

V přípravném studiu jde především o zjištění a ověření, zda má žák potřebné předpoklady pro hru na zvolený nástroj (dispozice sluchové, manuální a motorické, mentální a povahové, rytmické cítění, hudební paměť), které by bylo možno dalším studiem rozvíjet.

Předmět Hra na housle

2. ročník

Studium je zaměřeno na zjištění žákových schopností a předpokladů pro hru na zvolený nástroj. Rozvíjejí se žákovy dispozice sluchové, manuální, jeho rytmické cítění, hudební paměť. Žák se seznamuje s nástrojem, učí se pojmenovat jeho jednotlivé části, osvojuje si základní prvky potřebné k dalšímu studiu hry na nástroj.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá správný postoj při hře, uchopení houslí a smyčce, postavení obou rukou, položí správným způsobem prsty levé ruky na struny.

Žák:

- zaujme správný postoj při hře,
- v přípravné fázi před hrou použije uvolněné zápěstí a prsty levé ruky,
- poskládá správné postavení prstů pravé ruky na smyčci,
- zahraje ve všech částech smyčce na prázdných strunách v různých notových hodnotách,
- provede všemi prsty durový prstoklad pizzicato i smyčcem,
- zahraje snadné přednesové skladbičky na prázdných strunách i s použitím prstů levé ruky.

Přijímací zkouška:

- hra smyčcem na prázdných strunách v různých notových hodnotách ve všech částech smyčce,
- hra durového, případně mollového prstokladu 1. až 4. prstem pizzicato nebo smyčcem,
- jednoduchá skladbička nebo píseň na jedné struně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Během studia na prvním stupni žák získává základní znalosti a dovednosti potřebné k interpretaci hudebního díla. Jde o položení základů, jejich rozvíjení a zdokonalování v oblasti nástrojové techniky i výrazové stránky hry, o rozvíjení schopnosti chápat myšlenkový obsah skladeb. Tento proces probíhá současně s fyzickým a duševním vývojem žáka po celou dobu sedmi let studia na prvním stupni. Žák je postupně veden od jednodušších k náročnějším prvkům houslové techniky a od prostých, dětskému věku odpovídajících skladbiček ke skladbám závažnějšího uměleckého obsahu. Studium na prvním stupni je zaměřeno na přípravu žáka k plynulému přechodu na další studium ve druhém stupni. U zvlášť nadaných žáků se studium na prvním stupni stane předpokladem jejich studia na konzervatořích a středních školách, kde se vyžaduje základní hudební vzdělání.

Předmět Hra na housle

1. ročník

V 1. ročníku základního studia I. stupně žák navazuje na základy položené v přípravném studiu. Pokud žák vzhledem ke svému věku nenavštěvoval přípravné studium a je zařazen do 1. ročníku, učí se zvládnout tytéž základní znalosti a návyky, které jsou uvedeny v ŠVP pro přípravné studium. Protože je již mentálně a fyzicky vyspělejší, zvládne snadněji a rychleji počáteční nároky a může přejít k plnění požadavků, které ŠVP stanoví pro 1. ročník.

Vzdělávací cíl:

Žák zaujme vzpřímený a uvolněný postoj před hrou včetně uchopení nástroje a smyčce. Předvede rozložení prstů na hmatníku na všech strunách, rozliší durový a mollový prstoklad. Ovládá základní péči o nástroj (čištění nástroje, kalafunování, napínání a povolování žíní).

Žák:

- uplatní základní funkci pravé ruky,
- zahraje s jistotou ve všech částech smyčce i při kombinovaných smycích,
- uplatní durový a mollový prstoklad,
- zahraje stupnice a akordy přes jednu oktávu od prázdných strun,
- vytleská rytmus podle zápisu,
- popíše charakter a náladu skladbiček nebo písní, které sám hraje nebo slyší, v jednoduchých pojmech (rychlá – pomalá, veselá – smutná),
- zahraje zpaměti přednesové skladby a lidové písně.

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici,
- cvičení z probírané školy,
- národní píseň, nebo snadná skladbička.

2. ročník

Ve druhém ročníku žák prohlubuje a rozvíjí dosavadní dovednosti a znalosti jak po stránce technické, tak výrazové. Zaměřuje se na jemu obsahově i stupněm technické náročnosti přístupné přednesové skladbičky. Vzhledem ke svému věku a větší fyzické vyspělosti dokáže být pozorný a vydrží hrát delší dobu bez větší únavy a častého odpočívání.

Vzdělávací cíl:

Žák v jednoduchých rytmických útvarech samostatně zrealizuje rozdělení smyčce, zkontroluje kvalitu tónu. Identifikuje chyby v postoji při hře a držení nástroje a opraví je. Podle notového zápisu zvolí správné prstoklady a určí délku jednotlivých not. Před hrou zaujme správný postoj.

Žák:

- správně uchopí nástroj i smyčec,
- provede smyky detaché a legáto,
- uplatní durový a mollový prstoklad a z notového zápisu pozná, který má kdy použít,
- spojí jednotlivé prstoklady chromatickými posuny prstů,
- určí jednotlivé ucelené části skladby nebo písně,
- zpracuje výrazovou stránku volbou odpovídajícího tempa a dynamiky,
- nacvičí zpaměti vybraný repertoár.

Postupová zkouška:
- dvě durové stupnice v různých prstokladech, akordy ke stupnicím,
- cvičení z probírané školy nebo etuda,
- národní píseň hraná zpaměti nebo snadnější skladbička hraná z not.

3. ročník

3. ročník představuje v průběhu studia I. stupně ZUŠ určitý mezník či předěl. Třebaže charakteristické rysy žákovy osobnosti lze v náznacích (u zvlášť nadaných žáků zřetelněji) pozorovat již od počátků studia, po třech letech docházky do ZUŠ by se měla zřetelněji projevit míra jeho nadání a povahových vlastností vhodných a potřebných ke studiu hry na hudební nástroj. Měl by vykrystalizovat a upevnit se osobní a spontánní vztah k nástroji a k hudbě vůbec, zájem o hru na nástroj a o všeobecné hudební vzdělání.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá správné držení nástroje i smyčce. Přečte notový zápis. Je schopen používat sluchovou kontrolu nad vlastním výkonem.

Žák:
- při hře uplatní základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu obou rukou),
- uplatní prsty v základních prstokladech v první poloze v kombinacích na všech strunách,
- zahraje durové stupnice a akordy přes dvě oktávy, mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu,
- samostatně vyřeší jednoduché technické problémy, s nimiž se setkává při nácviku skladeb a technických cvičení,
- podle přednesového označení nebo názvu vyjádří náladu a charakter skladby (veselá, klidná, taneční, založená na rytmickém motivu či zpěvná),
- vystoupí na veřejném koncertě nebo předehrávce.

Postupová zkouška:
- durová a mollová stupnice, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina.

4. ročník

Studium ve 4. ročníku a vyšších ročnících I. stupně předpokládá zvládnutí očekávaných výstupů za 3. ročník, čímž se završuje úvodní fáze studia hry na nástroj. Na dosažené znalosti a dovednosti žák navazuje a dalším studiem je rozvíjí a prohlubuje. Vyvstávají před ním další nové požadavky, jejichž osvojení mu umožňuje zvládnout rozsáhlejší a obsahově závažnější skladby, které kladou vyšší nároky na technickou vybavenost žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše správnou funkčnost obou rukou, obratněji pracuje se smyčcem, disponuje intonační představivostí. Samostatně v notovém zápisu určí takt, tóninu, tempo a charakter skladby.

Žák:
- předvede kombinace různých druhů smyků, provede vybrané rytmické útvary (trioly, tečkovaný rytmus, synkopické legato),
- použije všechny prstoklady v 1. poloze, základ hry v půlpoloze a enharmonickou záměnu tónů,
- provede jednoduché výměny poloh (polohovou hru žák začne výměnami do 3. polohy),
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy v 1. poloze,

- zahraje dvouoktávové stupnice s jednou výměnou do 3. polohy, použije polohovou hru v etudách a přednesových skladbách,
- předvede rozsáhlejší skladbu typu koncertina, sonatiny apod.,
- zahraje z listu snadnější skladby na úrovni nižších ročníků.

Postupová zkouška:
- durová a mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- rozsáhlejší přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina hraná z not.

5. ročník

Žák pokračuje plynulým vývojem v rozvíjení dosavadních znalostí. Kromě nástrojových dovedností se u něj vyvíjí i osobní vztah k hudbě a přístup k ní. Učitel dává žákovi možnost a vede ho k tomu, aby zaujímal osobní postoj k určitým hudebním dílům, aby vyložil svůj názor na slyšené i studované skladby, aby byl schopen a ochoten sdílet své vnitřní pocity, které v něm poslech hudby vyvolává nebo které prožívá při vlastní hře či veřejném vystoupení.

Vzdělávací cíl:
Žák uplatňuje sluchovou kontrolu vlastního výkonu, je schopen sebehodnocení. Kromě technické a výrazové stránky hry rozliší v základních rysech hlavní historické hudební slohy.

Žák:
- uplatní smykové kombinace v technicky náročnějších skladbách,
- vystaví hudební celky po stránce dynamické a výrazové,
- při interpretaci dodrží dynamická, tempová a přednesová označení,
- zvládne hru v 5. poloze a výměny do 5. polohy,
- zahraje dvouoktávové durové a mollové stupnice a akordy s výměnou do 3. polohy a vybrané stupnice na jedné struně,
- pohotově přečte notový zápis,
- popíše správný systém domácí přípravy a samostatného studia,
- zahraje jednoduché skladby z listu,
- zahraje probíranou skladbu zpaměti.

Postupová zkouška:
- durová a mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv s výměnou polohy, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina hraná z not,
- hra snadné skladby z listu.

6. ročník

Učitel motivuje a podněcuje žáka k vytvoření vlastního názoru na studovanou skladbu. Vede ho k samostatnému tvůrčímu myšlení, zajímá se o jeho názory na hudbu, spolu s ním o hudbě diskutuje a nebrání mu, aby svůj názor, případně i dotazy projevil. Žák musí vědět a být srozuměn s tím, proč určitou skladbu nebo technická cvičení studuje. Má mít také možnost vybrat si z několika učitelem navržených skladeb. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:
Žák čistě intonuje, hraje rytmicky, uplatní sebekontrolu. Studované skladby zahraje zpaměti a v požadovaném tempu.

Žák:
- v přednesových skladbách uplatní vibrato na delších notách,
- provede smykové způsoby v rychlejším tempu a s jistotou ve všech částech smyčce i při přechodech přes struny,
- pohotově přečte i provede složitější rytmické útvary,
- provede dvojhmaty a trojhlasé akordy s prázdnými strunami,
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy,
- popíše charakteristické znaky různých slohů,
- zařadí skladbu autora do historického kontextu a doby,
- samostatně nastuduje technicky obtížná místa,
- vyjádří svůj názor na studovanou skladbu a sdělí svá přání ohledně volby studovaných skladeb,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- durová stupnice v rozsahu tří oktáv, akord ke stupnici,
- etuda s výměnami poloh,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina,
- hra snadné skladby z listu.

7. ročník

Absolvováním 7. ročníku žák uzavírá I. stupeň studia hry na hudební nástroj. V mnoha případech také končí docházku do základní umělecké školy. Absolutorium I. stupně by mělo přispět k celkovému rozvoji osobnosti žáka, mělo by posílit a kultivovat jeho vnitřní citovou a emoční výbavu, rozvinout jeho hudební a umělecké nadání, přispět k výchově žáka v kulturního a uměnímilovného člověka, rozeznávajícího opravdové umělecké hodnoty. Tím, že se žák věnuje studiu hry na hudební nástroj, naplňuje a smysluplně využívá svůj volný čas, stává se odolnějším vůči negativním vlivům okolí, bezcennému komerčnímu nevkusu a nebezpečným patologickým společenským jevům. Naopak sám může ve svém vlastním okruhu přispívat k vytváření kulturního a kultivovaného prostředí. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:
Žák spojí dosavadním studiem získané znalosti a návyky do uceleného souboru dovedností. Má pozitivní vztah k jiným uměleckým žánrům (literatura, výtvarné umění).

Žák:
- použije při hře možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu,
- uplatní základní funkce pravé i levé ruky, utvoří vibrato,
- využije plynulé výměny do vyšších i méně obvyklých poloh (2. a 4. poloha), ovládá základní dvojhmaty,
- uplatní vnitřní sluchovou představivost a intonační sebekontrolu,
- zahraje nejpoužívanější melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, obal),
- přečte zápis interpretovaných skladeb, rozezná jejich základní členění, tóninové vztahy a stavbu melodie,
- provede analýzu nacvičované skladby, rozpozná jejich strukturu, určí hudební témata a motivy, členění frází a delších úseků skladby, předvede melodii s ohledem na její výstavbu, gradaci a vrchol,
- zvolí technické a výrazové prostředky vhodné k autentickému stylovému provedení,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- předloží učiteli své návrhy a způsoby řešení problémů, které určitá skladba přináší, je schopen o nich diskutovat,
- zahraje skladby z listu, v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou,

- přizpůsobí se doprovodu,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V průběhu docházky do komorní hry na I. stupni se žákům otevírají možnosti postupu od nejjednodušších komorních skladbiček a písní ve snadných (např. dvojhlasých) úpravách až k rozsáhlejším a obsažnějším komorním skladbám i ve vícehlasých zpracováních. V předmětu Komorní hra je možné rozvíjet spolupráci s jinými nástrojovými odděleními a do komorní hry žáků houslového oddělení zařazovat i žáky z jiných nástrojových tříd. Od předmětu Komorní hra se očekává rozvoj tvůrčích schopností žáků, jejich kolektivního cítění a aktivní hudebnosti, která žákům přináší radost a uspokojení.

Vzdělávací cíl:

Žák splní v kolektivu hudebního souboru přidělené úkoly. Spoluvytvoří pozitivní vztahy uvnitř souboru a tvůrčí pracovní atmosféru. Přizpůsobí se jednotnému uměleckému záměru a pojetí skladby, přebere na sebe vlastní díl odpovědnosti za kvalitu hudebního výkonu.

Žák:

- dodrží jednotné prstoklady a smyky, zkontroluje intonaci a přizpůsobí se spoluhráčům,
- zahraje podle notového zápisu včetně dynamických znamének, tempových a přednesových označení a podle nich dotvoří výslednou zvukovou podobu skladby,
- samostatně nastuduje nové skladby a zahraje z listu skladby na úrovni nižších ročníků,
- splní požadavky na stylové provedení studovaných skladeb.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Absolvováním I. stupně žák splnil požadované výstupy a dosáhl určité úrovně technických a výrazových dovedností a teoretických hudebních znalostí. Na II. stupni půjde o prohlubování, upevňování a rozšiřování dosavadních vědomostí a praktických znalostí. V průběhu studia II. stupně se vyhraňuje a dozrává osobnost a charakter žáka. Tak jako na počátku studia bylo úkolem učitele rozpoznat žákovy schopnosti, dispozice a míru jeho talentu, na II. stupni by měl být učitel schopen určit jeho povahový typ, vnitřní ustrojení a umělecké zaměření (jde-li například o vysloveně sólistický typ nebo o žáka, který nachází uspokojení a seberealizaci spíše ve skupinové souhře, tíhne-li k vážnějším skladbám, nebo spíše k lehčímu,

zábavnějšímu žánru, je-li založením romantik, nebo ho přitahuje svět staré hudby apod.) a tyto jeho charakterové vlastnosti podporovat a rozvíjet.

Předmět Hra na housle

1. ročník

V průběhu studia II. stupně má žák příležitost prohloubit si, upevnit a rozšířit získané znalosti a dovednosti, tříbí si hudební vkus, získává schopnost nastudovat přiměřeně náročné skladby a prezentovat je na veřejnosti. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák využije technické a výrazové prvky, které vhodně uplatní a podřídí obsahu a smyslu hraných skladeb vyšší technické náročnosti a obsahové závažnosti.

Žák:

- uplatní techniku levé ruky (výměny poloh, tvorba vibrata, prstová technika),
- provede náročnější smyky (legato, staccato, spiccato),
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

V prvním ročníku II. stupně se postupová zkouška nevyžaduje.

2. ročník

Studium ve 2. ročníku II. stupně přináší žákovi nové podněty k získání osobitějšího vztahu k houslové hře a hudebnímu umění vůbec. V souvislosti s věkem a s dospíváním u žáka dochází k vytváření osobnostního charakteru a k vyhraňování charakteristických povahových rysů. V tomto věku nabývá na důležitosti role učitele, který se stává žákovi partnerem ve společné tvůrčí práci a inspiruje ho k vyzrálejšímu hudebnímu projevu. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák na základě dosažených znalostí využije sebereflexi a zhodnotí vlastní výkon. Uplatní samostatnost v cílevědomé domácí přípravě. Provede analýzu notového zápisu studovaných skladeb.

Žák:

- předvede hru v polohách a plynulé výměny poloh,
- důsledně kontroluje intonaci zvláště ve vyšších polohách,
- rozpozná jednotlivé fráze i delší ucelené úseky skladby,
- využije vibrato jako výrazový prostředek,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Zároveň s utvářením osobnosti žáka se utváří i jeho osobitý hudební projev. Je úkolem učitele rozpoznat a rozvíjet kladné povahové rysy a specifické projevy jeho hudebního nadání. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje a předvede hudební skladbu jemu vlastním způsobem na základě promyšleného a zdůvodněného přístupu, který v diskuzi s učitelem podepře věcnými argumenty.

Žák:

- vytvoří kvalitní tón, dosáhne vyrovnanosti souzvuků,
- zvolí vhodné prstoklady i v technicky obtížnějších místech studované skladby,
- bezpečně zvládne smyky a využije je k výrazovému a rytmicky přesnému dotváření skladby,
- provede analýzu studijní nahrávky svého vlastního výkonu a spolu s učitelem svůj výkon posoudí, všimne si jeho předností a odstraní případné nedostatky,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Ve třetím ročníku II. stupně se postupová zkouška nevyžaduje.

4. ročník

Výuka v tomto ročníku je zaměřena především na přípravu žáka k absolventským předehrávkám a k úspěšnému vystoupení na absolventském koncertě. Žák obrací svůj zájem také na jiné hudební žánry (např. operní, vokální, oblast komorní a orchestrální hudby aj.) a tím si rozšíří obzor hudebního vnímání. Sám se aktivně podílí na kulturním a zejména hudebním životě v místě svého bydliště, zapojí se do místních hudebních kolektivů nebo sám přispěje k jejich vzniku a činnosti. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Při studiu skladeb i svého absolventského repertoáru žák využije poznatků získaných studiem na ZUŠ, uplatní svůj již vyhraněný názor na interpretaci zvolené skladby, dodrží zásady stylového provedení skladeb, rozezná formální rozvrh a obsah díla.

Žák:

- využije volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a široké spektrum druhů smyků,
- provede správným způsobem a intonačně jistě dvojhmaty a akordy, zahraje melodické ozdoby, použije smyky spiccato, sautillé,
- přečte notový zápis, samostatně vyřeší prstokladové, smykové a výrazové varianty při nácviku a interpretaci skladeb,
- využije polohovou hru, kterou chápe jako výrazový prostředek,
- použije kvalitní a barevně odstíněné tóny při hře ve všech polohách,
- představí a obhájí názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Tak jako v individuální výuce se i v komorní hře žákovi na II. stupni nabízí možnost získání širších znalostí a hudebního rozhledu, většího hudebního vyžití a uplatnění svých dovedností získaných dosavadním studiem na ZUŠ. Žák se může více zapojovat i do kulturního dění ve svém okolí.

Vzdělávací cíl:

Žák tvůrčím způsobem uplatní při studiu a provedení komorních skladeb jednotné smyky a prstoklady, dynamiku, tempo, výrazové pojetí skladby, komunikaci s vedoucím souboru a se spoluhráči.

Žák:

- přinese ke studiu souborových skladeb vlastní nápady a zdůvodní je,
- při hře z listu pohotově začlení základní tempová a přednesová označení a jiná hudební znaménka (např. Da Capo, Da Segno, Coda apod.),
- samostatně vyhledá potřebné teoretické informace nutné ke studiu konkrétních skladeb,
- přečte jednodušší partituru skladby, kterou v komorním souboru studuje.

4. ročník

Absolvováním čtvrtého ročníku II. stupně předmětu Komorní hra se žákovi nabízí řada možností působení v různých amatérských hudebních souborech a skupinách podle vlastní volby nebo na doporučení učitele, praktické umělecké zkušenosti může získat i spoluprací s dalšími hudebníky.

Vzdělávací cíl:

Absolvent disponuje celistvým a strukturovaným náhledem na jednotlivá historická slohová období. Provede jejich periodizaci, rozliší je na základě jejich charakteristických znaků, tyto poznatky včlení do svého vlastního interpretačního pojetí.

Žák:

- participuje na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru,
- nastuduje a provede v komorním souboru rozsáhlé hudební útvary a cyklické celky (např. barokní triové sonáty, taneční svity, concerta aj.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.6 Studijní zaměření Hra na violu

Viola patří do skupiny smyčcových nástrojů houslového typu. Její počátky sahají až do 16. století, kdy vznikaly celé rodiny jednotlivých nástrojů. Violu chápeme i jako sólový nástroj, její největší uplatnění ale bývá v orchestrech a komorních uskupeních. Francouzský název „Alto“ nám může přiblížit úlohu, jakou zde viola plní, totiž přechod mezi vysokými a nízkými hlasy. Barva tónu je poněkud temnější než u houslí, což obzvláště vynikne v lyrických melodiích.

Vzhledem k velikosti nástroje jsou kladeny větší nároky na fyzickou vyspělost hráče, ten má již proto většinou zkušenost se hrou na housle. Studijní program umožňuje postupné osvojení technických, výrazových i teoretických prostředků potřebných k uspokojivému hudebnímu výkonu.

5.1.1.6.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na violu	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na violu	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka v přípravných ročnících může probíhat jak individuálně, tak ve skupinkách po dvou žácích,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.6.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na violu

V předmětu Hra na violu se žák seznámí s nástrojem, naučí se jej správně držet, tvořit tón a hrát melodii. Technické možnosti violy si bude osvojovat pomocí hry stupnic, etud a technických cvičení. Zvukové a barevné možnosti hry bude rozvíjet při hře lidových písní a přednesových skladeb. Žák se postupně naučí číst a používat altový a houslový klíč. Od 4. ročníku I. stupně je součástí studijního zaměření žáka též předmět Komorní hra.

Předmět Komorní hra

Komorní hra je důležitou složkou celkového hudebního studia. Vede žáka k vnímání ostatních hráčů a vzájemné spolupráci. Žák se stává zodpovědným nejen za sebe, ale za výkon celého uskupení. Dává možnost většího kulturního vyžití, a to i méně nadaným žákům. Komorní hra je uskutečňována také ve spolupráci s ostatními odděleními, takže žák přichází do kontaktu s jinými nástroji. Uvědomuje si rozdíly mezi nimi. Učí se rozeznávat úlohu, kterou v danou chvíli ve skladbě jeho hlas zastává. Jednotlivé soubory jsou složeny z různých nástrojů a počtů žáků (dua, tria, kvartety, atd.).

Komorní hra se zaměřením na multimédia **-** integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.6.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

V přípravném studiu jde především o zjištění a ověření, zda má žák potřebné předpoklady pro hru na zvolený nástroj (dispozice sluchové, manuální a motorické, mentální a povahové, rytmické cítění, hudební paměť), které by bylo možno dalším studiem rozvíjet.

Předmět Hra na violu

2. ročník

Studium je zaměřeno na zjištění žákových schopností a předpokladů pro hru na zvolený nástroj. Rozvíjejí se žákovy dispozice sluchové, manuální, jeho rytmické cítění, hudební paměť. Žák se seznamuje s nástrojem, učí se pojmenovat jeho jednotlivé části, osvojuje si základní prvky potřebné k dalšímu studiu hry na nástroj.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá správný postoj při hře, uchopení violy a smyčce, postavení obou rukou, položí správným způsobem prsty levé ruky na struny.

Žák:

- drží nástroj stabilně, správně umístěný na levém rameni,
- předvede uvolněné zápěstí a prsty levé ruky, správné postavení prstů pravé ruky na smyčci,
- zahraje ve všech částech smyčce na prázdných strunách v různých notových hodnotách,
- provede všemi prsty durový a mollový prstoklad pizzicato i smyčcem,
- zahraje snadné přednesové skladbičky na prázdných strunách i s použitím prstů levé ruky.

Přijímací zkouška:

- hra smyčcem na prázdných strunách v různých notových hodnotách ve všech částech smyčce,
- hra durového, případně mollového prstokladu 1. až 4. prstem pizzicato nebo smyčcem,
- jednoduchá skladbička nebo píseň na jedné struně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Během studia na prvním stupni si žák osvojí základní manuální dovednosti potřebné ke správné tvorbě tónu a dostatečné teoretické znalosti vedoucí k práci s notovým materiálem a interpretaci hudebního díla.

Předmět Hra na violu

1. ročník

V 1. ročníku základního studia I. stupně žák navazuje na základy položené v přípravném studiu. Pokud žák vzhledem ke svému věku nenavštěvoval přípravné studium a je zařazen do 1. ročníku, učí se zvládnout tytéž základní znalosti a návyky, které jsou uvedeny v ŠVP pro přípravné studium. Protože je již mentálně a fyzicky vyspělejší, zvládne snadněji a rychleji počáteční nároky a může přejít k plnění požadavků, které ŠVP stanoví pro 1. ročník.

Vzdělávací cíl:

Žák zaujme vzpřímený a uvolněný postoj při hře včetně uchopení nástroje a smyčce. Předvede rozložení prstů na hmatníku na všech strunách, rozliší durový a mollový prstoklad, ovládá základní péči o nástroj (čištění nástroje, kalafunování, napínání a povolování žíní).

Žák:

- předvede plynulé a rovnoměrné vedení smyčce,
- zahraje s jistotou ve všech částech smyčce i při kombinovaných smycích,
- uplatní durový a mollový prstoklad,
- zahraje stupnice a akordy přes jednu oktávu od prázdných strun c, g, d,
- přečte notový zápis v altovém klíči s rytmickou představivostí,
- popíše charakter a náladu skladbiček nebo písní, které sám hraje nebo slyší, v jednoduchých pojmech (rychlá – pomalá, veselá – smutná),
- zahraje přednesové skladby a lidové písně.

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici,
- cvičení z probírané školy,
- snadná skladbička, nebo národní píseň

2. ročník

Ve druhém ročníku žák prohlubuje a rozvíjí dosavadní dovednosti a znalosti jak po stránce technické, tak výrazové. Zaměřuje se na jemu obsahově i stupněm technické náročnosti přístupné přednesové skladbičky.

Vzdělávací cíl:

Žák v jednoduchých rytmických útvarech samostatně zrealizuje rozdělení smyčce, zkontroluje kvalitu tónu. Uvědomí si případné chyby v postoji při hře a držení nástroje a opraví je. Podle notového zápisu zvolí správné prstoklady a určí délku jednotlivých not.

Žák:

- správně uchopí nástroj i smyčec,
- provede smyky detaché, martelé a legáto,
- uplatní durový a mollový prstoklad a z notového zápisu pozná, který má kdy použít,
- spojí jednotlivé prstoklady chromatickými posuny prstů,
- určí jednotlivé ucelené části skladby nebo písně,
- zpracuje výrazovou stránku volbou odpovídajícího tempa a dynamiky,
- nacvičí zpaměti vybraný repertoár.

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici
- cvičení z probírané školy nebo etuda,
- národní píseň, nebo snadnější skladbička

3. ročník

3. ročník představuje v průběhu studia I. stupně ZUŠ určitý mezník či předěl. Třebaže charakteristické rysy žákovy osobnosti lze v náznacích (u zvlášť nadaných žáků zřetelněji) pozorovat již od počátků studia, po třech letech docházky do ZUŠ by se měla zřetelněji projevit míra jeho nadání a povahových vlastností vhodných a potřebných ke studiu hry na hudební nástroj. Měl by se vykrystalizovat

a upevnit osobní a spontánní vztah k nástroji a k hudbě vůbec, zájem o hru na nástroj a o všeobecné hudební vzdělání.

Vzdělávací cíl:

Žák bezpečně ovládá správné držení nástroje i smyčce, přečte notový zápis v altovém a houslovém klíči, náladu skladby vyjádří základními výrazovými prostředky. Uplatní sluchovou kontrolu vlastního výkonu, zhodnotí objektivně svůj výkon.

Žák:

- při hře uplatní základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu obou rukou),
- využije kombinací různých druhů smyků k obohacení výrazové a rytmické stránky přednesových skladeb,
- spojí technické prvky hry s tvorbou znělého a kvalitního tónu,
- použije základní prstoklady v první poloze v kombinacích na všech strunách,
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy od struny c přes dvě oktávy,
- samostatně vyřeší jednoduché technické problémy, s nimiž se setkává při nácviku skladeb a technických cvičení,
- podle přednesového označení nebo názvu vyjádří náladu a charakter skladby (veselá, klidná, taneční, založená na rytmickém motivu či zpěvná) a popíše její mimohudební obsah,
- vystoupí na veřejném koncertě nebo předehrávce.

Postupová zkouška:

- durová, nebo mollová stupnice přes dvě oktávy, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina.

4. ročník

Studium ve 4. ročníku a vyšších ročnících I. stupně předpokládá zvládnutí očekávaných výstupů za 3. ročník, čímž se završuje úvodní fáze studia hry na nástroj. Na dosažené znalosti a dovednosti žák navazuje a dalším studiem je rozvíjí a prohlubuje. Vyvstávají před ním další nové požadavky, jejichž osvojení mu umožňuje zvládnout rozsáhlejší a obsahově závažnější skladby, které kladou vyšší nároky na technickou vybavenost žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše správnou funkčnost obou rukou, obratně a s citem pro rytmus manipuluje se smyčcem, disponuje intonační představivostí a smyslem pro kvalitu tónu. Samostatně v notovém zápisu určí takt, tóninu, tempo a charakter skladby.

Žák:

- pohotově předvede kombinace různých druhů smyků,
- provede vybrané rytmické útvary (trioly, tečkovaný rytmus, synkopické legato),
- použije všechny prstoklady v 1. poloze, základ hry v půlpoloze a enharmonickou záměnu tónů,
- provede jednoduché výměny poloh (polohovou hru žák začne výměnami do 3. polohy),
- použije vibrato na dlouhých tónech,
- zahraje dvouoktávové stupnice s jednou výměnou do 3. polohy, použije polohovou hru v etudách a přednesových skladbách,
- předvede rozsáhlejší skladbu typu koncertina, sonatiny apod.,
- zahraje z listu snadnější skladby na úrovni nižších ročníků.

Postupová zkouška:

- durová, nebo mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv, akordy ke stupnicím,

- etuda,
- rozsáhlejší přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina

5. ročník

Žák pokračuje plynulým vývojem v rozvíjení dosavadních znalostí. Kromě nástrojových dovedností se u něj vyvíjí i osobní vztah k hudbě a přístup k ní. Učitel dává žákovi možnost a vede ho k tomu, aby zaujímal osobní postoj k určitým hudebním dílům, aby vyložil svůj názor na slyšené i studované skladby, aby byl schopen a ochoten sdílet své vnitřní pocity, které v něm poslech hudby vyvolává nebo které prožívá při vlastní hře či veřejném vystoupení.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše nároky, které vyžaduje kvalitní interpretace hudební skladby. Kromě technické a výrazové stránky hry rozliší v základních rysech hlavní historické hudební slohy.

Žák:

- zvládne smykové kombinace, které uplatní v technicky náročnějších skladbách,
- vystaví hudební celky po stránce dynamické a výrazové,
- zvládne hru v 5. poloze a výměny do 5. polohy,
- na delších notách použije vibrato,
- zahraje dvouoktávové durové a mollové stupnice a akordy s výměnou do 3. polohy,
- přečte bez problémů notový zápis v altovém i houslovém klíči,
- popíše správný systém domácí přípravy a samostatného studia.

Postupová zkouška:

- durová, nebo mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv s výměnou polohy, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina hraná z not.

6. ročník

Učitel motivuje a podněcuje žáka k vytvoření vlastního názoru na studovanou skladbu. Vede ho k samostatnému tvůrčímu myšlení, zajímá se o jeho názory na hudbu, spolu s ním o hudbě diskutuje a nebrání mu, aby svůj názor, případně i dotazy projevil. Žák musí vědět a být srozuměn s tím, proč určitou skladbu nebo technická cvičení studuje. Má mít také možnost vybrat si z několika učitelem navržených skladeb. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák čistě intonuje, hraje rytmicky, uplatní sebekontrolu. Studované skladby zahraje zpaměti a v požadovaném tempu.

Žák:

- v přednesových skladbách uplatní vibrato,
- provede smykové způsoby v rychlejším tempu a s jistotou ve všech částech smyčce i při přechodech přes struny,
- pohotově přečte i provede složitější rytmické útvary,
- provede dvojhmaty a trojhlasé akordy s prázdnými strunami,
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy od struny c,
- popíše charakteristické znaky různých slohů, zařadí skladbu autora do historického kontextu a doby,
- samostatně nastuduje technicky obtížná místa,
- vyjádří svůj názor na studovanou skladbu a sdělí svá přání ohledně volby studovaných skladeb,

- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- durová nebo mollová stupnice v rozsahu tří oktáv, akord ke stupnici,
- etuda s výměnami poloh,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertina,

7. ročník

Absolvováním 7. ročníku žák uzavírá I. stupeň studia hry na hudební nástroj. V mnoha případech také končí docházku do základní umělecké školy. Absolutorium I. stupně by mělo přispět k celkovému rozvoji osobnosti žáka, mělo by posílit a kultivovat jeho vnitřní citovou a emoční výbavu, rozvinout jeho hudební a umělecké nadání, přispět k výchově žáka v kulturního a uměnímilovného člověka, rozeznávajícího opravdové umělecké hodnoty. Tím, že se žák věnuje studiu hry na hudební nástroj, může ve svém vlastním okruhu přispívat k vytváření kulturního a kultivovaného prostředí. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák spojí dosavadním studiem získané znalosti a návyky do uceleného souboru dovedností. Má pozitivní vztah k jiným uměleckým žánrům (literatura, výtvarné umění).

Žák:
- použije při hře možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu,
- uplatní základní funkce pravé i levé ruky, utvoří vibrato,
- využije plynulé výměny do vyšších i méně obvyklých poloh (2. a 4. poloha), ovládá základní dvojhmaty,
- uplatní vnitřní sluchovou představivost a intonační sebekontrolu,
- zahraje nejpoužívanější melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, obal),
- přečte zápis interpretovaných skladeb, rozezná jejich základní členění a stavbu melodie,
- zvolí technické a výrazové prostředky vhodné k autentickému stylovému provedení,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- předloží učiteli své návrhy a způsoby řešení problémů, které určitá skladba přináší, je schopen o nich diskutovat,
- zahraje skladby z listu, v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou,
- přizpůsobí se doprovodu,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V průběhu docházky do komorní hry na I. stupni se žákům otevírají možnosti postupu od nejjednodušších komorních skladbiček a písní ve snadných (např. dvojhlasých) úpravách až k rozsáhlejším a obsažnějším komorním skladbám i ve vícehlasých zpracováních. V předmětu Komorní hra je vhodné violu kombinovat s ostatními smyčcovými nástroji, ale i s nástroji z jiných oddělení. Od předmětu Komorní hra se

očekává rozvoj tvůrčích schopností žáků, jejich kolektivního cítění a aktivní hudebnosti, která žákům přináší radost a uspokojení.

Vzdělávací cíl:

Žák splní v kolektivu hudebního souboru přidělené úkoly. Spoluvytvoří pozitivní vztahy uvnitř souboru a tvůrčí pracovní atmosféru. Přizpůsobí se jednotnému uměleckému záměru a pojetí skladby, přebere na sebe vlastní díl odpovědnosti za kvalitu hudebního výkonu.

Žák:

- dodrží jednotné prstoklady a smyky,
- zkontroluje intonaci a přizpůsobí se spoluhráčům,
- zahraje podle notového zápisu včetně dynamických znamének, tempových a přednesových označení a podle nich dotvoří výslednou zvukovou podobu skladby,
- samostatně nastuduje nové skladby a zahraje z listu skladby na úrovni nižších ročníků,
- splní požadavky na stylové provedení studovaných skladeb.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Absolvováním I. stupně žák splnil požadované výstupy a dosáhl určité úrovně technických a výrazových dovedností a teoretických hudebních znalostí. Na II. stupni půjde o prohlubování, upevňování a rozšiřování dosavadních vědomostí a praktických znalostí. V průběhu studia II. stupně se vyhraňuje a dozrává osobnost a charakter žáka. Tak jako na počátku studia bylo úkolem učitele rozpoznat žákovy schopnosti, dispozice a míru jeho talentu, na II. stupni by měl být učitel schopen určit jeho povahový typ, vnitřní ustrojení a umělecké zaměření (jde-li například o vysloveně sólistický typ nebo o žáka, který nachází uspokojení a seberealizaci spíše ve skupinové souhře, tíhne-li k vážnějším skladbám, nebo spíše k lehčímu, zábavnějšímu žánru, je-li založením romantik, nebo ho přitahuje svět staré hudby apod.) a tyto jeho charakterové vlastnosti podporovat a rozvíjet.

Předmět Hra na violu

1. ročník

V průběhu studia II. stupně má žák příležitost prohloubit si, upevnit a rozšířit získané znalosti a dovednosti, tříbí si hudební vkus, získává schopnost nastudovat přiměřeně náročné skladby a prezentovat je na veřejnosti. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák využije technické a výrazové prvky, které vhodně uplatní a podřídí obsahu a smyslu hraných skladeb vyšší technické náročnosti a obsahové závažnosti.

Žák:

- uplatní techniku levé ruky (výměny poloh, tvorba vibrata, prstová technika),
- provede náročnější smyky (legato, staccato, spiccato),

- samostatně vyhledá potřebné teoretické informace nutné ke studiu konkrétních skladeb,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

V prvním ročníku II. stupně se postupová zkouška nevyžaduje.

2. ročník

Studium ve 2. ročníku II. stupně přináší žákovi nové podněty k získání osobitějšího vztahu k violové hře a hudebnímu umění vůbec. V souvislosti s věkem a s dospíváním u žáka dochází k vytváření osobnostního charakteru a k vyhraňování charakteristických povahových rysů. V tomto věku nabývá na důležitosti role učitele, který se stává žákovi partnerem ve společné tvůrčí práci a inspiruje ho k vyzrálejšímu hudebnímu projevu. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák na základě dosažených znalostí využije sebereflexi a zhodnotí vlastní výkon. Uplatní samostatnost v cílevědomé domácí přípravě. Provede analýzu notového zápisu studovaných skladeb.

Žák:

- předvede hru v polohách a plynulé výměny poloh, využije celého rozsahu nástroje,
- důsledně kontroluje intonaci zvláště ve vyšších polohách,
- rozpozná jednotlivé fráze i delší ucelené úseky skladby,
- využije vibrato jako výrazový prostředek, vytvoří ho v různě odstupňované intenzitě,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- durová nebo mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Zároveň s utvářením osobnosti žáka se utváří i jeho osobitý hudební projev. Je úkolem učitele rozpoznat a rozvíjet kladné povahové rysy a specifické projevy jeho hudebního nadání. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje a předvede hudební skladbu jemu vlastním způsobem na základě promyšleného a zdůvodněného přístupu, který v diskuzi s učitelem podepře věcnými argumenty.

Žák:

- vytvoří kvalitní tón, dosáhne vyrovnanosti souzvuků,
- zvolí vhodné prstoklady i v technicky obtížnějších místech studované skladby,
- bezpečně zvládne smyky a využije je k výrazovému a rytmicky přesnému dotváření skladby,
- provede analýzu studijní nahrávky svého vlastního výkonu a spolu s učitelem svůj výkon posoudí, všimne si jeho předností a odstraní případné nedostatky,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
Ve třetím ročníku II. stupně se postupová zkouška nevyžaduje.

4. ročník

Výuka v tomto ročníku je zaměřena především na přípravu žáka k absolventským předehrávkám a k úspěšnému vystoupení na absolventském koncertě. Žák obrací svůj zájem také na jiné hudební žánry (např. operní, vokální, oblast komorní a orchestrální hudby aj.) a tím si rozšíří obzor hudebního vnímání. Sám se aktivně podílí na kulturním a zejména hudebním životě v místě svého bydliště, zapojí se do místních hudebních kolektivů nebo sám přispěje k jejich vzniku a činnosti. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:
Při studiu skladeb i svého absolventského repertoáru žák využije poznatků získaných studiem na ZUŠ, uplatní svůj již vyhraněný názor na interpretaci zvolené skladby, dodrží zásady stylového provedení skladeb, rozezná formální rozvrh a obsah díla.

Žák:
- využije volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a široké spektrum druhů smyků,
- provede správným způsobem a intonačně jistě dvojhmaty a akordy, zahraje melodické ozdoby, použije smyky spiccato, sautillé,
- přečte notový zápis, samostatně vyřeší prstokladové, smykové a výrazové varianty při nácviku a interpretaci skladeb,
- využije polohovou hru, kterou chápe jako výrazový prostředek,
- použije kvalitní a barevně odstíněné tóny při hře ve všech polohách,
- představí a obhájí názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Tak jako v individuální výuce se i v komorní hře žákovi na II. stupni nabízí možnost získání širších znalostí a hudebního rozhledu, většího hudebního vyžití a uplatnění svých dovedností získaných dosavadním studiem na ZUŠ. Žák se může více zapojovat i do kulturního dění ve svém okolí.

Vzdělávací cíl:
Žák tvůrčím způsobem uplatní při studiu a provedení komorních skladeb jednotné smyky a prstoklady, dynamiku, tempo, výrazové pojetí skladby, komunikaci s vedoucím souboru a se spoluhráči.

Žák:
- přinese ke studiu souborových skladeb vlastní nápady a zdůvodní je,
- při hře z listu pohotově začlení základní tempová a přednesová označení a jiná hudební znaménka (např. Da Capo, Da Segno, Coda apod.),
- samostatně vyhledá potřebné teoretické informace nutné ke studiu konkrétních skladeb,
- přečte jednodušší partituru skladby, kterou v komorním souboru studuje.

4. ročník

Absolvováním čtvrtého ročníku II. stupně předmětu Komorní hra se žákovi nabízí řada možností působení v různých amatérských hudebních souborech a skupinách podle vlastní volby nebo na doporučení učitele, praktické umělecké zkušenosti může získat i spoluprací s dalšími hudebníky.

Vzdělávací cíl:

Absolvent disponuje celistvým a strukturovaným náhledem na jednotlivá historická slohová období. Provede jejich periodizaci, rozliší je na základě jejich charakteristických znaků, tyto poznatky včlení do svého vlastního interpretačního pojetí.

Žák:

- participuje na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb,
- přijde s vlastními návrhy na výběr repertoáru,
- nastuduje a provede v komorním souboru rozsáhlé hudební útvary a cyklické celky (např. barokní triové sonáty, taneční svity, concerta aj.).

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.7 Studijní zaměření Hra na violoncello

Violoncello patří do rodiny smyčcových nástrojů houslového typu. První violoncella se objevují v 16. století. Původně violoncello sloužilo k doprovodným účelům, ale postupem času spolu se zvyšující se technickou úrovní hráčů se prosadilo i jako sólový nástroj. Dnes se zařadilo mezi několik nejpoužívanějších a violoncellová literatura bohatě zahrnuje všechna stylová období barokem počínaje a moderní hudbou (a to i nonartificiální) konče.

Zvuk i rozsah violoncella je velmi podobný lidskému hlasu. Jeho bohaté zvukové a výrazové možnosti ho předurčují k širokému využití jednak sólově, ale i jako součást komorních uskupení, smyčcových souborů a orchestru.

Na hráče jsou kladeny vysoké hudební, fyziologické a intelektuální požadavky, ale zároveň se při hře bohatě rozvíjejí všechny hudební schopnosti: smysl pro intonaci, rytmus, přirozené frázování a kvalitu tónu.

Studijní program je sestaven tak, aby vybavil každého žáka technickými, výrazovými a teoretickými prostředky, aby se mohl podle svého zájmu a schopností zapojit do uměleckého života.

5.1.1.7.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na violoncello	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na violoncello	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka přípravného studia může probíhat individuálně nebo ve skupině 2 žáků,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.7.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na violoncello

V předmětu Hra na violoncello se žák seznámí s nástrojem, naučí se jej správně držet, tvořit tón a hrát melodii. Technické možnosti violoncella si bude osvojovat pomocí hry stupnic, etud a technických cvičení. Zvukové a barevné možnosti hry bude rozvíjet při hře lidových písní a přednesových skladeb. Prací s notovým materiálem se postupně naučí číst a používat basový, tenorový a houslový klíč.

Předmět Komorní hra

Komorní hra je důležitou složkou celkového hudebního studia. Vede žáka k vnímání ostatních hráčů a vzájemné spolupráci. Žák se stává zodpovědným nejen za sebe, ale za výkon celého uskupení. Dává možnost většího kulturního vyžití, a to i méně nadaným žákům. Komorní hra je uskutečňována také ve spolupráci s ostatními odděleními, takže žák přichází do kontaktu s jinými nástroji. Uvědomuje si rozdíly mezi nimi. Učí se rozeznávat úlohu, kterou v danou chvíli ve skladbě jeho hlas zastává. Jednotlivé soubory jsou složeny z různých nástrojů a počtů žáků (dua, tria, kvartety, atd.).

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.7.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium je dobou, kdy mají být ověřeny žákovy potřebné předpoklady pro studium hry na violoncello. Zjišťuje se úroveň hudebnosti žáka a pracuje se na vytvoření kladného postoje k hudebnímu studiu.

Předmět Hra na violoncello

2. ročník

V přípravném studiu se snažíme hravou formou vzbudit zájem o hru na violoncello a navodit pocit radosti ze hry. Rozvíjíme hudební představivost a prověřujeme dispozice žáka pro daný nástroj. Jednoduchými cvičeními připravujeme žáka na zvládnutí základních technických problémů. V hodinách je vhodná účast rodičů.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá zacházení s nástrojem, uvolněně uchopí violoncello a smyčec. Táhne smyčcem na prázdných strunách a zahraje jednoduchou píseň pizzicato zpaměti.

Žák:

- pojmenuje části nástroje,
- sedí rovně a uvolněně,
- dodrží správné postavení levé ruky a kladení prstů na hmatník,
- zahraje pizzicato na strunách G, D, A, zorientuje se hmatově i sluchově,
- předvede hru smyčcem u žabky u špičky, předvede hru polovinami a celým smyčcem,
- zvládne elementární cvičení podporující správné držení smyčce,
- předvede elementární cvičení podporující správnou funkčnost levé ruky, plynulý pohyb ruky po celé délce hmatníku,
- zrytmizuje říkadla při hře na prázdných strunách.

Přijímací zkouška:

- hra smyčcem na prázdných strunách v různých rytmických hodnotách,
- jednoduchá píseň pizzicato.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Studium I. stupně slouží k položení základů hry na violoncello. Jsou vytvořeny základní manuální dovednosti pro zvládnutí mechanické podstaty hry a teoretické znalosti pro schopnost pracovat s notovým materiálem.

Předmět Hra na violoncello

1. ročník

V prvním ročníku jde především o to, abychom plně ponořili žáka do studia. Je třeba položit základy většiny technických prvků. Velkým úkolem je podpořit zájem žáka o hru na violoncello. Pokud se nám

podaří žáka pro daný nástroj nadchnout, je to nejlepší možný předpoklad pro další postup. Častým předehráváním učitele žák získává představu o kvalitě tónu a intonace a učí se ji rozlišovat. Žák se pravidelně a svědomitě připravuje s podporou rodičů na vyučování.

Vzdělávací cíl:

Žák má upevněn správný posaz, držení nástroje a smyčce. Zorientuje se v základní poloze a propojí sluchovou představu s notovým zápisem.

Žák:

- předvede výměny při pizzicatu do 7. polohy,
- použije odklon 1. prstu v základní poloze,
- využije dolní i horní polovinu smyčce, celý smyčec, smyk detaché,
- zahraje smyčcem stupnici přes jednu oktávu,
- přečte notový zápis v basovém klíči alespoň pro 2 struny nástroje,
- zahraje zpaměti píseň či snadný přednes,
- doprovodí jednoduchou píseň pomocí základních tónů harmonických funkcí T, D, S dle akordových značek.

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici,
- cvičení z probírané školy,
- národní píseň nebo snadná drobná skladba.

2. ročník

V druhém ročníku upevňujeme elementární návyky z minulého ročníku, pracujeme na tvoření a kvalitě tónu, budování intonační a rytmické představivosti, zdokonalujeme funkčnost prstů v základní poloze, zdokonalujeme práci pravé ruky, uvolněné držení a výměny smyku. Začínáme s hrou z listu a budujeme souhru žák - učitel, kdy učitel doprovází žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák zdokonalí základní návyky držení smyčce a nástroje, zvládne správné postavení levé ruky v základní poloze. Ovládá problematiku odklonů prvního prstu, vyměňuje základní a 7. polohu. Zvládne nové smyky.

Žák:

- uplatní intonační a tónovou sebekontrolu,
- přečte basový klíč v rozsahu C – g1,
- předvede alespoň 2 tempová odstínění pomalu – rychle,
- použije prstoklady v široké pražcové a široké vyšší poloze,
- zahraje smyčcem détaché a legato na jedné struně a přes dvě struny,
- disponuje základy hry staccato a martelé,
- rozliší dynamické odstínění p, mf, f,
- odliší základní nálady přednesu,
- rytmicky obmění doprovod dle akordových značek.

Postupová zkouška:

- stupnice durová přes 2 oktávy + akord,
- etuda,
- píseň hraná zpaměti nebo snadnější skladba hraná zpaměti.

3. ročník

Ve třetím ročníku se začínají nadanější žáci zapojovat do komorní hry. Většinou již do hodin docházejí bez doprovodu rodičů, a tak se ve větší míře projevuje schopnost samostatně cvičit a připravovat se do hodin. Zvládnutí základních technických prvků dovoluje zaměřit větší pozornost na kvalitu tónu, chápání frází a pěstování souhry.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje durové stupnice přes 2 oktávy (C, G, D, F, Es) a mollové (c, d, g). Má upevněny výměny mezi 2. a 7. a seznámí se s 4. a 5. polohou. Vytvoří smykové varianty i přes struny.

Žák:

- zahraje s upřesněnou intonací,
- předvede základy nácviku vibrata,
- předvede zdokonalenou funkci pravé ruky, zkombinuje dosud probrané smyky,
- využije dynamické možnosti *p, mf, f,* crescendo, decrescendo.

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll + akord,
- etuda,
- přednesová skladba hraná zpaměti.

4. ročník

Čtvrtý ročník je určitým předělem, kdy po předchozím studiu žák již ovládá základní prvky nástroje a otevírá se mu cesta k další technické, výrazové a celkové umělecké úrovni. Všichni žáci navštěvují hodiny komorní hry. Zároveň se dostávají do věku, kdy začínají přehodnocovat preference pro své volnočasové aktivity. Proto je třeba znovu aktivně inspirovat a podněcovat k přilnutí k nástroji a hudbě vůbec.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne výměny do 1. až 7. polohy, přirozené flažolety. Zahraje stupnice durové i mollové do 4 posuvek a použije na ně smykové varianty. Přípravu na vyučování zvládá samostatně.

Žák:

- předvede techniku levé ruky na úrovni šestnáctinových not,
- uvolněně vymění polohu,
- použije vibrato ve všech probraných polohách,
- přečte notový zápis v tenorovém klíči v rozsahu d-g1.

Postupová zkouška:

- durová nebo mollová stupnice v rozsahu dvou oktáv s výměnou polohy, akord ke stupnici,
- etuda,
- přednesová skladba zpaměti.

5. ročník

V pátém ročníku postupuje hudební vývoj žáka, průběžně se doplňují nové technické prvky. Se zvyšujícím se objemem zahrané literatury a návštěvou koncertů a jiných kulturních akcí, si žák utváří konkrétnější představy o hudebních stylech a vlastní názor na jejich interpretaci.

Vzdělávací cíl:

Žák při hře uplatní klínovou polohou. Samostatně nastuduje party a navrhne vhodné prstoklady.

Žák:
- předvede vibrato uvolněně,
- použije durový a mollový prstoklad v klínové poloze,
- předvede základy pro skákavé smyky,
- samostatně nastuduje party a vytvoří prstoklady,
- disponuje synchronizací rukou,
- zahraje v základní poloze rychlou technikou,
- rozliší a použije řadu tempových označení,
- improvizovaně doprovodí lidovou píseň pomocí základních harmonických funkcí.

Postupová zkouška:
- durová nebo mollová stupnice v rozsahu 3 oktáv, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba hraná zpaměti.

6. ročník

V šestém ročníku s jistým výhledem na absolventský repertoár probereme technické prvky, které jsou nezbytné pro zvládnutí vybraných skladeb. Pro dostatečné osvojení a získání určité technické rezervy využíváme vhodné etudy a technická cvičení. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základy palcové polohy s využitím palce na flažoletech a1, d1. Zahraje rychlou techniku i v polohách (šestnáctinové a dvaatřicetinové).

Žák:
- rozliší a vhodně použije několik typů vibrata vzhledem k velikosti a frekvenci amplitudy,
- zahraje v palcové poloze,
- zahraje durové a mollové stupnice přes 3 oktávy,
- předvede rozložené dvojhmaty (tercie, sexty) na stupnicích přes jednu oktávu,
- popíše a předvede základy pro arpeggia,
- využije nepravidelné smyky v legatu (3+1),
- předvede základy řadového staccata,
- doprovodí písně pomocí akordické hry,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- durová nebo mollová stupnice v rozsahu 3 oktáv, akord ke stupnici,
- etuda s výměnami poloh,
- přednesová skladba hraná zpaměti.

7. ročník

Sedmý ročník uzavírá první stupeň studia. Ve hře na violoncello nepřináší žádný nový technický prvek, pouze utvrzuje a reviduje všechny dosud probrané. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák připraví a předvede absolventský program.

Žák:
- uplatní vnitřní sluchovou představivost a intonační sebekontrolu,
- rozezná základní členění interpretovaných skladeb,
- zahraje snadné skladby z listu v patřičném tempu,
- zahraje skladbu v doprovodu, na který reaguje,
- předvede nejpoužívanější melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, obal),
- naladí si samostatně nástroj,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

První stupeň komorní hry má za úkol vypěstovat základní návyky pro hraní v souboru. Jedná se o schopnost poslouchat nejen sebe, ale i ostatní hráče, držet tempo, dynamicky se přizpůsobit dané roli v danou chvíli, reagovat pružně na ostatní a sám být pro ně inspirací. Literatura se odvíjí od konkrétního seskupení. Většinou se jedná o lidové písně a jejich úpravy, jednoduché sonáty a další skladby různých stylových období.

Vzdělávací cíl:

Žák kvalitně provede svůj vlastní part. Přijme zodpovědnost za výsledek společného díla na veřejných vystoupeních.

Žák:
- zahraje a dodrží svou roli v daný okamžik skladby (doprovodný/sólový hlas, harmonická výplň),
- se intonačně přizpůsobí ostatním nástrojům,
- dodrží jednotně zvolený způsob interpretace a technického provedení (dělení a použití smyku, dynamickou výstavbu skladby),
- vysvětlí pojem basso continuo, zahraje basovou linku z klavírního výtahu,
- diskutuje o nahrávkách svých i jiných interpretů.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Druhý stupeň má za úkol upevnit a rozšířit látku prvního stupně studia, především jeho posledních ročníků. Další vývoj má sloužit k osamostatnění žáka při nácviku, výběru repertoáru, schopnosti samostatně řešit problematická místa, volit správný prstoklad a způsob interpretace vzhledem k druhu a stylovému zařazení skladby.

Předmět Hra na violoncello

1. ročník

V prvním ročníku II. stupně se stále pracuje na zásadních bodech nutných pro kvalitní hru. Jsou to intonace, rytmus, tón, barva, frázování a smysl pro individuální přístup ke kvalitní interpretaci. Žák pomocí stupnic, etud a technických cvičení upevní a rozšíří své technické a výrazové možnosti. Více se rozvíjí hudební myšlení. Rozšíří okruh poznané violoncellové literatury poslechem nahrávek a návštěvou koncertů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní nabyté teoretické a praktické znalosti, nacvičí vybrané skladby samostatně.

Žák:

- samostatně nastuduje skladbu přiměřené úrovně,
- zahraje dvojhmatové stupnice rozloženě (tercie, sexty),
- naladí nástroj, správně natáhne struny, postaví a seřídí kobylku,
- zahraje z listu skladby úrovně nižších ročníků a orchestrální a komorní party,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Zkouška není v tomto ročníku vyžadována.

2. ročník

Ve druhém ročníku se příliš nemění způsob práce. Žák studuje další hudební díla a na nich technicky a umělecky roste. Má možnost volit oblast hudby, která je mu samotnému blízká (baroko, romantismus, folklór, jazz, atd.). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zanalyzuje výkony ostatních i vlastní. Obhájí vlastní názor na interpretaci prováděných skladeb.

Žák:

- použije terciové a sextové dvojhmaty v jednodušších etudách a přednesových skladbách,
- zahraje rozložené oktávy,
- uplatní spiccato, základy smyku sautille,
- předvede hru v palcové poloze (zrychlenou techniku, uvolněné a přesné výměny, vibrato s rozšířenou amplitudou),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 3 oktávy v tempových a smykových obměnách,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Třetí ročník pokračuje v započaté snaze o osamostatnění práce žáka a o prohloubení jeho hudebního cítění. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže orientaci na hmatníku i v palcových polohách, ovládá rychlou prstovou techniku.

Žák:

- zahraje stupnice přes 4 oktávy,
- předvede hru oktáv dohromady,
- disponuje uvolněnými dvojhmaty v tercíích a sextách - pomocí lehkého vibrata,
- zahraje rychlé pasáže napříč všemi známými polohami,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- zkouška není v tomto ročníku vyžadována.

4. ročník

Žák se podobně jako v 7. ročníku I. stupně připravuje na absolventský koncert. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák využije poznatky a zkušenosti z předchozího studia. V hudebním projevu zrealizuje vlastní nápady, názory a myšlenky.

Žák:

- vystaví dílo v závislosti na stylovosti a formě,
- přednese skladby s velkým stupněm kultivovanosti a citlivosti v interpretaci,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Komorní hra ve II. stupni studia nabízí bohaté využití všech dovedností získaných v individuální výuce i v předchozích souborech a komorních uskupeních. Žák má více příležitostí veřejně vystupovat a podílet se aktivně na kulturním dění v okolí.

Vzdělávací cíl:

Žák reaguje na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče, přispěje svým názorem a kvalitní hrou k vytvoření duchovních hodnot.

Žák:
- dodrží používaná tempová označení a používané značky pro agogickou, dynamickou a barevnou výstavbu hudebního díla,
- zvládne hru příslušných partů z listu.

4. ročník

Absolventský ročník II. stupně studia je dobrou příležitostí pro nastudování rozsáhlejšího díla nebo pro spolupráci s větším okruhem hráčů. Technické možnosti a nabyté zkušenosti posouvají žáka ke kvalitnějšímu provedení skladby. Spolupracuje-li již delší dobu se stejnými hráči, vytváří se mezi nimi kvalitnější souhra a schopnost reagovat pružně na společné hudební nápady.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově přednese skladby různých stylových období. Spolehlivě splní svou roli ve skladbě, aktivně přispěje k zdárnému provedení díla.

Žák:
- uplatní teoretické vědomosti z dějin hudby pro stylovou interpretaci,
- přijde s vlastními náměty na výběr repertoáru,
- nastuduje rozsáhlejší dílo, např. cyklické celky.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.8 Studijní zaměření Hra na kontrabas

Kontrabas zastává primárně úlohu basového nástroje využívaného v doprovodných úlohách v orchestrální hře, v komorních souborech, či jazzových uskupeních. Široké uplatnění nachází též v lidové či folkové muzice. Samotná sólová poloha ale není vyloučena a kontrabas si nachází své postavení mezi ostatními sólovými nástroji.

Studijní zaměření Hra na kontrabas se vzhledem k rozměrům nástroje a silnému pnutí strun hodí spíše pro již odrostlejší žáky, ale není vyloučena ani možnost studia od útlého věku s použitím zmenšených studijních variant nástroje.

Studijní program je tedy sestaven tak, aby vyhovoval těmto mladším zájemcům, nastupuje-li žák přímo do II. stupně, postupuje se podle osnov I. stupně tak, aby každý získal technické i výrazové prostředky dostačující pro zařazení do hudebního života.

5.1.1.8.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na kontrabas	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na kontrabas	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka přípravného studia může probíhat individuálně nebo ve skupině 2 žáků,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.8.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na kontrabas

V předmětu Hra na kontrabas se žák seznámí s nástrojem, naučí se jej správně držet, používat smyčec i hru pizzicato. Technické možnosti kontrabasu si bude osvojovat pomocí hry stupnic, etud a technických cvičení. Zvukové a barevné možnosti hry bude rozvíjet při hře lidových písní a přednesových skladeb. Prací s notovým materiálem se postupně naučí číst a používat basový, tenorový, popřípadě houslový klíč.

Předmět Komorní hra

Komorní hra je důležitou složkou celkového hudebního studia. Vede žáka k vnímání ostatních hráčů a vzájemné spolupráci. Žák se stává zodpovědným nejen za sebe, ale za výkon celého uskupení. Dává možnost většího kulturního vyžití, a to i méně nadaným žákům. Komorní hra je uskutečňována také ve spolupráci s ostatními odděleními, takže žák přichází do kontaktu s jinými nástroji. Uvědomuje si rozdíly mezi nimi. Učí se rozeznávat úlohu, kterou v danou chvíli ve skladbě jeho hlas zastává. Jednotlivé soubory jsou složeny z různých nástrojů a počtů žáků (dua, tria, kvartety atd.).

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.8.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium je dobou, kdy mají být ověřeny žákovy potřebné předpoklady pro studium hry na kontrabas. Zjišťuje se úroveň hudebnosti žáka a pracuje se na vytvoření kladného postoje k hudebnímu studiu.

Předmět Hra na kontrabas

2. ročník

V přípravném studiu se snažíme hravou formou vzbudit zájem o hru na kontrabas a navodit pocit radosti ze hry. Rozvíjíme hudební představivost a prověřujeme dispozice žáka pro daný nástroj. Jednoduchými cvičeními připravujeme žáka na zvládnutí základních technických problémů. V hodinách je vhodná účast rodičů.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá zacházení s nástrojem, uvolněně uchopí kontrabas a smyčec. Táhne smyčcem na prázdných strunách a zahraje jednoduchou píseň pizzicato zpaměti.

Žák:

- pojmenuje části nástroje,
- předvede správný a přirozený postoj,
- dodrží správné postavení levé ruky a kladení prstů na hmatník,
- zahraje pizzicato na strunách A, D, G, zorientuje se hmatově i sluchově,
- předvede hru smyčcem u žabky u špičky, předvede hru polovinami a celým smyčcem,
- zahraje elementární cvičení podporující správné držení smyčce,
- předvede elementární cvičení podporující správnou funkčnost levé ruky, plynulý pohyb ruky po celé délce hmatníku,
- zrytmizuje říkadla při hře na prázdných strunách.

Přijímací zkouška:

- hra smyčcem na prázdných strunách v různých rytmických hodnotách,
- jednoduchá píseň pizzicato.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Studium I. stupně slouží k položení základů hry na kontrabas. Jsou vytvořeny základní manuální dovednosti pro zvládnutí mechanické podstaty hry a teoretické znalosti pro schopnost pracovat s notovým materiálem.

Předmět Hra na kontrabas

1. ročník

V prvním ročníku je třeba položit základy většiny technických prvků a dbát na upevňování přirozeného držení smyčce a volnost obou paží. Častým předehráváním učitele žák získává představu o

kvalitě tónu a intonace a učí se ji rozlišovat. Žák se pravidelně a svědomitě připravuje s podporou rodičů na vyučování.

Vzdělávací cíl:

Žák má upevněn správný postoj, držení nástroje a smyčce. Zorientuje se v základní poloze a propojí sluchovou představu s notovým zápisem.

Žák:

- popíše nástroj a jména strun,
- předvede přirozený postoj u nástroje,
- využije dolní i horní polovinu smyčce, celý smyčec, smyk détaché,
- zahraje smyčcem stupnici přes jednu oktávu,
- přečte notový zápis v basovém klíči v rozsahu A – h,
- zahraje zpaměti píseň či snadný přednes v rozsahu půlové polohy,
- doprovodí jednoduchou píseň pomocí základních tónů harmonických funkcí.

Postupová zkouška:

- durová stupnice v rozsahu jedné oktávy, akord ke stupnici,
- cvičení z probírané školy,
- národní píseň nebo snadná drobná skladba.

2. ročník

V druhém ročníku upevňujeme elementární návyky z minulého ročníku, pracujeme na tvoření a kvalitě tónu, budování intonační a rytmické představivosti, zdokonalujeme funkčnost prstů v základní poloze, zdokonalujeme práci pravé ruky, uvolněné držení a výměny smyku. Začínáme s hrou z listu a budujeme souhru žák - učitel, kdy učitel doprovází žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák zdokonalí základní návyky držení smyčce a nástroje, zvládne správné postavení levé ruky v půlové poloze a seznámí se s polohou I. Pravá ruka se seznámí s legátem přes strunu.

Žák:

- ukáže postavení ruky v půlové a I. poloze, předvede plynulou výměnu mezi nimi,
- uplatní intonační a tónovou sebekontrolu,
- přečte basový klíč v rozsahu E - c1,
- předvede alespoň 2 tempová odstínění pomalu – rychle,
- zahraje smyčcem détaché a legato na jedné struně a přes dvě struny,
- disponuje základy hry staccato a martele,
- rozliší dynamické odstínění p, f,
- odliší základní nálady přednesu,
- rytmicky obmění doprovod dle akordových značek.

Postupová zkouška:

- stupnice durová 1 oktáva + akord,
- etuda,
- píseň nebo přednesová skladba.

3. ročník

Ve třetím ročníku se začínají nadanější žáci zapojovat do komorní hry. Většinou již do hodin docházejí bez doprovodu rodičů. Zvládnutí základních technických prvků dovoluje zaměřit větší pozornost na kvalitu tónu, chápání frází a pěstování souhry.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen s II. a III. polohou, zvládá složitější rytmy, naladí si nástroj.

Žák:

- postaví správně ruku v II. a III. poloze,
- předvede plynulou výměnu poloh i v legatu,
- zahraje s upřesněnou intonací,
- předvede znělé pizzicato,
- předvede základy nácviku vibrata,
- předvede zdokonalenou funkci pravé ruky, zkombinuje dosud probrané smyky,
- využije dynamické možnosti *p, mf, f,* crescendo, decrescendo.

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll + akord,
- etuda,
- přednesová skladba

4. ročník

Čtvrtý ročník je určitým předělem, kdy po předchozím studiu žák již ovládá základní prvky nástroje a otevírá se mu cesta k další technické, výrazové a celkové umělecké úrovni. Všichni žáci navštěvují hodiny komorní hry. Zároveň se dostávají do věku, kdy začínají přehodnocovat preference pro své volnočasové aktivity. Proto je třeba znovu aktivně inspirovat a podněcovat k přilnutí k nástroji a hudbě vůbec.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen s mezipolohami, vibruje na delších notách, ovládá hru podle akordických značek. Přípravu na vyučování zvládá samostatně.

Žák:

- předvede hru v mezipolohách a jejich plynulou výměnu,
- zareaguje správně na intonační nepřesnosti,
- vytvoří kvalitní tón s využitím základních dynamických stupňů,
- předvede uvolněnou pravou ruku při výměně smyčce,
- použije vibrato ve všech probraných polohách v půlových hodnotách,
- zahraje všechny základní tóny podle akordických značek,
- zahraje z listu skladbu na úrovni 1. ročníku.

Postupová zkouška:

- durová nebo mollová stupnice s výměnou polohy, akord ke stupnici,
- etuda,
- přednesová skladba.

5. ročník

V pátém ročníku postupuje hudební vývoj žáka, průběžně se doplňují nové technické prvky. Se zvyšujícím se objemem zahrané literatury, návštěvou koncertů a jiných kulturních akcí si žák utváří konkrétnější představy o hudebních stylech.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen se IV. a V. polohou, využívá přirozené flažolety při ladění nástroje. Zdokonalí techniku, plynulost výměn, vibrato i hru podle akordických značek. Samostatně nastuduje party a navrhne vhodné prstoklady.

Žák:

- předvede hru v IV. a V. poloze,
- předvede vibrato na čtvrťových notách,
- předvede základy pro skákavé smyky,
- zahraje v základní poloze rychlou technikou,
- rozliší a použije řadu tempových označení,
- doprovodí lidovou píseň, použije průchodné a střídavé tóny,
- zahraje z listu skladbu na úrovni 2. ročníku.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice, akordy ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba.

6. ročník

V šestém ročníku probereme technické prvky, které jsou nezbytné pro zvládnutí vybraných skladeb. Pro dostatečné osvojení a získání určité technické rezervy využíváme vhodné etudy a technická cvičení. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák je seznámen s VI. a VII. polohou, zahraje rychlejší techniku i v polohách (šestnáctinové noty).

Žák:

- rozliší a vhodně použije několik typů vibrata vzhledem k velikosti a frekvenci amplitudy,
- zahraje durové a mollové stupnice přes 2 oktávy,
- využije nepravidelné smyky v legatu (3+1),
- předvede základy řadového staccata,
- vypracuje návrh basového partu podle akordických značek s využitím vedlejších tónů,
- zahraje z listu skladbu na úrovni 3. ročníku,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice v rozsahu 2 oktáv, akord ke stupnicím,
- etuda,
- přednesová skladba.

7. ročník

Sedmý ročník uzavírá první stupeň studia. Ve hře na kontrabas nepřináší žádný nový technický prvek, pouze utvrzuje a reviduje všechny dosud probrané. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák připraví a předvede absolventský program.

Žák:

- předvede hru v VI. a VII. Poloze,
- uplatní vnitřní sluchovou představivost a intonační sebekontrolu,
- rozezná základní členění interpretovaných skladeb,
- předvede nejpoužívanější melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, obal),
- zahraje z listu skladbu na úrovni 4. ročníku,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

- studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

První stupeň komorní hry má za úkol vypěstovat základní návyky pro hraní v souboru. Jedná se o schopnost poslouchat nejen sebe, ale i ostatní hráče, držet tempo, dynamicky se přizpůsobit dané roli v danou chvíli, reagovat pružně na ostatní a sám být pro ně inspirací. Literatura se odvíjí od konkrétního seskupení. Většinou se jedná o lidové písně a jejich úpravy, jednoduché sonáty a další skladby různých stylových období.

Vzdělávací cíl:

Žák kvalitně provede svůj vlastní part. Přijme zodpovědnost za výsledek společného díla na veřejných vystoupeních.

Žák:

- zahraje a dodrží svou roli v daný okamžik skladby (doprovodný/sólový hlas, harmonická výplň),
- se intonačně přizpůsobí ostatním nástrojům,
- dodrží jednotně zvolený způsob interpretace a technického provedení (dělení a použití smyku, dynamickou výstavbu skladby),
- vysvětlí pojem basso continuo, zahraje basovou linku z klavírního výtahu,
- diskutuje o nahrávkách svých i jiných interpretů.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Druhý stupeň má za úkol upevnit a rozšířit látku prvního stupně studia, především jeho posledních ročníků. Další vývoj má sloužit k osamostatnění žáka při nácviku, výběru repertoáru, schopnosti samostatně řešit problematická místa, volit správný prstoklad a způsob interpretace vzhledem k druhu a stylovému zařazení skladby.

Předmět Hra na kontrabas

1. ročník

V prvním ročníku II. stupně se stále pracuje na zásadních bodech nutných pro kvalitní hru. Jsou to intonace, rytmus, tón, barva, frázování a smysl pro individuální přístup ke kvalitní interpretaci. Žák pomocí stupnic, etud a technických cvičení upevní a rozšíří své technické a výrazové možnosti. Více se rozvíjí hudební myšlení. Rozšíří okruh poznané literatury poslechem nahrávek a návštěvou koncertů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák se seznámí s tenorovým klíčem a palcovou polohou, uplatní nabyté teoretické a praktické znalosti, nacvičí vybrané skladby samostatně.

Žák:

- přečte noty v tenorovém klíči,
- předvede hru v palcové poloze,
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené úrovně,
- zahraje dvojhmaty v základních polohách,
- naladí nástroj, správně natáhne struny, postaví a seřídí kobylku,
- zahraje z listu skladby, orchestrální a komorní party na úrovni 6. ročníku,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Zkouška není v tomto ročníku vyžadována.

2. ročník

Ve druhém ročníku se příliš nemění způsob práce. Žák studuje další hudební díla a na nich technicky a umělecky roste. Má možnost volit oblast hudby, která je mu samotnému blízká (baroko, romantismus, folklór, jazz, atd.). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zanalyzuje výkony ostatních i vlastní. Obhájí vlastní názor na interpretaci prováděných skladeb.

Žák:

- použije terciové a sextové dvojhmaty v jednodušších etudách a přednesových skladbách,
- zahraje v základní až VII. poloze a v těchto polohách plynule provede výměny,
- předvede palcové polohy po d2,
- orientuje se jak v basovém, tak i tenorovém klíči,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,

- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- durová a mollová stupnice a akordy ke stupnicím přes 2 oktávy,
- etuda,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Třetí ročník pokračuje v započaté snaze o osamostatnění práce žáka a o prohloubení jeho hudebního cítění. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:
Žák prokáže orientaci na hmatníku i v palcových polohách, pohotově čte z listu. Seznámí se s houslovým klíčem.

Žák:
- předvede palcové polohy do g2,
- zahraje přirozené flažolety,
- zahraje kombinaci všech probraných smyků i v rychlejším tempu,
- přečte noty v basovém, tenorovém i houslovém klíči,
- zahraje rychlé pasáže napříč všemi známými polohami,
- samostatně vytvoří prstoklad v dané skladbě jeho úrovně,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- zkouška není v tomto ročníku vyžadována.

4. ročník

Žák se podobně jako v 7. ročníku I. stupně připravuje na absolventský koncert. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:
Žák využije poznatky a zkušenosti z předchozího studia. V hudebním projevu zrealizuje vlastní nápady, názory a myšlenky.

Žák:
- vystaví dílo v závislosti na stylovosti a formě,
- přednese skladby s velkým stupněm kultivovanosti a citlivosti v interpretaci,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Komorní hra ve II. stupni studia nabízí bohaté využití všech dovedností získaných v individuální výuce i v předchozích souborech a komorních uskupeních. Žák má více příležitostí veřejně vystupovat a podílet se aktivně na kulturním dění v okolí.

Vzdělávací cíl:

Žák reaguje na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče, přispěje svým názorem a kvalitní hrou k vytvoření duchovních hodnot.

Žák:

- dodrží používaná tempová označení a používané značky pro agogickou, dynamickou a barevnou výstavbu hudebního díla,
- zvládne hru příslušných partů z listu.

4. ročník

Absolventský ročník II. stupně studia je dobrou příležitostí pro nastudování rozsáhlejšího díla nebo pro spolupráci s větším okruhem hráčů. Technické možnosti a nabyté zkušenosti posouvají žáka ke kvalitnějšímu provedení skladby. Spolupracuje-li již delší dobu se stejnými hráči, vytváří se mezi nimi kvalitnější souhra a schopnost reagovat pružně na společné hudební nápady.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově přednese skladby různých stylových období. Spolehlivě splní svou roli ve skladbě, aktivně přispěje k zdárnému provedení díla.

Žák:

- uplatní teoretické vědomosti z dějin hudby pro stylovou interpretaci,
- přijde s vlastními náměty na výběr repertoáru,
- nastuduje rozsáhlejší dílo, např. cyklické celky.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.9 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna se spolu s ostatními flétnami řadí historicky mezi nejstarší hudební nástroje. První zmínky nacházíme již na jeskynních malbách. Největší obliby dosáhla v 16. století, později byla nahrazována flétnou příčnou a znovu objevena až na počátku 20. století. Řadí se mezi dřevěné dechové nástroje a zahrnuje celou rodinu od flétny sopraninové až po basovou, zpravidla v laděních C a F.

Zobcová flétna se těší značné oblibě. K zájmu přispívá její široké uplatnění v komorních souborech zabývajících se interpretací barokní a renesanční hudby, ale lze ji použít také v jazzové a populární hudbě.

5.1.1.9.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- výuka na zobcovou flétnu v přípravném studiu a 1. - 5. ročníku probíhá individuálně nebo ve skupince 2 – 4 žáků, ve vyšších ročnících probíhá pouze individuálně.
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině).

5.1.1.9.2 Učební osnovy, název vyučovaných předmětů, charakteristika

Předmět Hra na zobcovou flétnu

Studium zobcové flétny v sobě zahrnuje nejen zvládnutí dvou základních nástrojů, a to sopránové a altové flétny, ale i seznámení s celou rodinou zobcových fléten. U žáků rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a technické dovednosti potřebné k samotné hře na flétnu.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům další možnosti uplatnění svých schopností a dovedností a přispívá k jejich uměleckému růstu. Žáci prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a vzájemně korigují intonaci. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více fléten či v souborech kombinujících flétny s ostatními nástroji. Komorní hra je realizována některou z těchto činností:

Komorní soubor **-** je souborem hudby určeným pro menší počet hudebních nástrojů (nejčastěji 2 až 9, např. duo, trio, kvartet atd.). Komorní soubor umožňuje už i mladším a méně hráčsky zdatným žákům včlenit se do kolektivu, seznámit se s významem komorní hry, žák se učí zodpovědnosti za společný výsledek, ohleduplnosti k ostatním hráčům, detailně se seznámí s intonačními nedostatky svého nástroje, kterým se s využitím pomocných hmatů a nátisku naučí předcházet.

Sborový zpěv **-** pěvecký sbor je hudební těleso tvořené výhradně vokalisty. Jeho vedoucím je sbormistr. Sborový zpěv na naší škole je pro žáka příležitostí k získání základních pěveckých dovedností, přičemž dovednosti dechové, vnímání fráze, intonační představa, čtení not, práce s dynamikou a hudebním výrazem, podřízení se kolektivní práci jsou společným jmenovatelem s ostatními činnostmi komorní hry.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.9.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium prověří zájem dítěte i jeho schopnosti a dispozice pro další studium. Poskytuje žákovi dostatek podnětů a spolehlivý základ pro jeho následný vývoj. Prioritou je hudební rozvoj dítěte ve všech jeho aspektech – rytmickém, sluchovém i intonačním. Na něj navazuje rozvoj jeho dovednosti hry na nástroj.

Předmět Hra na zobcovou flétnu

2. ročník

Žáci mají možnost pomocí her prožít radost a uspokojení z aktivního provozování hudby. Dítěti je dopřáván dostatek času k osvojení si nového učiva a jeho začlenění do souboru ostatních poznatků. Je budován citlivý vztah mezi učitelem a žákem, podporována aktivní spolupráce rodičů na edukaci dítěte.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše a sestaví nástroj. Uplatní správné dýchání, nasazení a tvoření tónu, předvede správné držení nástroje.

Žák:

- zařadí zobcovou flétnu do skupiny dechových nástrojů, popíše, z jakých částí se skládá, předvede údržbu nástroje,
- předvede základní návyky pro hru na nástroj (správný postoj, držení nástroje),
- nasadí tón jazykem,
- zahraje cvičení a písničky v rozmezí 2 – 5 tónů,
- zopakuje po učiteli krátké melodické úseky - hra na ozvěnu,
- zopakuje po učiteli jednoduché rytmické modely,
- zahraje rovné tóny s oporou v dechu.

Přijímací zkouška:

- píseň nebo část písně zpaměti,
- vybraná skladba nebo lidová píseň.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák má po ukončení I. stupně všeobecný hudební přehled, vyhledává hudební ukázky, rozpozná hudební žánry. Navštěvuje koncerty a má přehled o hudebních nástrojích, ovládá notový zápis, stupnice, posuvky, základy frázování různých druhů hudby, snaží se o agogiku a správné brániční dýchání, ovládá

techniku nástroje (hmaty základní i pomocné, údržbu nástroje), je instrumentálně vybaven pro hru na sopránovou a altovou flétnu (popř. basovou, tenorovou a sopraninovou).

Předmět Hra na zobcovou flétnu

1. ročník

Náplní prvního ročníku je rozvoj hudebnosti žáka a jeho zájmu o hru na daný nástroj. Žák si osvojí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly, prohloubí základní poznatky a dovednosti. Rozvíjíme vlastní tvořivost žáka, který získá elementární technické návyky a první zkušenosti s veřejným vystupováním.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje vyrovnaným tónem s jasným nasazením a ukončením, uplatní základní rytmické hodnoty.

Žák:

- předvede hluboký nádech, dodrží fráze,
- zahraje rovným, zvučným tónem bez kolísání,
- předvede správný postoj s oporou v dolních končetinách, vyrovnanou páteří a uvolněnými horními končetinami,
- předvede správné držení nástroje,
- předvede nasazení tónu jazykem,
- rytmicky rozdělí noty čtvrťové až celé, půlové s tečkou, pomlky čtvrťové až celé,
- udrží zvolené tempo,
- rozpozná charakter lidové písně (veselá – smutná),
- zahraje zpaměti jednoduché lidové písně.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice v naučeném rozsahu,
- píseň - zpaměti,
- 2 vybrané skladby nebo písně.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

Ve druhém ročníku budeme nadále prohlubovat a rozvíjet získané základní návyky a dovednosti. Zaměříme se na upevnění základů techniky (dech, tvoření tónu, prstová technika) a kvalitu provedení studovaných cvičení a skladeb.

Vzdělávací cíl:

Žák rozšíří rozsah do dvojčárkované oktávy, při hře využije správné držení těla, předvede legato, tenuto, staccato, pozorně přečte notový zápis, zahraje podle něj.

Žák:

- předvede hluboký nádech a kontrolovaný výdech,
- zahraje notový zápis s posuvkami,
- rozdělí noty osminové až celé, nota čtvrťová a půlová s tečkou, pomlky čtvrťová až celá v taktech 3/8, 2/4, 3/4, 6/8, 4/4 a 6/4,
- na základě notového zápisu vysvětlí pojmy repetice, prima, sekunda volta a použije je,

- zopakuje jednoduché melodie podle sluchové představy,
- zahraje zpaměti lidové písně, durové stupnice a akordy,
- zahraje jednoduché přednesové skladby s doprovodem klavíru.

Postupová zkouška:
- jedna stupnice a akord,
- 1 skladba zpaměti
- dvě kontrastní skladby nebo cvičení z probírané látky.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

V tomto ročníku žák hraje skladby různých stylových období, především z období renesance a středověku. Rozvíjí hbitost prstů a jazyka při zachování důrazu na kvalitu tónu. Upevní si zásady samostatné domácí přípravy.

Vzdělávací cíl:
Žák rozliší základní tempová a dynamická označení a při hře je správně použije.

Žák:
- zahraje stupnice a tónické kvintakordy dur i moll do 2 # a 2b,
- rytmicky rozdělí noty šestnáctinové; čtvrťové, půlové a osminové s tečkou; pomlky šestnáctinové až celé v taktech 3/8, 2/4, 3/4, 6/8, 4/4 a 6/4,
- zahraje vybrané přednesové skladby z období renesance a středověku,
- zvládne základní melodické ozdoby a využije je v přednesových skladbách,
- určí náladu skladeb (tanec, pochod, veselá, smutná atd.) a následně ji vyjádří pomocí tempa, artikulace, dynamiky,
- využije dynamiky (p, mf, f),
- předvede samostatné vedení hlasu v jednoduchém dvojhlase.

Postupová zkouška:
- jedna durová, jedna mollová stupnice a kvintakord – zpaměti,
- 2 stylově kontrastní skladby z posledního období,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

V tomto ročníku získává žák základy hry na altovou zobcovou flétnu, orientuje se v F ladění. Větší část výuky a domácí přípravy věnuje studiu přednesové literatury.

Vzdělávací cíl:
Zahraje na altovou zobcovou flétnu základní tónovou řadu, prokáže znalost prstokladu na sopránovou i altovou flétnu, vytvoří vyrovnaný tón.

Žák:
- zahraje stupnice a akordy do 3# a 3b zpaměti na altovou flétnu,
- dodrží fráze (ekonomičnost/efektivnost výdechu),

- při hře dodrží notový zápis, noty rytmicky rozčlení,
- samostatně nastuduje učitelem zadané cvičení,
- uplatní sebekontrolu,
- předvede hru dětských říkadel nebo jednoduchých lidových písní od různých tónů na altovou flétnu.

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a příslušné akordy - zpaměti,
- dvě stylově kontrastní skladby z probírané látky ze sopránové nebo altové flétny,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Žák hraje na altovou zobcovou flétnu, kterou kombinuje s flétnou sopránovou, sopraninovou a v případě fyzických předpokladů i flétnou tenorovou a basovou. Bezpečně se orientuje v ladění a prstokladu těchto fléten.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje stupnice do 4# a 4b dur i moll včetně T^5 zpaměti na altovou i sopránovou flétnu, použije dynamických odstínů, nastuduje samostatně technické cvičení a jednoduchou skladbu.

Žák:
- uplatní při hře crescendo a decrescendo při zachování rovného tónu a intonace,
- zahraje snadnější barokní sonáty na altovou flétnu,
- přečte v notovém zápise složitější rytmické členění not a v praxi je předvede,
- předvede transpozici lidové písně v základních tóninách.

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a příslušné akordy – zpaměti,
- dvě stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

V tomto ročníku se věnujeme studiu náročnějších barokních sonát. Žák usiluje o vhodnou interpretaci vybraných skladeb, sám se na výběru repertoáru podílí. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje zvolený repertoár v souladu s charakterem nástroje a příslušné skladby. Získané instrumentální dovednosti předvede na veřejném koncertě.

Žák:
- zahraje na altovou flétnu repertoár různých stylových období,
- určí u prováděných skladeb charakter skladby, tempo, agogiku,
- zahraje z listu skladby na úrovni 4. ročníku,
- zahraje durové, mollové stupnice do 5# a 5b, tónické kvintakordy, dominantní a zmenšené septakordy,
- předvede hru v laděních F a C,

- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a příslušné akordy zpaměti,
- dvě stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V tomto ročníku žák syntetizuje veškeré získané interpretační dovednosti z předchozích ročníků, vyhledává hudební ukázky a snaží se je analyzovat, připravuje se na absolventské vystoupení. Přistupuje ke studovaným skladbám tvůrčím způsobem. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Bezpečně ovládá prstoklad a tvorbu tónu na sopraninovou, sopránovou, altovou a tenorovou zobcovou flétnu. Předvede hru na různé zobcové flétny z různých stylových období.

Žák:
- předvede na altovou flétnu (chromaticky) rozsah nástroje od f^1 do g^3 ,
- nastuduje přednesovou skladbu po stránce technické i interpretační - volba charakteru skladby, tempo, agogika,
- samostatně nastuduje technické cvičení (etudy) na úrovni 5. ročníku,
- zahraje lidové písně zpaměti v různých tóninách,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry, pokud možno s využitím různých typů zobcových fléten.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Komorní hra přispívá k rozvoji dovedností žáka získaných v individuální výuce. Jedná se především o prohloubení harmonického cítění a budování schopností pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu. Žák by měl cítit odpovědnost za společný výsledek.

Vzdělávací cíl:

Žák spolehlivě zahraje (v případě Sborového zpěvu zazpívá) svůj part, přitom respektuje hru (zpěv) svých spoluhráčů a přizpůsobí se jim.

Žák:
- zahraje (zazpívá) národní písně ve dvojhlasé úpravě nebo snadné dvojhlasé přednesové skladbičky,
- přečte notový zápis a respektuje dynamická znaménka, tempová a přednesová označení,

- podřídí se gestům vedoucího hráče, popř. sbormistra (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují zpravidla žáci po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování a posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst.

Výsledkem studia II. stupně je žákova samostatnost, schopnost vytvoření vlastního názoru na studované skladby, která směřuje k interpretaci skladby většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti – koncert, sonáty. Žák by měl být seznámen s kompozičními souvislostmi nejplodnějších údobí pro zobcovou flétnu – baroka a současnosti. Náplní studia je větší zapojení žáků do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na zobcovou flétnu

1. ročník

Žák pracuje na dalším uvolňování a odlehčování hry, více se soustředí na volný, tudíž i hlubší nádech, po němž následuje větší zadržení dechu s větší oporou v břišních svalech, které by mělo přispět k většímu prodloužení výdechu. Dbá na uvolněný postoj s rovnými zády, neustále pracuje na zlepšení kvality tónu (vydržované tóny s crescendem a decrescendem). Seznámí se s hrou na basovou flétnu.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně vytvoří hudební fráze a stylově přednese hrané skladby, objektivně zhodnotí kvalitu provedení díla při poslechu ostatních interpretů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Žák:

- vysvětlí a předvede základní hudební pojmy označující tempo, dynamiku, agogiku atd.,
- samostatně vyřeší technické i nástrojové problémy hry,
- určí ve skladbách začátek, konec fráze a její vrchol,
- vystihne náladu a charakter technicky i obsahově náročnějších skladeb,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- se v prvním ročníku druhého stupně nevyžaduje.

2. ročník

Žák je samostatný, schopný vytvořit si vlastní názor na studované skladby. Směřuje k interpretaci skladby většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti, koncertu sonáty. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák vysvětlí kompoziční souvislosti baroka a současnosti. Vyjádří charakter skladby s využitím všech získaných dovedností.

Žák:

- plně využije celého rozsahu nástroje i v rychlejších tempech,
- pohotově přečte notaci více typů fléten,
- zahraje všechny durové a mollové stupnice a akordy v plném rozsahu nástroje,
- zahraje pohotově vybrané skladby z listu,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice do 7# a 7b, T5, D7, zm7,
- 2 etudy rozdílného charakteru,
- přednesová skladba nebo 1 věta z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Náplní je vést žáky k intonační čistotě hry a k větší sebekontrole, rozvíjet nadále prstovou techniku (snaha o zrychlování stupnic, hra v tercií ch, triolách, s dynamikou a agogikou) a větší pohotovost při hře z listu, studovat orchestrální party. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší a charakterizuje jednotlivá období a jejich skladebnou techniku. Zahraje skladby různých období na všechny druhy zobcových fléten.

Žák:

- plně využije zvukové možnosti nástroje,
- zahraje intervalové vazby v celém rozsahu nástroje,
- poučeně přednese hudební materiál z období baroka (ornamentika),
- vystaví hudební frázi a předvede stylový výraz hraných skladeb,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- se ve třetím ročníku druhého stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku budeme podporovat tvůrčí přístup žáka ke studovaným skladbám, rozšiřovat schopnost hudební komunikace, povedeme žáka k samostatnému hudebnímu projevu a podpoříme jej při přípravě na závěrečné vystoupení. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák připraví absolventské vystoupení, přičemž využije všech získaných vědomostí a dovedností pro kultivovanou interpretaci.

Žák:

- zahraje kvalitním tónem a uplatní bohatou výrazovou stránku hry,
- zvládne všechny nástroje od sopraninové flétny až po basovou v plném rozsahu,
- slovně vyjádří a obhájí svůj názor na provedení skladby,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

V komorní hře budeme rozšiřovat možnosti hudebního vyžití a uplatnění v různých souborech, rozvíjíme schopnosti spolupráce v kolektivu a odpovědnost za společný výsledek. Žák se podílí na práci souborů nejrůznějšího obsazení i žánrového zaměření.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob adekvátní obsahově závažnějším skladbám. Splní své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru.

Žák:

- pohotově přečte jednodušší partituru,
- nacvičí skladbu na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla,
- využije všechny druhy fléten.

4. ročník

Učitel vede žáka k orientaci v partituře, stylovému provedení a k samostatnosti při volbě repertoáru, umožní praktické zkušenosti spolupráce v souboru.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje v souboru rozsáhlé hudební skladby, vybere a zhodnotí vhodný repertoár.

Žák:

- vysvětlí vztahy mezi jednotlivými částmi skladby,
- přečte obtížnou partituru skladby, kterou v komorním souboru studuje,
- zahraje skladby stylově,
- navrhne repertoár a pomocí médií vyhledá k nastudování vhodný notový materiál.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.10 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu

Příčná flétna (flauto traverzo) se historicky řadí mezi nejstarší hudební nástroje. V 16. století nahradila do té doby velmi oblíbené flétny zobcové. V této době byly příčné flétny vyráběny ze dřeva, proto zařazení do dřevěných dechových nástrojů.

Příčná flétna má široké uplatnění nejen v sólové, ale i v komorní a orchestrální hudbě (symfonické či dechové). Díky novým zvukovým možnostem a technikám hry se stále více uplatňuje i v jazzové a populární hudbě. Naše škola nabízí studium příčné flétny s uplatněním v sólové, komorní a orchestrální hře a také studium na příbuzný nástroj – pikolu.

5.1.1.10.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině).

5.1.1.10.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na příčnou flétnu

Ke studiu hry na příčnou flétnu jsou přijímáni žáci, kteří projeví zájem o studium daného nástroje a splňují všechny psychosomatické předpoklady potřebné k jeho zvládnutí. U žáků rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a technické dovednosti potřebné k samotné hře na flétnu.

Naše škola nabízí široké uplatnění hráčů ve školních tělesech, např. v komorních uskupeních, tanečním souboru nebo v dechovém orchestru.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Předmět navštěvují žáci, kteří ovládají dostatečně základy techniky hry na nástroj, jsou schopni udržet svou nástrojovou linku, respektovat společné cítění metra i rytmu a zároveň vnímat harmonii. Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více fléten či v souborech kombinujících flétny s ostatními nástroji.

V oblasti nástrojové kolektivní výuky se dechové oddělení cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře ve velkých hudebních tělesech naší školy – v dechovém orchestru či Big Bandu.

Komorní hra je realizována některou z těchto činností:

Komorní soubor **-** je souborem hudby určený pro menší počet hudebních nástrojů (nejčastěji 2 až 9). Komorní soubor umožňuje už i mladším a méně hráčsky zdatným žákům včlenit se do kolektivu, seznámit se s významem komorní hry, žák se učí zodpovědnosti za společný výsledek, ohleduplnosti k ostatním hráčům, detailně se seznámí s intonačními nedostatky svého nástroje, kterým se s využitím pomocných hmatů a nátisku naučí předcházet.

Orchestrální hra - orchestr je označení pro hudební instrumentální těleso, v němž jsou jednotlivé nástroje zastoupeny vždy více než jedním hráčem. Žáci naší školy mají možnost navštěvovat 40 - 60ti členný orchestr s dlouholetou tradicí, který se účastní řady kulturních akcí v rámci regionu, kraje i České republiky. Nezřídka reprezentuje ČR i v zahraničí. Zapojují se do něj žáci, kteří zvládají základy hry na nástroj. Zpravidla nastupují ve 4. ročníku I. stupně studia. Repertoár orchestru tvoří skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, barytony, pozouny, tuby a bicí.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Sborový zpěv - pěvecký sbor je hudební těleso tvořené výhradně vokalisty. Jeho vedoucím je sbormistr. Sborový zpěv na naší škole je pro žáka příležitostí k získání základních pěveckých dovedností,

přičemž dovednosti dechové, vnímání fráze, intonační představa, čtení not, práce s dynamikou a hudebním výrazem, podřízení se kolektivní práci jsou společným jmenovatelem s ostatními činnostmi komorní hry.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.10.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák si během studia osvojí základy hry na příčnou flétnu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje v individuální, komorní nebo souborové hře.

Předmět Hra na příčnou flétnu

1. ročník

Prvořadým úkolem bude rámcové seznámení žáka s nástrojem, péčí o něj a podchycení zájmu žáka o studium hry na daný nástroj. Důraz bude kladen na uvědomění si správného způsobu dýchání, tvoření tónu, držení nástroje vycházejícího z přirozeného postoje a osvojení si správné techniky každodenního domácího cvičení.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše stavbu a zařazení nástroje. Zvládne základy žeberně-bráničního dýchání, způsobu tvoření tónu a držení nástroje.

Žák:

- použije volný nádech se zapojením žeberně bráničních svalů,
- předvede správné držení nástroje,
- dodrží polohu jazyka při nasazení tónů,
- nasadí na slabiky „kü, tü,“
- zahraje rovným, zvučným tónem bez kolísání,
- použije rozsah nástroje od e1 – d2,
- popíše stavbu nástroje a jeho zařazení.

Postupová zkouška:

- dvě lidové písně nebo jednoduché skladby.

Část postupové zkoušky lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

V tomto ročníku budeme nadále pracovat na zdokonalení žeberně-bránicového dýchání, kvality tónu a nasazení. Budeme rozvíjet prstovou techniku, smysl pro intonaci a rytmus, rozšíříme tónový rozsah do druhé oktávy. Zaměříme se na nácvik tenuta, legata. Žák se připraví na hru stupnic a tónického akordu (přes jednu oktávu).

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne pružnější nádech a prodloužený výdech. Při tvorbě tónu se opře o břišní svaly. Zahraje v rychlejších tempech a důsledně dodrží rytmické hodnoty, rytmicky rozdělí noty čtvrťové. Vysvětlí a použije základní hudební pojmy.

Žák:

- předvede zvučný, rovný tón s oporou v dechu,
- předvede pružnější nádech a kontrolovaný výdech (vydrží dvoutaktí na jeden nádech),
- využije artikulačních slabik „kü“ a „tü“ a použije je v probíraných skladbách,
- uplatní způsob hry v legatu a tenutu,
- použije tónový rozsah do druhé oktávy,
- vysvětlí a použije hudební pojmy, např.: repetice, prima, sekunda volta,
- rytmicky rozdělí noty čtvrťové až celé, půlové s tečkou, pomlky čtvrťové až celé,
- zahraje zpaměti jednoduché lidové písně nebo dětská říkadla,
- zopakuje krátké hudební motivy (hra na ozvěnu),
- zahraje s doprovodem druhého nástroje.

Postupová zkouška:

- dvě až tři stylově kontrastní skladby nebo cvičení z probírané látky,
- jedna ze skladeb je hrána zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Náplní tohoto ročníku je prohlubování výrazových prostředků – hra tenuto, staccato, legato, zařazení základní dynamiky (forte, piano). Úkolem je vést žáka k lepší intonační čistotě hry, k důslednému provádění všech frázovacích, dynamických a tempových označení v notovém zápisu, k dodržení správného držení nástroje. Žák musí stále pracovat na větším uvolnění těla při hře, dbát na prstovou techniku. Postupně se seznamuje s notami šestnáctinovými. Zahraje stupnice dur do 4# a 4b a tónický kvintakord přes jednu oktávu. Nadále rozvíjí hudební paměť.

Vzdělávací cíl:

Žák při interpretaci skladeb využije základní dynamiku. Rytmicky rozdělí noty půlové a čtvrťové s tečkou, noty osminové. Ovládá způsob tvoření tónu ve druhé oktávě. Zahraje durové stupnice do 4#, 4b a T^5 přes jednu oktávu.

Žák:

- předvede správný postoj a držení nástroje,
- použije břišní svaly pro tvoření tónů ve druhé oktávě,
- rozliší základní tempová a dynamická označení (f, p),
- zahraje lehčí přednesové skladby zpaměti,
- rozdělí noty osminové až celé, půlové a čtvrťové s tečkou, pomlky osminové až celé.

Postupová zkouška:

- jedna stupnice dur, T5,
- 2 kontrastní cvičení,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Náplní 4. ročníku je postupné obohacování hry o nové výrazové prostředky (jednoduché mel. ozdoby), hra v piánu s ohledem na intonaci, tónovým cvičením vypracovávat pružnost a čistotu tónu – hra intervalů v legátu. Je třeba stále pracovat na prstové technice, prohlubovat intenzitu nádechu. Hraje stupnice dur, tónický kvintakord a dominantní septakord přes dvě oktávy. Nadále je rozvíjena hudební paměť, zlepšuje se melodické cítění (hra skladeb různých stylových období).

Vzdělávací cíl:

Žák důsledně provede všechna frázovací, dynamická a tempová označení. Při dýchání zapojí nejen břišní, ale i mezižeberní a zádové svaly. Zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy i s akordy.

Žák:

- předvede správný způsob tvoření tónu - nátisk (mimické svaly) a správnou techniku dechu se zapojením všech svalů potřebných k tvoření tónu a dynamiky,
- použije tónového rozsahu dvou oktáv chromaticky,
- předvede hru v základních dynamických odstínech (f, mf, mp, p) za neustálé sluchové kontroly intonační čistoty,
- důsledně dodrží fráze,
- přečte notový zápis,
- zahraje lidové písně v oktávách nebo je převede do jiných tónin,
- rytmicky rozdělí noty šestnáctinové, čtvrťové, půlové a osminové s tečkou; pomlky šestnáctinové až celé.

Postupová zkouška:

- stupnice dur nebo moll do 4#, 4b včetně T5, D7
- dvě etudy,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

V tomto ročníku upevňujeme získané dovednosti, rozšiřujeme výrazové prostředky (dynamika, agogika), stálá je práce na kultuře tónů, intonační čistotě a rytmičnosti hry. Zvyšuje se technická zběhlost (hra stupnic v tempu přes dvě oktávy na jeden nádech, příprava dvojitého staccata). Učitel seznámí žáka s jednoduchými skladbami různých období a stylů. V dechových cvičeních se připravuje vibrato, pracuje na uvolněném nádechu, žák si více osvojí pocit zívání. Mezi tónová cvičení jsou zařazeny intervalové vazby (legato, portamento), u stupnic je tónová vyrovnanost nejen prstů, ale i zvuku, stupnice je možno hrát s dynamikou. Základem je správné tvoření tónů, uvolněný krk. Žák je seznámen s běžnými melodickými ozdobami – trylek, nátryl, mordent, příraz, nacvičuje jednoduché improvizace – vytvoří druhý hlas k lidové písni, dotvoří melodické motivy. Hraje lidové písně zpaměti v různých tóninách. Učí se určit náladu a charakter skladby.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá výrazové prostředky crescendo a decrescendo a využije je při interpretaci skladeb. Zahraje stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv.

Žák:
- zahraje čistým a kvalitním tónem,
- použije chromaticky tónový rozsah rozšířený do třetí oktávy,
- zahraje stupnice přes dvě oktávy v rychlejších tempech, tónický kvintakord s jeho obraty, dominantní a zmenšený septakord,
- dodrží fráze a tempo studovaných skladeb,
- uplatní dynamické odstínění hry crescendo a decrescendo s ohledem na intonaci a práci s dechem,
- předvede způsoby interpretace skladby z období baroka a klasicismu (zařazení melodických ozdob),
- zahraje lidové písně od různých tónů.

Postupová zkouška:
- stupnice dur nebo moll do 4#, 4b, T5, D7, zm7 přes dvě oktávy,
- 2 technická cvičení (škola, etudy),
- přednesovou skladbu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák prohlubuje práci na kultuře tónu (zaměří se na uvolňování nátisku, hraje intervaly přes oktávu, crescendo a decrescendo), čistotě hry, zvládá hru s vibratem i bez vibrata, zvyšuje technickou zběhlost hry. Výrazové prostředky rozšiřuje o další možnosti nasazování jako je akcent, *sfz*, nasazení na *p* v *ppp*, dbá na měkké nasazení kořenem jazyka při nácviku dvojitého nasazení *tü, kü* a *dü, gü.* Hraje etudy v rychlejších tempech i s výrazem. Dbá na volný nádech s pocitem zívání, větší oporu v břišních svalech, pevný postoj s větší oporou v nohách. Postupně zařazujeme do stupnic hru dvojitým jazykem, usilujeme o zrychlení stupnic (zahrát stupnici přes dvě oktávy na jeden nádech). Zařazujeme do výuky hru z listu, hru více přednesů z různých období a různých stylů. Zlepšujeme žákovu hudební představivost a paměť (hrát skladby zpaměti). Vedeme žáka k samostatnému hudebnímu úsudku. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:
Žák při hře použije vibrato, akcent, ovládá hru v pp. Zahraje etudy s důsledným dodržováním všech tempových, dynamických a výrazových prostředků. Určí náladu a charakter studovaných skladeb.

Žák:
- využije tónového rozsahu tří oktáv,
- použije dvojité nasazení „tü – kü“ a „dü – gü,“
- zahraje stupnice do 4# a 4 b, T5, D7 a zm7 přes 2 oktávy v rychlých tempech na jeden nádech,
- vytvoří tón s použitím vibrata i non vibrato a *sfz,*
- použije základní melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl,
- zahraje jednoduché improvizace – lidový dvojhlas,
- určí náladu a charakter skladeb (tanec, pochod, veselá, smutná atd.),
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- stupnice: dur nebo moll do 4#, 4b, T5, D7, zm7 s jejich obraty,
- 2 etudy nebo technická cvičení,
- skladbu dle možností a dispozic žáka zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Častým vystupováním na veřejnosti připravujeme žáka, aby byl schopen ovládat trému. Zaměříme se na využívání všech dovedností a vědomostí získaných během studia k nastudování a prezentaci přednesových skladeb a přípravě na absolventský koncert. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák použije dosavadní poznatky a zkušenosti k analýze absolventské skladby, jejímu nastudování a veřejné prezentaci.

Žák:

- použije dvojité staccato,
- zkoriguje délku a sílu výdechu, intonační čistotu hry,
- využije při hře dynamiku a agogiku, zvládne nasazení v *ppp, sfz,*
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- zhodnotí svůj interpretační výkon,
- určí způsoby interpretace skladeb různého stylu,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- zahraje jednoduché cvičení či skladbu z listu,
- rytmicky rozčlení i složité rytmické útvary,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Komorní hra přispívá k rozvoji dovedností žáka získaných v individuální výuce pro souhru v souboru, k prohloubení harmonického cítění a budování schopností pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák spolehlivě zahraje svůj part a přitom vnímá hru svých spoluhráčů i skladbu jako celek.

Žák:

- uplatní při hře dynamická znaménka, tempová a přednesová označení,
- uplatní své hudebními zkušenostmi na vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.) nebo dirigenta.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni již žáci dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na příčnou flétnu

1. ročník

V 1. ročníku druhého stupně půjde o shrnutí výsledků předešlého studia, žák pracuje na dalším uvolňování a odlehčování nátisku, více se soustředí na volný, tudíž i hlubší nádech, po němž následuje větší zadržení dechu s větší oporou v břišních svalech, které by mělo přispět k většímu prodloužení výdechu. Dbá na uvolněný postoj s rovnými zády, neustále pracuje na zlepšení kvality tónu (vydržované tóny s crescendem a decrescendem). Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne základní péči o nástroj. Díky svým dosavadním hudebním zkušenostem teoreticky zhodnotí skladbu.

Žák:

- zahraje chromatickou stupnici v plném rozsahu nástroje,
- zahraje uvolněným a odlehčeným nátiskem s ohledem na nosnost zvuku a kvalitu tónu,
- samostatně vyřeší technické problémy spojené s nástrojem,
- využije teoretických znalostí u konkrétních skladeb
- zahraje stupnice a akordy do 7# a 7b,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- není vyžadována.

2. ročník

Úkolem v tomto ročníku bude rozvíjet cit pro stavbu hudební fráze (žák by měl sám u lehčích skladeb poznat začátek a konec fráze) a stylový výraz hraných skladeb (výraznější dynamika a výrazovost hraných skladeb i etud), dále dbát na neustálé zlepšování kvality nasazení tónu, nasazení na *„p“* v ppp,

rozvoje výrazových stránek hry (dynamika, frázování). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně vytvoří hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb. Provede objektivní hodnocení výkonů ostatních interpretů.

Žák:

- s jistotou přečte notový zápis nejrůznějších skladeb,
- vytvoří různou zvukovou barvu tónu,
- zahraje stupnice a akordy v plném rozsahu nástroje do 7# a 7b,
- v praxi využije hudební pojmy označující tempo, dynamiku, agogiku atd.,
- zvolí ve skladbě vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- durová a mollová stupnice do 7# a 7b, T5, D7, zm7,
- 2 etudy rozdílného charakteru,
- přednesová skladba nebo 2 věty z koncertu nebo sonáty.

3. ročník

Náplní je vést žáky k intonační čistotě hry a k větší sebekontrole, rozvíjet nadále prstovou techniku (snaha o zrychlování stupnic, hra v tercií ch, triolách, s dynamikou a agogikou), učit větší pohotovosti při hře z listu, studovat orchestrální party. Žák zahraje vydržované tóny s využitím dynamiky v celém rozsahu nástroje, seznámí se s moderními způsoby tvoření tónu (fruláto aj.). Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje a prezentuje obsahově náročnější skladby. Rozliší jednotlivá období a jejich skladebnou techniku, přičemž využije svých posluchačských a interpretačních zkušeností.

Žák:

- využije plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje,
- uplatní prostředky moderní techniky a zapojí je do své hry na nástroj – např. vibrato, frulato,
- provede sebereflexi,
- zkoriguje intonační odchylky při hře,
- teoreticky analyzuje konkrétní hrané skladby,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku budeme podporovat tvůrčí přístup žáka ke studovaným skladbám, rozšiřovat schopnost hudební komunikace, povedeme žáka k samostatnému hudebnímu projevu a podpoříme jej při přípravě na závěrečné vystoupení. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák zodpovědně připraví absolventské vystoupení, při čemž využije získané vědomosti a dovednosti pro kultivovanou interpretaci.

Žák:

- zkoriguje barvu a kvalitu tónu,
- samostatně nastuduje skladby podle svého zájmu a preferencí,
- samostatně vyhledá nahrávky a notový materiál s využitím moderních technologií,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

V KH budeme rozšiřovat možnosti hudebního vyžití a uplatnění v různých souborech, rozvíjíme schopnosti spolupráce v kolektivu a odpovědnost za společný výsledek.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje technicky i obsahově závažnější skladby.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob,
- zvládne nácvik technicky i obsahově závažnějších skladeb na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

4. ročník

Učitel vede žáka k orientaci v partituře, stylovému provedení a k samostatnosti při volbě repertoáru, umožní praktické zkušenosti spolupráce v souboru.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje v souboru rozsáhlejší hudební útvary, uvědomí si vztahy mezi jednotlivými částmi skladby. Vybere a zhodnotí vhodný repertoár.

Žák:

- samostatně nastuduje partituru skladby, kterou v komorním souboru hraje,
- zahraje skladby stylově,
- spolupracuje s ostatními členy souboru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.11 Studijní zaměření Hra na hoboj

Hoboj patří mezi dvouplátkové dřevěné dechové nástroje, které jsou vedle flétny jedněmi z nejstarších na světě. Nástroje příbuzné dnešnímu hoboji se používaly již ve starém Egyptě. Přímým předchůdcem hoboje v Evropě je středověká šalmaj. První nástroj, který je možno označit za hoboj, byl vyroben ve Francii v první polovině 17. století. Postupným historickým vývojem a řadou technických zlepšení se dostal do dnešní moderní podoby.

Hoboj má široké uplatnění zejména v klasické hudbě. Je jedním z hlavních nástrojů symfonického orchestru a také mnoha komorních souborů. Často hoboj slyšíme v hudbě populární a filmové. Za hoboj mluví jeho tón – naprosto nezastupitelný a nezaměnitelný. Ke studiu hry na hoboj jsou přijímáni žáci, kteří disponují všeobecně hudebními a fyzickými předpoklady. Nezanedbatelné jsou rovněž povahové rysy žáka, píle a vytrvalost.

5.1.1.11.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na hoboj	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na hoboj	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena

- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině).

5.1.1.11.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na hoboj

Žák si během studia osvojí základy hry na hoboj, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Cílem studia hry na hoboj je získávání praktických dovedností ke zvládnutí tohoto nástroje, rozvoj hudebnosti a schopnost zapojit se do komorní nebo orchestrální hry.

Předmět Komorní hra

Předmět Komorní hra je součástí výuky hry na hoboj a začíná pro žáky ve čtvrtém ročníku studia. Žák zde uplatňuje dovednosti získané v individuálním studiu a rozvíjí schopnost souhry s dalšími nástroji. Žáci tak mají možnost seznámit se se skladbami nejrůznějších slohových období, stylů, žánrů a různých stupňů obtížnosti. Hra na nástroj se tak pro ně stává zábavnější a přitažlivější. V domácí přípravě klademe především důraz na nácvik jednotlivých partů souborové hry tak, abychom se mohli věnovat na hodinách komorní hry detailnímu nácviku skladby a získávání základních návyků při komorní hře - přizpůsobit se spoluhráči v technickém projevu, intonaci, rytmu, dynamice a agogice. Zkušenosti z komorní hry mohou být ve vyšších ročnících uplatňovány v dechovém orchestru.
Předmět Komorní hra je realizován některou z těchto činností:

Komorní soubor **-** umožňuje žákům seznámit se s obsáhlým repertoárem různého nástrojového obsazení – trio, kvarteto, kvinteto. Hra v souboru pěstuje u posluchačů cit pro komorní sloh pečlivým vypracováním skladby, správným vedením a odstiňováním barev hlasů.

Orchestrální hra **-** učí mladé hráče spolupracovat mezi sebou, vnímat zvuk orchestru, barvy jednotlivých nástrojových skupin, vnímat rozdíly hraných partů. Žáci se učí správně a pohotově reagovat na dirigentské gesto.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Sborový zpěv **-** pěvecká praxe ve sborovém zpěvu upevňuje intonační a rytmické schopnosti a přispívá k rozvoji harmonického cítění. Tyto získané zkušenosti a návyky uplatní žáci v komorní a orchestrální hře.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.11.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák je po ukončení I. stupně hudebně natolik vzdělán, že je schopen sám se určitým způsobem naučit hrát písně a skladby. Má hudební přehled, dokáže poslouchat hudbu, rozpozná hudební žánry. Vnímá hudbu jako neoddělitelnou součást svého života. Navštěvuje koncerty a má přehled o hudebních nástrojích, ovládá notový zápis, stupnice, posuvky.

Předmět Hra na hoboj

1. ročník

Úkolem studia je rozvíjení celkové hudebnosti žáka a jeho zájmu o hru na hoboj. Žáka je třeba motivovat a vytvářet u něj správné elementární návyky a dovednosti, vysvětlit žákovi důležitost pečlivé domácí přípravy.

Vzdělávací cíl:

Žák má osvojen správný postoj při hře a držení nástroje. Zahraje v základní dynamice f, mf v jednoduchých taktech a základních rytmických hodnotách vybrané písně.

Žák:

- předvede základní údržbu nástroje a hobojového strojku,
- vyjmenuje části nástroje a hobojového strojku,
- zahraje v základní dynamice f, mf, p,
- předvede elementární základy žeberně-bráničního dýchání,
- zahraje v tónovém rozsahu d1 - d2,
- zahraje notu celou, půlovou, čtvrťovou,
- zahraje stupnici C dur.

Postupová zkouška:

- 1 - 2 skladbičky z probírané školy,
- 1 přednesová skladby nebo lidová píseň dle možnosti zpaměti.

2. ročník

Úkolem je koncentrace na upevnění nátisku, procvičování čistého nasazení a rozvoj hudebního cítění. Uplatňují se stále tónová cvičení. Hrou vydržovaných tónů se procvičuje čisté nasazení, ovládání dechu a nátisku ve vzájemné souhře, intonační a hmatová jistota, barevnost, zpěvnost tónu a zvuková vyrovnanost v celém rozsahu nástroje.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá čisté nasazení, měkce nasazuje tón.

Žák:

- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- zahraje stupnice do 1# a 1b,
- zahraje tenuto a legato,
- uplatní prstovou techniku v pomalém tempu,

- zahraje plynule ve čtvrťových notách,
- zahraje v rozsahu c1 - g2.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice a T5 zpaměti v pomalém tempu,
- 1 - 2 cvičení z probírané školy,
- 1 skladbička nebo píseň zpaměti.

3. ročník

Rozvíjí se technická stránka hry na hoboj prostřednictvím stupnic a akordů s důrazem na kvalitu provedení. Podporuje se vlastní tvořivost žáka a vedeme žáka ke správné domácí přípravě hry na hoboj.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje stupnice do 2# a 2b, T5 v legatu s důrazem na hladkost spojů. Ovládá základy hry staccato.

Žák:
- přečte notový a rytmický zápis,
- určí členění frází - dvoutaktí, čtyřtaktí,
- použije jednoduché melodické ozdoby příraz a nátryl,
- použije výraznějších dynamických odstínů (crescendo, decrescendo),
- zahraje podle sluchu krátkou melodii,
- dotvoří předehranou melodii,
- zahraje přednesové skladbičky s doprovodem klavíru, případně jiného nástroje.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice a T5 zpaměti,
- 1 - 2 cvičení z probírané látky,
- 1 přednesová skladbička.

4. ročník

Žák prohlubuje kultivovanost projevu a všechny prvky hudebnosti. Má zájem o poznání nových skladeb, zapojuje se do komorní nebo souborové hry.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje vyrovnanou prstovou technikou, vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb. Zahraje správně melodické ozdoby.

Žák:
- zahraje vyrovnaně v rozsahu c1 - d3,
- zahraje stupnice do 3# a 3b, T5, D7,
- předvede další výrazové prostředky (ritardando, accelerando, akcent, koruna),
- předvede další melodické ozdoby (trylek, obal),
- využije při hře větší dynamické rozpětí p, mf, f.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll obraty akordů T5, D7, zm7,
- 2 kratší etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Zdokonalujeme artikulační a výrazové prostředky hry (legata, staccata, jejich kombinací). Pracujeme na zrychlování a zpřesňování prstové techniky používáním rytmických a artikulačních modelů. Rozvíjíme schopnost žáka hrát v kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje stupnice a akordy v různých rytmických obměnách a artikulacích. Vybrané skladby zahraje s dodržením zákonitostí notového zápisu kultivovaným tónem.

Žák:

- využije hru legata a staccata s důrazem na hladkost spojů a souhru jazyka a prstů,
- zahraje v rozsahu h - d3,
- uplatní sluchovou sebekontrolu s důrazem na intonaci a kvalitu tónu.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll obraty akordů T5, D7, zm7,
- 1 - 2 etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Žák nadále rozvíjí tónovou kulturu, zvukovou vyrovnanost, zvyšuje prstovou techniku a rozvíjí výrazové schopnosti tak, aby se mohl více zapojit do hudebních souborů. Poznává další hudební literaturu v sólové i komorní hře. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně nastuduje technická cvičení a přednesové skladby.

Žák:

- předvede základní úpravy hobojového strojku,
- zahraje v rozsahu h - es3,
- zahraje všechny stupnice dur a moll s akordy v rychlejších tempech,
- využije dynamiky, tempového rozlišení, frázování a agogiky při interpretaci přednesové skladby,
- zahraje z listu,
- popíše historii, vývoj a stavbu nástroje,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll, obraty akordů T5, D7, zm7,
- 1 - 2 etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Žák dosáhne takového stupně technického a hudebního rozvoje, aby byl schopen samostatně hrát na zvolený nástroj, studovat nové skladby v rozsahu svých možností, seznámit se s novou hudební

literaturou a uplatnit se v souborech zájmové umělecké činnosti jako jejich člen nebo sólista souboru. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede s použitím dynamiky, tempového rozlišení, frázování a agogiky repertoár absolventského koncertu s doprovodem klavíru.

Žák:

- zahraje širokým tónem ve všech polohách nástroje,
- zahraje v celém rozsahu nástroje,
- popíše stylová období a tyto znalosti zrealizuje při interpretaci zvolené skladby,
- zahraje melodické ozdoby,
- samostatně nastuduje zvolenou skladbu nebo komorní part,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Rozvíjíme dovednosti žáka, získané v individuální výuce, pro souhru v souboru a budujeme jeho schopnost pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu. Pěstujeme pozornost, vnitřní i vnější ukázněnost, smysl pro družnost a zájmy souboru.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne souhru s dalšími nástroji.

Žák:

- uplatní rytmickou přesnost a souhru s ostatními žáky,
- podílí se na tvorbě dynamiky a vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče, či dirigenta (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují zpravidla žáci po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na

přednesový materiál většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti – koncerty, sonáty. Rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Záměrem je zapojení do kolektivní práce v komorní hře či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Studium II. stupně žákovi nabízí diferencovaný přístup, který zohledňuje jeho nabyté dovednosti a také naturel a jeho náklonnost k určitému žánru. Rolí učitele je poskytovat mu zpětnou vazbu a rozšiřovat jeho umělecké schopnosti.

Předmět Hra na hoboj

1. ročník

Upevňujeme získané dovednosti. Stálou pozornost věnujeme tónovým cvičením a dennímu procvičování durových a mollových stupnic a jejich příslušných akordů. Rozvíjíme rytmickou a melodickou představivost, smysl pro správné dělení melodických frází. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje upevněným nátiskem a rozvinutou prstovou techniku.

Žák:

- uplatní vyrovnanou barvou tónu ve všech polohách nástroje,
- samostatně vyhledá technická cvičení k dalšímu rozvoji prstové a nátiskové techniky,
- předvede hru legato a staccato na vysoké kvalitativní úrovni,
- předvede úpravy hobojového strojku,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme dále technickou stránku hry a pohotovost ve čtení a řešení složitějších rytmických zápisů, hudebně výrazové schopnosti, pěstujeme cit pro tempo, rytmus a agogiku. Rozšiřujeme hudební vzdělání poslechem koncertů a nahrávek. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje stupnice a příslušné akordy v rychlejších tempech a artikulacích, předvede technické a přednesové etudy ve složitějších rytmických variantách.

Žák:

- zahraje obtížné vazby a intervaly v různých artikulacích,
- popíše další teoretické a předvede praktické postupy při úpravě hobojového strojku,
- zahraje staccato v rychlých hodnotách,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice (dur, moll) T5, D7, zm7,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránku hry na hoboj (frázování, dynamiku, vibrato, ekonomiku dýchání, artikulaci). Poslechem a rozborem koncertů a nahrávek seznamujeme žáka s interpretací různých stylových období. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák použije artikulačních a výrazových prostředků k osobitému projevu.

Žák:
- použije vibrata s citem pro charakter skladby,
- vystihne charakter a náladu skladby,
- dodrží hlavní zásady při interpretaci různých stylů a žánrů,
- využije poslechu skladeb k vytvoření samostatného názoru pro výběr skladeb a jejich nácvik,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Výuka v závěrečném ročníku II. stupně je zaměřena na přípravu žáka na absolventské vystoupení s důrazem na výběr umělecky hodnotné skladby, která je přiměřená jeho technické vyspělosti. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje absolventský koncert s doprovodem klavíru nebo komorního souboru.

Žák:
- zahraje pohotově z listu a vyřeší složitější rytmické zápisy,
- samostatně nastuduje vybranou skladbu,
- ovlivní tónový výsledek výběrem vhodných strojků,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Rozvíjíme schopnosti souhry s dalšími nástroji, rozšiřujeme možnosti hudebního projevu. Podporujeme vlastní úsudek i tvořivou činnost žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák spolehlivě zahraje svůj vlastní part a při tom vnímá hru svých spoluhráčů i skladbu jako celek.

Žák:

- vysvětlí důležitost domácí přípravy a detailního nácviku zadaného partu a samostatně ho nastuduje,
- respektuje dynamiku, frázování, agogiku a sleduje jednotlivé hlasy ostatních hráčů,
- přizpůsobí se spoluhráči v technickém projevu, intonaci, rytmu.

4. ročník

Rozšiřujeme praktické umělecké zkušenosti spoluprací s hudebníky různých generací. Zaměříme se na oceňování hodnot žákem - budování vlastního úsudku na základě poslechu a rozboru skladeb a nahrávek vlastních vystoupení.

Vzdělávací cíl:

Žák komunikuje s ostatními spoluhráči, uvědomuje si spoluodpovědnost za nastudované dílo.

Žák:

- projeví svůj vlastní názor,
- přispěje zodpovědně k interpretaci společného hudebního díla.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.12 Studijní zaměření Hra na fagot

Fagot je dechový dřevěný hudební nástroj se strojkem z dvojitého třtinového plátku. Vznikl v Itálii v 16. století, jeho název pochází z italského *fagotto* – svazek, otep. Zpravidla je vyroben z javorového dřeva. Tento nástroj se notuje nejčastěji v basovém klíči. Fagot má důležitou úlohu v mnoha dechových komorních dílech, kde je nejčastěji nejhlubším nástrojem. Objevuje se též ve smíšených souborech a samozřejmě v orchestru. Studijní program je sestaven tak, aby vybavil každého žáka technickými, výrazovými a teoretickými prostředky, aby se mohl podle svého zájmu a schopností zapojit do uměleckého života. Během studia by se měl žák seznámit s vývojem fagotové hry a hudebních slohů.

5.1.1.12.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na fagot	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině).

5.1.1.12.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na fagot

Žák si postupně během studia osvojí základy hry na fagot, které rozvine dle svých individuálních duševních, mentálních a fyzických schopností. Zahájení výuky hry na fagot doporučuje pedagog podle fyzických dispozic žáka. Pokud má žák fyzické předpoklady a je k dispozici tzv. fagottino, může se začít s výukou i v nižším věku. Na základě nejnovějších metodických poznatků se v rámci celého studia žák postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy, které jsou pro obor fagot charakteristické. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje také ve skupinové (komorní, souborové, orchestrální) hře. V rámci I. a II. stupně se předpokládá vždy nejméně jedno veřejné vystoupení ročně.

Předmět Komorní hra

Předmět Komorní hra je součástí výuky hry na fagot a začíná pro žáky ve čtvrtém ročníku studia. Žák zde uplatňuje dovednosti získané v individuálním studiu a rozvíjí schopnost souhry s dalšími nástroji. Žáci tak mají možnost seznámit se se skladbami nejrůznějších slohových období, stylů, žánrů a různých stupňů obtížnosti. Hra na nástroj se tak pro ně stává zábavnější a přitažlivější. V domácí přípravě klademe především důraz na nácvik jednotlivých partů souborové hry tak, abychom se mohli věnovat na hodinách komorní hry detailnímu nácviku skladby a získávání základních návyků při komorní hře – přizpůsobit se spoluhráči v technickém projevu, intonaci, rytmu, dynamice a agogice. Zkušenosti z komorní hry mohou být ve vyšších ročnících uplatňovány v dechovém orchestru.

Předmět Komorní hra je realizován některou z těchto činností:

Komorní soubor – umožňuje žákům seznámit se s obsáhlým repertoárem různého nástrojového obsazení – trio, kvarteto, kvinteto. Hra v souboru pěstuje u posluchačů cit pro komorní sloh pečlivým vypracováním skladby, správným vedením a odstiňováním barev hlasů.

Orchestrální hra - učí mladé hráče spolupracovat mezi sebou, vnímat zvuk orchestru, barvy jednotlivých nástrojových skupin, vnímat rozdíly hraných partů. Žáci se učí správně a pohotově reagovat na dirigentské gesto.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Sborový zpěv – pěvecká praxe ve sborovém zpěvu upevňuje intonační a rytmické schopnosti a přispívá k rozvoji harmonického cítění. Tyto získané zkušenosti a návyky uplatní žáci v komorní a orchestrální hře.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.12.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák je po ukončení I. stupně hudebně natolik vzdělán, že je schopen sám se určitým způsobem naučit hrát písně a skladby. Má hudební přehled, dokáže poslouchat hudbu, rozpozná hudební žánry. Vnímá hudbu jako neoddělitelnou součást svého života. Navštěvuje koncerty a má přehled o hudebních nástrojích, ovládá notový zápis, stupnice, posuvky.

Předmět Hra na fagot

1. ročník

Úkolem studia je rozvíjení celkové hudebnosti žáka a jeho zájmu o hru na fagot. Žáka je třeba motivovat a vytvářet u něj správné elementární návyky a dovednosti, vysvětlit žákovi důležitost pečlivé domácí přípravy.

Vzdělávací cíl:

Žák má osvojen správný postoj při hře a držení nástroje. Zahraje v základní dynamice f, mf v jednoduchých taktech a základních rytmických hodnotách vybrané písně.

Žák:

- předvede správné „nasazení“ tónu,
- předvede ukončení tónu bez újmy na kvalitě a intonaci,
- prokáže vyvážený postoj při hře,
- prokáže správné umístění prstů a zejména specifické postavení rtů (nátisku),
- zahraje v tónovém rozsahu F-f (chromatické tóny: B).

Postupová zkouška:

- 1 - 2 skladbičky z probírané školy,
- 1 přednesová skladby nebo lidová píseň dle možnosti zpaměti.

2. ročník

Úkolem je koncentrace na upevnění nátisku, procvičování čistého nasazení a rozvoj hudebního cítění. Uplatňují se stále tónová cvičení. Hrou vydržovaných tónů se procvičuje čisté nasazení, ovládání dechu a nátisku ve vzájemné souhře, intonační a hmatová jistota, barevnost, zpěvnost tónu a zvuková vyrovnanost v celém rozsahu nástroje.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá čisté nasazení, měkce nasazuje tón.

Žák:

- předvede flexibilitu nátisku na intervalech a zejména legátových spojích,
- prokáže správnou práci ukazováčku levé ruky – odkrývání půldírky,
- předvede základy žeberně bráničního dýchání na vydržovaných tónech,
- prokáže správnou techniku pravého palce (B klapka, E klapka, Fis klapka),
- použije tónový rozsah C-g (chromatické tóny B, fis, cis, Gis, Fis, dis).

Postupová zkouška:
- 1 stupnice a T5 zpaměti v pomalém tempu,
- 1 - 2 cvičení z probírané školy,
- 1 skladbička nebo píseň zpaměti.

3. ročník

Rozvíjí se technická stránka hry na fagot prostřednictvím stupnic a akordů s důrazem na kvalitu provedení. Podporuje se vlastní tvořivost žáka a vedeme žáka ke správné domácí přípravě hry na fagot.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje stupnice do 2# a 2b, T5. Spolehlivě ovládá hru tenuto.

Žák:
- prokáže spolehlivý ozev tónů v celém zvládnutém tónového rozsahu,
- předvede tenuto,
- předvede souhru s jiným nástrojem,
- zahraje zpaměti,
- zahraje tónový rozsah C-d ´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1).

Postupová zkouška:
- 1 stupnice a T5 zpaměti,
- 1 - 2 cvičení z probírané látky,
- 1 přednesová skladbička.

4. ročník

Žák prohlubuje kultivovanost projevu a všechny prvky hudebnosti. Má zájem o poznání nových skladeb, zapojuje se do komorní nebo souborové hry.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje vyrovnanou prstovou technikou, vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb. Zahraje spolehlivě staccato.

Žák:
- předvede hru staccato bez újmy na kvalitě tónu,
- předvede hru z listu (jednodušší hudební forma),
- prokáže kvalitu tónu a pečlivost výměn hmatů, zejména ve vázané hře na stupnicích a akordech,
- zahraje jednodušší melodické ozdoby (příraz, nátryl),
- předvede hru v základních dynamických odstínech,
- zahraje tónový rozsah H-e ´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis).

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur nebo moll obraty akordů T5, D7, zm7,
- 2 kratší etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

5. ročník

Zdokonalujeme artikulační a výrazové prostředky hry (legata, staccata, jejich kombinací). Pracujeme na zrychlování a zpřesňování prstové techniky používáním rytmických a artikulačních modelů. Rozvíjíme schopnost žáka hrát v kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje stupnice a akordy v různých rytmických obměnách a artikulacích. Vybrané skladby zahraje s dodržením zákonitostí notového zápisu kultivovaným tónem.

Žák:

- využije dovednost umístění nádechu na základě samostatné orientace v hudební frázi,
- předvede správnou techniku levého palce (dis klapka, oktávklapky „přefuk“, es klapka, „resonanční klapka“ kontra B klapka),
- zahraje základní trylky,
- předvede hru portamento,
- prokáže dovednost hry barokního repertoáru,
- zahraje tónový rozsah Bkontra-g´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis, fis1, Bkontra, Es).

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll obraty akordů T5, D7, zm7,
- 1 - 2 etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

6. ročník

Žák nadále rozvíjí tónovou kulturu, zvukovou vyrovnanost, zvyšuje prstovou techniku a rozvíjí výrazové schopnosti tak, aby se mohl více zapojit do hudebních souborů. Poznává další hudební literaturu v sólové i komorní hře. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně nastuduje technická cvičení a přednesové skladby.

Žák:

- zahraje stupnice a akordy, včetně jejich obratů,
- předvede hru portato, marcato, staccatisimo,
- zahraje klasicistní repertoár,
- předvede ritardando, accelerando, rubato,
- zahraje tónový rozsah Bkontra - a´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis, fis1, Bkontra, Es, gis1),
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur nebo moll, obraty akordů T5, D7, zm7,
- 1 - 2 etudy z probírané látky,
- 1 přednesová skladba.

7. ročník

Žák dosáhne takového stupně technického a hudebního rozvoje, aby byl schopen samostatně hrát na zvolený nástroj, studovat nové skladby v rozsahu svých možností, seznámit se s novou hudební literaturou a uplatnit se v souborech zájmové umělecké činnosti jako jejich člen nebo sólista souboru. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede s použitím dynamiky, tempového rozlišení, frázování a agogiky repertoár absolventského koncertu s doprovodem klavíru.

Žák:

- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů (absolventský koncert),
- prokáže schopnost výrazovými prostředky přesvědčit o náladě a charakteru interpretované skladby,
- předvede oktávové transpozice,
- využije orientaci a čtení tenorového klíče (jednoduchý kratší hudební útvar - pasáž),
- předvede pokročilejší frázování, agogiku, prstovou, jazykovou a dechovou techniku,
- zahraje tónový rozsah Bkontra-c´´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis, fis1, Bkontra, Es, gis1, b1),
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Rozvíjíme dovednosti žáka získané v individuální výuce pro souhru v souboru a budujeme jeho schopnost pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu. Pěstujeme pozornost, vnitřní i vnější ukázněnost, smysl pro družnost a zájmy souboru.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne souhru s dalšími nástroji.

Žák:

- pohotově čte v partech,
- zahraje svůj hlas a reaguje na základní taktovací schémata dirigenta,
- přizpůsobí tempo, artikulaci a dynamiku a realizuje pokyny vedoucího souboru.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují zpravidla žáci po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti – koncerty, sonáty. Rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Záměrem je zapojení do kolektivní práce v komorní hře či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Studium II. stupně žákovi nabízí diferencovaný přístup, který zohledňuje jeho nabyté dovednosti a také naturel a jeho náklonnost k určitému žánru. Rolí učitele je poskytovat mu zpětnou vazbu a rozšiřovat jeho umělecké schopnosti.

Předmět Hra na fagot

1. ročník

Upevňujeme získané dovednosti. Stálou pozornost věnujeme tónovým cvičením a dennímu procvičování durových a mollových stupnic a jejich příslušných akordů. Rozvíjíme rytmickou a melodickou představivost, smysl pro správné dělení melodických frází. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák disponuje upevněným nátiskem a rozvinutou prstovou techniku.

Žák:

- předvede základní péči o nástroj a fagotovou hlasivku, včetně jejího uzpůsobení,
- předvede souhru s jiným nástrojem,
- zahraje durové, mollové stupnice přes dvě oktávy včetně příslušných akordů a jejich obratů,
- přečte notový zápis – látka I. stupně (hra z listu),
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme dále technickou stránku hry a pohotovost ve čtení a řešení složitějších rytmických zápisů, hudebně výrazové schopnosti, pěstujeme cit pro tempo, rytmus a agogiku. Rozšiřujeme hudební vzdělání poslechem koncertů a nahrávek. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje stupnice a příslušné akordy v rychlejších tempech a artikulacích, předvede technické a přednesové etudy ve složitějších rytmických variantách.

Žák:

- zahraje celotónové a chromatické stupnice,
- zahraje středně těžké party z tenorového klíče,

- předvede hru romantického repertoáru,
- předvede hru melodických ozdob (zátryl, opora, obal),
- zahraje tónový rozsah Bkontra-cis´´ (chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis, fis1, Bkontra, Es, gis1, b1, cis´´),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice (dur, moll) T5, D7, zm7,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránku hry na fagot (frázování, dynamiku, vibrato, ekonomiku dýchání, artikulaci). Poslechem a rozborem koncertů a nahrávek seznamujeme žáka s interpretací různých stylových období. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák použije artikulačních a výrazových prostředků k osobitému projevu.

Žák:
- zahraje v houslovém klíči (kratší pasáže),
- zahraje stupnice přes tři oktávy včetně příslušných akordů a jejich rozkladů,
- předvede základy hry vibrato,
- prokáže hru repertoáru 20. století,
- zahraje tónový rozsah Bkontra-d´´(chromatické tóny b, fis, cis, Gis, dis, gis, b, cis1, dis1, Cis, fis1, Bkontra, Es, gis1, b1, cis´´),
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Výuka v závěrečném ročníku II. stupně je zaměřena na přípravu žáka na absolventské vystoupení s důrazem na výběr umělecky hodnotné skladby, která je přiměřená jeho technické vyspělosti. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje absolventský koncert s doprovodem klavíru nebo komorního souboru.

Žák:
- předvede základy hry násobného staccata – kratší hudební úryvek (pouze v případě pomalého jednoduchého staccata),
- zahraje z tenorového klíče (náročnější pasáže),
- předvede hru vibrato,

- prokáže schopnost hry zpaměti,
- předvede hru skladeb různých stylů a žánrů (absolventský koncert),
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního či jiného doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Rozvíjíme schopnosti souhry s dalšími nástroji, rozšiřujeme možnosti hudebního projevu. Podporujeme vlastní úsudek i tvořivou činnost žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák spolehlivě zahraje svůj vlastní part a při tom vnímá hru svých spoluhráčů i skladbu jako celek.

Žák:

- aktivně se podílí na společném díle, přijímá zodpovědnost za celkové vyznění (intonace, zvuk, souhra),
- je schopný ladění a pohotově koriguje případné odchylky tzv. „doladění“.

4. ročník

Rozšiřujeme praktické umělecké zkušenosti spoluprací s hudebníky různých generací. Zaměříme se na oceňování hodnot žákem – budování vlastního úsudku na základě poslechu a rozboru skladeb a nahrávek vlastních vystoupení.

Vzdělávací cíl:

Žák komunikuje s ostatními spoluhráči, uvědomuje si spoluodpovědnost za nastudované dílo.

Žák:

- projeví svůj vlastní názor,
- přispěje zodpovědně k interpretaci společného hudebního díla.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.13 Studijní zaměření Hra na klarinet

Klarinet patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Do dnešní podoby se vypracoval postupným historickým vývojem až v 18. století. Díky svému nezaměnitelnému zvuku si získal značnou oblibu u skladatelů, interpretů i posluchačů.

Hra na klarinet klade zvýšené nároky na fyzické dispozice hráče. Pro kvalitní ovládání nástroje je důležité osvojit si především správné dýchání, tvoření tónu a přesnou intonaci.

V průběhu studia se žáci postupně učí zvládnout technické a výrazové prostředky nepostradatelné pro kvalitní interpretaci. Dosažené interpretační schopnosti žáci uplatňují např. v komorní a orchestrální hře.

Základní podmínkou pro hru na klarinet je dostatečná tělesná vyspělost - stálé zuby a fyzická zdatnost pro držení a ovládání nástroje.

5.1.1.13.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na klarinet	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,

- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.13.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na klarinet

V průběhu studia tohoto předmětu žák získá dovednosti, které mu umožní interpretovat repertoár různých hudebních žánrů. Prioritou je osvojení si nátiskových a technických dovedností na takové úrovni, aby byl absolvent ZUŠ schopen zvládnout nároky, které na něj budou kladeny na úrovni zájmové (amatérské) hudební scény.

Klarinet je nástroj velmi širokého uplatnění. Velmi často je využíván jako sólový nástroj, ale má své nezastupitelné místo také v hudbě komorní, symfonické, dechové, lidové, taneční a jazzové.

Předmět Komorní hra

Komorní hra umožňuje dítěti včlenění do kolektivu, ale je také příležitostí k jeho vlastnímu osobnímu nasazení a k sebeuplatnění, což také přispívá k hudebnímu a uměleckému růstu každého jedince.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím těchto činností:

Komorní soubor - malého obsazení (duo, trio, kvartet….) – umožňuje mladším a méně hráčsky zdatným žákům včlenit se do kolektivu, seznámit se s významem komorní hry. Žák se učí zodpovědnosti za společný výsledek, ohleduplnosti k ostatním hráčům, detailně se seznámí s intonačními nedostatky svého nástroje, kterým se s využitím pomocných hmatů a nátisku učí předcházet.

Dechový orchestr - soubor s větším obsazením nástrojů – navštěvují hráčsky vyspělejší žáci. Učí se zde vnímat a rozeznávat nástroje různých barev a ladění, stanou se součástí velkého kolektivu, což vyžaduje maximální soustředěnost, pečlivou domácí přípravu.

Junior big band - navštěvují starší žáci, kteří už dokonale ovládají svůj nástroj, nemají problémy s intonací a s hrou z listu, jsou si vědomi svých povinností vůči ostatním hráčům. Seznamují se zde s novými tanečními, jazzovými a swingovými rytmy, s jazzovou synkopou, s glissandem nátiskovým i prstovým. Hra swingu a jazzu je natolik náročná, že vyžaduje velkou soustředěnost a představivost, vede žáky k vyhledávání a náslechu nahrávek jednotlivých skladeb.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.13.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák má po ukončení I. stupně hudební přehled, vyhledává hudební ukázky, rozpozná hudební žánry. Navštěvuje koncerty a má přehled o hudebních nástrojích, ovládá notový zápis, stupnice, posuvky, základy frázování různých druhů hudby, snaží se o agogiku a správné brániční dýchání, ovládá techniku nástroje (hmaty základní i pomocné, údržbu nástroje).

Předmět Hra na klarinet

1. ročník

Vyučující se zaměří na podchycení a rozvíjení zájmu žáka o hru na zvolený nástroj. Žáka je třeba motivovat a vypěstovat u něj vědomí důležitosti pečlivé domácí přípravy. Výuka bude zaměřena na rozvoj celkové hudebnosti žáka a jeho zájmu o hru na nástroj jako prostředek hudebního vyjadřování.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše a předvede ohleduplné zacházení s nástrojem. Předvede žeberně-brániční dýchání a nasazení tónu.

Žák:

- popíše stavbu a historii nástroje, jeho údržbu i údržbu plátků,
- předvede základy žeberně-bráničního dýchání, postoj při hře a správné držení nástroje (nátisk),
- popíše funkci jazyka při tvoření tónu,
- zahraje základní rytmické hodnoty v pomalém tempu s důrazem na správné nasazení a kvalitu tónu,
- zatleská rytmus v základních rytmických hodnotách,
- využije sluchovou a zrakovou paměť při nácviku skladeb (opakování frází apod.),
- dodrží hudební frázi prostřednictvím členění nádechů,
- rozezná základní dynamiku: piano a forte,
- rozliší charakter a náladu skladby: rychlá – pomalá, veselá – smutná,
- zahraje jednoduché lidové písně s doprovodem klavíru nebo písně vícehlasé.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem zpaměti (C dur, G dur, F dur),
- 2 cvičení z probírané školy,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

Žák si upevní a prohloubí základní návyky a dovednosti, které získal v 1. ročníku studia. Zvládá domácí přípravu, která je důležitá pro další vzdělávání. Stále rozvíjí dovednosti jak po stránce technické, tak výrazové, hledá vlastní cestu k hudbě. Kontroluje a upevňuje správný a uvolněný postoj při hře, pracuje na

stále uvědomělejším bráničním dýchání a na prodlužování výdechu, zdokonaluje kulturu tónu s důrazem na kvalitu nasazení.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá hru legato a základy hry staccato. Předvede správné návyky při držení nástroje. Zahraje v rozsahu po g2.

Žák:

- předvede vědomé ovládání obličejového svalstva, napětí rtů a funkci zubů a brady,
- provede sebehodnocení svého výkonu,
- přečte notový zápis v jednoduchých i složených taktech a rytmických útvarech,
- zahraje zpaměti durové stupnice do 2# a 2b a tónický kvintakord,
- samostatně ve skladbě (cvičení) určí místo nádechu,
- využije dynamické odstínění hry: crescendo, decrescendo,
- zvolí odpovídající tempo a dynamiku skladby (písně), rozliší její náladu,
- předvede souhru s harmonickým doprovodem nebo ve dvojhlase s učitelem.

Postupová zkouška:

- durové stupnice s kvintakordy (do 2#, 2b),
- 2 - 3 etudy různého charakteru,
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

V tomto ročníku již žák používá všechny základní návyky a dovednosti na nástroji a dále s nimi pracuje a rozvíjí je. Soustředí pozornost na hudební prožitek a hudební cítění, na propojení výrazových a technických prvků hry za využití sluchové sebekontroly.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní brániční dýchání, nasazení tónu, rozpozná náladu skladby.

Žák:

- předvede rychlé nádechy a prodloužené výdechy,
- zahraje se zvukovou vyrovnaností ve všech rejstřících,
- vyjmenuje ostatní druhy klarinetů,
- zahraje stupnice durové do 3# a 3b s kvintakordy v pomalém tempu,
- určí předznamenání a tóninu skladby, takt a tempové označení,
- samostatně vyřeší jednoduché technické problémy, s nimiž se setkává při nácviku skladeb,
- využije při hře zpaměti sluchovou představu,
- použije dynamické odstupňování skladby,
- rozčlení s pomocí učitele skladbu na fráze.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur s kvintakordy (do 3#, 3b),
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Žák se koncentruje na upevnění základů techniky, kvalitu provedení studovaných cvičení a skladeb a prohloubení dosud získaných návyků a dovedností. Pohotově reaguje na enharmonické záměny v etudách. Rozvíjí svůj hudební vkus různorodým výběrem repertoáru. Vyjadřuje vlastní názor a diskutuje s učitelem o hraných skladbách. Využije poznatků z návštěv koncertů různých oborů a žánrů pro vlastní interpretaci skladeb.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje vyrovnaně ve všech rejstřících a v rychlejších tempech s použitím výrazových prostředků (dynamika, agogika), předvede lehčí melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek).

Žák:

- uplatní rozsah nástroje po e3,
- zahraje stupnice dur do 4# a 4 b s kvintakordy,
- zahraje staccato v rychlejším tempu,
- disponuje nízkým prstokladem,
- uplatní dynamické odstínění,
- předvede hru tenuto, portamento, legato, staccato,
- samostatně rozčlení skladbu na jednotlivé fráze,
- předvede hru z listu,
- uplatní sluchovou sebekontrolu (upraví intonaci),
- diskutuje s učitelem o možnostech provedení skladby.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice do 4# a 4b s kvintakordy,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Na volných přednesových skladbách cvičíme s žákem samostatný hudební projev. Využíváme těžších melodických ozdob a seznamujeme žáka se základy taneční, jazzové hudby. Snažíme se o znělou barvu tónu a zvukovou vyrovnanost ve všech polohách klarinetu.

Vzdělávací cíl:

Žák vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb, samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu, zahraje znělým a vyrovnaným tónem, použije melodické ozdoby.

Žák:

- uplatní rozsah klarinetu do f3,
- zahraje stupnice dur a moll (harmonická, melodická) do 4# a 4b s kvintakordy,
- respektuje dynamická, tempová a přednesová označení,
- realisticky zhodnotí (s pomocí učitele) své technické a výrazové možnosti a ovlivní výběr hraných skladeb,
- uplatní sluchovou sebekontrolu a tvůrčí přístup ke studiu skladby,
- zahraje chromatickou stupnici

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll s kvintakordy, (do 4#, 4b),
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák interpretuje delší a náročnější skladby vyžadující dlouhodobější pracovní nasazení a delší koncentraci pozornosti. Pro zkvalitnění a posílení nátisku využívá vydržované tóny v celém rozsahu, pro zdokonalení techniky nacvičuje těžší pasáže pomocí artikulací a rytmických cvičení. Pozornost věnuje také souborové hře a hře v dechovém orchestru nebo jiném komorním seskupení. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:
Žák bezpečně ovládá hru v tříčárkované oktávě. Disponuje upevněným nátiskem, nasadí tóny jemně a bez kazů.

Žák:
- zahraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b s T5, D7, zm7,
- zahraje z listu skladby na úrovni nižších ročníků,
- zahraje staccato v rychlém tempu,
- předvede náročnější melodické ozdoby,
- samostatně vybere a nastuduje skladbu odpovídající jeho nástrojové vybavenosti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur 1 moll do 5# a 5b s kvintakordy, D7, zm7,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Žák se připravuje na absolventské vystoupení, společně s učitelem vybírá a studuje vhodný repertoár. Snaží se o samostatný přístup k nastudování skladby, použití melodických ozdob, rozvíjí technickou pohotovost v rychlých tempech. Využívá všech dosavadních poznatků a zkušeností k analýze a stavbě absolventské skladby, jejím častým přehráváním si vytváří hráčskou jistotu, kterou využije na absolventském vystoupení. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:
Žák využije znalostí získaných v předešlých letech (správné dýchání, nasazení jazykem, správný uvolněný postoj při hře), uplatní dynamiku a sebehodnocení k analýze a stavbě absolventské skladby.

Žák:
- samostatně zvolí pomocné hmaty podle intonace a technické potřebnosti,

- uplatní práci s dynamikou tónu,
- využije dechovou oporu k vytvoření efektních legatových frází,
- zahraje všechny durové i mollové stupnice s T^5, D^7, zm^7,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Předmět navštěvují žáci, kteří ovládají dostatečně základy techniky hry na nástroj a jsou schopni souhry s jiným nástrojem. V komorní hře rozvíjíme vědomosti a dovednosti žáka získané v individuální výuce, učíme jej zodpovědnosti za společný výkon, kolektivní hrou se snažíme odbourávat u všech žáků nervozitu a trému.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně nastuduje svůj part.

Žák:

- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- spolehlivě zahraje svůj part.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na II. stupni nepůjde již o získávání zcela nových poznatků, nýbrž o prohlubování, upevňování a rozšiřování dosavadních vědomostí a praktických znalostí. V průběhu studia II. stupně se vyhraňuje a dozrává osobnost a charakter žáka.

Více pozornosti se klade na přednesový materiál většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti – koncerty, sonáty, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na klarinet

1. ročník

V tomto ročníku žák rozvíjí dovednosti a poznatky získané v I. stupni. Dbá na kvalitu tónu a nasazení, snaží se o prožívání přednesové skladby (dynamika), rytmicky přesné pochopení a interpretaci etud, zdokonalování techniky. Pravidelným nácvikem vydržovaných tónů crescendo a decrescendo v co největším rozsahu, stupnic a akordů a technických cvičení uvědoměle udržuje a rozvíjí dosud získané dovednosti. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák přistoupí ke studovaným skladbám tvůrčím způsobem, je schopen hudební komunikace a samostatného hudebního projevu.

Žák:

- použije dynamiku a vyřeší jednotlivé technické problémy v daných skladbách,
- kontroluje intonaci a barvu tónu ve všech polohách nástroje,
- uplatní rozsah klarinetu do g3(a3)
- zahraje všechny durové i mollové stupnice s T^5, D^7, zm^7,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Výběrem vhodného notového materiálu se snažíme žáka maximálně získat – obecně se snažíme vycházet vstříc žákovu přání při výběru repertoáru, zároveň jej však musíme inspirovat dostatečně širokou nabídkou rozličných žánrů. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá hru z listu, respektuje základní tempová a přednesová označení a další hudební znaménka, je schopen jejich pohotové realizace.

Žák:

- využije svých teoretických znalostí při interpretaci skladeb,
- předvede kritické sebehodnocení,
- skladby zahraje stylově,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s kvintakordem, D7, zm7,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák je cíleně veden k seberealizaci – vystupuje na veřejných vystoupeních, buduje si sebevědomí, je schopen objektivního sebehodnocení i respektování a ponaučení se z kritiky a názorů okolí. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje v celkovém uvolnění jak fyzickém (pohyblivost, zručnost, vytrvalost), tak psychickém (pozornost, koncentrace, vlastní úsilí).

Žák:

- vyřeší technické problémy vzhledem ke schopnostem individuální motoriky,
- využije široké nabídky skladeb rozličných žánrů i možnosti jejich realizace,
- disponuje uvolněným a odlehčeným nátiskem a kvalitním tónem,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V tomto ročníku se zaměříme na vhodný výběr repertoáru pro absolventský koncert – využijeme všech znalostí a dovedností žáka získaných v předchozích letech. K dosažení požadovaného výkonu nám poslouží nejen pečlivá příprava (nácvik technických pasáží v artikulacích a rytmech, posílení nátisku pomocí vydržovaných tónů), ale i náslech dané skladby v podání významných interpretů. Budeme pracovat nejen na celku, ale i na detailu hrané skladby. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák si samostatně vybere skladby k interpretaci, jejich důkladnou analýzou zhodnotí své možnosti.

Žák:

- použije melodické ozdoby (obal, skupinka, příraz, nátryl, trylek),
- disponuje rozvinutou technikou - pohyblivost prstů v rychlých tempech,
- uplatní základy glissanda - prstového i nátiskového,
- charakterizuje nástroje - saxofon, basklarinet, es – klarinet,
- vede diskuzi o interpretaci skladeb s kolegy a pedagogem,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Hrou v komorním souboru žák rozvíjí doposud získané vlastnosti a návyky, rozšíří své možnosti hudebního vyžití a uplatní své dovednosti a znalosti.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

Žák:

- nastuduje a provede rozsáhlejší hudební útvary, uvědomí si vztahy a kontrastní povahu jednotlivých částí skladby,
- přečte jednodušší partituru skladby, kterou v komorním souboru studuje,
- vysvětlí svou představu o charakteru a zvukové podobě skladeb různých slohových období.

4. ročník

Snažíme se o zapojení žáka v různých hudebních tělesech, které se liší nejen svým obsazením, ale i žánrem hrané hudby, a učíme jej zodpovědné spolupráci a kvalitní interpretaci skladeb.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje orchestrální part nebo part jiného komorního souboru na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob hry,
- spolupracuje s kolektivem a přijme odpovědnost za společný výsledek.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.14 Studijní zaměření Hra na saxofon

Saxofon je jednoplátkový nástroj s kónickou trubicí, který byl vynalezen kolem roku 1840 belgickým nástrojařem, flétnistou a klarinetistou Adolphem Saxem.

Studium hry na saxofon klade zvýšené nároky na fyzické dispozice každého hráče – tzn. stálé zuby a zdatnost pro držení a ovládání nástroje. Žáci se postupně učí zvládnout technické a výrazové prostředky. Dosažené interpretační schopnosti uplatňují např. v komorní a orchestrální hře.

5.1.1.14.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na saxofon	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.14.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na saxofon

V průběhu studia tohoto předmětu žák získá dovednosti, které mu umožní interpretovat repertoár různých hudebních žánrů. Prioritou je osvojení si nátiskových a technických dovedností na takové úrovni, aby byl absolvent ZUŠ schopen zvládnout nároky, které na něj budou kladeny na úrovni zájmové (amatérské) hudební scény.

Saxofon je nástroj velmi širokého uplatnění. Často je využíván jako sólový nástroj, ale má své nezastupitelné místo také v hudbě komorní, symfonické, dechové, lidové a především taneční a jazzové.

Předmět Komorní hra

Komorní hra umožňuje dítěti včlenění do kolektivu, ale je také příležitostí k jeho osobnímu nasazení a k sebeuplatnění, což také přispívá k hudebnímu a uměleckému růstu každého jedince.
Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím těchto činností:

Komorní soubor - malého obsazení (duo, trio, kvartet….) umožňuje už i mladším a méně hráčsky zdatným žákům včlenit se do kolektivu, seznámit se s významem komorní hry, žák se učí zodpovědnosti za společný výsledek, ohleduplnosti k ostatním hráčům, detailně se seznámí s intonačními nedostatky svého nástroje, kterým se s využitím pomocných hmatů a nátisku naučí předcházet.

Dechový orchestr - soubor s větším obsazením nástrojů – navštěvují hráčsky vyspělejší žáci. Učí se zde vnímat a rozeznávat nástroje různých barev a ladění, stanou se součástí velkého kolektivu, což vyžaduje maximální soustředěnost, pečlivou domácí přípravu.

Junior big band - navštěvují starší žáci, kteří už dokonale ovládají svůj nástroj, nemají problémy s intonací a s hrou z listu, jsou si vědomi svých povinností vůči ostatním hráčům. Seznamují se zde s novými tanečními, jazzovými a swingovými rytmy, s jazzovou synkopou, s glissandem nátiskovým i prstovým. Hra swingu a jazzu je natolik náročná, že vyžaduje velkou soustředěnost a představivost, vede žáky k vyhledávání a náslechu nahrávek jednotlivých skladeb.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.14.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák má po ukončení I. stupně hudební přehled, vyhledává hudební ukázky, rozpozná hudební žánry, samostatně se naučí interpretovat písně i složitější kompozice. Navštěvuje koncerty a má přehled o hudebních nástrojích, ovládá notový zápis, stupnice, posuvky, základy frázování různých druhů hudby, uplatňuje agogiku a správné brániční dýchání, ovládá techniku nástroje (hmaty základní i pomocné, údržbu nástroje).

Předmět Hra na saxofon

1. ročník

Vyučující se zaměří na podchycení a rozvíjení zájmu žáka o hru na zvolený nástroj. Žáka je třeba motivovat a vypěstovat u něj vědomí důležitosti pečlivé domácí přípravy. Výuka bude zaměřena na rozvoj celkové hudebnosti žáka a jeho zájmu o hru na nástroj jako prostředek hudebního vyjadřování.

Vzdělávací cíl:

Žák zachází s nástrojem ohleduplně, ovládá základy žeberně-bráničního dýchání, nasadí tón, přečte a zahraje podle notového zápisu.

Žák:

- popíše stavbu a historii nástroje, jeho údržbu i údržbu plátků,
- předvede správný postoj při hře a držení nástroje,
- předvede základy tvoření tónu - nátisk: postavení rtů, funkce jazyka, začátek a konec tónu,
- použije hru detaché a legato,
- zahraje základní rytmické hodnoty v pomalém tempu s důrazem na správné nasazení a kvalitu tónu,
- využije při hře základní tónovou řadu – stupnici po C3,
- využije sluchovou a zrakovou paměť při nácviku skladeb (opakování frází apod.),
- rozčlení nádechy - respektuje fráze,
- rozezná a uplatní základní dynamiku: piano a forte,
- rozliší charakter a náladu skladby: rychlá – pomalá, veselá – smutná,
- zahraje jednoduché lidové písně s doprovodem klavíru.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice s kvintakordem zpaměti (C dur, G dur, F dur),
- 2 cvičení z probírané školy,
- 1 přednesová skladba nebo lidová píseň.

2. ročník

Žák upevní a prohloubí základní návyky a dovednosti, které získal v 1. ročníku studia. Zvládá domácí přípravu, která je důležitá pro další vzdělávání. Stále rozvíjí dovednosti jak po stránce technické, tak výrazové, hledá vlastní cestu k hudbě. Kontroluje a upevňuje správný a uvolněný postoj při hře, pracuje na stále uvědomělejším bráničním dýchání a na prodlužování výdechu, zdokonaluje kulturu tónu s důrazem na kvalitu nasazení.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá hru tenuto, legato a základy hry staccato. Předvede správné návyky při držení nástroje. Zahraje v rozsahu po e3.

Žák:

- předvede vědomé ovládání obličejového svalstva, napětí rtů a funkci zubů a brady,
- provede sebehodnocení svého výkonu,
- přečte notový zápis v jednoduchých i složených taktech a rytmických útvarech,
- zahraje zpaměti durové stupnice do 2# a 2b a tónický kvintakord,
- samostatně ve skladbě (cvičení) určí místo nádechu,
- využije dynamické odstínění hry: crescendo, decrescendo,
- zvolí odpovídající tempo a dynamiku skladby (písně), rozliší její náladu,
- předvede souhru s harmonickým doprovodem nebo ve dvojhlase s učitelem.

Postupová zkouška:

- 2 durové stupnice s kvintakordy (do 2#, 2b),
- 2 - 3 etudy různého charakteru,
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

V tomto ročníku žák používá všechny základní návyky a dovednosti na nástroji a dále s nimi pracuje a rozvíjí je. Soustředí pozornost na hudební prožitek a hudební cítění, na propojení výrazových a technických prvků hry za využití sluchové sebekontroly.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní brániční dýchání, nasazení tónu, rozpozná náladu skladby.

Žák:

- předvede rychlé nádechy a prodloužené výdechy,
- zahraje se zvukovou vyrovnaností ve všech rejstřících,
- vyjmenuje ostatní druhy saxofonů,
- zahraje stupnice durové do 3# a 3b s kvintakordy v pomalém tempu,
- určí předznamenání a tóninu skladby, takt a tempové označení,
- samostatně vyřeší jednoduché technické problémy, s nimiž se setkává při nácviku skladeb,
- využije při hře zpaměti sluchovou představu,
- použije dynamické odstupňování skladby,
- rozčlení s pomocí učitele skladbu na fráze.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice s kvintakordy (do 3#, 3b),
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Žák se koncentruje na upevnění základů techniky, kvalitu provedení studovaných cvičení a skladeb a prohloubení dosud získaných návyků a dovedností. Pohotově reaguje na enharmonické záměny v etudách. Rozvíjí svůj hudební vkus různorodým výběrem repertoáru. Vyjadřuje vlastní názor a diskutuje s učitelem o hraných skladbách. Využije poznatků z návštěv koncertů různých oborů a žánrů pro vlastní interpretaci skladeb.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje vyrovnaně ve všech rejstřících a v rychlejších tempech s použitím výrazových prostředků (dynamika, agogika), předvede lehčí melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek).

Žák:

- uplatní rozsah nástroje od malého b po f3 (fis 3),
- zahraje stupnice dur do 4# a 4b s kvintakordy,
- zahraje staccato v rychlejším tempu,
- disponuje nízkým prstokladem,
- uplatní dynamické odstínění,
- předvede hru tenuto, portamento, legato, staccato,
- samostatně rozčlení skladbu na jednotlivé fráze,
- předvede hru z listu,
- uplatní sluchovou sebekontrolu,
- diskutuje s učitelem o možnostech provedení skladby.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur do 4# a 4b s kvintakordy,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Na volných přednesových skladbách cvičíme s žákem samostatný hudební projev. Využíváme těžších melodických ozdob a seznamujeme žáka se základy taneční, jazzové hudby. Snažíme se o znělou barvu tónu a zvukovou vyrovnanost ve všech polohách saxofonu.

Vzdělávací cíl:

Žák vystihne náladu a charakter interpretovaných skladeb, samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu, zahraje znělým a vyrovnaným tónem, použije melodické ozdoby.

Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4# a 4b s kvintakordy,
- použije artikulace v durových i molových stupnicích,
- respektuje dynamická, tempová a přednesová označení,
- realisticky zhodnotí (s pomocí učitele) své technické a výrazové možnosti a ovlivní výběr hraných skladeb,
- ovládá sluchovou sebekontrolu a tvůrčí přístup ke studiu skladby,
- zahraje chromatickou stupnici.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur a 1 moll do 4# a 4b s kvintakordy,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Žák interpretuje delší a náročnější skladby vyžadující dlouhodobější pracovní nasazení a delší koncentraci pozornosti. Pro zkvalitnění a posílení nátisku využívá vydržované tóny v celém rozsahu, pro zdokonalení techniky nacvičuje těžší pasáže pomocí artikulací a rytmických cvičení. Pozornost věnuje také souborové hře a hře v dechovém orchestru. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák bezpečně ovládá hru v tříčárkované oktávě. Disponuje upevněným nátiskem, nasadí tóny jemně a bez kazů.

Žák:
- zahraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b s T5, D7, zm7
- zahraje z listu náročnější skladby
- zahraje staccato v rychlém tempu,
- předvede náročnější melodické ozdoby,
- samostatně vybere a nastuduje skladbu odpovídající jeho nástrojové vybavenosti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 1 stupnice dur 1 moll do 5# a 5b s kvintakordy, D^7, zm^7,
- 2 etudy různého charakteru,
- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Žák se připravuje na absolventské vystoupení, společně s učitelem vybírá a studuje vhodný repertoár. Snaží se o samostatný přístup k nastudování skladby, využívá melodických ozdob, rozvíjí technickou pohotovost v rychlých tempech. Využívá všech dosavadních poznatků a zkušeností k analýze a stavbě absolventské skladby, jejím častým přehráváním si vytváří hráčskou jistotu, kterou využije na absolventském vystoupení. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák využije znalostí získaných v předešlých letech (správné dýchání, nasazení jazykem, správný uvolněný postoj při hře), uplatní dynamiku a sebehodnocení k analýze a stavbě absolventské skladby.

Žák:
- samostatně zvolí pomocné hmaty podle intonace a technické potřebnosti,

- uplatní práci s dynamikou tónu,
- využije dechovou oporu k vytvoření efektních legatových frází
- zahraje všechny durové i mollové stupnice s T^5, D^7, zm^7
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Předmět navštěvují žáci, kteří ovládají dostatečně základy techniky hry na nástroj a jsou schopni souhry s jiným nástrojem. V komorní hře rozvíjíme vědomosti a dovednosti žáka získané v individuální výuce, učíme jej zodpovědnosti za společný výkon, kolektivní hrou se snažíme odbourávat u všech žáků nervozitu a trému.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně nastuduje svůj part.

Žák:

- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- spolehlivě zahraje svůj part.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na II. stupni nepůjde již o získávání zcela nových poznatků, nýbrž o prohlubování, upevňování a rozšiřování dosavadních vědomostí a praktických znalostí. V průběhu studia II. stupně se vyhraňuje a dozrává osobnost a charakter žáka.

Seznámíme žáka s hudbou jazzovou a s jejím frázováním (nasazování tá a dá, jazzová synkopa), pomocí zvukových nahrávek se žák naučí teoreticky a postupně i prakticky rozlišovat hudbu jazzovou, swingovou, bluesovou, latinu atd. Rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Motivujeme je k jejich většímu zapojení do kolektivní práce v souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na saxofon

1. ročník

V tomto ročníku žák rozvíjí dovednosti a poznatky získané v I. stupni – dbá na kvalitu tónu a nasazení, snaží se o prožívání přednesové skladby (dynamika), rytmicky přesné pochopení a interpretaci etud, zdokonalování techniky. Pravidelným nácvikem vydržovaných tónů crescendo a decrescendo v co největším rozsahu, stupnic a akordů a technických cvičení uvědoměle udržuje a rozvíjí dosud získané dovednosti. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák přistoupí ke studovaným skladbám tvůrčím způsobem, je schopen hudební komunikace a samostatného hudebního projevu.

Žák:

- předvede glissando – nátiskové, prstové,
- použije dynamiku a vyřeší jednotlivé technické problémy v daných skladbách,
- kontroluje intonaci a barvu tónu ve všech polohách nástroje,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Výběrem vhodného notového materiálu se snažíme žáka maximálně získat – obecně se snažíme vycházet vstříc žákovu přání při výběru přednesu, zároveň jej však musíme inspirovat dostatečně širokou nabídkou rozličných žánrů. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák ovládá hru z listu, respektuje základní tempová a přednesová označení a další hudební znaménka, je schopen jejich pohotové realizace.

Žák:

- využije svých teoretických znalostí při interpretaci skladeb,
- předvede kritické sebehodnocení,
- uplatní stylový výraz hraných skladeb,
- předvede vibrato – nátiskové i brániční,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s kvintakordem, D^7, zm^7,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Žák je cíleně veden k seberealizaci – vystupuje na veřejných vystoupeních, buduje si sebevědomí, je schopen objektivního sebehodnocení i respektování a ponaučení se z kritiky a názorů okolí. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje v celkovém uvolnění jak fyzickém (pohyblivost, zručnost, vytrvalost), tak psychickém (pozornost, koncentrace, vlastní úsilí).

Žák:

- vyřeší technické problémy vzhledem ke schopnostem individuální motoriky,
- využije široké nabídky skladeb rozličných žánrů i možnosti jejich realizace,
- disponuje uvolněným a odlehčeným nátiskem a kvalitním tónem,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V tomto ročníku se zaměříme na výběr vhodného repertoáru pro absolventský koncert – využijeme všech znalostí a dovedností žáka získaných v předchozích letech. K dosažení požadovaného výkonu nám poslouží nejen pečlivá příprava (nácvik technických pasáží v artikulacích a rytmech, posílení nátisku pomocí vydržovaných tónů), ale i náslech dané skladby v podání významných interpretů. Budeme pracovat nejen na celku, ale i na detailu hrané skladby. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák si samostatně vybere skladby k interpretaci, jejich důkladnou analýzou zhodnotí své možnosti.

Žák:

- použije melodické ozdoby (obal, skupinka, příraz, nátryl, trylek, glissando, frulato),
- disponuje rozvinutou technickou pohyblivostí prstů v rychlých tempech,
- charakterizuje ostatní druhy saxofonů,
- samostatně vyhledá skladby pro saxofon dle svého zájmu,
- popíše historii nástroje,
- vede diskuzi o interpretaci skladeb s kolegy a pedagogem,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Hrou v komorním souboru žák rozvíjí doposud získané vlastnosti a návyky, rozšíří své možnosti hudebního vyžití a uplatní své dovednosti a znalosti.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

Žák:

- nastuduje a provede rozsáhlejší hudební útvary, uvědomí si vztahy a kontrastní povahu jednotlivých částí skladby,
- přečte jednodušší partituru skladby, kterou v komorním souboru studuje,
- vysvětlí svou představu o charakteru a zvukové podobě skladeb různých slohových období.

4. ročník

Snažíme se o zapojení žáka v různých hudebních tělesech, které se liší nejen svým obsazením, ale i žánrem hrané hudby, a učíme jej zodpovědné spolupráci a kvalitní interpretaci skladeb.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje orchestrální part nebo part jiného komorního souboru na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob hry,
- spolupracuje s kolektivem a přijme odpovědnost za společný výsledek.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.15 Studijní zaměření Hra na trubku

Trubka je dechový žesťový nástroj, který dosahuje ze všech v současnosti používaných žesťových nástrojů nejvyšších tónů. Má široké využití prakticky ve všech hudebních žánrech – v klasické, jazzové, dechové, populární hudbě.

Ke studiu hry na trubku jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře ve velkých hudebních tělesech: dechový orchestr a Junior Big band.

5.1.1.15.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na trubku	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodiny),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.15.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na trubku

Žák získává ve hře na trubku základní výrazové dovednosti a správnou techniku hry. Samostatně se připravuje do výuky, díky tomu se učí zodpovědnosti, spolehlivosti, dochvilnosti a systematičnosti.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Žáci se mohou uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující trumpetu s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím těchto činností:

Dechový orchestr - v tomto tělese žák hraje skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky i příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, pozouny, tuby a bicí.

Junior big band - v tomto tělese žák hraje skladby swingové, jazzové a populární hudby. Pro větší efektivitu je součástí výuky i příprava k souhře po sekcích: saxofony, trumpety, pozouny a rytmická sekce.

Žesťové soubory - (trio, kvartet, kvintet, sextet): v těchto souborech žák hraje skladby barokní, klasické, jazzové a současných autorů.

Komorní hra se zaměřením na multimédia integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe.

Činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.15.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Studiem prvního stupně žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Důraz je kladen na vybudování základů hry - usazení nátisku a techniky

žeberně-bráničního dýchání. Hlavním úkolem je zjistit fyziologické předpoklady žáka a vzbudit zájem o hru na nástroj.

Předmět Hra na trubku

1. ročník

U žáků rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a znalost základních hudebních pojmů. V tomto ročníku se zaměříme na seznámení žáka s nástrojem, s jeho historií a uplatněním, vypěstování návyků správného dýchání. Žák se naučí správný postoj při hraní, držení nástroje a správné nasazení nátrubku na rty.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – základ nátisku, správný postoj při hře, práci s dechem, orientaci v notovém zápisu. Popíše historii a vývoj nástroje.

Žák:

- předvede pevný postoj při hraní – správná poloha hlavy a zad,
- využije základy techniky žeberně-bráničního dýchání, nádech ústy a pomalý výdech,
- vytvoří tón při hraní retních legát v první alikvotní řadě na půlových hodnotách a vědomě jej ovládá pevným proudem vzduchu,
- předvede základy tvoření tónu ve rtech - nasadí nátrubek na rty,
- zazpívá a rytmicky zatleská lidovou píseň,
- rozpozná píseň pomalou a rychlou – smutnou či veselou,
- rozčlení nádech dle hudební fráze,
- zahraje lidové písně zpaměti,
- předvede hru na ozvěnu.

Postupová zkouška:

- stupnice + T^5,
- 2 cvičení různého charakteru,
- lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

U žáka neustále upevňujeme a zdokonalujeme nátiskové schopnosti jak po stránce technické, tak výrazové a rozšiřujeme tónový rozsah. Pěstujeme metrické, rytmické a tempové cítění žáka a rozvíjíme jeho smysl pro základní agogické změny.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru tenuto, legato v dynamických odstínech. Rozdělí noty osminové, celé, půlové a čtvrťové, půlovou s tečkou, pomlky osminové. Uplatní retní vazby ve střední poloze.

Žák:

- předvede správné držení nástroje,
- uplatní správnou pozici obličejového svalstva - napětí rtů, funkce zubů a brady,
- využije pružnější nádech a kontrolovaný výdech,
- nasadí tón při hraní retních legát v druhé alikvotní řadě na půlových a čtvrťových hodnotách,
- vysvětlí hudební pojmy: repetice, prima, sekunda volta,

- předvede základy frázování na lidových písních,
- zopakuje krátké hudební motivy (2 - 3taktí) – hra na ozvěnu.

Postupová zkouška:
- stupnice + T^5,
- 2 cvičení různého charakteru,
- lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Studium zaměříme na dosud probrané technické i výrazové prvky a jejich zvládnutí spojujeme s uvědomělou hudební představou. Pracujeme na tvorbě tónu v různých dynamických odstínech a na kvalitě nasazení. Vyžadujeme správnou funkci žeberně-bráničního dýchání.
Vedeme žáka k systematičnosti v domácí přípravě.

Vzdělávací cíl:
Žák vytvoří kvalitní rovný tón za podpory žeberně-bráničního dýchání. Předvede hru tenuto, staccato, legato v různých tempech. Vysvětlí zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku.

Žák:
- zahraje stupnice dur i moll v rozsahu jedné oktávy v artikulacích,
- nasadí tón při hraní retních legát v druhé alikvotní řadě na půlových, čtvrťových a osminových hodnotách,
- respektuje základní tempová a dynamická označení,
- předvede frázování na lidových písních.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice dur, moll + T^5,
- 2 cvičení různého charakteru,
- lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Nadále rozvíjíme rytmické a tempové cítění žáka a rozšiřujeme jeho obzor poznáváním vhodných skladeb různého období. Přípravu směřujeme ke hře snadnějších sólových skladeb, orchestrálních partů v souborech nebo orchestrech se smyslem pro stylovou reprodukci.

Vzdělávací cíl:
Žák vysvětlí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly. Prokáže orientaci v základním hudebním názvosloví a řídí se jím při interpretaci.

Žák:
- zahraje stupnice a akordy po e^2,
- využije dechovou oporu pro uplatnění efektivnějšího dynamického odstínění hry – f, p, mf, crescendo, decrescendo,
- vysvětlí a v praxi použije základní tempová označení – allegro, moderato, andante, largo,

- rozliší a použije výrazové prostředky – cantabile, dolce, rubato, ritardando,
- popíše tvorbu různých stylů a žánrů.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice dur, moll + T^5 dle možného rozsahu,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Zvyšujeme požadavky na rozvoj nátiskových a technických dovedností v rozsahu, kvalitě tónu a schopnosti dynamického odstínění hry. Žák neustále prohlubuje znalosti a vědomosti z oblasti hudby.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kompozice různých interpretačních stylů – barokní, jazzové, taneční, symfonické. Zahraje z listu repertoár 2. ročníku.

Žák:
- předvede zautomatizované návyky tvoření tónu, správně nasadí tón s dechovou oporou,
- uplatní jednoduché melodické ozdoby,
- samostatně technicky i stylově nastuduje učitelem zadanou skladbu.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice dur a moll + T^5 dle možného rozsahu,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Všechny získané dovednosti využije žák při samostatné přípravě sólových skladeb a orchestrálních partů. Rozvíjíme hru z listu, hru bez not a seznámíme žáka se základy improvizace. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák zvolí bez asistence učitele adekvátně obtížnou skladbu. Samostatně nastuduje orchestrální party.

Žák:
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- rytmicky rozčlení noty dle notového zápisu u složitějších kompozic,
- zahraje kultivovaným hudebním projevem,
- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice dur a moll + T^5 dle možného rozsahu,

- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

Dosavadní získané dovednosti je třeba upevnit, aby byl žák schopen hrát sólové i orchestrální party. V absolventském ročníku vrcholí základní hudební vzdělání žáka k provedení absolventského koncertu po stránce praktické hry na nástroj i po stránce teoretické. Žák uplatňuje získané zkušenosti a zvládá samostatně přípravu partů. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Předvede absolventský repertoár na absolventském koncertě.

Žák:

- předvede dynamické odstínění hry,
- využije dechovou oporu k vytvoření efektních legatových frází,
- zahraje stupnice, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato),
- samostatně nastuduje etudy, technická cvičení a přednesové skladby,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V sedmém ročníku předmětu Komorní hra žáci uplatňují získané zkušenosti v individuální výuce a zvládají samostatnou přípravu partů ke hře v souboru a v orchestru.

Vzdělávací cíl:

Žák udrží melodickou linku, zkoriguje intonaci v souhře s jiným nástrojem.

Žák:

- zareaguje na gesta vedoucího hráče, popř. dirigenta (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- spolehlivě zahraje svůj part,
- využije při interpretaci dynamiky a výrazových prostředků.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují zpravidla žáci po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Žáci jsou ve větší míře zapojováni do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na trubku

1. ročník

V návaznosti na získané znalosti a dovednosti v I. stupni nadále rozvíjíme všemi prostředky nátiskovou a technickou připravenost. Zdokonalujeme techniku hry a intonaci. Žák pracuje barevně a dynamicky s tónem a nátiskem koriguje ladění. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně přistoupí ke studovaným skladbám a ovládá schopnost hudební komunikace (improvizace). Pohotově přečte notový zápis.

Žák:

- využije doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření charakteru skladby a svých vnitřních pocitů spojených s interpretací,
- zahraje stupnice – staccato, legato, tenuto v rychlém tempu,
- předvede melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl, odraz,
- použije při hře vibrato,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránku hry (dynamika, frázování, agogika), nátiskové dovednosti (ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, příprava hry retních trylků a násobného staccata). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně utvoří hudební frázi a stylový výraz hraných skladeb. Pohotově zahraje z listu etudy a skladby odpovídající náročnosti 5. ročníku I. stupně v rychlejších tempech.

Žák:
- samostatně vyhledá repertoárové skladby,
- předvede zdravý, hutný tón v celém rozsahu nástroje v různé dynamice – p, mf, f,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v plném rozsahu nástroje,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Dbáme o samostatný přístup žáka ke studovaným skladbám a vyžadujeme další schopnosti hudební komunikace. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru násobným jazykem a nastuduje náročnější skladby soudobého repertoáru.

Žák:
- zahraje hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb, např. jazz, populární nebo symfonická hudba,
- využije předešlých znalostí k nácviku obtížnějších skladeb, popř. sólové vystoupení s doprovodem orchestru,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V absolventském ročníku vrcholí hudební vzdělání žáka po stránce praktické hry na nástroj i po stránce teoretické. Žáci získají vlastní hudební úsudek a po konzultaci s učitelem si zvolí přiměřeně obtížnou skladbu s ohledem ke svým možnostem. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Předvede absolventský repertoár na absolventském koncertě.

Žák:
- zhodnotí kvalitu provedení skladeb, které hraje sám nebo někdo jiný,
- zahraje hudební fráze a stylový výraz hraných skladeb, např. jazz, populární nebo symfonická hudba,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení

je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Rozvíjíme dovednosti žáka získané v individuální výuce pro souhru v souboru a zdokonalujeme jeho schopnost pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

Žák:

- nastuduje skladby různých žánrů a zahraje je v komorním souboru, popř. v jiných hudebních uskupeních.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Přečte složitější partituru. Udrží svou melodickou linku i v případě složitých rytmických prvků.

Žák:

- předvede nácvik technicky i obsahově náročných skladeb na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.16 Studijní zaměření Hra na lesní roh

Lesní roh jako dechový nástroj žesťový nabízí hráčům zajímavé možnosti uplatnění. Jeho původní využití při lovu zvěře stále láká vyznavače myslivosti ke hře a stává se také odrazovým můstkem k objevování již moderního nástroje, který s použitím ventilů rozšiřuje svoji mnohobarevnost, krásu i jas při vyjádření široké škály nálad a pocitů. Ve zvuku lesního rohu se spojuje lyrický charakter dřevěných nástrojů s heroickým patosem nástrojů žesťových, čehož je využíváno v souborech různého obsazení a různých žánrů. Všechny tyto aspekty umožňují hráči na lesní roh kultivovaný rozvoj osobnosti a představují možnost získat doposud nepoznané hudebně kulturní, společenské a emoční zážitky.

K výuce hry na lesní roh jsou přijímáni žáci, kteří disponují základními hudebními a fyzickými předpoklady.

5.1.1.16.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na lesní roh	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu,

- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině).

5.1.1.16.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na lesní roh

V rámci předmětu se žák seznámí se základními dovednostmi hry na lesní roh, s jeho historií a základním repertoárem. Záměrem výuky je připravit hráče schopného sólové, souborové i orchestrální hry.

Výuka žáka je přizpůsobena jeho individuálním možnostem a schopnostem. Podporujeme v žákovi iniciativnost, vedeme jej k hudební představivosti a samostatné práci, k správnému postupu při cvičení a ke sluchové sebekontrole.

Naší snahou je, aby žák odcházel z hodiny s jasně vytyčeným cílem. Aby jeho práce doma i ve škole byla cílevědomá i radostná a přinášela mu pocit uspokojení.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům další možnosti uplatnění svých schopností a dovedností.
Přispívá k jejich uměleckému růstu. Probouzí u žáků pocit vzájemné zodpovědnosti a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty v kolektivu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not, schopnost korigovat intonaci, práci s dynamikou a hudebním výrazem.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím některé z těchto činností:

Komorní soubor - umožňuje žákům získání zkušeností při základní souhře v sekci stejných nástrojů (dua, tria, kvarteta lesních rohů), či nástrojů příbuzných (lovecká tria, žesťová kvinteta),

Orchestrální hra - nabízí souhru s celou škálou hudebních nástrojů (dechové nástroje dřevěné, žesťové, bicí, klávesové, strunné) a také možnost interpretace dalších žánrů,

Sborový zpěv - je pro žáka příležitostí k získání základních pěveckých dovedností, přičemž dovednosti dechové, vnímání fráze, intonační představa, čtení not, práce s dynamikou a hudebním výrazem, podřízení se kolektivní práci jsou společným jmenovatelem s ostatními činnostmi komorní hry.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.16.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Studiem na I. stupni získává žák základní znalosti z hudební teorie i základní dovednosti pro hru na nástroj. Stává se součástí hudebního života jako interpret a také poučený posluchač, který považuje hudbu za součást svého života.

Předmět Hra na lesní roh

1. ročník

Náplní je seznámení s technikou dýchání, s držením nástroje a jeho základní údržbou, s tvořením a ukončením tónu a se základními hygienickými návyky při hře na lesní roh. Dále je práce zaměřena na tvorbu přirozené řady tónů. Podle postupného návodu učitele žák dosahuje schopnosti samostatné domácí přípravy a zvyšování nátiskové odolnosti. Zpěvem a hrou lidových písní si upevňuje základy intonační jistoty a seznamuje se základními pravidly jejich provedení. Získává také první zkušenosti s veřejným vystoupením.

Vzdělávací cíl:

Žák správně uchopí nástroj, přiloží nátrubek na spodní ret, nasadí a ukončí tón, a zahraje přirozenou řadu tónů v rozsahu oktávy.

Žák:

- předvede základy držení nástroje - funkci pravé a levé ruky,
- předvede pevný postoj se vzpřímeným držením hlavy,
- uplatní základní techniky žeberně-bráničního dýchání (nádech ústy, dechová opora a výdech),
- přečte a dodrží základní takty a rytmické hodnoty.

Postupová zkouška:

- 2 cvičení.

2. ročník

V tomto ročníku půjde o upevnění a prohloubení základních nátiskových a dechových dovedností, a zdokonalení intonační jistoty, vedení ke každodenní domácí přípravě a k uvědomění si její důležitosti pro další vzdělávání.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje diatonickou řadu tónů v rozsahu g – c2, při hře v pomalém tempu předvede pevný tón, dodrží rytmus a tempo.

Žák:

- použije správné hmaty v získaném rozsahu,
- použije artikulaci při hře tenuto i legato,
- zahraje jednoduché přednesové skladby s doprovodem klavíru,
- předvede samostatné vedení hlasu v jednoduchém dvojhlase
- provede jednoduchou údržbu nástroje.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice,

- 1 cvičení,
- 1 lidová píseň nebo přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Ve 3. ročníku se zaměříme na zlepšení kvality dechové opory a zvětšení kapacity nádechu hrou vydržovaných tónů s důrazem na kvalitu nasazení a kvalitu tónu, upevnění dosud získaného tónového rozsahu a jeho rozšíření. Využijeme základní výrazové prostředky při interpretaci jednoduchých skladeb od lidových písní až po transkripce klasického repertoáru. Seznámíme žáka s technikou staccato.

Vzdělávací cíl:

Žák dosáhne tónového rozsahu c – e2. Zahraje stupnice dur i moll s T5 v pomalém tempu, tenuto i legato do 2# a 2b, dodrží hudební frázi prostřednictvím členění nádechu.

Žák:

- předvede vědomé ovládání obličejového svalstva, napětí rtů, dolní čelisti a brady,
- uplatní dynamiku p, mf, f,
- zahraje tempově rozdílné skladby a rozliší jejich náladu a výraz,
- zahraje zpaměti lidové písně,
- popíše a zařadí nástroj,
- uplatní sluchovou sebekontrolu při domácí přípravě.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur i moll + T5, zpaměti,
- 2 cvičení různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Koncentrace je zaměřena na přechod na nástroj F-B, upevnění základů techniky, kvalitu provedení studovaných cvičení a skladeb, prohloubení dosud získaných návyků a dovedností, zdokonalování hry staccato.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základy hry na dvojitý lesní roh v rozsahu A – g2, hru tenuto, portamento, legato, staccato, uplatní získané technické dovednosti při hlubším výrazovém projevu.

Žák:

- zahraje stupnice dur i moll do 4# a 4b s T5 v mírném tempu, tenuto i legato,
- využije modely intervalů pro posílení intonační představy,
- předvede jednoduché melodické ozdoby v rámci studovaných skladeb,
- zahraje z listu jednoduché skladby.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur i moll + T5, zpaměti,
- 2 cvičení různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

V tomto ročníku se věnujeme zdokonalení výrazových prostředků prostřednictvím interpretace skladeb soudobých autorů a osvojení základů transpozice.

Vzdělávací cíl:

Žák vyjádří hudební obsah získanými technickými dovednostmi. Předvede hru z listu na úrovni 3. ročníku.

Žák:

- zahraje stupnice dur i moll do 6# a 6b s T5, D7, zm7 v mírném tempu tenuto, legato, staccato,
- přečte notový zápis v houslovém i basovém klíči,
- předvede základy techniky hry bouché a con sordino,
- prokáže orientaci v transpozici in Es.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur i moll + T5, D7, zm7, zpaměti,
- 2 cvičení různého charakteru,
- 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Větší pozornost je věnována ladění, hře z listu a transpozici, nastudování technicky náročnějších skladeb a samostatnému hudebnímu projevu. Prostřednictvím častějšího pódiového vystupování chceme dosáhnout přiměřené schopnosti ovládání trémy. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák utvoří ušlechtilý tón v dynamice pp – ff, použije dokonalejší nástrojovou techniku, předvede základy hry retního trylku.

Žák:

- předvede rozsah F – b2,
- uplatní dechovou oporu k vytvoření široké dynamické škály a legatových frází,
- zpaměti nastuduje přednesovou skladbu,
- popíše historii a stavbu nástroje, provede jeho pečlivou údržbu,
- uplatní dosavadní znalost hudebních pojmů při samostatném studiu vybraných skladeb,
- prokáže orientaci v transpozici in C,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur i moll +T5, D7, zm7 zpaměti,
- 2 cvičení různého charakteru,

- 1 přednesová skladba přiměřeného rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V tomto ročníku usilujeme o rozvíjení výrazové a technické stránky hry, upevnění vysoké polohy, budování pódiové jistoty, využití transpozic. Náplní je cílené využití denních cvičení pro řešení technických problémů, uplatnění hry zpaměti k přesvědčivějšímu vyjádření hudebního obsahu. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák využije dosavadních poznatků a zkušeností k analýze a stavbě absolventské skladby. Při její interpretaci uplatní bohatost hudebního projevu a technickou pohotovost v rychlých tempech.

Žák:

- využije při hře získaný rozsah,
- zahraje vydržované tóny s dynamikou v co největším možném rozsahu,
- zahraje všechny stupnice dur i moll s T5, D7, zm7 v rychlejším tempu tenuto, legato, staccato,
- uplatní sluchovou sebekontrolu při korekci intonace,
- samostatně vyřeší volbu hmatů podle intonace a technické potřebnosti
- předvede transpozici in E,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V komorní hře nám půjde o rozvíjení dovedností žáka získaných v individuální výuce pro souhru v souboru a budování jeho schopností pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede spolehlivou interpretaci svého partu. Zareaguje na hru svých spoluhráčů.

Žák:

- přečte notový zápis, dodrží dynamická znaménka, tempová a přednesová označení,
- zkoriguje intonaci,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče, či dirigenta (nástupy, odsazení, ukončení frází, udání tempa aj.).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují žáci zpravidla po absolvování prvního stupně, je tedy předpoklad, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál většího rozsahu a hlubší obsahové závažnosti – koncerty, sonáty. Rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat žáky nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Ve větší míře se zapojují do kolektivní práce v komorní hře či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Studium II. stupně žákovi nabízí diferencovaný přístup, který zohledňuje jeho nabyté technické dovednosti, naturel a jeho náklonnost k určitému žánru. Rolí učitele je poskytovat mu zpětnou vazbu a rozšiřovat jeho umělecké schopnosti.

Předmět Hra na lesní roh

1. ročník

V tomto ročníku se zaměříme na zkvalitnění barvy a kultury tónu pravidelným nácvikem vydržovaných tónů s dynamikou a technických cvičení, dále na rozvíjení výrazových stránek hry jako jsou dynamika, frázování, hospodaření s dechem, ekonomika nátiskové odolnosti a artikulace. Budujeme schopnost posouzení vlastních dovedností. Vedeme žáka k poslechu nahrávek různých interpretů, stylů a žánrů. Usilujeme o osvobození se od strohého metrického cítění a poddání se emotivnímu prožitku v interpretaci. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede pohotovou hru v rychlých tempech. Poučeně popíše svůj nástroj, jeho stavbu a historii.

Žák:

- zahraje všechny stupnice a akordy v získaném tónovém rozsahu v různých artikulacích, intervalech a rytmech tenuto, legato i staccato v rychlých tempech,
- uplatní základní výrazové prostředky swingové interpretace,
- předvede transpozici in G,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

V prvním ročníku druhého stupně se nevyžaduje.

2. ročník

Podporujeme tvůrčí přístup žáka ke studovaným skladbám a rozšíření schopnosti hudební komunikace. Vedeme žáka k osvojení všech prostředků umožňujících rozvoj nátisku a udržování nátiskové připravenosti. Zkvalitňujeme hru retních trylků a ostatních melodických ozdob. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně vystaví hudební frázi a stylový výraz hraných skladeb. Pohotově zahraje z listu etudy a skladby odpovídající náročnosti 6. ročníku I. stupně v rychlejších tempech.

Žák:

- předvede základy techniky krytí při hře na přirozený lesní roh,
- teoreticky zanalyzuje konkrétní hrané skladby, (v mezích dosavadních znalostí),
- prokáže orientaci v transpozici in D,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška

- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v získaném rozsahu,
- 2 etudy různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Náplní je rozšíření dovedností a znalostí žáka výběrem vhodných repertoárových skladeb, systematické vedení k intonační čistotě a sebekontrole, rozvíjení hudební paměti a studium významných orchestrálních sól. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje náročnější skladby soudobého repertoáru.

Žák:

- předvede hru násobným jazykem,
- předvede transpozici in B,
- samostatně vyhledá nahrávky a notový materiál s využitím moderních technologií,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Ve třetím ročníku druhého stupně se nevyžaduje.

4. ročník

V tomto ročníku půjde o propracování všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků, vedení žáka k uvědomělému hudebnímu projevu a podporu při přípravě na závěrečné vystoupení. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák osobitě nastuduje a zahraje obsahově závažnější skladby. Samostatně vystaví hudební frázi a stylově provede hrané skladby.

Žák:

- vyjádří svůj názor na interpretaci konkrétních skladeb,
- samostatně si vybere skladby k interpretaci, jejich analýzou zhodnotí své možnosti,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního či jiného doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Usilujeme o rozšiřování možností hudebního projevu a využití dovedností a znalostí získaných studiem na I. stupni. Žáci si vytvoří představu o charakteru a zvukové podobě skladeb různých slohových období na základě poznatků o stylové interpretaci.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní při provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob interpretace. Vyjmenuje a naplní své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru.

Žák:

- vysvětlí vztahy a kontrastní povahu jednotlivých částí skladby,
- přečte jednodušší partituru.

4. ročník

V tomto ročníku povedeme žáky k rozšiřování praktické umělecké zkušenosti spoluprací s hudebníky různých generací. Technické možnosti a nabyté zkušenosti posouvají žáka k vyššímu stupni provedení skladby. Spolupracuje-li delší dobu se stejnými hráči, dochází mezi nimi ke kvalitnější souhře a kolegiální vnímavosti.

Vzdělávací cíl:

Žák nastuduje technicky i obsahově závažnější skladby na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

Žák:

- předvede stylovou interpretaci různých slohových období,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.17 Studijní zaměření Hra na tenor

Tenor, zvaný také baskřídlovka, je trubkovitý žesťový nástroj, o oktávu níž znějící křídlovka. Je oválně stočen, takže vypadá jako malá tuba a ve většině případů je laděn v B. Tenor má užší menzuru (korpus) než baryton. Patří mezi žesťové nástroje střední zvukové polohy, u nás nejvíce spojované s klasickou českou a moravskou dechovou hudbou. Tenor má jemný, líbivý zvuk, hraje ve vyšších polohách než baryton a notuje se v houslovém klíči. Patří mezi nástroje koncertní, i když nemá dostatek vlastní sólové literatury. Proto se využívají transkripce literatury trubky nebo pozounu.

Ke studiu hry na tenor jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře sólové, komorní a ve velkém dechovém orchestru.

5.1.1.17.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na tenor	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na tenor	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),

- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.17.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na tenor

Žáci se během studia seznámí s historií, uplatněním a ošetřováním nástroje. Osvojí si pravidla samostatné domácí přípravy. Ve vyučovacích hodinách si pod dohledem učitele upevní správné cvičební návyky – držení těla i nástroje, usazení nátisku a techniku správného žeberně-bráničního dýchání.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující tenor s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován v rámci těchto činností:

Dechový orchestr - orchestr s dlouholetou tradicí, který se účastní řady kulturních akcí v rámci regionu i České republiky. Nezřídka reprezentuje ČR i v zahraničí. Zapojují se do něj žáci, kteří zvládají základy hry na nástroj. Repertoár orchestru tvoří skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, barytony, pozouny, tuby a bicí.

Žesťové soubory - (tria, kvarteta, kvinteta, sexteta) navštěvují žáci, kteří mají zájem o hru v menším souboru. Klasickým příkladem je žesťový kvintet ve složení 2 trubky, lesní roh, tenor (pozoun), tuba. Složení i počet členů v souboru však může být různé – např. 4 tenory nebo tenor v kombinaci s jinými žesťovými nástroji. Repertoár souborů tvoří skladby renesanční, barokní, klasické, jazzové a moderní.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. - 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.17.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni studia žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Velká pozornost je kladena na položení správných základů hry - usazení nátisku a techniky správného žeberně-bráničního dýchání. Jednou z priorit studia tohoto stupně je získání systematičnosti v domácí přípravě a správných cvičebních návyků.

Předmět Hra na tenor

1. ročník

U žáka rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a znalost elementárních hudebních pojmů. Seznámíme jej s historií a vývojem nástroje, rozvíjíme rytmickou, melodickou představivost a smysl pro správné dělení melodických frází.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – vytvořený základ nátisku, nádech ústy, popíše nástroj a správné zacházení s ním, přečte notový zápis. Vysvětlí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly.

Žák:

- popíše funkci rtů, spodní čelisti a jazyka,
- předvede zásady správného rozehrávání (bzučení na nátrubek, hra vydržovaných tónů)
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 5 tónů v celých notách,
- popíše základní cvičební návyky,
- vysvětlí hudební pojmy (notová osnova, basový a houslový klíč, takt, taktová čára),
- určí charakter lidové písně (veselá – smutná, rychlá - pomalá),
- zopakuje krátké hudební motivy (2 - 3 takty) – hra na ozvěnu.

Postupová zkouška:

- stupnice C dur
- píseň - zpaměti,
- vybraná skladba nebo píseň s doprovodem učitele.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

U žáka rozvíjíme technické a nátiskové dovednosti. Seznámíme jej s žeberně-bráničním dýcháním. Rozšiřujeme tónový rozsah dle jeho nátiskových možností. Pěstujeme metrické, rytmické a tempové cítění a rozvíjíme jeho smysl pro základní agogické změny.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní dýchání ústy a prohloubený výdech. Předvede správné držení těla i nástroje a správné nasazení tónu. Rozdělí noty osminové, celé, půlové a čtvrťové, půlovou s tečkou, pomlky osminové.

Žák:
- předvede pružnější nádech a kontrolovaný výdech,
- popíše zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku,
- nasadí tóny jazykem na slabiku tá, ve vyšších polohách na slabiku tý,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu oktávy v celých a půlových hodnotách,
- zahraje stupnici C, B, D dur v rozsahu oktávy,
- vysvětlí význam hudebních pojmů, jako jsou repetice, prima, sekunda volta a řídí se jimi,
- zopakuje krátké jednoduché lidové písně.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice, T5 v půlových notách,
- 2 krátká cvičení nebo etudy,
- 2 lidové písně nebo 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Studium zaměříme na práci s tónem v různých dynamických odstínech a na kvalitu nasazení. Vyžadujeme správnou funkci žeberně-bráničního dýchání. Vedeme žáka k systematičnosti v domácí přípravě.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje kvalitním rovným tónem za podpory žeberně-bráničního dýchání. Předvede hru tenuto, staccato, legato v odlišných dynamických odstínech a v různých tempech. Popíše zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku.

Žák:
- popíše historii a vývoj nástroje, funkci a ošetřování,
- zahraje rovným tónem bez kolísání,
- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- předvede retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 12 a více tónů v půlových, čtvrťových (osminových) hodnotách,
- zahraje stupnici C dur v rozsahu oktávy a půl (legato, tenuto),
- vysvětlí a použije základní tempová a dynamická označení,
- rozpozná metrum písně – tanec (valčík - polka),
- vyjádří náladu skladby pomocí elementárních výrazových prostředků (dynamika, agogika),
- zopakuje složitější melodické úseky, lidové písně formy *a – b.*

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a T^5 - zpaměti,
- 2 stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- jedna přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Přípravu směřujeme k rozvíjení technické stránky hry a připravujeme žáka ke komorní hře. Pracujeme na rozšíření rozsahu žáka a odlehčení nátisku ve vyšší poloze za podpory žeberně-bráničního dýchání. Žák je veden k co největší samostatnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák se samostatně připraví do výuky. Zahraje uvolněně.

Žák:

- předvede uvolněný postoj, držení těla i nástroje,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv ve čtvrťových a osminových hodnotách,
- zahraje dynamicky i barevně vyrovnaným tónem bez kolísání v rozsahu dvou oktáv,
- vysvětlí tempová označení allegro, moderato, andante, largo, presto a řídí se jimi,
- uplatní základní výrazové prostředky cantabile, dolce, rubato, ritardando, accel.,
- dodrží hudební fráze.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s T^5 v rozsahu dvou oktáv,
- 2 etudy nebo cvičení,
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Zvyšujeme požadavky na rozvoj nátiskových a technických dovedností. Při nácviku přednesových skladeb se zaměříme na výrazovost a přesné dodržování dynamických a agogických změn. Rozvíjíme schopnost hry z listu a hry bez not.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním, rovným, zvučným tónem v rozsahu po F^2. Zkoriguje ladění. Přesně dodrží zápis (dynamická znaménka, tempová a výrazová označení).

Žák:

- využije vedlejší hmaty,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv v osminových hodnotách,
- zahraje všechny dur i moll stupnice přes dvě oktávy, tónický kvintakord s jeho obraty, dominantní (zmenšené) septakordy,
- uplatní crescendo a decrescendo s důrazem na intonaci a práci s dechem,
- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- lidovou píseň – zpaměti,
- technické cvičení (škola),
- přednesová skladba nebo píseň s doprovodem klavíru.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Rozšiřujeme žákův repertoár úměrně jeho schopnostem a snažíme se obsáhnout co nejširší žánrové spektrum skladeb různého období. Žáka vedeme k samostatnému hudebnímu myšlení a konzultujeme s ním jeho názory ke studovaným skladbám. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák si ve spolupráci s učitelem zvolí ke studiu přiměřeně obtížnou skladbu. Samostatně nastuduje orchestrální party.

Žák:

- zahraje retní vazby v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- použije pedálové tóny,
- vysvětlí zásady interpretace skladeb období baroka, klasicismu,
- zahraje jednoduché skladby zpaměti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- etuda nebo technické cvičení,
- skladba dle možností a dispozic žáka zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V závěrečném ročníku studia I. stupně využijeme získaných dovedností žáka a připravíme jej na absolventský koncert. Zvolíme repertoár úměrný žákovým dovednostem, aby nastudování přednesových skladeb během roku bezpečně zvládl. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák v nastudovaných skladbách předvede kultivovaný hudební projev.

Žák:

- pohotově přečte notový zápis,
- zahraje všechny stupnice, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato),
- v přednesových skladbách využije dynamiky a agogiky,
- předvede nasazení v *p, sfz, akcent,*
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- určí a dynamicky odliší začátek, vrchol a konec fráze,
- zahraje jednoduché cvičení či skladby z listu,
- rytmicky rozčlení i složité rytmické útvary.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V předmětu Komorní hra žáci uplatňují získané zkušenosti z individuální výuky a zvládají samostatnou přípravu partů ke hře v souboru a v orchestru.

Vzdělávací cíl:

Žák udrží melodickou linku, zkoriguje intonaci v souhře s jiným nástrojem.

Žák:

- uplatní dynamiku k vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- zareaguje na hru svých spoluhráčů,
- předvede spolehlivou interpretaci svého partu,
- uplatní pocit odpovědnosti za společný výsledek.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují žáci zpravidla po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na tenor

1. ročník

Navážeme na doposud získané znalosti a dovednosti (nejen praktické, ale i teoretické) získané v I. stupni studia a nadále je rozvíjíme k dalšímu uměleckému růstu. Zdokonalujeme techniku hry, kvalitu tónu a intonaci. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nátiskem zkoriguje ladění. Pohotově přečte notový zápis a zahraje z listu snadné skladby nebo cvičení v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl, odraz,
- zahraje všechny dur a moll stupnice, T^5, D^7 a zm^7 v rychlých tempech ve staccatu a legatu,
- předvede souhru s klavírem (ukazuje nástupy a ukončení skladeb, agogiku, dynamiku, ...),
- uplatní samostatný přístup ke studiu skladeb a k řešení problémů, které skladba přináší,
- zahraje zdravým, hutným tónem a dynamicky i barevně s ním pracuje,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránky hry (dynamika, frázování, agogika), nátiskové dovednosti (ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, příprava hry retních trylků a násobného staccata) a zdokonalíme žeberně-brániční dýchání (co nejkratší nádech - ekonomické vydechování, hospodaření s dechem). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru v krajních polohách nástroje - vysoká, nízká. Při hře uplatní plnou kapacitu plic za podpory bráničního dýchání.

Žák:

- zahraje retní vazby a přípravu hry retních trylků v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- při hře uplatní melodické ozdoby, vibrato,
- předvede stylovou a technicky vytříbenou interpretaci nastudované skladby,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v plném rozsahu nástroje,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu,

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Seznámíme žáka po stránce teoretické s taneční, populární a jazzovou hudbou a tím rozšíříme celkový obzor jeho hudebního vnímání. Rozvíjíme další schopnost hudební komunikace – základní pravidla improvizace. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově zahraje jednoduché taneční a jazzové skladby. Uplatní správné frázování s důrazem na

přesnou rytmickou a stylovou reprodukci. Předvede základy improvizace.

Žák:
- přetransponuje jednoduchou lidovou píseň od různých stupňů durové a mollové stupnice,
- vyjádří charakter skladby dle svých vnitřních pocitů,
- zahraje jednoduchou melodii podle akordického doprovodu (improvizace),
- předvede sólové skladby komponované bez klavírního doprovodu,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku studia II. stupně vrcholí základní hudební vzdělání žáka jak po stránce praktické, tak po stránce teoretické a směřuje ke kvalitnímu provedení absolventského koncertu. Žáci získají vlastní hudební úsudek a po konzultaci s učitelem si zvolí přiměřeně obtížnou skladbu s ohledem ke svým možnostem. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní své schopnosti a dovednosti získané během studia k nastudování absolventského repertoáru.

Žák:
- promyšleně uspořádá získané teoretické i praktické znalosti a dovednosti do uceleného systému, který uplatní při nácviku nových sólových skladeb a orchestrálních partů,
- předvede melodickou analýzu nacvičovaných skladeb – rozpozná strukturu, určí témata a motivy, členění frází, upozorní na výstavbu melodie, její gradace a vrcholy,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Žáci jsou plně zapojeni do komorních souborů a využívají svých praktických uměleckých dovedností. Studium zaměříme na rozvíjení schopnosti co nejpřesnějšího korigování intonace a přesné reakce na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče skupiny.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru. Aktivní hrou přispěje k celkovému zvuku orchestru (souboru).

Žák:
- popíše a uplatní zásady práce na skladbě ve všech jejích stadiích - přípravném, řemeslném, závěrečném a udržovacím,
- uplatní systematičnost při přípravě (práce na detailu i celku),
- svobodně vyjádří své názory i představy o hrané skladbě.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní a předá své praktické zkušenosti při spolupráci s hudebníky různých věkových skupin.

Žák:
- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob interpretace,
- přečte jednodušší partituru,
- popíše své povinnosti a roli, kterou v souboru zastává,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.18 Studijní zaměření Hra na baryton

Baryton, zvaný také eufonium, je trubkovitý žesťový nástroj, o oktávu níž znějící křídlovka. Je oválně stočen, takže vypadá jako malá tuba, a ve většině případů je laděn v C. Baryton má širší menzuru (korpus) než tenor. Patří mezi žesťové nástroje střední zvukové polohy, u nás nejvíce spojované s klasickou českou a moravskou dechovou hudbou. Baryton má temný, sametový zvuk, hraje ve středních a nižších polohách než tenor a notuje se v basovém klíči. Patří mezi nástroje koncertní, i když nemá dostatek vlastní sólové literatury. Proto se využívají transkripce literatury pozounu.

Ke studiu hry na baryton jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře sólové, komorní a ve velkém dechovém orchestru.

5.1.1.18.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na baryton	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na baryton	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),

- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.18.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na baryton

Žáci se během studia seznámí s historií, uplatněním a ošetřováním nástroje. Osvojí si pravidla samostatné domácí přípravy. Ve vyučovacích hodinách si pod dohledem učitele upevní správné cvičební návyky – držení těla i nástroje, usazení nátisku a techniku správného žeberně-bráničního dýchání.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující baryton s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován v rámci těchto činností:

Dechový orchestr - 40 – 60 členný orchestr s dlouholetou tradicí, který se účastní řady kulturních akcí v rámci regionu i České republiky. Nezřídka reprezentuje ČR i v zahraničí. Zapojují se do něj žáci, kteří zvládají základy hry na nástroj. Repertoár orchestru tvoří skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, barytony, pozouny, tuby a bicí.

Žesťové soubory - (tria, kvarteta, kvinteta, sexteta) navštěvují žáci, kteří mají zájem o hru v menším souboru. Klasickým příkladem je žesťový kvintet ve složení 2 trubky, lesní roh, tenor (pozoun), tuba. Složení i počet členů v souboru však může být různé – např. 3 pozouny (tenory) a baryton nebo baryton v kombinaci s jinými žesťovými nástroji. Repertoár souborů tvoří skladby renesanční, barokní, klasické, jazzové a moderní.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.18.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni studia žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Velká pozornost je kladena na položení správných základů hry - usazení nátisku a techniky správného žeberně-bráničního dýchání. Jednou z priorit studia tohoto stupně je získání systematičnosti v domácí přípravě a správných cvičebních návyků.

Předmět Hra na baryton

1. ročník

U žáka rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a znalost elementárních hudebních pojmů. Seznámíme jej s historií a vývojem nástroje, rozvíjíme rytmickou, melodickou představivost a smysl pro správné dělení melodických frází.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – vytvořený základ nátisku, nádech ústy, popíše nástroj a správné zacházení s ním, přečte notový zápis. Vysvětlí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly.

Žák:

- popíše funkci rtů, spodní čelisti a jazyka,
- popíše zásady správného rozehrávání (bzučení na nátrubek, hra vydržovaných tónů),
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 5 tónů v celých notách,
- popíše základní cvičební návyky,
- vysvětlí hudební pojmy (notová osnova, basový a houslový klíč, takt, taktová čára),
- určí charakter lidové písně (veselá – smutná, rychlá - pomalá),
- zopakuje krátké hudební motivy (2 - 3 takty) – hra na ozvěnu.

Postupová zkouška:

- stupnice B dur
- píseň - zpaměti,
- vybraná skladba nebo píseň s doprovodem učitele.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

U žáka rozvíjíme technické a nátiskové dovednosti. Seznámíme jej s žeberně-bráničním dýcháním. Rozšiřujeme tónový rozsah dle jeho nátiskových možností. Pěstujeme metrické, rytmické a tempové cítění a rozvíjíme jeho smysl pro základní agogické změny.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní dýchání ústy a prohloubený výdech. Předvede správné držení těla i nástroje a správné nasazení tónu. Rozdělí noty osminové, celé, půlové a čtvrťové, půlovou s tečkou, pomlky osminové.

Žák:

- předvede pružnější nádech a kontrolovaný výdech,

- předvede správné rozehrávání a uvolňování nátisku,
- nasadí tóny jazykem na slabiku tá, ve vyšších polohách na slabiku tý,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu oktávy v celých a půlových hodnotách,
- zahraje stupnici C, B, D dur v rozsahu oktávy,
- vysvětlí význam hudebních pojmů, jako jsou repetice, prima, sekunda volta a řídí se jimi,
- zopakuje krátké jednoduché lidové písně.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice, T5 v půlových notách,
- 2 krátká cvičení nebo etudy,
- 2 lidové písně nebo 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Studium zaměříme na práci s tónem v různých dynamických odstínech a na kvalitu nasazení. Vyžadujeme správnou funkci žeberně-bráničního dýchání. Vedeme žáka k systematičnosti v domácí přípravě.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním rovným tónem za podpory žeberně-bráničního dýchání. Předvede hru tenuto, staccato, legato v odlišných dynamických odstínech a v různých tempech. Popíše zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku.

Žák:
- popíše historii a vývoj nástroje, funkci a ošetřování,
- zahraje rovným tónem bez kolísání,
- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- předvede retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 12 a více tónů v půlových, čtvrťových (osminových) hodnotách,
- zahraje stupnici C dur v rozsahu oktávy a půl (legato, tenuto),
- vysvětlí a použije základní tempová a dynamická označení,
- rozpozná metrum písně – tanec (valčík - polka),
- vyjádří náladu skladby pomocí elementárních výrazových prostředků (dynamika, agogika),
- zopakuje složitější melodické úseky, lidové písně formy *a – b.*

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a T^5 - zpaměti,
- 2 stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- jedna přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Přípravu směřujeme k rozvíjení technické stránky hry a připravujeme žáka ke komorní hře. Pracujeme na rozšíření rozsahu žáka a odlehčení nátisku ve vyšší poloze za podpory žeberně-bráničního dýchání. Žák je veden k co největší samostatnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák se samostatně připraví do výuky. Zahraje uvolněně.

Žák:

- předvede uvolněný postoj, držení těla i nástroje,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv ve čtvrťových a osminových hodnotách,
- zahraje dynamicky i barevně vyrovnaným tónem bez kolísání v rozsahu dvou oktáv,
- vysvětlí tempová označení allegro, moderato, andante, largo, presto a řídí se jimi,
- uplatní základní výrazové prostředky cantabile, dolce, rubato, ritardando, accel.,
- dodrží hudební fráze.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s T^5 v rozsahu dvou oktáv,
- 2 etudy nebo cvičení,
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Zvyšujeme požadavky na rozvoj nátiskových a technických dovedností. Při nácviku přednesových skladeb se zaměříme na výrazovost a přesné dodržování dynamických a agogických změn. Rozvíjíme schopnost hry z listu a hry bez not.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním, rovným, zvučným tónem v rozsahu po F^1. Zkoriguje ladění. Přesně dodrží zápis (dynamická znaménka, tempová a výrazová označení).

Žák:

- využije vedlejší hmaty,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv v osminových hodnotách,
- zahraje stupnice dur i moll do 3# a 3b přes dvě oktávy, tónický kvintakord s jeho obraty, dominantní (zmenšené) septakordy,
- uplatní crescendo a decrescendo s důrazem na intonaci a práci s dechem,
- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- lidovou píseň – zpaměti,
- technické cvičení (škola),
- přednesová skladba nebo píseň s doprovodem klavíru.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Rozšiřujeme žákův repertoár úměrně jeho schopnostem a snažíme se obsáhnout co nejširší žánrové spektrum skladeb různého období. Žáka vedeme k samostatnému hudebnímu myšlení a konzultujeme s ním jeho názory ke studovaným skladbám. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Ve spolupráci s učitelem si žák ke studiu zvolí přiměřeně obtížnou skladbu. Samostatně nastuduje orchestrální party.

Žák:

- zahraje retní vazby v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- použije pedálové tóny,
- zahraje stupnice dur i moll s akordy do 4# a 4b v legatu,
- vysvětlí zásady interpretace skladeb období baroka, klasicismu,
- zahraje jednoduché skladby zpaměti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- etuda nebo technické cvičení,
- skladba dle možností a dispozic žáka zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V závěrečném ročníku studia I. stupně využijeme získaných dovedností žáka a připravíme jej na absolventský koncert. Zvolíme repertoár úměrný žákovým dovednostem, aby nastudování přednesových skladeb během roku bezpečně zvládl. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák v nastudovaných skladbách předvede kultivovaný hudební projev.

Žák:

- pohotově přečte notový zápis,
- zahraje všechny stupnice dur i moll, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato),
- v přednesových skladbách využije dynamiky a agogiky,
- předvede nasazení v *p, sfz, akcent,*
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- určí a dynamicky odliší začátek, vrchol a konec fráze,
- zahraje jednoduché cvičení či skladby z listu,
- rytmicky rozčlení i složité rytmické útvary,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V předmětu Komorní hra žáci uplatňují získané zkušenosti v individuální výuce a zvládají samostatnou přípravu partů ke hře v souboru a v orchestru.

Vzdělávací cíl:

Žák udrží melodickou linku, zkoriguje intonaci v souhře s jiným nástrojem.

Žák:

- uplatní dynamiku k vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- zareaguje na hru svých spoluhráčů,
- předvede spolehlivou interpretaci svého partu,
- uplatní pocit odpovědnosti za společný výsledek.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují zpravidla žáci po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování a posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na baryton

1. ročník

Navážeme na doposud získané znalosti a dovednosti (nejen praktické, ale i teoretické) získané v I. stupni studia a nadále je rozvíjíme k dalšímu uměleckému růstu. Zdokonalujeme techniku hry, kvalitu tónu a intonaci. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nátiskem zkoriguje ladění. Pohotově přečte notový zápis a zahraje z listu snadné skladby nebo cvičení v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl, odraz,
- zahraje všechny dur a moll stupnice, T^5, D^7 a zm^7 v rychlých tempech ve staccatu a legatu,

- předvede souhru s klavírem (ukazuje nástupy a ukončení skladeb, agogiku, dynamiku, ...),
- uplatní samostatný přístup ke studiu skladeb a k řešení problémů, které skladba přináší,
- zahraje zdravým, hutným tónem a dynamicky i barevně s ním pracuje,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránky hry (dynamika, frázování, agogika), nátiskové dovednosti (ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, příprava hry retních trylků a násobného staccata) a zdokonalíme žeberně-bráničního dýchání (co nejkratší nádech - ekonomické vydechování, hospodaření s dechem). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru v krajních polohách nástroje - vysoká, nízká. Při hře uplatní plnou kapacitu plic za podpory bráničního dýchání.

Žák:

- zahraje retní vazby a přípravu hry retních trylků v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- při hře uplatní melodické ozdoby, vibrato,
- předvede stylovou a technicky vytříbenou interpretaci nastudované skladby,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v plném rozsahu nástroje,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu,

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Seznámíme žáka po stránce teoretické s taneční, populární a jazzovou hudbou a tím rozšíříme celkový obzor jeho hudebního vnímání. Rozvíjíme další schopnost hudební komunikace – základní pravidla improvizace. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově zahraje orchestrální party dechové hudby. Uplatní správné frázování s důrazem na přesnou rytmickou a stylovou reprodukci.

Žák:

- přetransponuje jednoduchou lidovou píseň od různých stupňů durové a mollové stupnice,
- vyjádří charakter skladby dle svých vnitřních pocitů,
- předvede sólové skladby komponované bez klavírního doprovodu,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,

- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku studia II. stupně vrcholí základní hudební vzdělání žáka jak po stránce praktické, tak po stránce teoretické a směřuje ke kvalitnímu provedení absolventského koncertu. Žáci získají vlastní hudební úsudek a po konzultaci s učitelem si zvolí přiměřeně obtížnou skladbu s ohledem ke svým možnostem. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:
Žák uplatní své schopnosti a dovednosti získané během studia k nastudování absolventského repertoáru.

Žák:
- promyšleně uspořádá získané teoretické i praktické znalosti a dovednosti do uceleného systému, který uplatní při nácviku nových sólových skladeb a orchestrálních partů,
- předvede melodickou analýzu nacvičovaných skladeb – rozpozná strukturu, určí témata a motivy, členění frází, upozorní na výstavbu melodie, její gradace a vrcholy,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Žáci jsou plně zapojeni do komorních souborů a využívají svých praktických uměleckých dovedností. Studium zaměříme na rozvíjení schopnosti co nejpřesnějšího korigování intonace a
přesné reakce na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče skupiny.

Vzdělávací cíl:
Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru. Aktivní hrou přispěje k celkovému zvuku orchestru (souboru).

Žák:
- popíše a uplatní zásady práce na skladbě ve všech jejích stadiích - přípravném, řemeslném, závěrečném a udržovacím,
- uplatní systematičnost při přípravě (práce na detailu i celku),
- svobodně vyjádří své názory i představy o hrané skladbě.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní a předá své praktické zkušenosti při spolupráci s hudebníky různých věkových skupin.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob interpretace,
- přečte jednodušší partituru,
- popíše své povinnosti a roli, kterou v souboru zastává,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.19 Studijní zaměření Hra na pozoun

Snižcový tenorový pozoun zvaný také trombon je nástroj dnes všeobecně používaný v hudební praxi v symfonickém orchestru, v taneční a populární hudbě i v hudbě dechové. Vznikl z původní jednoduché fanfárové trubky v 15. století. Díky své konstrukci je jediným dechovým nástrojem, který může hrát absolutně čistě v jakémkoli ladění. Na rozdíl od pístového trombonu používá pozoun ke změně výšky tónu snižec, používá se 7 poloh snižce. Notace se zapisuje v basovém klíči.

Pro zahájení studia hry na tento nástroj je nutná dostatečná délka paží. Zvuk pozounu může mít několik podob: od jemného, zpěvného, přes slavnostní fanfárový až po tvrdý, ostrý. Patří mezi nástroje koncertní a literatury sólové i výukové má na rozdíl od tenoru a barytonu dostatek.

Ke studiu hry na pozoun jsou přijímáni žáci, kteří splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře sólové, komorní a ve velkém dechovém orchestru a big bandu.

5.1.1.19.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na pozoun	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,

- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.19.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na pozoun

Žáci se během studia tohoto předmětu seznámí s historií, uplatněním a ošetřováním nástroje. Osvojí si pravidla samostatné domácí přípravy. Upevní si správné cvičební návyky – držení těla i nástroje, usazení nátisku a zásady správného žeberně-bráničního dýchání.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující pozoun s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován v rámci činností:

Dechový orchestr - 40 - 60 ti členný orchestr s dlouholetou tradicí, který se účastní řady kulturních akcí v rámci regionu, kraje i České republiky. Nezřídka reprezentuje ČR i v zahraničí. Zapojují se do něj žáci, kteří zvládají základy hry na nástroj. Repertoár orchestru tvoří skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, barytony, pozouny, tuby a bicí.

Junior big band - navštěvují žáci se zájmem o taneční a swingovou hudbu. Junior Big band hraje ve složení 5 saxofonů, 4 trubky, 4 pozouny a rytmická sekce. Spolupracuje také s žáky pěveckého oddělení. Tento soubor se účastní hlavně kulturních akcí v regionu a v kraji. V big bandu se žáci učí souhře a jazzovému frázování. Pro větší efektivitu je součástí výuky i příprava k souhře po sekcích: saxofony, trumpety, pozouny a rytmická sekce. Doplňujícím předmětem je výuka improvizační hry.

Žesťové soubory - (tria, kvarteta, kvinteta, sexteta) navštěvují žáci, kteří mají zájem o hru v menším souboru 3 – 6 žáků. Klasickým příkladem je žesťový kvintet ve složení 2 trubky, lesní roh, pozoun, tuba. Složení i počet členů v souboru však může být různé – např. 4 pozouny nebo pozoun v kombinaci s jinými žesťovými nástroji. Repertoár souborů tvoří skladby renesanční, baroknί, klasické, jazzové a moderní.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.19.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni studia žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Velká pozornost je kladena na položení správných základů hry - usazení nátisku a techniky správného žeberně-bráničního dýchání. Prioritou studia je získání systematičnosti v domácí přípravě a správných cvičebních návyků, dále vytvoření zvučného, otevřeného tónu a získání techniky.

Předmět Hra na pozoun

1. ročník

U žáka rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a znalost elementárních hudebních pojmů. Seznámíme jej s historií a vývojem nástroje, rozvíjíme rytmickou, melodickou představivost a smysl pro správné dělení melodických frází.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – vytvořený základ nátisku, nádech ústy, popíše nástroj a správné zacházení s ním, přečte notový zápis. Vysvětlí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly.

Žák:

- popíše funkci rtů, spodní čelisti a jazyka,
- popíše zásady správného rozehrávání (bzučení na nátrubek, hra vydržovaných tónů),
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 5 tónů v celých notách,
- popíše základní cvičební návyky,
- předvede kombinaci tónů na 1. – 4. poloze v rozsahu oktávy,
- vysvětlí hudební pojmy (notová osnova, basový a houslový klíč, takt, taktová čára),
- určí charakter lidové písně (veselá – smutná, rychlá - pomalá),
- zopakuje krátké hudební motivy (2 - 3 takty) – hra na ozvěnu.

Postupová zkouška:

- stupnice B dur
- píseň - zpaměti,
- vybraná skladba nebo píseň s doprovodem učitele.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

U žáka rozvíjíme technické a nátiskové dovednosti. Seznámíme jej s žeberně-bránicovým dýcháním. Rozšiřujeme tónový rozsah dle jeho nátiskových možností. Pěstujeme metrické, rytmické a tempové cítění

a rozvíjíme jeho smysl pro základní agogické změny.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní dýchání ústy a prohloubený výdech. Předvede správné držení těla i nástroje a správné nasazení tónu. Rozdělí noty osminové, celé, půlové a čtvrťové, půlovou s tečkou, pomlky osminové.

Žák:

- předvede pružnější nádech a kontrolovaný výdech,
- předvede správné rozehrávání a uvolňování nátisku,
- nasadí tóny jazykem na slabiku tá, ve vyšších polohách na slabiku tý,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu oktávy v celých a půlových hodnotách,
- zahraje stupnici F, B, G dur v rozsahu oktávy,
- předvede kombinaci tónů na 1. – 6. poloze,
- vysvětlí význam hudebních pojmů, jako jsou repetice, prima, sekunda volta a řídí se jimi,
- zopakuje krátké jednoduché lidové písně.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice, T5 v půlových notách,
- 2 krátká cvičení nebo etudy,
- 2 lidové písně nebo 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Studium zaměříme na práci s tónem v různých dynamických odstínech a na kvalitu nasazení (staccato, portamento, tenuto). Vyžadujeme správnou funkci žeberně-bránicového dýchání. Vedeme žáka k systematičnosti v domácí přípravě.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním rovným tónem za podpory žeberně-bráničního dýchání. Předvede hru tenuto, staccato, legato v odlišných dynamických odstínech a v různých tempech. Popíše zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku.

Žák:

- popíše historii a vývoj nástroje, funkci a ošetřování,
- zahraje rovným tónem bez kolísání,
- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- předvede retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 12 a více tónů v půlových, čtvrťových (osminových) hodnotách,
- zvládá kombinaci tónů na 1. – 7. poloze a je seznámen s problematikou legata,
- zahraje stupnici F dur v rozsahu oktávy a půl (legato, tenuto),
- vysvětlí a použije základní tempová a dynamická označení,
- rozpozná metrum písně – tanec (valčík - polka),
- vyjádří náladu skladby pomocí elementárních výrazových prostředků (dynamika, agogika),
- zopakuje složitější melodické úseky, lidové písně formy *a – b.*

Postupová zkouška:

- jedna durová a jedna mollová stupnice a T^5 - zpaměti,
- 2 stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- jedna přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Přípravu směřujeme k rozvíjení technické stránky hry a připravujeme žáka ke komorní hře. Pracujeme na rozšíření rozsahu žáka a odlehčení nátisku ve vyšší poloze za podpory žeberně- bránicového dýchání. Žák je veden k co největší samostatnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák se samostatně připraví do výuky. Zahraje uvolněně.

Žák:

- předvede uvolněný postoj, držení těla i nástroje,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv ve čtvrťových a osminových hodnotách,
- využije vedlejší polohy,
- předvede všechny druhy legata (retní, snižcové, smíšené),
- zahraje dynamicky i barevně vyrovnaným tónem bez kolísání v rozsahu dvou oktáv,
- vysvětlí tempová označení allegro, moderato, andante, largo, presto a řídí se jimi,
- uplatní základní výrazové prostředky cantabile, dolce, rubato, ritardando, accel.,
- dodrží hudební fráze.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s T^5 v rozsahu dvou oktáv,
- 2 etudy nebo cvičení,
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Zvyšujeme požadavky na rozvoj nátiskových a technických dovedností. Při nácviku přednesových skladeb se zaměříme na výrazovost a přesné dodržování dynamických a agogických změn. Rozvíjíme schopnost hry z listu a hry bez not.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním, rovným, zvučným tónem v rozsahu po F^1. Zkoriguje ladění snižcem. Přesně dodrží zápis (dynamická znaménka, tempová a výrazová označení).

Žák:

- zahraje čistým a zvučným tónem, uplatní správné nasazení,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv v osminových hodnotách,
- zahraje stupnice dur i moll do 3# a 3b přes dvě oktávy, tónický kvintakord s jeho obraty, dominantní (zmenšené) septakordy,
- uplatní crescendo a decrescendo s důrazem na intonaci a práci s dechem,
- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- lidovou píseň – zpaměti,
- technické cvičení (škola),

- přednesová skladba nebo píseň s doprovodem klavíru.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Rozšiřujeme žákův repertoár úměrně jeho schopnostem a snažíme se obsáhnout co nejširší žánrové spektrum skladeb různého období. Žáka vedeme k samostatnému hudebnímu myšlení a konzultujeme s ním jeho názory ke studovaným skladbám. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Ve spolupráci s učitelem si žák ke studiu zvolí přiměřeně obtížnou skladbu. Samostatně nastuduje orchestrální party.

Žák:

- zahraje retní vazby v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- použije pedálové tóny,
- zahraje stupnice dur i moll s akordy do 4# a 4b v legatu,
- vysvětlí zásady interpretace skladeb období baroka, klasicismu,
- zahraje jednoduché skladby zpaměti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- etuda nebo technické cvičení,
- skladba dle možností a dispozic žáka zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V závěrečném ročníku studia I. stupně využijeme všech získaných dovedností žáka a připravíme jej na absolventský koncert. Zvolíme repertoár úměrný žákovým dovednostem, aby nastudování přednesových skladeb během roku bezpečně zvládl. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák v nastudovaných skladbách předvede kultivovaný hudební projev.

Žák:

- pohotově přečte notový zápis,
- zahraje všechny stupnice dur i moll, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato),
- v přednesových skladbách využije dynamiky a agogiky,
- předvede nasazení v *p, sfz, akcent,*
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- určí a dynamicky odliší začátek, vrchol a konec fráze,
- zahraje jednoduchá cvičení či skladby z listu,

- rytmicky člení i složité rytmické útvary,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V předmětu Komorní hra žáci uplatňují získané zkušenosti v individuální výuce a zvládají samostatnou přípravu partů ke hře v souboru a v orchestru.

Vzdělávací cíl:

Žák udrží melodickou linku, zkoriguje intonaci v souhře s jiným nástrojem.

Žák:

- uplatní dynamiku k vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- zareaguje na hru svých spoluhráčů,
- předvede spolehlivou interpretaci svého partu,
- uplatní pocit odpovědnosti za společný výsledek.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují žáci zpravidla po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na pozoun

1. ročník

Navážeme na doposud získané znalosti a dovednosti (nejen praktické, ale i teoretické) získané v I. stupni studia a nadále je rozvíjíme k dalšímu uměleckému růstu. Zdokonalujeme techniku hry, kvalitu tónu a intonaci. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nátiskem zkoriguje ladění. Pohotově přečte notový zápis a zahraje z listu snadné skladby nebo cvičení v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl, odraz,
- zahraje stupnice do 7# a 7 b, T^5, D^7 a zm^7 v rychlých tempech ve staccatu a legatu,
- uplatní snižcovou techniku,
- předvede souhru s klavírem (ukazuje nástupy a ukončení skladeb, agogiku, dynamiku, ...),
- uplatní samostatný přístup ke studiu skladeb a k řešení problémů, které skladba přináší,
- zahraje zdravým, hutným tónem a dynamicky i barevně s ním pracuje,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme výrazovou stránky hry (dynamika, frázování, agogika), nátiskové dovednosti (ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, příprava hry retních trylků a násobného staccata) a zdokonalíme žeberně-bránicové dýchání. Co nejkratší nádech - ekonomické vydechování (hospodaření s dechem). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru v krajních polohách nástroje - vysoká, nízká. Při hře uplatní plnou kapacitu plic za podpory bráničního dýchání.

Žák:

- zahraje retní vazby a přípravu hry retních trylků v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- při hře uplatní melodické ozdoby, vibrato,
- předvede stylovou a technicky vytříbenou interpretaci nastudované skladby,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v plném rozsahu nástroje,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu,

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Seznámíme žáka po stránce teoretické i praktické s taneční, populární a jazzovou hudbou a tím rozšíříme celkový obzor jeho hudebního vnímání. Rozvíjíme další schopnost hudební komunikace – základní pravidla improvizace. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově zahraje jednoduché taneční a jazzové skladby. Uplatní správné frázování s důrazem na přesnou rytmickou a stylovou reprodukci. Předvede základy improvizace.

Žák:

- předvede stylovou interpretaci hudby jazzové a taneční,
- přetransponuje jednoduchou lidovou píseň od různých stupňů durové a mollové stupnice,
- vyjádří charakter skladby dle svých vnitřních pocitů,
- zahraje jednoduchou melodii podle akordického doprovodu (improvizace),
- předvede sólové skladby komponované bez klavírního doprovodu,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku studia II. stupně vrcholí základní hudební vzdělání žáka jak po stránce praktické, tak po stránce teoretické a směřuje ke kvalitnímu provedení absolventského koncertu. Žáci získají vlastní hudební úsudek a po konzultaci s učitelem si zvolí přiměřeně obtížnou skladbu s ohledem ke svým možnostem. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní své schopnosti a dovednosti získané během studia k nastudování absolventského repertoáru.

Žák:

- promyšleně uspořádá získané teoretické i praktické znalosti a dovednosti do uceleného systému, který uplatní při nácviku nových sólových skladeb a orchestrálních partů,
- předvede melodickou analýzu nacvičovaných skladeb – rozpozná strukturu, určí témata a motivy, členění frází, upozorní na výstavbu melodie, její gradace a vrcholy,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Žáci jsou plně zapojeni do komorních souborů a využívají svých praktických uměleckých dovedností. Studium zaměříme na rozvíjení schopnosti co nejpřesnějšího korigování intonace a přesné reakce na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče skupiny.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru. Aktivní hrou přispěje k celkovému zvuku orchestru (souboru).

Žák:
- popíše a uplatní zásady práce na skladbě ve všech jejích stadiích - přípravném, řemeslném, závěrečném a udržovacím,
- uplatní systematičnost při přípravě (práce na detailu i celku),
- svobodně vyjádří své názory i představy o hrané skladbě.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní a předá své praktické zkušenosti při spolupráci s hudebníky různých věkových skupin.

Žák:
- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob interpretace,
- přečte jednodušší partituru,
- popíše své povinnosti a roli, kterou v souboru zastává,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.20 Studijní zaměření Hra na tubu

Tuba patří do skupiny dechových nástrojů žesťových. V praxi se nejčastěji používají nástroje v ladění B nebo F. V roli basového nástroje má tuba nezastupitelné místo především v dechových hudbách, orchestrech a v žesťových komorních souborech. V orchestrech se tuba objevuje teprve od 19. století. Hraje se na ni vsedě kvůli její značné hmotnosti. Uplatňuje se ovšem také jako nástroj sólový.

Tuba má kulatý, sametový zvuk. Hraje ve spodních polohách a notuje se v basovém klíči. Klasická basová tuba může mít i tvar tzv. heligonu – je zatočena kolem hráčova těla. Podobný tvar má i suzafon, u kterého je ozvučník obrácen dopředu nad hlavu hráče. Suzafon je velmi rozšířen v pochodových orchestrech hlavně v USA.

Ke studiu hry na tubu jsou přijímáni žáci, kteří splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí tohoto nástroje. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků ke hře sólové, komorní a ve velkém dechovém orchestru.

5.1.1.20.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na tubu	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,

- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.20.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na tubu

Žáci se během studia seznámí s historií, uplatněním a ošetřováním nástroje. Osvojí si pravidla samostatné domácí přípravy. V každé vyučovací hodině si pod dohledem učitele upevní správné cvičební návyky – držení těla i nástroje, usazení nátisku a techniku správného žeberně-bráničního dýchání.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia sólového nástroje a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde prohlubují harmonické cítění, pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Podle věku a schopností se mohou žáci uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující tubu s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován v rámci činností:

Dechový orchestr - 40 - 60 ti členný orchestr s dlouholetou tradicí, který se účastní řady kulturních akcí v rámci regionu i České republiky. Nezřídka reprezentuje ČR i v zahraničí. Zapojují se do něj žáci, kteří zvládají základy hry na nástroj. Repertoár orchestru tvoří skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, barytony, pozouny, tuby a bicí.

Žesťové soubory - (tria, kvarteta, kvinteta, sexteta) navštěvují žáci, kteří mají zájem o hru v menším souboru. Klasickým příkladem je žesťový kvintet ve složení 2 trubky, lesní roh, pozoun, tuba. Složení i počet členů v souboru však může být různé – např. tuba a tři pozouny nebo tuba v kombinaci s jinými žesťovými nástroji. Repertoár souborů tvoří skladby renesanční, barokní, klasické, jazzové a moderní.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.20.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni studia žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Velká pozornost je kladena na položení správných základů hry - usazení nátisku a techniky správného žeberně-bráničního dýchání. Jednou z priorit studia tohoto stupně je získání systematičnosti v domácí přípravě a správných cvičebních návyků.

Předmět Hra na tubu

1. ročník

U žáka rozvíjíme přirozenou hudebnost, techniku dýchání, rytmické cítění a znalost elementárních hudebních pojmů. Seznámíme jej s historií a vývojem nástroje, rozvíjíme rytmickou, melodickou představivost a smysl pro správné dělení melodických frází.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – vytvořený základ nátisku, nádech ústy, popíše nástroj a správné zacházení s ním, přečte notový zápis. Vysvětlí zásady pravidelné domácí přípravy a sluchové kontroly.

Žák:

- popíše funkci rtů, spodní čelisti a jazyka,
- popíše zásady správného rozehrávání (bzučení na nátrubek, hra vydržovaných tónů),
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 5 tónů v celých notách,
- popíše základní cvičební návyky,
- vysvětlí hudební pojmy (notová osnova, basový a houslový klíč, takt, taktová čára),
- určí charakter lidové písně (veselá – smutná, rychlá - pomalá),
- zopakuje krátké hudební motivy (2 - 3 takty) – hra na ozvěnu.

Postupová zkouška:

- stupnice B dur
- píseň - zpaměti,
- vybraná skladba nebo píseň s doprovodem učitele.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

2. ročník

U žáka rozvíjíme technické a nátiskové dovednosti. Seznámíme jej s žeberně-bránicovým dýcháním. Rozšiřujeme tónový rozsah dle jeho nátiskových možností. Pěstujeme metrické, rytmické a tempové cítění a rozvíjíme jeho smysl pro základní agogické změny.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní dýchání ústy a prohloubený výdech. Předvede správné držení těla i nástroje a správné nasazení tónu. Rozdělí noty osminové, celé, půlové a čtvrťové, půlovou s tečkou, pomlky osminové.

Žák:

- předvede pružnější nádech a kontrolovaný výdech,

- předvede správné rozehrávání a uvolňování nátisku,
- nasadí tóny jazykem na slabiku tá, ve vyšších polohách na slabiku tý,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu oktávy v celých a půlových hodnotách,
- zahraje stupnici B, C, D dur v rozsahu oktávy,
- vysvětlí význam hudebních pojmů, jako jsou repetice, prima, sekunda volta a řídí se jimi, zopakuje krátké jednoduché lidové písně.

Postupová zkouška:
- 2 stupnice, T5 v půlových notách,
- 2 krátká cvičení nebo etudy,
- 2 lidové písně nebo 1 přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Studium zaměříme na práci s tónem v různých dynamických odstínech a na kvalitu nasazení (staccato, portamento, tenuto). Vyžadujeme správnou funkci žeberně-bránicového dýchání. Vedeme žáka k systematičnosti v domácí přípravě.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním rovným tónem za podpory žeberně-bráničního dýchání. Předvede hru tenuto, staccato, legato v odlišných dynamických odstínech a v různých tempech. Popíše zásady správného rozehrávání a uvolňování nátisku.

Žák:
- popíše historii a vývoj nástroje, funkci a ošetřování,
- zahraje rovným tónem bez kolísání,
- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- předvede retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu 12 a více tónů v půlových, čtvrťových (osminových) hodnotách,
- zahraje stupnici B dur v rozsahu oktávy a půl (legato, tenuto),
- vysvětlí a použije základní tempová a dynamická označení,
- rozpozná metrum písně – tanec (valčík - polka),
- vyjádří náladu skladby pomocí elementárních výrazových prostředků (dynamika, agogika),
- zopakuje složitější melodické úseky, lidové písně formy *a – b.*

Postupová zkouška:
- jedna durová a jedna mollová stupnice a T^5 - zpaměti,
- 2 stylově kontrastní skladby z probírané látky,
- jedna přednesová skladba.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

4. ročník

Přípravu směřujeme k rozvíjení technické stránky hry a připravujeme žáka ke komorní hře. Pracujeme na rozšíření rozsahu žáka a odlehčení nátisku ve vyšší poloze za podpory žeberně- bránicového dýchání. Žák je veden k co největší samostatnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák se samostatně připraví do výuky. Zahraje uvolněně.

Žák:

- předvede uvolněný postoj, držení těla i nástroje,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv ve čtvrťových a osminových hodnotách,
- zahraje dynamicky i barevně vyrovnaným tónem bez kolísání v rozsahu dvou oktáv,
- vysvětlí tempová označení allegro, moderato, andante, largo, presto a řídí se jimi,
- uplatní základní výrazové prostředky cantabile, dolce, rubato, ritardando, accel.,
- dodrží hudební fráze.

Postupová zkouška:

- 1 stupnice dur a moll s T^5 v rozsahu dvou oktáv,
- 2 etudy nebo cvičení,
- 1 přednesová skladba většího rozsahu.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

5. ročník

Zvyšujeme požadavky na rozvoj nátiskových a technických dovedností. Při nácviku přednesových skladeb se zaměříme na výrazovost a přesné dodržování dynamických a agogických změn. Rozvíjíme schopnost hry z listu a hry bez not.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kvalitním, rovným, zvučným tónem v rozsahu po d. Zkoriguje ladění. Přesně dodrží zápis (dynamická znaménka, tempová a výrazová označení).

Žák:

- využije vedlejší hmaty,
- zahraje retní vazby a nátisková cvičení v rozsahu dvou oktáv v osminových hodnotách,
- zahraje stupnice dur i moll do 3# a 3b přes dvě oktávy, tónický kvintakord s jeho obraty, dominantní (zmenšené) septakordy,
- uplatní crescendo a decrescendo s důrazem na intonaci a práci s dechem,
- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- lidovou píseň – zpaměti,
- technické cvičení (škola),
- přednesová skladba nebo píseň s doprovodem klavíru.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

6. ročník

Rozšiřujeme žákův repertoár úměrně jeho schopnostem a snažíme se obsáhnout co nejširší žánrové spektrum skladeb různého období. Žáka vedeme k samostatnému hudebnímu myšlení a konzultujeme s ním jeho názory ke studovaným skladbám. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Ve spolupráci s učitelem si žák ke studiu zvolí přiměřeně obtížnou skladbu. Samostatně nastuduje orchestrální party.

Žák:

- zahraje retní vazby v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- použije pedálové tóny,
- zahraje stupnice dur i moll s akordy do 4# a 4 b v legatu,
- vysvětlí zásady interpretace skladeb období baroka, klasicismu,
- zahraje jednoduché skladby zpaměti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:

- stupnice dur a moll, T^5, D^7, zm^7,
- etuda nebo technické cvičení,
- skladba dle možností a dispozic žáka zpaměti.

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

7. ročník

V závěrečném ročníku studia I. stupně využijeme získaných dovedností žáka a připravíme jej na absolventský koncert. Zvolíme repertoár úměrný žákovým dovednostem, aby nastudování přednesových skladeb během roku bezpečně zvládl. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák v nastudovaných skladbách předvede kultivovaný hudební projev.

Žák:

- pohotově přečte notový zápis,
- zahraje všechny stupnice dur i moll, T^5, D^7 a zm^7 v rychlejších tempech přes dvě oktávy v různých artikulacích (staccato, legato),
- v přednesových skladbách využije dynamiky a agogiky,
- předvede nasazení v *p, sfz, akcent,*
- zvolí tempo a artikulaci podle charakteru skladby,
- určí a dynamicky odliší začátek, vrchol a konec fráze,
- zahraje jednoduché cvičení či skladby z listu,
- rytmicky rozčlení i složité rytmické útvary,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu (dle možností a dispozic žáka zpaměti). Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V sedmém ročníku předmětu Komorní hra žáci uplatňují získané zkušenosti v individuální výuce a zvládají samostatnou přípravu partů ke hře v souboru a v orchestru.

Vzdělávací cíl:

Žák udrží melodickou linku, zkoriguje intonaci v souhře s jiným nástrojem.

Žák:

- uplatní dynamiku k vyjádření obsahu skladby,
- zareaguje na gesta vedoucího hráče (nástupy, odsazení, ukončení frází i celé skladby, udání tempa aj.),
- zareaguje na hru svých spoluhráčů,
- předvede spolehlivou interpretaci svého partu,
- uplatní pocit odpovědnosti za společný výsledek.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují žáci zpravidla po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Více pozornosti se klade na přednesový materiál, rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování, posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Dalším cílem je jejich větší zapojení do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na tubu

1. ročník

Navážeme na doposud získané znalosti a dovednosti (nejen praktické, ale i teoretické) získané v I. stupni studia a nadále je rozvíjíme k dalšímu uměleckému růstu. Zdokonalujeme techniku hry, kvalitu tónu a intonaci. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák nátiskem zkoriguje ladění. Pohotově přečte notový zápis a zahraje z listu snadné skladby nebo cvičení v patřičném tempu s požadovaným výrazem a dynamikou.

Žák:

- zahraje melodické ozdoby – trylek, příraz, nátryl, odraz,
- zahraje všechny dur a moll stupnice, T^5, D^7 a zm^7 v rychlých tempech ve staccatu a legatu,

- předvede souhru s klavírem (ukazuje nástupy a ukončení skladeb, agogiku, dynamiku, ...),
- uplatní samostatný přístup ke studiu skladeb a k řešení problémů, které skladba přináší,
- zahraje zdravým, hutným tónem a dynamicky i barevně s ním pracuje,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Rozvíjíme výrazové stránky hry (dynamika, frázování, agogika), nátiskové dovednosti (ekonomika nátiskové výdrže, artikulace, příprava hry násobného staccata) a zdokonalíme žeberně-bránicové dýchání. Co nejkratší nádech - ekonomické vydechování (hospodaření s dechem). Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru v krajních polohách nástroje - vysoká, nízká. Při hře uplatní plnou kapacitu plic za podpory bráničního dýchání.

Žák:

- zahraje retní vazby a přípravu hry retních trylků v celém rozsahu nástroje v osminových a šestnáctinových hodnotách,
- při hře uplatní melodické ozdoby, vibrato,
- předvede stylovou a technicky vytříbenou interpretaci nastudované skladby,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 stupnice dur a moll + T^5 , D7, zm7 v plném rozsahu nástroje,
- 2 etudy nebo cvičení různého charakteru,
- přednesová skladba většího rozsahu,

Část postupové zkoušky (přednesovou skladbu) lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

3. ročník

Seznámíme žáka po stránce teoretické s taneční, populární a jazzovou hudbou a tím rozšíříme celkový obzor jeho hudebního vnímání. Rozvíjíme další schopnost hudební komunikace – základní pravidla improvizace. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák stylově zahraje orchestrální party dechové hudby. Uplatní správné frázování s důrazem na přesnou rytmickou a stylovou reprodukci.

Žák:

- přetransponuje jednoduchou lidovou píseň od různých stupňů durové a mollové stupnice,
- vyjádří charakter skladby dle svých vnitřních pocitů,
- předvede sólové skladby komponované bez klavírního doprovodu,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,

- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku studia II. stupně vrcholí základní hudební vzdělání žáka jak po stránce praktické, tak po stránce teoretické a směřuje ke kvalitnímu provedení absolventského koncertu. Žáci získají vlastní hudební úsudek a po konzultaci s učitelem si zvolí přiměřeně obtížnou skladbu s ohledem ke svým možnostem. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:
Žák uplatní své schopnosti a dovednosti získané během studia k nastudování absolventského repertoáru.

Žák:
- promyšleně uspořádá získané teoretické i praktické znalosti a dovednosti do uceleného systému, který uplatní při nácviku nových sólových skladeb a orchestrálních partů,
- předvede melodickou analýzu nacvičovaných skladeb – rozpozná strukturu, určí témata a motivy, členění frází, upozorní na výstavbu melodie, její gradace a vrcholy,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:
Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti za klavírního doprovodu. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Žáci jsou plně zapojeni do komorních souborů a využívají svých praktických uměleckých dovedností. Studium zaměříme na rozvíjení schopnosti co nejpřesnějšího korigování intonace a přesné reakce na gesta dirigenta nebo vedoucího hráče skupiny.

Vzdělávací cíl:
Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru. Aktivní hrou přispěje k celkovému zvuku orchestru (souboru).

Žák:
- popíše a uplatní zásady práce na skladbě ve všech jejích stadiích - přípravném, řemeslném, závěrečném a udržovacím,
- uplatní systematičnost při přípravě (práce na detailu i celku),
- svobodně vyjádří své názory i představy o hrané skladbě.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní a předá své praktické zkušenosti při spolupráci s hudebníky různých věkových skupin.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob interpretace,
- přečte jednodušší partituru,
- popíše své povinnosti a roli, kterou v souboru zastává,
- předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.21 Studijní zaměření Hra na kytaru

Nástroje strunné drnkací jsou považovány za jedny z nejstarších vůbec. Jejich původ bychom mohli hledat v pravěkém hudebním luku, který vznikl úpravou luku loveckého. Až v průběhu 19. stol. se romantická kytara vyvinula v nástroj, který je dnes obecně známý jako klasická kytara. Nástrojařem, který se o tento vývoj nejvíce zasloužil, byl *Antonio de Torres*. Sólovou kytaru na koncertním pódiu prosadili *F. Tárrega* a zejména potom *A. Segovia.* Za zakladatele současné moderní kytarové pedagogiky jsou však považováni A. Carlevaro a J. Cardoso.

Kytara je v dnešní době jedním z nejpopulárnějších nástrojů. Důvodem velké obliby kytary je její téměř univerzální hudební přizpůsobivost. Je tedy využívána v široké žánrové škále. Známe ji například jako sólový, koncertní či věrný akordický nástroj, doprovázející písně nebo skladby. Pokud hráč získá v ZUŠ kvalitní základy klasické hry na kytaru, zajisté své dovednosti uplatní tam, kde bude chtít. Bude si moci zahrát skladbu podle not, doprovodit různé písně anebo přejít například na kytaru elektrickou.

5.1.1.21.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na kytaru	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na kytaru	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.21.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na kytaru

Na naší ZUŠ se vyučují základy klasické hry na kytaru, které mohou být průpravou pro ostatní studijní zaměření (elektrická, basová kytara). Ve výuce předmětu Hra na kytaru má žák možnost projít ucelenou kytarovou techniku a propracovat se od elementárních cvičení a skladeb až po závažná kytarová díla.

Předmět Komorní hra

Předmět Komorní hra je naplňován prostřednictvím těchto činností:

Duo, trio, kvartet, popř. větší hráčské obsazení souboru, kytarový orchestr nebo spolupráce s jiným nástrojem či zpěvem. Hra v menším hráčském obsazení (dua, tria) klade na hráče nároky srovnatelné se sólovými výkony (zvládnutá technika hry na nástroj, kvalitní tón, rytmické a dynamické cítění, ...).

V komorní hře je možno spolupracovat i s jinými nástroji. Ve smíšené komorní hře se s kytarou nejčastěji vyskytuje zpěv, zobcová či příčná flétna. Lze ale samozřejmě využít i nástrojů dalších. Přínos komorních her ve II. stupni studia na ZUŠ i nadále spočívá zejména v hudebním a sociálním vývoji jedince.

Význam **kytarového orchestru** tkví nejen v atraktivitě pro veřejnost, ale je důležitý hlavně z hlediska didaktického, tedy pro žáky samotné. Orchestr používá speciální oktávové kytary, které mají struny laděny o oktávu výše, a také koncertní basovou kytaru, jejímž specifikem jsou struny laděné o oktávu níže. Lze využívat i různé doprovodné nástroje (např. Orffovy nástroje) nebo spolupracovat s jiným oddělením (např. pěveckým, tanečním…). Velmi se osvědčilo mít kytarové orchestry dva. Jeden pro začínající a druhý pro vyspělejší hráče.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.21.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium dostatečně prověří zájem dítěte i jeho schopnosti a dispozice pro další studium. Poskytuje žákovi dostatek podnětů a spolehlivý základ pro jeho následný rozvoj. Prioritou je hudební rozvoj dítěte ve všech jeho aspektech – rytmickém, sluchovém i intonačním. Na něj navazuje rozvoj jeho dovednosti hry na nástroj. K udržení pozornosti dětí ve vyučování je vhodné střídání různých činností (tleskání rytmů, hra na rytmické nástroje, vlastní hra na nástroj, zpěv apod.).

Předmět Hra na kytaru

2. ročník

V přípravném ročníku se seznámíme s nástrojem (popis kytary, její historie), věnujeme se základní úhozové technice (hra dopadem, bez dopadu), vytleskáváme jednodušší rytmy, hrajeme říkadla a drobné skladbičky formou nápodoby.

Vzdělávací cíl:
Žák popíše nástroj, vyjmenuje názvy strun a jejich notaci. Zahraje jednoduchou jednohlasou melodii dopadem i volným úhozem. Zahraje říkadla a jednooktávové stupnice s využitím prázdných strun.

Žák:
- popíše jednotlivé části nástroje,
- vysvětlí značení prstů pravé i levé ruky,
- vytleská jednoduchý rytmus formou nápodoby,
- zahraje dopadem i volným úhozem na prázdných strunách,
- zahraje jednoduché jednohlasé melodie formou nápodoby,
- zahraje akordy v první poloze (poloviční hmaty),
- zahraje jednooktávové durové stupnice v první poloze s využitím prázdných strun.

Přijímací zkouška:
- 1 jednooktávová stupnice,
- akordy – poloviční hmaty,
- 1 jednohlasá písně nebo melodie.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium prvního stupně většinou navazuje na přípravné studium. Dále u žáka rozvíjíme již získané znalosti, dovednosti i návyky a obohacujeme jej o nové. Během studia prvního stupně si žáci osvojují základní i pokročilejší kytarovou techniku, na jejímž základě se snaží o kvalitní interpretaci hraných skladeb.

Předmět Hra na kytaru

1. ročník

V prvním ročníku klademe důraz na správné postavení obou rukou při hře, ale také na přirozené držení těla. Hrajeme jednodušší melodie, cvičení a drobné skladbičky podle notového zápisu, hra formou nápodoby postupně ustupuje.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru jednoduchých jednohlasých melodií, spojí notový zápis s orientací na hmatníku v první poloze (zejména na melodických strunách).

Žák:

- předvede správný posed a držení nástroje,
- prokáže základní návyky tvorby tónu při hře dopadem i volným úhozem,
- předvede základní postavení prstů nad strunami a na strunách,
- předvede střídání dvojice prstů na jedné struně (tzv. přešlapování),
- přečte notový zápis v rozsahu $c^1 – g^2$,
- zahraje poloviční hmaty základních akordů bez barré (C, D, Ami, Emi atp.).

Postupová zkouška:

- 1 jednooktávová stupnice,
- akordy – poloviční hmaty,
- 2 jednohlasé písně nebo melodie.

2. ročník

Ve druhém ročníku se soustředíme na důsledné střídání prstů pravé ruky, začínáme s etudami určenými k nácviku hry basu a přiznávky. Snažíme se o základní dynamické odstínění a hrajeme lidové písničky ze zpěvníku.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní hmaty durových a mollových akordů a hmaty vybraných dominantních septakordů. Zahraje k jednooktávovým stupnicím s využitím prázdných strun základní harmonické funkce (T, D7).

Žák:

- vystřídá při hře pečlivě prsty pravé ruky (**i**, **m**, popř. **a**),
- předvede hru basu a přiznávky/přiznávek,
- zahraje podle akordové značky dominantní septakord,
- zahraje základní harmonické funkce T, D či D7 (akordy bez barré),
- uplatní při hře základní dynamiku (p, mf, f),
- zahraje jednooktávové stupnice durové a mollové (přirozená, harmonická, melodická) s využitím prázdných strun.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice (přirozená, harmonická, melodická),
- akordy – celé hmaty,
- 1 etuda (možno zařadit i píseň s akord. doprovodem),
- 1 přednes.

3. ročník

Ve třetím ročníku se snažíme při hře uvolňovat zápěstí pravé a levé ruky. Seznamujeme se s notovým zápisem vyššího rozsahu a hrajeme z listu jednodušší skladby.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní plynulejší dynamické změny formou crescenda, decrescenda a důrazů.

Žák:

- přečte a zahraje notový zápis v rozsahu e - a^2,
- předvede hru s uvolněným zápěstím pravé i levé ruky, netlačí na palec,
- předvede hru dvojhlasu, trojhlasu, melodie s basem,
- předvede celé hmaty akordů bez využití barré (C, G, D, A, E, Emi, Ami, Dmi, C7, G7, D7, A7, E7, H7),
- zahraje z listu jednoduchou melodii.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice,
- akordy – T, D^7,
- 1 lehčí etuda (možno zařadit i píseň s akordickým doprovodem),
- 1 kratší přednes.

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku se soustředíme zejména na technickou vybavenost levé ruky. Nacvičujeme techniku hry legat, k osamostatnění prstů levé ruky a vzájemné synchronizaci s rukou pravou nám poslouží nácvik 24 variant tzv. čtyřkombinací. Vysvětlíme si příklady hry v příčné a podélné pozici.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kadence dle schématu T, S, D7, T bez využití barré hmatů. Použije metronom k nácviku a kontrole tempové stránky hry. Naladí kytaru pomocí elektronické ladičky.

Žák:

- popíše rozdíl mezi příčnou a podélnou pozicí levé ruky,
- předvede techniku střídání různých čtveřic prstů levé ruky (tzv. čtyřkombinace),
- předvede úderné (vzestupné) a odtažné (sestupné) legato,
- zahraje základní kadence dle schématu T, S, D7, T bez barré.

Postupová zkouška:

- 1 durová a 1 mollová stupnice,
- kadence dle schématu T, S, D7, T bez barré,
- 1 etuda (možno zařadit i píseň s akordickým doprovodem),
- 1 přednes přiměřené technické obtížnosti.

5. ročník

V pátém ročníku procvičujeme hmaty s využitím malého a velkého barré. Dbáme rovnoměrného rozložení síly (tah paže levé ruky) a snažíme se vyvarovat tlaku na palec. Opouštíme hru stupnic s prázdnými strunami a navazujeme na stupnice typové.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje kadence T, S, D7, T s využitím barré v jedné harmonické poloze. Předvede hru písniček ze zpěvníku podle akordových značek.

Žák:
- předvede hru akordu arpeggiem (palec s prsty **i**, **m**, **a**),
- uplatní při hře malé a velké barré,
- využije při hře kytarové rejstříky, změní vkusně barvu zvuku (sul tasto, sul ponticello),
- zahraje typové stupnice durové a mollové melodické přes dvě nebo tři oktávy,
- zahraje lidové či umělé písničky podle akordových značek (možno i se zpěvem) s vhodně rytmizovaným akordickým doprovodem.

Postupová zkouška:
- 2 typové stupnice (dur a moll) v rozsahu dvou nebo tří oktáv,
- kadence dle schématu T, S, D7, T s využitím barré,
- 1 etuda (možno zařadit píseň místo jedné z etud),
- 1 přednes.

6. ročník

V šestém ročníku se věnujeme zvládnutí hry přirozených flažoletů a jejich využití při ladění nástroje podle jedné struny, v případě potřeby měníme staré struny na školních nástrojích, což vede k osamostatnění žáka při výměně strun na jeho vlastní kytaře. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje malé tremolo, použije při hře podélné vibrato. Naladí nástroj pomocí flažoletů.

Žák:
- zahraje přirozené flažolety ve 12., 7. a 5. poloze,
- vymění struny na svém nástroji,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 2 typové stupnice (dur a moll) v rozsahu dvou nebo tří oktáv,
- kadence dle schématu T, S, D7, T s využitím barré,
- 1 etuda (možno zařadit píseň místo jedné z etud),
- 1 přednes.

7. ročník

V sedmém ročníku se soustředíme na výběr absolventského repertoáru. Věnujeme se péči o nehty, jejich úpravě a tvorbě tónu. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede úpravu nehtů. Použije při hře artikulaci a frázování.

Žák:
- předvede rasguado prstem **i** nebo **m**,
- předvede při hře artikulaci (portamento, staccato a další),
- použije při interpretaci skladby frázování,
- zahraje stupnice, etudy a přednesy zpaměti,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Základní studium I. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje alespoň jednu přednesovou skladbu odpovídající náročnosti a délky. Je rovněž možno absolvovat první stupeň základního studia formou hry v duu klasických kytar, případně jiné komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

V průběhu vyučování předmětu Komorní hry na prvním stupni se u žáka snažíme především o vytvoření základních návyků kolektivní práce (pravidelná domácí příprava, včasné příchody do vyučování, péče o noty a jejich nošení do hodin, vyvarování se vyrušování atp.).

Vzdělávací cíl:

Žák předvede interpretaci skladeb nejrůznějších slohových období. Přizpůsobí svou hru podle toho, zda se jedná o tematickou nebo doprovodnou část skladby.

Žák:

- uplatní při hře sluchovou sebekontrolu ve vztahu ke hře ostatních (pozná svou chybu),
- rozliší téma od doprovodné složky, přizpůsobí svou hru vedoucímu hlasu,
- uplatní základní pravidla skupinové interpretace (sleduje part, je pohotový, při výpadku plynule naváže na ostatní v některém následujícím taktu).

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

V základním studiu druhého stupně dále u žáka rozvíjíme již získané znalosti, dovednosti i návyky a obohacujeme je o nové technické prvky, stále pracujeme na uvolňování rukou a celého těla při hře. Motivujeme žáka k veřejnému vystupování a jeho vlastní iniciativě při výběru skladeb k nastudování.

Předmět Hra na kytaru

1. ročník

V prvním ročníku druhého stupně základního studia pracujeme s různými druhy příprav prstů pravé ruky. Užití těchto příprav při hře má svůj význam nejen pro růst v oblasti technické stránky hráče, ale také pro vlastní interpretaci hraných skladeb. Začínáme se hrou typových rozšířených stupnic, které jsou hmatově výhodnější, zejména jedná-li se o hru tříoktávových stupnic. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede techniku glissando a pizzicato, zahraje typové rozšířené stupnice.

Žák:
- zahraje ze strun nebo z pozice nad strunami, použije při hře různé druhy příprav prstů pravé ruky (postupná, okamžitá, hra bez přípravy),
- zahraje typové rozšířené stupnice durové a mollové melodické přes dvě nebo tři oktávy,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:
- v prvním ročníku druhého stupně základního studia se nevyžaduje.

2. ročník

Ve druhém ročníku obohacujeme repertoár o skladby s využitím konkrétní podladěné struny. Rozšiřujeme náročnějším repertoárem orientaci na hmatníku a připojíme ke hře stupnic také obraty kvintakordů. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede techniku hry rozložených akordů (arpeggio). Přetransponuje písničku do jiné tóniny.

Žák:
- přečte a zahraje notový zápis v rozsahu e – g^3,
- předvede rasguado prsty **a**, **m**, **i** a návrat palcem,
- zahraje skladby s využitím podladění 6. struny na tón „d“ či podladěním 3. struny na tón fis, popř. další,
- zahraje obraty kvintakordů dané tóniny (současně i rozloženě),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- 2 typové rozšířené stupnice (dur a moll) v rozsahu dvou nebo tří oktáv,
- kadence dle schématu T, S, D7, T s využitím barré,
- 1 etuda,
- 1 přednes.

3. ročník

Ve třetím ročníku pracujeme podrobněji s agogikou, věnujeme se nácviku náročnějších technik hry, které vychází z kombinací legat (nátryl, mordent, obal, trylek). Motivujeme žáka k poslechu nejrůznějších interpretů klasické kytary, což vede nejen ke tříbení hudebního vkusu, ale i ke zdokonalování interpretace samotné. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní techniku hry velkého tremola. Zahraje stupnice intervalové, obraty kvintakordů a kadence ve třech polohách.

Žák:
- zahraje nátryl, mordent, obal, trylek,
- použije při hře agogiku (rubato, ritenuto, accelerando atp.),
- zhodnotí interpretační výkon,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:
- v třetím ročníku druhého stupně základního studia se nevyžaduje.

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku se soustředíme především na přípravu absolventského vystoupení na závěr druhého stupně základního studia. Dbáme na tvorbu kvalitního tónu při hře, rozšiřujeme orientaci na hmatníku také ve vyšších polohách na basových strunách. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede složitější variantu hry arpeggia, použije při hře umělé flažolety.

Žák:
- předvede rychlé arpeggio pravou rukou (palec sklouzává po basových strunách, melodické struny zahrají prsty **i**, **m** a prst **a** sklouzává po strunách zpět),
- zahraje kultivovaným tónem,
- vyjmenuje přední autory kytarové literatury a předvede stylovou interpretaci jejich skladeb,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Základní studium II. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje alespoň jednu přednesovou skladbu odpovídající náročnosti a délky. Je možno absolvovat také formou hry v duu klasických kytar, případně jiné komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Ve druhém ročníku se soustředíme na pohotovost hráče v souboru. Pracujeme zejména na schopnosti pokračovat ve hře i za předpokladu, že některé z ostatních hlasů chybují (vynechávají takty, přeskočí omylem takt či řádek, zmeškají nástup apod.).

Vzdělávací cíl:

Žák při hře rozpozná případné chyby svých spoluhráčů. Uplatní práci s dynamikou a rytmem.

Žák:
- uplatní sluchovou kontrolu nejen pro svůj výkon, ale i výkon ostatních spoluhráčů,
- pohotově zareaguje na rytmické změny a dynamiku,
- použije při hře artikulaci (portamento, staccato).

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku pracujeme na interpretaci daných skladeb s využitím dynamiky, artikulace, agogiky a frázování. Do hry v souboru můžeme zapojit také rytmický nástroj, přičemž hru na něj si může vyzkoušet každý žák.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje z listu part svého spoluhráče.

Žák:
- uplatní práci s agogikou (accelerando, ritenuto, rubato atp.),
- předvede doprovod na některý z pestrého výběru rytmických nástrojů (Orffovy rytmické nástroje, rytmické vajíčko apod.),
- zareaguje na gesto vedoucího souboru, uplatní oční kontakt se spoluhráči během nástupů.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.22 Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru

Díky nemalému zájmu o elektrickou (přesněji *elektrofonickou*) kytaru je tento nástroj již řadu let vyučován také na některých základních uměleckých školách. Elektrická kytara v současnosti nabízí (oproti kytaře klasické) širší škálu praktického využití, např. hra v nejrůznějších souborech, hudebních skupinách, a to buď jako nástroj doprovodný nebo sólový, popř. kombinace obou variant (uplatnění elektrické kytary např. v kapele).

Zajímavým zpestřením oproti většině klasických nástrojů vyučovaných na uměleckých školách je nepochybně užití tzv. kytarových efektů a s nimi souvisejících možností: zkreslení zvuku (distortion, overdrive, fuzz), modulační efekt (chorus), efekt opakování tónů – delay, několikanásobné opakování tónů (tremolo), dozvukové efekty (reverb, hall, echo), efekty s užitím pedálu (např. wah–wah) a další.

Záměrem výuky je nejen zvládnutí nejrůznějších technických a interpretačních prvků dané skladby, ale také snaha o elementární improvizaci. Výuka s sebou přináší nejen hodnotné praktické a teoretické znalosti a dovednosti, ale i důležité pracovní návyky, uvědomění si zodpovědnosti za výsledky kolektivní práce, a především radost z podařených vystoupení na koncertních pódiích.

5.1.1.22.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může

mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,

- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.22.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na elektrickou kytaru

V rámci předmětu Hra na elektrickou kytaru je hlavním úkolem naučit žáka interpretovat především tzv. nonartificiální hudbu. Jedná se o hudbu nejrůznějších žánrů jako např.: blues, jazz, rock, pop-rock, hard-rock, metal, heavy-metal, punk atp. Po úvodním seznámení žáka s nástrojem následuje ukázka v praxi užívaných technik hry na nástroj. Žák je seznámen s tabulaturami a učí se v nich orientovat. Souběžně s osvojováním technické stránky hry na nástroj se žák učí využívat ke hře rozmanitou škálu kytarových efektů. Samozřejmostí je praktická znalost základních akordů, jejich aplikace v různých polohách na hmatníku pomocí barré hmatů, hra a rytmizace akordů podle akordových značek.

Výuka probíhá buď individuálně, nebo ve skupince maximálně dvou žáků, přičemž oba jsou přítomni po celou dobu vyučování.

Předmět Komorní hra

Záměrem výuky v předmětu Komorní hra je vytvořit či upevnit smysl pro kolektivní práci, schopnost jedince vnímat při hře podněty z jeho okolí (tempo, dynamika, barva zvuku, čistota hry) a vhodně na ně reagovat. Při výuce je kombinována hra skladeb nejrůznějších stylů a žánrů.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím těchto činností:

- **duo, trio, kvartet elektrických kytar**,
- **spolupráce s jinými nástroji či zpěvem,**
- **hra v souboru (kapele),**
- **improvizace** – záměrem výuky improvizace je probudit invenci žáka k jeho vlastní tvorbě. Může se jednat o improvizovaný hudební doprovod, motiv, riff nebo kytarové sólo na podkladech rytmické doprovodné složky (basová kytara, bicí). Důležité je pro improvizaci nejen osvojení nejrůznějších stupnic či modů, ale i často užívaných riffů, licků, patternů a jejich praktické využití ke hře ve spojení s již zvládnutými technickými prvky. Výuka probíhá ve skupině nejméně dvou žáků.
- **kytarový orchestr** – žák přestoupil ze studijního zaměření *Hra na kytaru* na studijní zaměření *Hra na elektrickou kytaru* a navštěvoval kytarový orchestr.
- **komorní hra se zaměřením na multimédia** - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.22.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni základního studia seznámíme žáka s nástrojem (popis nástroje, možnosti praktického využití). Věnujeme se nácviku nejrůznějších technických prvků hry ve spojení se správným držením těla a nástroje. Snažíme se při hře na nástroj o pocit uvolněnosti jak obou rukou, tak celého těla. Žák si postupně osvojí také znalost akordických značek a hru doprovodů podle nich.

Předmět Hra na elektrickou kytaru

1. ročník

V prvním ročníku se žák seznámí s nástrojem a se základními specifiky hry na něj. Osvojuje si sezení a držení nástroje (uvolněné ruce, vyvarování se napětí těla), učí se základní akordy a základní techniky hry.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše nástroj a jeho historii, předvede jeho správné držení, zahraje kombinovaným úhozem. Při hře použije jednodušší varianty tlumení palm mutting, ztlumí neznějící struny. Přečte tabulatury a použije základní akordy bez barré (dur, moll). Ke hře zvolí vhodný kytarový efekt a použije vhodný snímač.

Žák:

- předvede držení trsátka správným způsobem,
- předvede úhoz trsátkem směrem nahoru, dolů, střídavě (kombinovaně),
- si naladí nástroj pomocí klasické nebo chromatické ladičky,
- použije tlumení při hře doprovodné složky skladby (tzv. power chordy),
- zahraje durové a mollové melodické stupnice s využitím prázdných strun.

Postupová zkouška:

- stupnice dur, popř. moll s využitím prázdných strun a kadence dle schématu T, D, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

2. ročník

Ve druhém ročníku si žák vyzkouší hru ve stoje a užívá k nácviku metronom. Svou základní technickou výbavu si obohatí o prvky náročnějšího charakteru (legato, bend) a cvičí si je s pocitem uvolněnosti. Svou znalost akordů si rozšíří o dominantní septakord a seznamuje se s jeho hmatovými variantami bez využití barré.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní základní návyky hry – správné sezení a držení nástroje. Předvede kombinovaný úhoz, použije při hře složitější varianty tlumení palm mutting. Zahraje stupnice typové rozšířené dur a moll přes dvě oktávy, základní akordy dur, moll, 7 a použije je k doprovodu.

Žák:
- předvede hru legata (hammer on – tzv. úderné legato, pull off – tzv. odtažné legato),
- zahraje složitější rytmizace techniky palm mutting,
- použije při hře sóla techniku vytahování strun (bending),
- zahraje typové stupnice za použití všech typů úhozů (nahoru, dolů, kombinovaně),
- zahraje akordy dur, moll, 7 bez barré,
- zahraje kadence dle schématu T, S, D7, T,
- přečte složitější tabulatury a zahraje ve vyšších polohách na hmatníku,
- předvede doprovody ke skladbám s využitím základních akordů (dur, moll, 7) s rytmizací.

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená dur/moll přes 2 oktávy kombinovaným úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

3. ročník

Ve třetím ročníku se žák věnuje zdokonalování již zvládnutých technik hry a jejich náročnějším variantám. Seznamuje se s hmatníkem i ve vyšších polohách, učí se základní barré hmaty, uvědomuje si rozdíly v barvě zvuku (užití snímačů, kytarových efektů).

Vzdělávací cíl:

Žák použije technické prvky hry ve složitějších variantách – palm mutting, legato, bending, vibrato. Zahraje akordy dur, moll, 7 s využitím barré.

Žák:
- rozezná doprovodnou a melodickou (sólovou) složku skladby,
- zahraje zpaměti skladbu se sólem,
- zahraje populární či lidové skladby pomocí akordových značek,
- předvede rytmizaci akordických doprovodů s využitím barré hmatů.

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku se žák seznamuje s dalšími typy akordů, chápe logiku jejich výstavby a aplikuje je při hře podle akordických značek. Kromě durových a mollových stupnic se seznámí také s durovou a mollovou pentatoniku.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje akordy maj7, dim, add9 podle akordových značek. Předvede příčné vibrato bez tremolové páky. Sestaví kadence dle schématu T, S, D7, T v různých polohách na hmatníku.

Žák:
- předvede precizní tlumení neznějících strun,
- zahraje zpaměti melodicko-rytmická cvičení,
- zahraje doprovody ke skladbám s využitím akordů dur, moll, 7, maj7, dim, add9, s rytmizací,

- zahraje durovou a mollovou pentatoniku.

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

5. ročník

V pátém ročníku se žák věnuje hře zpaměti, dbá čistoty hry (tlumení neznějících strun, snaha o přesné vytažení struny do požadované výšky při bendingu). Učí se techniky, pro něž je specifická pokročilá motorická schopnost levé i pravé ruky (trill, tremolo picking).

Vzdělávací cíl:

Žák předvede náročnější varianty technik hry na nástroj – vytažení struny o ½ tónu, malou tercii, palm mutting na melodických strunách. Použije při hře techniky trill, tremolo picking.

Žák:
- předvede hru ve stoje,
- při hře sól použije složitější bending – vytažení struny k již znějícímu tónu na jiné struně apod.,
- zahraje rychlé legato s příklepy prstu pravé ruky (ukazováček, prostředníček),
- použije přirozené flažolety,
- zahraje cvičení a skladby zpaměti,
- zahraje typové stupnice a kadence zpaměti.

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

6. ročník

V šestém ročníku se žák věnuje zdokonalení technické stránky své hry pomocí nejrůznějších druhů rytmizací, učí se náročnější akordy a osvojuje si hru ve stoje. Cvičí si sluch laděním nástroje podle jedné struny pomocí flažoletů. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede techniku skluzů glissando (slide). Zahraje složitější akordy (alterované septakordy, nónové akordy a akordy s průtažnou kvartou) a použije je při složitějším rytmickém doprovodu dle akordových značek dur, moll, 6, 7, 9, maj7, dim, m7, add 9, sus4.

Žák:
- naladí nástroj podle jedné naladěné struny pomocí přirozených flažoletů,
- předvede bending, při vytažení struny používá zároveň více prstů levé ruky, dbá o čistotu tónu a o dosažení co nejpřesnější výšky vytaženého tónu,
- zahraje stupnice za použití všech typů úhozů (nahoru, dolů, kombinovaně), použije rytmizaci,
- zahraje více úhozů na jeden tón stupnice (2, 3 nebo 4 úhozy – tremolo picking),
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- kadence dle schématu T, S, D7, T,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

7. ročník

Sedmý ročník je rekapitulací již zvládnutých technik hry na nástroj, žák je dále zdokonaluje a soustředí se na zakončení prvního stupně základního studia formou absolventského vystoupení (aktivně se zapojí do výběru svého absolventského repertoáru). Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede technické prvky v náročných variantách vibrato s tremolovou pákou, trill, palm mutting, bending, natural harmonics.

Žák:
- zahraje trylek v rychlém sledu (trill) kombinováním dvou prstů levé ruky nebo příklepy ukazováčku (prostředníčku) pravé ruky,
- předvede vibrato příčné, podélné, kruhové (kombinace obou předchozích variant) a také vibrato s využitím tremolové páky,
- předvede bending (ghost bend, pre-bend, release, vytažení více strun zároveň),
- zahraje glissando ve větších vzdálenostech základních a cílených tónů (dvojzvuků, akordů),
- zahraje typovou durovou a mollovou stupnici (nebo pentatoniku) v rozsahu 3 oktáv,
- zahraje z listu složitější rytmicko-melodické úseky,
- zahraje stylově skladby různých žánrů – jazz, blues, rock, pop, metal, punk,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Základní studium I. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje alespoň jednu skladbu odpovídající náročnosti dle vlastního výběru.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Komorní hra probíhá buď s využitím již nahrané zvukové doprovodné složky (basová kytara, bicí), nebo bez ní (možné např. u spolupráce se zpěvem). Záměrem komorní hry je tříbit smysl pro základní návyky kolektivní práce a ukázněné chování (žák dochází do vyučování včas, nosí si s sebou noty, o které patřičně pečuje, při výkladu učitele nemluví se spoluhráči ani nehraje atp.). Součástí předmětu je i improvizace. Jedná se o elementární improvizaci s využitím nejen technických dovedností, ale i teoretických znalostí problematiky kompozice nonartificiální hudby.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede stylovou interpretaci skladby různých stylů a žánrů. Zareaguje na gesto ostatních hráčů. Zahraje improvizovaný motiv, doprovod k písni či vlastní kytarový riff.

Žák:
- uplatní při hře sluchovou sebekontrolu ve vztahu ke hře ostatních (pozná svou chybu),

- zahraje svůj part, při hře uplatní pohotovost, při výpadku plynule naváže na ostatní v některém následujícím taktu,
- zahraje improvizovaný kytarový riff,
- předvede improvizovaný akordický doprovod k lidové písni dle její tóniny.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni navazujeme na dosavadní úroveň hry na nástroj, které žák dosáhl v průběhu výuky prvního stupně základního studia. Upevňujeme správné návyky uvolňování rukou a celého těla při hře ve spojení s nácvikem stále náročnějších technických prvků. Zaměříme se také na aplikaci nejrůznějších kytarových efektů při hře. Dále u žáka rozšiřujeme pohotovost hry podle akordových značek a znalost nejrůznějších rytmických doprovodů. Rozvíjíme schopnosti a dovednosti žáka v konkrétním, žákem zvoleném předmětu kolektivní výuky.

Předmět Hra na elektrickou kytaru

1. ročník

V prvním ročníku se budeme zabývat využitím efektového pedálu, dále také některými složitějšími technikami hry (zejména fretboard tappingem) a dáme žákovi dostatečný prostor k výběru skladeb napříč širším spektrem žánrů a stylů. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák použije při hře k regulaci hlasitosti efektový pedál a předvede techniky pick scrape a fretboard tapping.

Žák:

- uplatní pedál ve spojení s funkcí ovládání hlasitosti (volume),
- použije při hře techniku „škrábnutí“ trsátkem (pick slide/pick scrape),
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- se v prvním ročníku druhého stupně základního studia nevyžaduje.

2. ročník

Ve druhém ročníku se zaměříme na práci s další skupinou kytarových efektů (dozvukové efekty). V použitých skladbách klademe důraz na kombinování již zvládnutých kytarových technik. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák použije při hře dozvukové efekty a uplatní techniky muted slash a artificial harmonics.

Žák:

- použije při hře dozvukové efekty (reverb, hall, echo),
- zkombinuje při hře různé techniky zároveň (např. tapping a bending),
- zahraje umělé flažolety (artificial harmonics/pinch harmonics),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- stupnice typová rozšířená (popř. pentatonika) dur/moll přes 2 nebo 3 oktávy střídavým úhozem,
- alespoň 2 rytmicko-melodická cvičení, popř. části skladby s využitím všech doposud probraných technických prvků.

3. ročník

Ve třetím ročníku se zaměříme na praktické použití efektu delay. Seznamujeme žáka s arpeggiem a systematicky tuto techniku procvičujeme. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje s využitím efektu delay, předvede jednodušší varianty arpeggia.

Žák:

- uplatní při hře práci s potenciometrem určeným k ovládání citlivosti snímačů (volume swell),
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- se v třetím ročníku druhého stupně základního studia nevyžaduje.

4. ročník

Čtvrtý ročník probíhá formou rekapitulace předešlých ročníků, dále však rozšiřujeme počet zvládnutých technik hry, soustředíme se na výběr absolventského repertoáru a úspěšné zakončení druhého stupně studia. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede hru s efektem wah-wah a s využitím efektového pedálu. Zahraje flažolety pravou rukou (tapped harmonics) a kombinovanou techniku hry prstů a trsátka (chicken picking).

Žák:

- předvede hru tzv. kvákadlo (efekt wah-wah),
- vyjmenuje kytaristy, kteří byli nebo jsou zásadními osobnostmi hudební scény ať už svými technickými dovednostmi, nebo svým osobitým hudebním projevem,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Základní studium II. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje dle vlastního výběru alespoň jednu skladbu odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Na druhém stupni základního studia motivujeme žáky v předmětu Komorní hra k založení vlastního hudebního uskupení a dáváme jim dostatek prostoru pro výběr repertoáru dle jejich individuálních představ a vkusu. Žák se průběžně seznamuje s nejčastěji používaným riffy, licky a patterny a využívá je při vlastní improvizaci.

Vzdělávací cíl:

Žák rozpozná případné chyby při hře u sebe i u svých spoluhráčů. Zahraje vlastní kadenci a použije znalost durových a mollových stupnic při hře jednoduššího improvizovaného sóla.

Žák:

- provede sluchovou sebereflexi svého výkonu i reflexi výkonu ostatních spoluhráčů,
- pohotově zareaguje na rytmické změny a dynamiku,
- uplatní durovou a mollovou pentatoniku při hře improvizovaného motivu.

4. ročník

U žáků druhého stupně základního studia budujeme smysl pro pomoc méně disponovanému kolegovi a solidaritu v kolektivu. Směřujeme k pečlivému nastudování skladeb a zodpovědnému přístupu před veřejným vystoupením (účast každého z členů daného hudebního uskupení). Žák při hře použije všechny doposud probrané prvky problematiky improvizované hry. Ve výuce kombinuje tvorbu kadencí s hrou improvizovaných doprovodů podle akordových značek.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje svůj part a v případě nutnosti zastoupí některého ze svých kolegů. Předvede pestrou škálu užívaných patternů, riffů, licků.

Žák:

- vkusně uplatní agogiku,
- zareaguje na gesto vedoucího souboru, uplatní oční kontakt se spoluhráči během nástupů,
- zahraje improvizovaný rytmický doprovod dle složitějších akordových značek,
- zahraje složitější improvizované sólo na podkladu rytmicko-harmonického doprovodu s využitím znalosti durových a mollových pentatonik.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.23 Studijní zaměření Hra na basovou kytaru

V dnešní době si lze jen těžko představit hudební skupinu bez basové kytary. Tento nástroj, jak samotný název napovídá, je primárně určený ke hře basové linky. Spolu s bicími tedy patří do rytmické sekce skupiny a podporuje harmonii.

Basová kytara bývá v drtivé většině případů, podobně jako kytara elektrofonická, konstruována pro přenos chvění strun elektromagnetickými snímači do zesilovače. Její konstrukce je poměrně "masivní", struny mají, ve srovnání s jinými druhy kytar, mnohem větší průměr. Velká je rovněž vzdálenost jednotlivých pražců na hmatníku. Z toho vyplývá nutnost dbát správných návyků (šetření síly, povolování obou rukou, strečink prstů levé ruky atp.) při hře na nástroj.

Záměrem výuky hry na basovou kytaru je nejen zvládnutí nejrůznějších technických prvků a stylů hry, orientace v notovém zápise a na hmatníku, znalost s nástrojem úzce spjatých interpretů a hudebních stylů, ale i vytvoření základních pracovních návyků ať už při hře sólové, nebo souborové.

5.1.1.23.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.23.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na basovou kytaru

V rámci předmětu Hra na basovou kytaru se zaměříme na interpretaci zejména populární hudby. Budeme se tedy zabývat hudbou nejrůznějších žánrů jako např.: blues, jazz, rock, heavy-metal, punk, funk atp. Nejprve se seznámíme s nástrojem jako takovým, posléze si ukážeme nejčastěji používané techniky hry. Pracujeme především s tabulaturami, spolu se čtením notového zápisu přistoupíme k rychlému zorientování se na hmatníku kytary. Osvojíme si základní (pro basovou kytaru specifické) techniky hry. Hrajeme jak prsty pravé ruky, tak trsátkem. Pracujeme se stupnicemi a základními harmonickými funkcemi a postupně dokážeme rozkládat akordy dle složitějších značek.

Výuka probíhá buď individuálně, nebo ve skupince maximálně dvou žáků, přičemž oba jsou přítomni po celou dobu vyučování.

Předmět Komorní hra

V předmětu Komorní hra vytváříme či upevňujeme smysl pro kolektivní práci, schopnost jedince vnímat při hře podněty z jeho okolí (tempo, dynamika, barva zvuku, čistota hry) a vhodně na ně reagovat. Při výuce kombinujeme hru skladeb nejrůznějších stylů a žánrů.

Předmět Komorní hra je realizován prostřednictvím těchto činností:

- **spolupráce s dalšími nástroji či zpěvem,**
- **hra v souboru (kapele),**
- **kytarový orchestr,**
- **Komorní hra se zaměřením na multimédia** – činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.23.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni základního studia seznámíme žáka s nástrojem (popis nástroje, možnosti praktického využití). Věnujeme se nácviku nejrůznějších technických prvků hry ve spojení se správným držením těla a nástroje. Snažíme se při hře na nástroj o pocit uvolněnosti jak obou rukou, tak celého těla. Žák si postupně osvojí také znalost akordických značek a hru vhodně rytmizovaných doprovodů podle nich.

Předmět Hra na basovou kytaru

1. ročník

V prvním ročníku se seznámíme s jednotlivými částmi nástroje. Popíšeme si značení prstů pravé a levé ruky, číslování a názvy strun, naučíme se vhodně a uvolněně sedět a správně držet nástroj. Zabýváme se základními návyky hry dopadem, střídáním prstů pravé ruky a vhodným kladení prstů levé ruky na hmatník. Seznamujeme se také s notovým zápisem nebo kombinovaným zápisem v podobě tabulatury.

Vzdělávací cíl:

Žák hraje dopadem s využitím prstů **i**, **m** nebo **a**. Při hře na jedné struně pečlivě střídá prsty, v případě sestupu z vyšší struny na nižší sklouzne stejným prstem, kterým zahrál strunu vyšší (ekonomický úhoz). Při hře správně sedí, rameno pravé ruky je povolené a levá ruka (zejména v loktu) je volně zavěšená na krku kytary. Prsty levé ruky jsou zahnuté a tlačí strunu kolmo k hmatníku.

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje,
- popíše označení prstů pravé a levé ruky,
- předvede vhodný posed a správné držení nástroje,
- vytleská jednoduchý rytmus formou nápodoby nebo dle cvičení k tomu určených,
- zahraje dopadem nejprve na prázdných, posléze na prsty levé ruky obsazených strunách,
- vystřídá při hře pečlivě prsty pravé ruky (**i**, **m**, popř. **a**).

Postupová zkouška:

- durová stupnice s využitím prázdných strun,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

2. ročník

Ve druhém ročníku se zaměříme na uvolňování zápěstí pravé ruky a uvědomování si faktu, že úhoz vychází ze záprstních kloubů, ne ze zápěstí. Spolu s hrou prsty se věnujeme rovněž hře trsátkem, zejména pak kombinovanému úhozu a úhozové problematice hry při přechodu ze struny na strunu.

Vzdělávací cíl:

Žák hraje trsátkem kombinovaným úhozem, správně jej drží. Zvládá základní techniku synchronizace pravé a levé ruky ať už při hře trsátkem nebo prsty.

Žák:

- předvede hru s uvolněným zápěstím pravé i levé ruky,
- předvede držení trsátka vhodným způsobem,

- zahraje úhozy trsátka směrem nahoru, dolů, střídavě (kombinovaně),
- předvede střídání vybraných dvojic prstů na jedné struně (tzv. přešlapování),
- naladí nástroj pomocí klasické nebo chromatické ladičky.

Postupová zkouška:
- stupnice durová nebo mollová melodická s využitím prázdných strun,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

3. ročník

Ve třetím ročníku pracujeme na uvědomění si rozdílů v postavení levé ruky. Podélnou pozici využijeme zejména u pasážových částí, příčnou naopak např. při podkládání prstů v případě hry rozložených akordů. Zabýváme se již hrou zejména jednooktávových durových a mollových stupnic s využitím prázdných strun, přičemž procvičujeme hru jak prsty, tak trsátkem. Ke stupnicím hrajeme rozložené základní harmonické funkce s přihlédnutím k jejich významu a stavbě.

Vzdělávací cíl:

Žák při hře využívá vhodného postavení levé ruky. Stupnice hraje zpaměti, zná jejich tónovou skladbu a uplatňuje své znalosti a dovednosti při hře základních kadencí. Čte a hraje notový zápis v basovém klíči.

Žák:
- popíše a předvede rozdíl mezi příčnou a podélnou pozicí levé ruky,
- zahraje stupnice durové a mollové melodické s využitím prázdných strun,
- zahraje rozklad základních harmonických funkcí T, S, D7,
- přečte a zahraje jednoduchý notový zápis v basovém klíči v rozsahu E - h,
- zahraje zadané stupnice zpaměti.

Postupová zkouška:
- 1 durová a 1 mollová melodická stupnice s využitím prázdných strun,
- rozložené kadence dle schématu T, S, D7 k zadaným stupnicím,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku se zabýváme tvorbou tónu při hře prsty. Nehty pravé ruky pilujeme tak, aby nepřesahovaly bříška prstů. Tím docílíme měkkého tónu a eliminujeme nežádoucí zvukové rozdíly při hře prstů **i**, **m**, **a**. Při střídání prstů levé ruky nenecháváme na hmatníku nehrající prsty. Zabýváme se hrou legat. Vzhledem k obtížnosti hrajeme k osvojení této techniky vhodná cvičení.

Vzdělávací cíl:

Žák tvoří kvalitní tón a využívá tvorby tónu k práci s dynamikou. Hraje úderná a odtažná legata, přičemž neustále uvolňuje levou ruku.

Žák:
- vytvoří při hře dopadem kvalitní, zvukově a barevně vyrovnaný tón,
- předvede techniku střídání různých kombinací prstů levé ruky (tzv. dvojkombinace, trojkombinace a čtyřkombinace),
- předvede hru legat (hammer on – tzv. úderné legato, pull off – tzv. odtažné legato),
- uplatní při hře základní dynamiku (p, mf, f).

Postupová zkouška:
- 1 durová a 1 mollová melodická stupnice s využitím prázdných strun,
- rozložené kadence dle schématu T, S, D7 k zadaným stupnicím,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

5. ročník

V pátém ročníku navazujeme na techniku tvorby tónu a zabýváme se akcentováním požadovaných tónů. U delších tónů pracujeme na rozechvění struny levou rukou, uvědomujeme si rozdíl mezi jemným podélným a „masivnějším" příčným vibratem.

Vzdělávací cíl:
Žák rozliší přízvučné a nepřízvučné doby, podle čehož vhodně akcentuje. Ovládá techniku vibrata a využívá zvukových možností jednotlivých rejstříků.

Žák:
- předvede akcent přízvučné doby,
- předvede vibrato příčné a podélné,
- zahraje stupnice s využitím více úhozů na každý tón stupnice (2, 3 nebo 4 úhozy) při hře prsty nebo trsátkem,
- předvede úhoz v rejstřících sul tasto, sul ponticello a vhodně při hře využije zvukový rozdíl mezi nimi.

Postupová zkouška:
- 1 durová nebo 1 mollová melodická typová stupnice,
- rozložené kadence dle schématu T, S, D7 k zadaným stupnicím,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

6. ročník

V šestém ročníku uplatňujeme znalosti hudební teorie ve spojení s orientací na hmatníku a věnujeme se již rozkladům libovolných durových a mollových akordů a dominantních septakordů. Učíme se hrát přirozené flažolety a jejich znalost uplatňujeme při samostatném ladění nástroje. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:
Žák doprovodí hrou rozložených akordů podle jednoduchých akordových značek. Zvládne přirozené flažolety a vybraná cvičení, skladby nebo stupnice hraje zpaměti.

Žák:
- zahraje rozkladem podle značek akordy dur, moll, 7,
- zahraje přirozené flažolety ve 12., 7. a 5. poloze,
- vymění samostatně struny na svém nástroji,
- naladí nástroj podle jedné struny (např. pomocí přirozených flažoletů),
- zahraje vybraná cvičení nebo skladby zpaměti,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 1 durová nebo 1 mollová melodická typová stupnice,
- rozložené kadence dle schématu T, S, D7 k zadaným stupnicím,

- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

7. ročník

V sedmém ročníku se připravujeme na absolventskou zkoušku. Stupnice s využitím prázdných strun již plně nahrazujeme stupnicemi typovými, jejichž vzorový prstoklad lze libovolně přenášet do různých poloh na hmatníku, čímž získáme prakticky jakoukoli požadovanou stupnici. Věnujeme se tedy rovněž výborné orientaci na hmatníku v celém jeho rozsahu. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje zpaměti typové durové nebo mollové stupnice v rozsahu jedné nebo dvou oktáv. Uplatní znalost ze stupnic vycházejících kvintakordů a rozloží jejich obraty.

Žák:

- zahraje libovolné typové stupnice durové a mollové melodické,
- zahraje rozloženě obraty kvintakordů dané tóniny,
- pojmenuje nebo nalezne požadovaný tón na hmatníku v celém rozsahu nástroje,
- předvede doprovody ke skladbám s využitím základních akordů (dur, moll, 7, popř. složitější) s rytmizací,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Základní studium I. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje alespoň jednu skladbu odpovídající náročnosti dle vlastního výběru.

Předmět Komorní hra

7. ročník

Komorní hra probíhá buď s využitím již nahrané zvukové složky (elektrická kytara, bicí) nebo bez ní (možné např. u spolupráce se zpěvem). Záměrem komorní hry je tříbit smysl pro základní návyky kolektivní práce a ukázněné chování (žák dochází do vyučování včas, nosí si s sebou noty, o které patřičně pečuje, při výkladu učitele nemluví se spoluhráči ani nehraje atp.).

Vzdělávací cíl:

Žák předvede stylovou interpretaci skladby různých stylů a žánrů. Zareaguje na gesto ostatních hráčů.

Žák:

- uplatní při hře sluchovou sebekontrolu ve vztahu ke hře ostatních (pozná svou chybu),
- zahraje svůj part, při hře uplatní pohotovost, při výpadku plynule naváže na ostatní v některém následujícím taktu,
- zahraje improvizovaný rytmický doprovod dle akordových značek.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje třídní učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni navazujeme na dosavadní úroveň hry na nástroj, které žák dosáhl v průběhu výuky prvního stupně základního studia. Upevňujeme správné návyky uvolňování rukou a celého těla při hře ve spojení s nácvikem stále náročnějších technických prvků. Dále u žáka rozšiřujeme pohotovost hry podle akordových značek a znalost nejrůznějších rytmických doprovodů. Rozvíjíme schopnosti a dovednosti žáka v konkrétním, žákem zvoleném předmětu kolektivní výuky.

Předmět Hra na basovou kytaru

1. ročník

V prvním ročníku druhého stupně plynule navazujeme na znalosti a dovednosti z prvního stupně studia, popř. přípravného studia II. stupně a dále tyto již osvojené schopnosti rozvíjíme. Kromě stupnic sedmitónových (durových a mollových melodických) se nově zabýváme durovou pentatonikou. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje durovou pentatoniku, přičemž využije tzv. boxů. Uplatní při hře vhodně artikulaci, dodrží pomlky nebo naopak zadrží vybrané tóny (vyžaduje-li to charakter skladby).

Žák:

- zahraje základní (pětitónovou) durovou pentatoniku,
- použije vhodnou artikulaci pomocí portamenta a staccata,
- zhodnotí svůj interpretační výkon,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- se v prvním ročníku druhého stupně základního studia nevyžaduje.

2. ročník

Ve druhém ročníku druhého stupně se zabýváme nácvikem (zejména pro funkovou hudbu) typických technik *slapping* a *popping*. Tyto techniky nacvičujeme nejprve na prázdných strunách, teprve později přidáváme hru v oktávách, legata apod. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje skladby s využitím technik slap a pop, dbá přitom uvolněného zápěstí pravé ruky a při úderu palce do struny používá švih a rotaci celého fixovaného zápěstí. Přeladí v případě potřeby libovolnou strunu a dokáže číst notový zápis zahrnující změnu ladění.

Žák:

- předvede techniky slap (úder do struny palcem pravé ruky) a pop („vytržení" struny ukazováčkem pravé ruky),
- přeladí 4. strunu na tón „D“ nebo využije další alternativní možnosti ladění,
- vyjmenuje hudební skupiny, jež reprezentují různé hudební styly,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 1 durová nebo 1 mollová melodická typová stupnice, všechny boxy vybrané durové pentatoniky,
- rozložené kadence dle schématu T, S, D7 k zadaným stupnicím,
- alespoň 2 cvičení, popř. části skladeb s využitím dosud probraných technických prvků.

3. ročník

Ve třetím ročníku druhého stupně se soustředíme na hru vestoje, která je z hlediska „pohodlnosti" ovládání nástroje náročnější než hra vsedě. Přesto dbáme pocitu uvolněnosti celého těla, zejména potom levé a pravé ruky. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládá náročnější varianty legatových výměn v podobě melodických ozdob. Dbá čistoty hry, tlumí si struny, které by mohly být nežádoucím způsobem rozezněny právě při hře těchto ozdob. Zahraje glissando srozumitelně v celé jeho délce a s využitím libovolného prstu levé ruky.

Žák:

- předvede hru vestoje,
- zahraje melodické ozdoby nátryl, mordent, obal nebo trylek,
- zahraje glissando ve větších vzdálenostech základních a cílených tónů (2 celé tóny a více),
- přečte složitější tabulatury a zahraje podle nich ve vyšších polohách na hmatníku,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- se v třetím ročníku druhého stupně základního studia nevyžaduje.

4. ročník

Ve čtvrtém ročníku druhého stupně se připravujeme na završení studia, které proběhne formou závěrečné absolventské zkoušky. Při výběru repertoáru klademe důraz na využití doposud osvojených technik, znalostí a návyků. Experimentujeme s kytarovými efekty, jejichž využití může zásadním způsobem změnit a vylepšit výsledný zvuk. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje skladby se složitější harmonickou strukturou, a to nejen s využitím vhodného výběru tónů dle příslušného akordu, ale i vkusným rytmickým doprovodem. Nabyté znalosti a dovednosti uplatní při vkusné interpretaci skladeb nejrůznějších žánrů a stylů.

Žák:

- zahraje stylově skladby různých žánrů - jazz, blues, rock, pop, metal, punk,
- použije při hře efekty echo, delay, distortion ad.,
- zahraje rozkladem podle značek složitější akordy (mi7, maj7, mimaj7, dim, 6, mi6, 7 5-, mi7 5-, 9, mi9, 7sus4, add9),
- přečte a zahraje notový zápis v houslovém i basovém klíči v plném rozsahu nástroje,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Základní studium II. stupně zakončí žák absolventským vystoupením, kde zahraje dle vlastního výběru alespoň jednu skladbu odpovídající náročnosti.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Na druhém stupni základního studia motivujeme žáky v předmětu Komorní hra k založení vlastního hudebního uskupení a dáváme jim dostatek prostoru pro výběr repertoáru dle jejich individuálních představ a vkusu.

Vzdělávací cíl:

Žák rozpozná případné chyby při hře u sebe i u svých spoluhráčů, doprovodí spoluhráče dle akordových značek.

Žák:

- provede sluchovou sebereflexi svého výkonu i reflexi výkonu ostatních spoluhráčů,
- pohotově zareaguje na rytmické změny a dynamiku,
- při hře doprovodů rozkloží akordy podle akordových značek.

4. ročník

U žáků budujeme smysl pro pomoc méně disponovanému kolegovi a solidaritu v kolektivu. Směřujeme k pečlivému nastudování skladeb a zodpovědnému přístupu před veřejným vystoupením (účast každého z členů daného hudebního uskupení). Žák při hře použije všechny doposud probrané technické prvky.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje svůj part a v případě nutnosti zastoupí některého ze svých kolegů. Předvede pestrou škálu improvizovaných doprovodů s využitím znalosti akordových značek a základních harmonických postupů (např. použití průchodných tónů).

Žák:

- vkusně uplatní agogiku,
- zareaguje na gesto vedoucího souboru, uplatní oční kontakt se spoluhráči během nástupů,
- zahraje improvizovaný rytmický doprovod dle složitějších akordových značek adekvátní hudebnímu stylu skladby.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.24 Studijní zaměření Hra na bicí

Bicí nástroje (zvané též perkuse) jsou pravděpodobně nejstarší a také nejobsáhlejší skupinou hudebních nástrojů. Mají velkou tradici v hudbě lidové, koncertní i moderní. Bicí nástroje se dělí na bicí soupravu a perkuse. Perkusí existuje mnoho druhů - každý národ má velké množství vlastních bicích nástrojů.

K výuce hry na bicí nástroje jsou přijímáni žáci, kteří mají základní hudební a fyzické předpoklady. Při vyučování přistupujeme k práci se žákem podle jeho individuálních možností a schopností. Naše škola nabízí široké uplatnění hráčů ve školních tělesech, např. v komorních uskupeních, v tanečním nebo dechovém orchestru.

5.1.1.24.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Hra na bicí nástroje	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní hra				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	**4**
Komorní hra	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- vzhledem k fyzickým dispozicím žáka a efektivnějšímu využití hodinové dotace může být výuka realizována formou dělených hodin (2x týdně po 0,5 hodině),
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní hra dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.24.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Hra na bicí nástroje

Ke studiu hry na bicí nástroje jsou přijímáni žáci, kteří projeví dostatečný zájem a splňují psychosomatické podmínky potřebné ke zvládnutí hry na tyto nástroje.

V rámci tohoto předmětu se žáci postupně věnují hře na malý buben, soupravu bicích nástrojů, tympány, ozvučná dřívka, tamburínu, triangl, velký koncertní buben, párové činely a bonga. Součástí výuky je také hra na melodické bicí nástroje – xylofon, vibrafon a zvonkohru.

Předmět Komorní hra

Komorní hra nabízí žákům nové možnosti uplatnění svých schopností a dovedností získaných během studia a přispívá k jejich dalšímu uměleckému růstu. Žáci zde uplatní pohotové čtení not a schopnost hry z listu. Komorní hra probouzí u dětí pocit zodpovědnosti za výsledek společného díla, schopnost empatie a je příležitostí k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty.

Žáci se mohou uplatnit v souborech dvou a více nástrojů či v souborech kombinující bicí nástroje s ostatními nástroji.

Předmět Komorní hra je realizován v rámci činností:

Dechový orchestr - v tomto tělese žáci hrají skladby koncertní, lidové, populární a symfonické. Pro větší efektivitu je součástí výuky i příprava k souhře po sekcích: příčné flétny, klarinety, saxofony, křídlovky, trumpety, tenory, pozouny, tuby a bicí.

Junior big band - v tomto souboru žák hraje skladby swingové, jazzové a populární. Pro větší efektivitu je součástí výuky i příprava k souhře po sekcích: saxofony, trumpety, pozouny a rytmická sekce.

Soubory bicích nástrojů - (trio, kvartet, kvintet, sextet): v těchto souborech žák hraje úpravy skladeb barokních, klasických, jazzové i současných autorů.

Komorní hra se zaměřením na multimédia - činnost Komorní hra se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborové hře a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby.**

5.1.1.24.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium prověří zájem dítěte i jeho schopnosti a dispozice pro další studium. Poskytuje žákovi dostatek podnětů a spolehlivý základ pro jeho následný vývoj. Prioritou je hudební rozvoj dítěte ve všech jeho aspektech.

Předmět Hra na bicí nástroje

2. ročník

U žáka položíme základní návyky a dovednosti – postavení rukou a držení těla. Seznámíme jej s počátky hry malý buben a na bicí soupravu. Rozvíjíme rytmické cítění, smysl pro tempo.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základy správného držení těla, postavení rukou. Předvede elementární základy hry na malý buben se zřetelem na správné držení paliček.

Žák:

- předvede základy správného držení paliček s využitím balančního bodu,
- předvede základy úhozu obou rukou,
- zahraje noty čtvrťové na malý buben,
- pojmenuje části bicí soupravy.

Přijímací zkouška:

- skladbičky na malý buben,

Část postupové zkoušky lze nahradit veřejným vystoupením ve druhém pololetí školního roku.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Na prvním stupni studia předmětu Hra na bicí nástroje žáci získávají elementární znalosti a dovednosti, které jsou velmi potřebné pro jejich další umělecký růst. Velká pozornost je kladena na položení správných základů hry. Buduje se schopnost rytmického a dynamického spolucítění skladeb, podřízení se celku. Důležitým prvkem je poznávání skladeb různých žánrů. Důraz je kladen na získání systematičnosti v domácí přípravě a správných cvičebních návyků. Vedeme žáka k hudební představivosti a samostatné práci, k správnému postupu při cvičení a ke kritické sluchové sebekontrole.

Předmět Hra na bicí nástroje

1. ročník

U žáka rozvíjíme základní návyky a dovednosti – postoj při hraní, držení těla. Seznámíme jej s počátky hry na bicí soupravu a dalšími nástroji, jejich historií a využitím. Rozvíjíme rytmické cítění, smysl pro tempo.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní dovednosti – správné držení těla, postavení rukou. Popíše historii a vývoj nástroje. Předvede elementární základy hry na malý buben se zřetelem na správné držení paliček.

Žák:

- předvede správné držení paliček s využitím balančního bodu,
- předvede úhoz vedený zvláště zápěstím obou rukou,
- přečte jednoduchý notový zápis,
- předvede správné držení těla a základní návyky pro hru na malý buben,
- zahraje noty osminové, trioly na malý buben,
- pojmenuje části bicí soupravy.

Postupová zkouška:

- 2 etudy na malý buben,
- 1 etuda na bicí soupravu.

2. ročník

V tomto ročníku budeme rozvíjet celkovou hudebnost žáka a jeho zájem o hru na nástroj. Navážeme na základní znalosti z prvního ročníku. Pokračujeme ve hře na soupravu bicích nástrojů doplněnou o Hit – hat.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše zásady domácí přípravy a uplatní je v praxi. Předvede základní dovednosti ve hře na malý buben, soupravu bicích nástrojů.

Žák:

- předvede jednoduché, střídavé údery v pomalém tempu a zahraje nejjednodušší patterny,
- zahraje v pomalém tempu doprovodné rytmy sestávající z osminových a čtvrťových not,
- předvede 2 stupně dynamiky (p, f).
- zahraje jednoduchá cvičení na malý buben – noty osminové, šestnáctinové, trioly.

Postupová zkouška:

- 2 etudy na malý buben,
- 2 etudy na bicí soupravu.

3. ročník

Rozvíjíme smysl pro členění hudebních frází. Při hře na bicí soupravu je potřeba dosáhnout dovednosti nezávislého ovládání rukou a nohou. Vyžadujeme jednoduchý doprovod na bicí soupravu s rozlišením těžkých dob a přiznávek.

Vzdělávací cíl:

Žák vysvětlí základní atributy hry na tympány. Popíše ostatní bicí nástroje. Předvede hru na triangl, tamburínu, velký buben.

Žák:
- uplatní všech dvanáct základních možností osamostatňování končetin na stupni 2:1, 1:2,
- přečte notový zápis pro malý buben a bicí soupravu,
- předvede jednoduché zápěstní střídavé údery v mírném tempu a zahraje další patterny,
- využije koordinaci hry s jinými bicími nástroji (žák – tympány, učitel - bicí souprava),
- předvede hru na rytmickou ozvěnu v taktu celém, dvoučtvrťovém a tříčtvrťovém.

Postupová zkouška:
- 2 etudy na malý buben,
- 2 etudy na bicí soupravu.

4. ročník

V tomto ročníku upevňujeme získané dovednosti v nezávislosti všech končetin a plně využíváme paradidly. Rozšiřujeme výrazové prostředky (dynamika, crescendo, decrescendo). Soustředíme se na techniku víření a jednoduchých přírazů.

Vzdělávací cíl:
Žák samostatně doprovodí skladby různého charakteru v 4/4, 3/4 a 12/8 taktu. Ve hře uplatní víření na malý buben a jednoduché paradiddly, u osminových not a triol zahraje jednoduché přírazy.

Žák:
- předvede hru německým a francouzským držením,
- předvede jednoduché víření na malý buben (p, f),
- zahraje jednoduché přírazy u osminových not a v triolách,
- použije hru odskokem paličky vlečených dvojitých úderů,
- naladí tympány a předvede tlumení úderů,
- zahraje jednoduchý doprovod na základní rytmické nástroje,
- předvede hru jednoduchého notového zápisu z listu.

Postupová zkouška:
- 1 etuda na malý buben,
- doprovod taneční skladby na bicí soupravu,
- 1 jednoduchá etuda na melodický bicí nástroj.

5. ročník

Žák prohlubuje práci s technikou hry na malý buben např. v podobě dvojúderů. Zlepšujeme žákovu hudební představivost a paměť hrou skladeb zpaměti. Zařazujeme do výuky hru z listu.

Vzdělávací cíl:
Žák zahraje dvojitý úder každou rukou zvlášť, předvede základní prvky metličkové hry. V pomalém tempu předvede dvojitý úder hraný pedálem velkého bubnu a použije techniku Moeller stroke.

Žák:
- předvede víření na malý buben (v šestnáctinových notách) s dynamickými rozdíly,
- předvede nejzákladnější prvky metličkové hry (kroužení jednou rukou),
- přeladí jeden z kotlů tympánů v pauze během jednoduchých cvičení,
- použije základní techniku na melodické a perkusní nástroje,
- uplatní snadné úderové techniky na vybrané nástroje, např. slapový úder na bongo.

Postupová zkouška:
- 1 etuda na malý buben s vířením,
- skladba na bicí soupravu za doprovodu („play along“) s využitím dvojšlapky,
- přednes jednoduché skladbičky na xylofon, vibrafon nebo marimbu.

6. ročník

Náplní 6. ročníku je postupné obohacování hry o melodické nástroje. U žáka rozvíjíme povědomí o dalších stylech hudby, a to např. ve swingových a jazzových rytmech. Zvyšuje se technická zběhlost při hře na tympány. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Při hře zápěstím žák uplatní techniku Moeller stroke k uvolňování paží, předvede nezávislost rukou a nohou. Zahraje lidovou píseň na xylofon. Předvede hru doprovodu s přidáním hry na HI-HAT ve swingových a jazzových rytmech.

Žák:
- zahraje šestnáctinové trioly a sextoly,
- využije techniku zvládnutou na malém bubnu k tvorbě breaků,
- předvede hru z listu na úrovni 4. - 5. ročníku,
- přeladí oba kotle tympánů v kratším časovém limitu během snazších etud,
- zahraje krátká ucelená cvičení na nejběžnější orchestrální bicí nástroje včetně dynamiky,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- přednesová skladba „play along“ se sólistickými prvky a koordinačně zvládnutými breaky,
- doprovod na bicí soupravu nebo perkuse s ukázkou rozdílných stylů (např. disco, funk, rock, heavy metal,
- hra na melodický nástroj (xylofon, vibrafon apod.).

7. ročník

Vystupováním na veřejnosti připravujeme žáka na zvládnutí a ovládnutí trémy. Zaměříme se na využití všech dovedností a vědomostí získaných během studia k nastudování a prezentaci přednesových skladeb pro absolventský koncert. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní prstovou techniku jednoduchých úderů každou rukou zvlášť bez pomoci zápěstí či předloktí. Při hře uplatní dynamiku a plynule ji mění. V jednoduchých rytmech samostatně doprovodí hudební skupinu.

Žák:
- uplatní 5 stupňů dynamiky (pp, p, mf, f, ff) i plynulé změny mezi těmito stupni,
- vysvětlí tzv. „single paradiddle“ a zahraje ho v pomalém tempu,
- předvede víření (šestnáctinové, sextolové) na malý buben (v pp, p, mf, f, ff, + cresc., decres.),
- jednoduše, ale samostatně doprovodí (v hudební skupině nebo systémem „play along“),
- předvede interpretaci několikataktového cvičení na tympány - 3 kotle,
- přečte velmi jednoduché party symfonické a dechové hudby,
- předvede náročnější úderové techniky na vybrané blanozvučné nástroje (bonga),

- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:
- náročnější přednesová skladba „play along“ se sólistickými a improvizačními prvky,
- doprovod na bicí soupravu nebo percuse s ukázkou mnoha rozdílných stylů,
- hra na melodický nástroj (xylofon, vibrafon apod.), stupnice dur a moll.

Studium I. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

7. ročník

První stupeň komorní hry přispívá k rozvoji dovedností žáka, které získal v individuální výuce. Úkolem komorní hry je vypěstovat nejen základní návyky pro hraní v souboru, ale také hudební komunikaci, pocit zodpovědnosti a ohleduplnosti ke kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák přečte notový zápis, dodrží dynamická znaménka, tempová a přednesová označení.

Žák:
- předvede spolehlivou interpretaci svého partu,
- zareaguje na hru svých spoluhráčů a přijme odpovědnost za společný výsledek,
- rytmicky rozčlení i složité rytmické útvary,
- zahraje jednoduchá cvičení či skladby z listu,
- zareaguje na gesta dirigenta či vedoucího hráče.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Na druhém stupni studují žáci zpravidla po absolvování prvního stupně, kdy se předpokládá, že již dostatečně ovládají svůj nástroj a mají zažité základní znalosti a dovednosti. Rozvíjí se schopnost jedince k samostatnému uměleckému vyjadřování a posouzení kvality díla. Snahou je motivovat studenty nejen k vlastní tvořivosti, ale hlavně k vyhledávání informací potřebných pro jejich další umělecký růst. Žáci jsou ve větší míře zapojováni do kolektivní práce v komorních hrách či souborech různého zaměření a složení, působících nejen při škole.

Předmět Hra na bicí nástroje

1. ročník

V tomto ročníku shrneme dovednosti předešlého studia, žák pracuje na rozvíjení hudebnosti s využitím improvizačních prvků. Vedeme žáka k samostatnému hudebnímu úsudku. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše základní principy improvizace, zahraje mollové stupnice do 4 křížků na melodické nástroje. Uplatní první roll rudimenty při hře v pomalém tempu.

Žák:

- pohotově zahraje z listu skladby určené I. stupni,
- technikou jednoduchých střídavých úderů zahraje rozličné kombinace rytmických patternů včetně šestnáctinových a osminových pauz,
- předvede další stupeň rytmické stupnice – kvintolu,
- v pomalém tempu zahraje první (double a single stroke) roll rudimenty, např. 5stroke roll,
- oživí skladbu využitím všech prvků získaných v předchozích ročnících,
- uplatní základní principy improvizace jak rytmické, tak melodické,
- při specializaci na tympány předvede optimální rukoklad v několikataktových cvičeních,
- na melodické nástroje zahraje mollové stupnice do čtyř křížků, harmonické i melodické,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Seznámíme žáka po stránce teoretické i praktické s taneční, populární a jazzovou hudbou, tím rozšíříme celkový obzor jeho hudebního vnímání. Zvyšujeme technickou zběhlost při hře na tympány a melodické nástroje. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede dvaatřicetiny a rimschot (úhoz na ráfek i blánu současně). V souboru bicích nástrojů uplatní hru na čtyři tympány, samostatně přeladí nástroj.

Žák:

- zahraje některé nepravidelné takty, např. 7/8 takt frázovaný 2+2+3 či 3+2+2 a podobně,
- zahraje tečkovaný rytmus na úrovni šestnáctinových čtecích vzorů,
- předvede hru doprovodných rytmů sestávajících z osmin na HI-HAT a dalších šestnáctinových čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben,
- zahraje alespoň jednou končetinou nejběžnější triolové patterny do tzv. „swingového ride rytmu,“
- použije rimschot (úhoz zároveň na ráfek i blánu) v provedení long nebo short, v prostředku a na okraji blány,
- při specializaci na marimbu předvede interpretaci kratšího úseku umělé hudby,
- zahraje rozložený tónický akord probraných stupnic (2 předznamenání),
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:
- přednesová skladba „play along“ se sólistickými a improvizačními prvky,
- etuda pro 3 tympány,
- etuda na marimbu.

3. ročník

V tomto ročníku žák doprovází perkusními nástroji skladby tanečních stylů jako je samba**,** cha-cha**,** jive**,** blues. Je schopen ve skladbě improvizovat a samostatně se orientovat v partech partitury. Hraje z listu a zapojuje do hudby své osobité a výrazové prostředky. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák při hře metličkami použije akcenty k vytvoření swingových rytmů, zahraje improvizaci „OPEN SOLO“. Předvede „OPEN“, „BAS“ a „SLAP“ údery na perkusivní nástroje (conga, bonga, djembe).

Žák:
- předvede některé další nepravidelné takty, např. 9/8 takt frázovaný 2+2+2+3 či 3+2+2+2 a podobně,
- předvede tlačený vír a „double stroke roll“ na časově neomezených úsecích,
- zahraje vlastní improvizaci „OPEN SOLO“ a fill in (pro hru na bicí soupravu),
- doprovodí soubor bicích nástrojů, hudební kapelu, složitější nahrávku typu „ play along“,
- při specializaci na tympány zahraje krátké přednesové skladby s doprovodem např. klavíru, samostatně vyřeší rukoklady, naladění a přelaďování,
- předvede techniku hry na melodické nástroje třemi – čtyřmi paličkami,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

V závěrečném ročníku druhého stupně se zaměříme na vhodný výběr skladeb pro absolventský koncert. Využijeme všech znalostí a dovedností nabytých během studia. Povedeme žáka k samostatnému hudebnímu projevu a podpoříme jej při přípravě na závěrečné vystoupení. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní doprovodné rytmy na perkuse, jako jsou „tumbao“ a „martilo“. Uplatní základní možnosti osamostatňování končetin. Zahraje z listu, přečte partituru bicích nástrojů. Samostatně vyřeší problematiku nástrojové techniky.

Žák:
- předvede dvanáct základních možností osamostatňování končetin na stupni 3:2, 2:3,
- popíše strukturu skladby po stránce vyšších formotvorných prvků (osmitaktová a dvanáctitaktová forma),
- předvede tlačený vír ve všech stupních dynamiky, použije „double stroke roll“ a zahraje celou rytmickou stupnici (včetně kvintol a septol),
- při specializaci na tympány samostatně vyřeší rukoklad vč. tlumení a ladění při hře rozlehlejších etud, partů a skladeb až na 3 tympány, přečte jednoduché party symfonické a dechové hudby,

- předvede základní doprovodné rytmy na samozvučné i blanozvučné perkuse, jmenovitě například rytmus „tumbao“ na conga, „martillo“ na bongó a tzv. „africký“ 4/4 na djembé,
- nastuduje náročnější hudební skladbu pro daný nástroj, uplatní vlastní představu o její interpretaci,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese libovolnou skladbu odpovídající délky a technické a obsahové náročnosti. Na absolventské vystoupení je možné zařadit též skladbu z oblasti komorní hry.

Předmět Komorní hra

2. ročník

Rozvíjíme dovednosti žáka získané v individuální výuce pro souhru v souboru a zdokonalujeme jeho schopnost pro vzájemnou hudební komunikaci a pocit zodpovědnosti i ohleduplnosti ke kolektivu.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše své povinnosti vůči ostatním spoluhráčům v souboru. Předloží vlastní návrhy na výběr repertoáru.

Žák:

- nastuduje skladby různých žánrů a stylově je provede,
- uplatní improvizaci.

4. ročník

Žáci se zapojují do kulturního dění ve svém regionu. Působí v různých uskupeních a zakládají své vlastní kapely. Získávají schopnost empatie a příležitosti k seberealizaci a poznání pocitu vlastní hodnoty. U žáků pěstujeme pocit ohleduplnosti ke kolektivu a pocit odpovědnosti za výsledek společného díla.

Vzdělávací cíl:

Žák zahraje orchestrální part nebo part jiného komorního souboru na takové úrovni, která je potřebná k vyjádření hudebního i myšlenkového obsahu díla.

Žák:

- uplatní při studiu a provedení skladby nikoli mechanický, ale tvůrčí způsob hry,
- nastuduje a provede v souboru i rozsáhlejší hudební útvary,
- zareaguje na gesta spoluhráčů, přijme odpovědnost za společný výsledek.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.25 Studijní zaměření Sólový zpěv

Posláním výuky sólového zpěvu na základních uměleckých školách je položení základů pro přirozené a správné zacházení se zpěvním hlasem, rozvíjení schopnosti zpívat vícehlas, umět spolupracovat s korepetitorem, orientovat se v různých hudebních žánrech nebo hudebních obdobích a umět je správně interpretovat. To vše, umocněno používáním vhodných výrazových prostředků s uplatněním vlastního individuálního přístupu k uměleckému dílu, pomáhá rozvíjet u žáka kultivovaný pěvecký projev.

Během studia by se měl žák seznámit (alespoň v obrysech) s vývojem vokální hudby, poznat specifické znaky hudebně-dramatických útvarů jako je opera, opereta, muzikál.

K hudebnímu vzdělání zpěváka patří znalost základního dělení hlasových oborů, jejich sluchové rozpoznání a jejich nejznámější představitelé. Žák by se měl zajímat o současné dění v oblasti vokálního umění, postupně by měl dozrát ke schopnosti zhodnotit svůj výkon nebo poslouchané vokální a vokálně-instrumentální skladby a jejich interprety.

Vyučování probíhá individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

5.1.1.25.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Sólový zpěv	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní zpěv				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Sólový zpěv	1	1	1	1	**4**
Komorní zpěv	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní zpěv dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.25.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Sólový zpěv

Během výuky sólového zpěvu získá žák základy pěvecké hlasové techniky a osvojí si základní pěvecké návyky. Dokáže nastudovat novou skladbu a předvést ji v rámci veřejného vystoupení. Zajímá se o tvorbu různých interpretů v oblasti vokální tvorby, navštěvuje koncerty. Naučí se pečovat o svůj hlas a dodržovat zásady správné hlasové hygieny.

Zpívaný repertoár zahrnuje artificiální i nonartificiální hudbu (např. pop, jazz, muzikál). Pokud žák začne postupem času inklinovat k některé z těchto dvou hudebních oblastí, může se tímto směrem více orientovat.

Základním materiálem po celou dobu studia však stále zůstává lidová píseň, která nabízí zvládnutí nepřeberného množství technických dovedností a vede zpěváka k přirozenému hlasovému projevu.

Předmět Komorní zpěv

Předmět Komorní zpěv je realizován formou těchto činností:

komorní zpěv zpěv ve skupině dvou až devíti žáků
sborový zpěv skupina desíti a více žáků
korepetice spolupráce s instrumentalistou, komorním souborem či orchestrem
komorní hra se zaměřením na multimédia
integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe

Výuka komorního a sborového zpěvu navazuje a rozšiřuje výuku zpěvu sólového. Žák se stane součástí většího uskupení, naučí se udržet svoji melodickou linku, přičemž dokáže vnímat harmonii zpívaného akordu. Je veden k uvědomování si vlastní funkce, sounáležitosti s kolektivem a podílu na konečném výsledku práce.

Komorní a sborový zpěv zpravidla navštěvují žáci různého věku, dovedností a sluchových schopností. Učitel musí s touto diferenciací počítat a hledat cesty k jejímu překonání.

K výuce sólového zpěvu neodmyslitelně patří spolupráce s klavírním korepetitorem. Úlohu doprovodu může zastávat i jiný hudební nástroj, komorní seskupení, orchestr a v neposlední řadě také reprodukovaná hudba.

Žák se učí naslouchat hudebnímu doprovodu, udržet si svoji melodickou linku, tempo, rozlišovat předehry, mezihry a správně po nich nastoupit. O vyjádření charakteru písně usiluje pomocí vhodných výrazových prostředků v součinnosti s korepetitorem.

Vnímá hudební doprovod jako důležitou součást společného hudebního projevu.

Komorní zpěv se zaměřením na multimédia - činnost Komorní zpěv se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborovém zpěvu a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.25.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium přináší začínajícímu žákovi mnoho nových podnětů a zážitků. Důležité je, aby tyto nové zkušenosti byly příjemné, probouzející touhu po dalším poznávání a objevování. Pedagog ověřuje žákovy schopnosti dalšího hudebního a hlasového vývoje a vytváří mu takové podmínky, aby si studium oblíbil. Nenásilným způsobem vede žáka k získání systematických pracovních návyků.

Předmět Sólový zpěv

2. ročník

V předmětu Sólový zpěv přípravného studia připravujeme nenásilnou, hravou formou cestu pro zvládnutí základních dovedností potřebných ke zdárnému vývoji na I. stupni základního studia. Je to především schopnost komunikace, soustředění, správné držení těla, správná výslovnost a čistá intonace.

Vzdělávací cíl:

Žák zazpívá přirozeně, netlačí na hlas, intonuje.

Žák:

- uplatní správné držení těla,
- při nádechu nezvedne ramena,
- pozná rozdíl mezi horní a spodní hlasovou polohou.

Přijímací zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Záměrem pěvecké výchovy na I. stupni je vybavit žáka takovými pěveckými dovednostmi a návyky, které mu umožní nastudovat s přiměřeným výrazem jednoduché lidové a umělé písně s instrumentálním doprovodem, a přitom bude zachován charakter dětského hlasu, jeho lehkost a přirozenost.

Předmět Sólový zpěv

1. ročník

Žák si zvyká na organizaci studia, pravidelná a včasná docházka, nošení pracovních pomůcek, účastní se vystoupení atp. Učí se soustředit a komunikovat s vyučujícím. Pedagog dbá na prohlubování zájmu žáka o zpěv.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede uvolněné tělo a soustředění během zpěvu.

Žák:

- předvede správné držení těla,
- uplatní základní pracovní návyky (včasná docházka, nošení pracovních pomůcek),
- předvede klidné dýchání, při nádechu nezvedá ramena,
- zazpívá zpaměti,
- rozliší pojmy: silně, slabě, vesele, smutně.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

2. ročník

Žák klidně dýchá do bránice, učí se respektovat správné frázování, seznamuje se s písněmi různých temp a nálad. Chápe obsah a náladu skladby jako prostředek ke sdělení myšlenky.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne jednoduchá hlasová cvičení podporující hlavovou rezonanci, lehkost a propojení hlasových rejstříků, splní domácí úkoly.

Žák:

- předvede nádech na vhodném místě (na konci fráze, slova),
- uplatní soustředění během zpěvu,
- vysvětlí obsah a náladu skladby.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

3. ročník

Žák si utvrdí doposud získané elementární pěvecké návyky a dovednosti, dbá na správnou intonaci a rytmus, aby mohl v budoucích ročnících zdárně působit v souborech, zvláště pak v předmětu Komorní zpěv. Žák je seznamován se základy hlasové hygieny.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede jednoduchá dechová cvičení a elementární pěvecké návyky, čistě zaintonuje.

Žák:

- předvede klidný nádech a plynulý výdech,
- předvede zřetelnou a přirozenou výslovnost,
- použije postupné zeslabování melodie,
- vědomě uplatní hlavový tón,
- předvede hudební fráze se správnými nádechy,
- pozná rozdíl mezi legatem a staccatem,
- zazpívá s hudebním doprovodem, který má jednoduché předehry a mezihry,
- předvede správnou intonaci a držení rytmu.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

4. ročník

Žák získává další technické dovednosti potřebné k zvládnutí náročnějších lidových i umělých písní.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede náročnější hlasová cvičení podporující hlavovou rezonanci, lehkost a propojení hlasových rejstříků. Popíše interpretovanou hudbu i text.

Žák:

- nasadí tón měkce,
- uplatní hlavovou rezonanci,
- předvede uvolněnou čelist jako předpoklad pro správnou vokalizaci,
- předvede vázání tónů jako základní předpoklad pro tvorbu kantilény,
- správně vyjádří obsah písně na základě jejího textu,
- použije základní dynamická a agogická znaménka,
- uplatní pravidlo, že na veřejné vystoupení se musí nejen důkladně připravit, ale také patřičně upravit.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

5. ročník

V pátém ročníku se již u žáků může objevovat mutace. V tomto období je třeba pracovat s hlasem co nejšetrněji a výběrem vhodných cvičení předcházet mutačním šelestům a hlasovým zlomům.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše zásady hlasové hygieny. Předvede jednoduché a správné rozezpívání. Předvede uvědomělou a zdravě sebevědomou interpretaci skladby při veřejném vystupování.

Žák:
- popíše co je bránice,
- použije kantilénu,
- zazpívá staccato,
- popíše základní etiketu vystupování na veřejnosti,
- předvede srozumitelnou výslovnost, zřetelné konsonanty,
- uplatní uvědomělé frázování,
- uplatní agogiku, využije dynamiku (crescendo, decrescendo), akcenty a změny temp (accellerando, rittardando),
- při vystoupení naváže kontakt s publikem,
- v době mutace použije raději úspornou dynamiku a šetří hlas v rozsahu do krajních poloh.

Postupová zkouška:
- 2 písně odlišného charakteru.

6. ročník

Žák je veden k větší samostatnosti spočívající především v kvalitní domácí přípravě. Učí se rozlišovat hlavní zásady při interpretaci písní různých žánrů. Učitel podporuje jeho zvídavost poslechem nahrávek vynikajících interpretů a poznávání nové hudební literatury. Podílí se na výběru notového materiálu. Snahou je, aby žák na jevišti působil uvolněně, přirozeně a kultivovaně. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák vědomě použije dechovou oporu, uplatní vokalizaci, naplní zásady hlasové hygieny.

Žák:
- vyrovná vokály tak, aby nebyla násilně narušena srozumitelnost zpívaného slova,
- zazpívá větší dechové fráze,
- zareaguje na korepetitora,
- naplní zásadu o nepřepínání svých sil a dodržování hlasového klidu v nemoci,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 2 písně odlišného charakteru.

7. ročník

Žák upevňuje dosavadní získané dovednosti a připravuje se na absolventské vystoupení. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše a předvede základy hlasové techniky a základní vědomosti, dovednosti pro přirozené a zdravé zacházení se zpěvním hlasem.

Předvede interpretaci zpívané skladby (pomocí využití vnitřních citových zkušeností a zážitků). Dotvoří celkový obraz jevištního projevu kultivovaným, sebevědomým, ale přitom esteticky vkusným vystupováním.

Předvede stylovou interpretaci odlišných žánrů zvolením vhodných výrazových prostředků, dodrží zásady hlasové hygieny, uplatní sluchovou sebekontrolu i dovednost samostatného rozezpívání.

Žák:
- vědomě zapojí dechovou oporu,
- nasadí tón na dechu s dostatečnou rezonanční a intonační představou,
- vyrovnané vokály spojí zřetelně vyslovenými konstantami,
- uplatní propojené hlasové rejstříky,
- využije k pravdivému vyjádření obsahu skladby všech výrazových prostředků: dynamiky, agogiky, tempa, mimiky, pohybu těla, výrazu očí, zabarvení hlasu – a to vše vkusně a s citem, vzhledem k věku a psychické zralosti,
- vybere ve spolupráci s pedagogem repertoár,
- použije frázování na základě rytmu řeči,
- použije k inspiraci poslech ukázek různých interpretů,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese dvě písně odlišného charakteru. Zkouškou prokáže zvládnutí základních technických dovedností, kultivovaný jevištní projev a míru připravenosti pokračovat ve studiu na II. stupni základního studia.

Předmět Komorní zpěv

7. ročník

Během čtyřletého studia komorního zpěvu získá žák zkušenosti s vícehlasým zpíváním, prací v souboru a spoluprací s korepetitorem. Nejdůležitějším úkolem je udržení vlastní melodie tak, aby tóny jiného hlasu nepředstavovaly nebezpečí její ztráty. Jakmile to žák dokáže, vytváří si vlastně novou, syntetickou tónovou představu i tónově-pohybovou představu svého i cizího hlasu, v níž cizí tóny tvoří jakýsi index vlastního vokálního projevu – už ne jeho ohrožení, nýbrž jeho obohacení. Chápe svůj hlas jako součást celku a harmonie dané skladby ať už ve stylizaci polyfonie či homofonie.

Ve spolupráci s korepetitorem či hudebním tělesem se učí naslouchat hudebnímu doprovodu, udržet si svoji melodickou linku, tempo, rozlišovat předehry, mezihry a správně po nich nastoupit.

Vzdělávací cíl:

Žák zazpívá dvojhlasé i vícehlasé skladby v komorním souboru. Respektuje souhru s korepetitorem či hudebním souborem.

Žák:
- zazpívá pěveckou linku svého hlasu, výšku a délku not, znaménka dynamiky a agogiky,
- vysvětlí a respektuje hudební fráze,
- nepřekřikuje okolní hlasy v důsledku ztráty orientace svého hlasu v rámci celku,
- vysvětlí rozdíl mezi způsobem interpretace sólového a sborového zpěvu,
- správně nastoupí, rozliší předehry a mezihry,
- zareaguje na gesto dirigenta - nádech, nasazení hlasu, ukončení neboli odsazení, tempo skladby, legato, staccato, agogiku, dynamiku, akcenty, vrcholy.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Hlasová výuka na II. stupni je postavena na prohlubování a rozšiřování pěveckých návyků získaných na I. stupni základního studia tak, aby se hlasový projev vyznačoval vědomým tvořením pevného, volně vibrujícího, esteticky utvářeného tónu, vyrovnaného ve všech polohách a vokálech, s možností dynamického i barevného odstínění. Učitel vede žáka k rozvoji jeho individuality prostřednictvím uplatňování větší samostatnosti při nácviku, při vyhledávání nové skladby, při práci s korepetitorem.

Žák rozšiřuje své znalosti poslechem hudby, sledováním tvorby našich i zahraničních interpretů; je stručně obeznámen s vývojem vokální hudby, rozpozná vokální formy (na základě znalostí charakteristických znaků), prostřednictvím četby recenzí, kritik a na základě vlastních dosažených zkušeností si utřiďuje názory, vytváří si vlastní pohled na umělecké dílo. Pro svůj další umělecký vývoj je žák schopen přijmout a vhodně využít kritiku a reakce svého publika.

Předmět Sólový zpěv

1. ročník

Dospívající mladý zpěvák získává nové zkušenosti jak pomocí náročnějších hlasových cvičení, tak pomocí hudebně-percepčních příležitostí, seznamováním se s uměním vynikajících interpretů. Chápe funkci dechu jako uvědomělou svalovou souhru, která při výdechu udržuje co nejdéle dýchací ústrojí ve výdechovém postavení. Pedagog vede žákův hlas k lehkosti a pružnosti v celém svém rozsahu, aby v dalších letech studia dobře ovládal zpěv legata, staccata, běhy a messa voce. Hlasová cvičení by měla být vybírána individuálním způsobem s ohledem na fyzické a duševní dispozice žáka. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák zazpívá přirozeně a lehce na základě dokonalejšího zapojení dechové opory a hlavové rezonance.

Žák:

- předvede hlasová cvičení na spojování vokálů,
- použije hlavovou rezonanci ve všech hlasových polohách,
- zazpívá skladby různých stylových období,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

2. ročník

V oblasti zdokonalování pěvecké techniky učitel s žákem nadále pracuje na dechové opoře, hlavové rezonanci a propojení hlasových rejstříků. Žák je seznámen se správným nasazením tónu, které předpokládá široce otevřené hrdlo, volný krk, spuštěnou dolní čelist. Nasazení tónu má být měkké, ušlechtilé, kultivované.

Žák se učí co nejpravdivěji vystihnout charakter skladby pomocí porozumění textu, pomocí dynamiky a výrazu. Nechává se inspirovat poslechem kvalitních interpretů.

Učitel vybírá takový notový materiál, který žákovi pomáhá posouvat hlasovou techniku dopředu, zároveň respektuje jeho případnou preferenci určitého hudebního žánru či stylového období. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede čistou a vkusnou artikulaci, deklamaci a intonaci, uplatní intenzivnější výraz a vnitřní prožitek.

Žák:

- zazpívá jednoduché běhy, velký rozklad, staccato,
- orientuje se v použití hlavové a hrudní rezonance i smíšeného hlasu voix mixte
- uplatní důslednou výslovnost konsonant,
- předvede interpretaci skladby s vnitřním zaujetím,
- popíše a uplatní zásady správné hygieny hlasu,
- vysvětlí dělení hlasových oborů,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

3. ročník

Učitel vede žáka k větší samostatnosti ve výběru a nastudování nových skladeb. Pozornost je věnována také kultivovanému a stále vyrovnanějšímu uměleckému projevu při veřejném vystupování. Ve vnějším projevu dbáme na to, aby gesta a postoje působily nenásilně, střídmě, úsporně a plasticky. Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede interpretaci skladby na základě porozumění její hudební struktuře, stylu, textu, širšímu kontextu v případě zasazení do většího hudebního celku; vyhledá informace o autorovi.

Žák:

- uplatní žeberně-brániční dýchání,
- správně nasadí tón,
- vysvětlí stavbu a funkci hlasového orgánu a nejčastější onemocnění, která by mohla v případě zatěžování, hlasového orgánu hlas poškodit,
- uplatní stylovost v interpretaci,
- na jevišti použije přirozená nenásilná gesta, celý výkon předvede vyrovnaně a esteticky,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

4. ročník

Ve 4. ročníku žák upevňuje dosavadní získané dovednosti a připravuje se na absolventské vystoupení. Poslouchá hudbu, sleduje tvorbu českých i zahraničních interpretů. Navštěvuje koncerty, kulturní akce, přičemž sám vystupuje. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede pevný, volně vibrující, esteticky utvářený tón, vyrovnaný ve všech polohách, samostatně vyhledá a nacvičí nové skladby.

Žák:
- použije dechovou oporu,
- vyrovná hlas v celé své hlasové poloze
- zazpívá kantilénu,
- předvede správnou výslovnost v případě cizojazyčného textu,
- vysvětlí obsah písní/árií v širším kontextu,
- popíše hudební strukturu skladby, dokáže např. vystavět vrcholy, vrátit se do původního tempa nebo patřičně podtrhnout závěr,
- použije k sebekontrole vlastní nahrávky,
- samostatně zhodnotí poslouchané vokální a vokálně-instrumentální skladby,
- předvede interpretaci hudebního stylu, ke kterému inklinuje,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese dvě písně rozličného charakteru, hudebních období a žánrů.

Předmět Komorní zpěv

2. ročník

Žák získává zkušenosti umělecky tvořit formou kolektivní spolupráce. Uvědomuje si svoji odpovědnost za zdar společného díla. V součinnosti s korepetitorem se učí porozumět terminologii hudební interpretace.

Vzdělávací cíl:

Žák přečte sborovou partituru, nastuduje svůj hlas a zareaguje na gesta dirigenta. Žák interpretuje skladbu na základě spolupráce s korepetitorem.

Žák:
- udrží svoji melodickou linku,
- přečte vícehlasý notový zápis,
- zareaguje na gesta dirigenta
- popíše a naplní zásady kolektivní spolupráce,
- přijde do hodin korepetice pěvecky připraven (rytmus, intonace atd.).

4. ročník

Žák rozvíjí harmonické cítění a posiluje hudební sluch pomocí již náročnějších vícehlasých skladeb. Žák nacvičuje s hudebním doprovodem studované skladby. Některé z nich interpretuje na veřejných vystoupeních, v závěru studia na absolventském vystoupení.

Vzdělávací cíl:

Žák rozumí charakteru studované skladby, Žák vyjádří vlastní představu interpretace studovaného díla.

Žák:
- čistě zazpívá svůj part i v náročnějších skladbách,
- se přizpůsobí hudebnímu doprovodu – spolupráce s korepetitorem,
- popíše hudební strukturu, obsah a charakter dané skladby a ve spolupráci s hudebním doprovodem předvede její interpretaci,

- přijde s vlastními návrhy na způsob interpretace repertoáru,
- posoudí kvalitu nastudovaného díla, vyjádří svůj názor na kvalitu společné práce.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.26 Studijní zaměření Populární zpěv

Hlas je nejpřirozenějším nástrojem každého člověka. Žádný hudební nástroj není tak tvárný a výrazově bohatý. Jako jediný je schopen spojení hudby a slova. Hlasové nadání je podmíněno vrozenou vlastností hlasu, rozvíjí se však správným technickým vedením a vhodným metodickým postupem. Výuka populárního zpěvu nabízí možnost proniknout do samé podstaty umění zpěvu a používat hlas jako jedinečný nástroj. Během studia se žáci seznámí se základními pěveckými návyky, které jim umožní další rozvoj hlasu na základě individuálních dispozic. Poznávají hudbu různých stylů a žánrů v oblasti populární hudby, mají možnost nastudování vícehlasých skladeb v rámci komorního zpěvu, zapojení se do projektů školy. Součástí studia jsou veřejná vystoupení, soutěže.

Učební osnovy pro I. stupeň jsou shodné s učebními osnovami pro studijní zaměření Sólový zpěv. Žáci si osvojí základní pěvecké dovednosti, naučí se práci s dechem a získají technické návyky, které jsou potřebné pro další hlasový rozvoj. Tyto základy budou rozvíjet ve II. stupni studia již s intenzivním zaměřením na techniku populárního zpěvu, práci s mikrofonem a orientaci ve stylech a žánrech tohoto hudebního oboru.

Vyučování probíhá individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

5.1.1.26.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Populární zpěv	1	1
Nauka o hudbě	1	1
Celkem hodin týdně	**2**	**2**

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Populární zpěv	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Komorní zpěv				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Populární zpěv	1	1	1	1	**4**
Komorní zpěv	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- žák může být na základě individuálních dispozic a rozhodnutí učitele zařazen do předmětu Komorní zpěv dříve, než je uvedeno v učebním plánu.

5.1.1.26.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Populární zpěv

Cílem předmětu je teoretické i praktické seznámení žáka s pěveckými technikami v žánrech populární hudby. V rámci předmětu získají žáci nejprve základní pěvecké návyky, a to klasickou dechovou a hlasovou průpravou. Po osvojení základních technických dovedností se výuka zaměřuje na interpretaci zpěvu v muzikálových a populárních skladbách a techniku zpěvu na mikrofon. Muzikálový a populární zpěv je prostředkem k rozvoji kultivovaného, emotivního a procítěného zpěvu. Nabízí prostor pro seberealizaci a rozvoj individuálního zaměření žáka (jazz, muzikál, pop, country, šanson).

Předmět Komorní zpěv

Předmět Komorní zpěv je realizován formou těchto činností:

komorní zpěv zpěv ve skupině dvou až devíti žáků
sborový zpěv skupina desíti a více žáků
korepetice spolupráce s instrumentalistou, komorním souborem či orchestrem
komorní hra se zaměřením na multimédia
integruje digitální technologie a multimediální prvky do interpretační praxe

Výuka komorního a sborového zpěvu navazuje a rozšiřuje výuku zpěvu sólového. Žák se stane součástí většího uskupení, naučí se udržet svoji melodickou linku, přičemž dokáže vnímat harmonii zpívaného akordu. Je veden k uvědomování si vlastní funkce, sounáležitosti s kolektivem a podílu na konečném výsledku práce.

Komorní a sborový zpěv zpravidla navštěvují žáci různého věku, dovedností a sluchových schopností. Učitel musí s touto diferenciací počítat a hledat cesty k jejímu překonání.

K výuce sólového zpěvu neodmyslitelně patří spolupráce s klavírním korepetitorem. Úlohu doprovodu může zastávat i jiný hudební nástroj, komorní seskupení, orchestr a v neposlední řadě také reprodukovaná hudba.

Žák se učí naslouchat hudebnímu doprovodu, udržet si svoji melodickou linku, tempo, rozlišovat předehry, mezihry a správně po nich nastoupit. O vyjádření charakteru písně usiluje pomocí vhodných výrazových prostředků v součinnosti s korepetitorem.

Vnímá hudební doprovod jako důležitou součást společného hudebního projevu.

Komorní zpěv se zaměřením na multimédia - činnost Komorní zpěv se zaměřením na multimédia rozvíjí schopnost spolupráce v menších hudebních souborech a současně cíleně propojuje hudební interpretaci s využitím moderních technologií. Žáci se podílejí na tvorbě jednoduchých multimediálních projektů, ve kterých propojují živou hudbu s projekcí, videem, světlem, textem nebo pohybem. Výuka podporuje kreativitu, otevřenost k různým hudebním žánrům a experimentování s netradičními formami prezentace. Žáci jsou vedeni k vlastní iniciativě – podílejí se na výběru repertoáru, spoluvytvářejí aranže, navrhují scénickou podobu vystoupení a učí se základům týmové práce při přípravě veřejných prezentací, koncertů nebo audiovizuálních výstupů. Předmět je určen pro žáky, kteří chtějí dále rozvíjet své interpretační dovednosti v souborovém zpěvu a zároveň získat zkušenost s hudbou v širším, multimediálním kontextu odpovídajícím současné umělecké praxi. Tato činnost je určena pro žáky 6. a 7. ročníku I. stupně a žáky 1. – 4. ročníku II. stupně.

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.26.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium přináší začínajícímu žákovi mnoho nových podnětů a zážitků. Důležité je, aby tyto nové zkušenosti byly příjemné, probouzející touhu po dalším poznávání a objevování. Pedagog ověřuje žákovy schopnosti dalšího hudebního a hlasového vývoje a vytváří mu takové podmínky, aby si studium oblíbil. Nenásilným způsobem vede žáka k získání systematických pracovních návyků.

Předmět Populární zpěv

2. ročník

V předmětu Populární zpěv přípravného studia připravujeme nenásilnou, hravou formou cestu pro zvládnutí základních dovedností potřebných ke zdárnému vývoji na I. stupni základního studia. Je to především schopnost komunikace, soustředění, správné držení těla, správná výslovnost a čistá intonace.

Vzdělávací cíl:

Žák zazpívá přirozeně, netlačí na hlas, intonuje.

Žák:

- uplatní správné držení těla,
- při nádechu nezvedne ramena,
- pozná rozdíl mezi horní a spodní hlasovou polohou.

Přijímací zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Záměrem pěvecké výchovy na I. stupni je vybavit žáka takovými pěveckými dovednostmi a návyky, které mu umožní nastudovat s přiměřeným výrazem jednoduché lidové a umělé písně s instrumentálním doprovodem, a přitom bude zachován charakter dětského hlasu, jeho lehkost a přirozenost.

Předmět Populární zpěv

1. ročník

Žák si zvyká na organizaci studia, pravidelná a včasná docházka, nošení pracovních pomůcek, účastní se vystoupení atp. Učí se soustředit a komunikovat s vyučujícím. Pedagog dbá na prohlubování zájmu žáka o zpěv.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede uvolněné tělo a soustředění během zpěvu.

Žák:

- předvede správné držení těla,
- uplatní základní pracovní návyky (včasná docházka, nošení pracovních pomůcek),
- předvede klidné dýchání, při nádechu nezvedá ramena,
- zazpívá zpaměti,
- rozliší pojmy: silně, slabě, vesele, smutně.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

2. ročník

Žák klidně dýchá do bránice, učí se respektovat správné frázování, seznamuje se s písněmi různých temp a nálad. Chápe obsah a náladu skladby jako prostředek ke sdělení myšlenky.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne jednoduchá hlasová cvičení podporující hlavovou rezonanci, lehkost a propojení hlasových rejstříků, splní domácí úkoly.

Žák:

- předvede nádech na vhodném místě (na konci fráze, slova),
- uplatní soustředění během zpěvu,
- vysvětlí obsah a náladu skladby.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

3. ročník

Žák si utvrdí doposud získané elementární pěvecké návyky a dovednosti, dbá na správnou intonaci a rytmus, aby mohl v budoucích ročnících zdárně působit v souborech, zvláště pak v předmětu Komorní zpěv. Žák je seznamován se základy hlasové hygieny.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede jednoduchá dechová cvičení a elementární pěvecké návyky, čistě zaintonuje.

Žák:

- předvede klidný nádech a plynulý výdech,
- předvede zřetelnou a přirozenou výslovnost,
- použije postupné zeslabování melodie,
- vědomě uplatní hlavový tón,
- předvede hudební fráze se správnými nádechy,
- pozná rozdíl mezi legatem a staccatem,
- zazpívá s hudebním doprovodem, který má jednoduché předehry a mezihry,
- předvede správnou intonaci a držení rytmu.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

4. ročník

Žák získává další technické dovednosti potřebné k zvládnutí náročnějších lidových i umělých písní.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede náročnější hlasová cvičení podporující hlavovou rezonanci, lehkost a propojení hlasových rejstříků. Popíše interpretovanou hudbu i text.

Žák:

- nasadí tón měkce,
- uplatní hlavovou rezonanci,
- předvede uvolněnou čelist jako předpoklad pro správnou vokalizaci,
- předvede vázání tónů jako základní předpoklad pro tvorbu kantilény,
- správně vyjádří obsah písně na základě jejího textu,
- použije základní dynamická a agogická znaménka,
- uplatní pravidlo, že na veřejné vystoupení se musí nejen důkladně připravit, ale také patřičně upravit.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

5. ročník

V pátém ročníku se již u žáků může objevovat mutace. V tomto období je třeba pracovat s hlasem co nejšetrněji a výběrem vhodných cvičení předcházet mutačním šelestům a hlasovým zlomům.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše zásady hlasové hygieny. Předvede jednoduché a správné rozezpívání. Předvede uvědomělou a zdravě sebevědomou interpretaci skladby při veřejném vystupování.

Žák:

- popíše, co je bránice,
- použije kantilénu,
- zazpívá staccato,
- popíše základní etiketu vystupování na veřejnosti,
- předvede srozumitelnou výslovnost, zřetelné konsonanty,
- uplatní uvědomělé frázování,

- uplatní agogiku, využije dynamiku (crescendo, decrescendo), akcenty a změny temp (accellerando, rittardando),
- při vystoupení naváže kontakt s publikem,
- v době mutace použije raději úspornou dynamiku a šetří hlas v rozsahu do krajních poloh.

Postupová zkouška:
- 2 písně odlišného charakteru.

6. ročník

Žák je veden k větší samostatnosti spočívající především v kvalitní domácí přípravě. Učí se rozlišovat hlavní zásady při interpretaci písní různých žánrů. Učitel podporuje jeho zvídavost poslechem nahrávek vynikajících interpretů a poznávání nové hudební literatury. Podílí se na výběru notového materiálu. Snahou je, aby žák na jevišti působil uvolněně, přirozeně a kultivovaně. Žák získá základní orientaci v digitálním prostředí a osvojí si zodpovědné používání technologií při umělecké činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák vědomě použije dechovou oporu, uplatní vokalizaci, naplní zásady hlasové hygieny.

Žák:
- vyrovná vokály tak, aby nebyla násilně narušena srozumitelnost zpívaného slova,
- zazpívá větší dechové fráze,
- zareaguje na korepetitora,
- naplní zásadu o nepřepínání svých sil a dodržování hlasového klidu v nemoci,
- vytvoří jednoduchý digitální záznam (fotografii, zvuk, video),
- dodrží zásady bezpečného a zodpovědného chování v digitálním prostředí.

Postupová zkouška:
- 2 písně odlišného charakteru.

7. ročník

Žák upevňuje dosavadní získané dovednosti a připravuje se na absolventské vystoupení. Žák upevní samostatnost v práci s digitálními nástroji a porozumí základním principům multimediální tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše a předvede základy hlasové techniky a základní vědomosti, dovednosti pro přirozené a zdravé zacházení se zpěvním hlasem.

Předvede interpretaci zpívané skladby (pomocí využití vnitřních citových zkušeností a zážitků). Dotvoří celkový obraz jevištního projevu kultivovaným, sebevědomým, ale přitom esteticky vkusným vystupováním.

Předvede stylovou interpretaci odlišných žánrů zvolením vhodných výrazových prostředků, dodrží zásady hlasové hygieny, uplatní sluchovou sebekontrolu i dovednost samostatného rozezpívání.

Žák:
- vědomě zapojí dechovou oporu,
- nasadí tón na dechu s dostatečnou rezonanční a intonační představou,
- spojí vyrovnané vokály zřetelně vyslovenými konstantami,
- uplatní propojené hlasové rejstříky,
- využije k pravdivému vyjádření obsahu skladby všech výrazových prostředků: dynamiky, agogiky, tempa, mimiky, pohybu těla, výrazu očí, zabarvení hlasu – a to vše vkusně a s citem, vzhledem k věku a psychické zralosti,

- vybere ve spolupráci s pedagogem repertoár,
- použije frázování na základě rytmu řeči,
- použije k inspiraci poslech ukázek různých interpretů,
- samostatně použije digitální nástroje při tvorbě uměleckého obsahu,
- upraví jednoduchý digitální obsah (zvuk, obrázek, text) s respektem k autorským právům.

Závěrečná zkouška:

Studium I. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese dvě písně odlišného charakteru. Zkouškou prokáže zvládnutí základních technických dovedností, kultivovaný jevištní projev a míru připravenosti pokračovat ve studiu na II. stupni základního studia.

Předmět Komorní zpěv

7. ročník

Během čtyřletého studia komorního zpěvu získá žák zkušenosti s vícehlasým zpíváním, prací v souboru a spoluprací s korepetitorem. Nejdůležitějším úkolem je udržení vlastní melodie tak, aby tóny jiného hlasu nepředstavovaly nebezpečí její ztráty. Jakmile to žák dokáže, vytváří si vlastně novou, syntetickou tónovou představu i tónově-pohybovou představu svého i cizího hlasu, v níž cizí tóny tvoří jakýsi index vlastního vokálního projevu – už ne jeho ohrožení, nýbrž jeho obohacení. Chápe svůj hlas jako součást celku a harmonie dané skladby ať už ve stylizaci polyfonie či homofonie.

Ve spolupráci s korepetitorem či hudebním tělesem se učí naslouchat hudebnímu doprovodu, udržet si svoji melodickou linku, tempo, rozlišovat předehry, mezihry a správně po nich nastoupit.

Vzdělávací cíl:

Žák zazpívá dvojhlasé i vícehlasé skladby v komorním souboru. Respektuje souhru s korepetitorem či hudebním souborem.

Žák:

- zazpívá pěveckou linku svého hlasu, výšku a délku not, znaménka dynamiky a agogiky,
- vysvětlí a respektuje hudební fráze,
- nepřekřikuje okolní hlasy v důsledku ztráty orientace svého hlasu v rámci celku,
- vysvětlí rozdíl mezi způsobem interpretace sólového a sborového zpěvu,
- správně nastoupí, rozliší předehry a mezihry,
- zareaguje na gesto dirigenta – nádech, nasazení hlasu, ukončení neboli odsazení, tempo skladby, legato, staccato, agogiku, dynamiku, akcenty, vrcholy.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Hlasová výuka na II. stupni je postavena na prohlubování a rozšiřování pěveckých návyků získaných na I. stupni základního studia tak, aby se hlasový projev vyznačoval vědomým tvořením pevného, volně vibrujícího, esteticky utvářeného tónu, vyrovnaného ve všech polohách a vokálech, s možností

dynamického i barevného odstínění. Cílem předmětu Populární zpěv je osvojení si dovedností společné práce prostřednictvím pěveckých technik, které se vyvinuly s nástupem moderní hudby. Žáci pracují se skladbami, které jsou jim věkově a interpretačně blízké. Získávají základy zpěvu v jednohlasu, ale i vícehlasu s doprovodem klavíru, hudebního podkladu nebo hudební skupiny. Učí se společné interpretaci, vnímání hudební spolupráce zpěváků a instrumentalistů. Učí se technice zpěvu na mikrofon a základy práce s ozvučovací technikou.

Předmět Populární zpěv

1. ročník

Zpěvák získává nové zkušenosti s pomocí náročnějších hlasových cvičení, prohlubování dechové opory a základní orientaci v hudebních žánrech a interpretacích.
V tomto ročníku se zaměřujeme hlavně na vyrovnanost vokálů, hospodaření s dechem, dbáme na čistotu intonace a zřetelnou výslovnost. Žák se seznámí s technikou zpěvu na mikrofon a rozdíly v interpretaci mezi klasickým a populárním zpěvem. Žák získá schopnost tvořivě využívat digitální technologie při umělecké tvorbě a prezentaci.

Vzdělávací cíl:
Žák zazpívá přirozeně a lehce na základě dokonalejšího zapojení dechové opory a hlavové rezonance.

Žák:
- předvede hlasová cvičení na spojování vokálů,
- prokáže orientaci v notovém zápisu,
- zazpívá stylově skladby různých stylových období,
- přizpůsobí se případným mutačním změnám,
- ovládá základy práce s mikrofonem,
- propojí zvuk, obraz, text nebo video do ucelené prezentace,
- uloží a nasdílí digitální obsah ve vhodném prostředí bezpečným způsobem.

Postupová zkouška:
- 2 písně odlišného charakteru.

2. ročník

Záměrem ročníku je seznámit žáka s interpretací skladeb různých stylů a žánrů, prohloubit dechovou i hlasovou techniku, používat hlas v celém rozsahu s plynulými přechody do jednotlivých hlasových rejstříků, dbát na přiměřený výraz vhodný k jednotlivým skladbám.
V oblasti zdokonalování pěvecké techniky učitel se žákem nadále pracuje na hlavové i hrudní rezonanci a propojení hlasových rejstříků. Žák je seznámen se správným nasazením tónu, které předpokládá široce otevřené hrdlo, volný krk, uvolněnou čelist. Nasazení tónu má být měkké, ušlechtilé, kultivované. Žák rozvine schopnost samostatně i týmově vytvářet multimediální projekty a reflektovat jejich přínos.

Vzdělávací cíl:
Žák předvede čistou a vkusnou artikulaci, deklamaci a intonaci, uplatní intenzivnější výraz a vnitřní prožitek.

Žák:
- předvede přirozenou výslovnost i ve vyšší hlavové poloze,
- uplatní důslednou výslovnost konsonant,

- předvede interpretaci skladby s vnitřním zaujetím,
- při zpěvu respektuje základy hlasové hygieny,
- ovládá použití mikrofonu a základy práce s ozvučovací technikou,
- naplánuje a zrealizuje menší týmovou nebo individuální práci s digitálním obsahem,
- upraví zvukový nebo obrazový záznam s ohledem na kvalitu a bezpečné sdílení.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

3. ročník

Učitel vede žáka k větší samostatnosti ve výběru a nastudování nových skladeb. Pozornost je věnována také kultivovanému a stále vyrovnanějšímu uměleckému projevu při veřejném vystupování. Ve vnějším projevu dbáme na to, aby použité výrazové prostředky působily přirozeně a podpořily celkový dojem.

V tomto ročníku pracujeme na zdokonalení všech získaných dovedností s důrazem na dechovou výdrž. Pozornost věnujeme také pohotovosti při čtení notového zápisu. Zdokonalujeme použití výrazových prostředků vhodných pro populární zpěv.

Žák prohloubí tvořivé a kritické využívání digitálních nástrojů při umělecké činnosti a prezentaci.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede interpretaci skladby na základě porozumění její hudební struktuře, stylu, textu, širšímu kontextu v případě zasazení do většího hudebního celku; vyhledá informace o autorovi.

Žák předvede práci s mikrofonem.

Žák:

- správně nasadí tón (široce otevřené hrdlo, absolutně volný krk, předvede dokonalé zívnutí, spuštěnou dolní čelist),
- vysvětlí tempová, dynamická a výrazová označení v notovém zápisu,
- prokáže přehled o populární hudbě různých stylů a období,
- zazpívá populární písně s doprovodem jednoho či více nástrojů nebo hudebního podkladu,
- na jevišti použije přirozená nenásilná gesta, celý výkon předvede vyrovnaně a esteticky,
- zvolí vhodné digitální prostředky pro svou uměleckou činnost a efektivně je použije,
- vytvoří a upraví digitální obsah tvořivým způsobem s ohledem na ochranu dat.

Postupová zkouška:

- 2 písně odlišného charakteru.

4. ročník

Záměrem 4. ročníku druhého stupně je dosáhnout přirozený pěvecký projev na základě individuálních možností a získaných dovedností a návyků z předchozího studia, rozvíjet schopnost samostatně se rozezpívat a kontrolovat svůj hlas, prohlubovat orientaci ve vokální hudbě s využitím poslechu nahrávek světových interpretů, dále rozvíjet přiměřený výraz, frázování a osobní prožitek při interpretaci skladeb. Žák upevní schopnost samostatné a odpovědné digitální tvorby a prezentace v uměleckém kontextu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede pevný, volně vibrující, esteticky utvářený tón, vyrovnaný ve všech polohách, samostatně vyhledá a nacvičí nové skladby. Ovládá práci s mikrofonem a základy práce s ozvučovací technikou.

Žák:
- použije dechovou oporu,
- použije hlavovou a hrudní rezonanci i smíšený hlas voix mixte,
- předvede správnou výslovnost v případě cizojazyčného textu,
- vysvětlí obsah písní v širším kontextu,
- použije k sebekontrole vlastní nahrávky,
- samostatně zhodnotí poslouchané vokální a vokálně-instrumentální skladby,
- předvede kultivovanou interpretaci stylově a žánrově populární skladby různých období,
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí,
- dle svých možností využije spolupráci se skupinami, kapelami, samostatně se uplatňuje na veřejných akcích,
- zpracuje a veřejně odprezentuje vlastní digitální výstup,
- zhodnotí své i cizí digitální práce a dodrží etické a právní zásady.

Závěrečná zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde přednese dvě písně odlišného charakteru.

Předmět Komorní zpěv

2. ročník

Žák získává zkušenosti umělecky tvořit formou kolektivní spolupráce. Uvědomuje si svoji odpovědnost za zdar společného díla. V součinnosti s korepetitorem se učí porozumět terminologii hudební interpretace.

Vzdělávací cíl:

Žák přečte sborovou partituru, nastuduje svůj hlas a zareaguje na gesta dirigenta. Žák interpretuje skladbu na základě spolupráce s korepetitorem.

Žák:
- udrží svoji melodickou linku,
- přečte vícehlasý notový zápis,
- zareaguje na gesta dirigenta
- popíše a naplní zásady kolektivní spolupráce,
- přijde do hodin korepetice pěvecky připraven (rytmus, intonace atd.).

4. ročník

Žák rozvíjí harmonické cítění a posiluje hudební sluch pomocí již náročnějších vícehlasých skladeb. Žák nacvičuje s hudebním doprovodem studované skladby. Některé z nich interpretuje na veřejných vystoupeních, v závěru studia na absolventském vystoupení.

Vzdělávací cíl:

Žák rozumí charakteru studované skladby, vyjádří vlastní představu interpretace studovaného díla.

Žák:
- čistě zazpívá svůj part i v náročnějších skladbách,
- se přizpůsobí hudebnímu doprovodu – spolupráce s korepetitorem,
- popíše hudební strukturu, obsah a charakter dané skladby a ve spolupráci s hudebním doprovodem předvede její interpretaci,

- přijde s vlastními návrhy na způsob interpretace repertoáru,
- posoudí kvalitu nastudovaného díla, vyjádří svůj názor na kvalitu společné práce.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.1.27 Studijní zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba

Studijní zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba přistupuje ke zvukové tvorbě jako k jednomu z druhů umění, které aktivně reaguje na neustálý vývoj hudebních nástrojů a hudební tvorby vůbec.

Učební plány ZUŠ Zábřeh nabízejí možnost sedmiletého studia prvního stupně a čtyřletého studia druhého stupně pro zájemce, u nichž se předpokládají alespoň minimální hudební dovednosti a znalosti hudební teorie.

Během studia žák postupně získává znalosti a dovednosti v pořizování, zpracování a reprodukci zvukového záznamu, které později zužitkuje při vlastní kreativní tvorbě se studiovým zařízením, notačními programy, při aranžování hudby a vlastní umělecké zvukové tvorbě. Studijní zaměření je určeno pro žáky od sedmi let věku.

5.1.1.27.1 Učební plán

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Zvuková tvorba	1	1	1	1	1	1	1	**7**
Studiová technika				1	1	1	1	**4**
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1			**5**
Hra na EKN – volitelný předmět				1	1	1	1	
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**2**	**2**	**16**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má jeden ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Zvuková tvorba	1	1	1	1	**4**
Studiová technika	1	1	1	1	**4**
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena.

5.1.1.27.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Zvuková tvorba

Tento předmět je zaměřený na vlastní tvůrčí činnost prostřednictvím příslušných technologií a na autorskou práci v digitálním prostředí. Žákovi je umožněno tvůrčím způsobem pracovat s vlastním a přejatým zvukovým materiálem, vytvářet vlastní zvukové a audiovizuální objekty a podílet se s ostatními na realizaci společných projektů. Výuka převážně pokrývá oblast produkce a postprodukce v audiální a audiovizuální tvorbě.

Předmět Studiová technika

Technika záznamu, zpracování a reprodukce zvuku umožňuje žákovi získat základní poznatky z oboru fyziky, akustiky a elektrotechniky a využívat tyto poznatky při vlastní práci s dostupnými prostředky, nástroji a technologiemi. Žák se seznámí s uceleným řetězcem zařízení ke snímání, digitalizaci a editaci zvuku, s dostupným hardwarem i softwarem využívaným v audiovizuální produkci postprodukci.

Předmět Hra na EKN (volitelný předmět)

Základy hry na elektronické klávesové nástroje a jejich ovládání umožňuje žákovi seznámit se s elektronickými klávesovými nástroji alespoň na takové úrovni, aby je byl schopen dále využívat jako vstupní terminál pro přenášení audio a MIDI dat do digitálního prostředí.

Předměty Zvuková tvorba a Studiová technika jsou vyučovány individuálně nebo ve skupině 2-4 žáků
Předmět Hra na elektronické klávesové nástroje je vyučován individuálně nebo ve skupině 2-4 žáků

Předmět Nauka o hudbě

Předmět Nauka o hudbě (charakteristika, učební osnovy a vzdělávací obsah) viz **Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby**.

5.1.1.27.3 Vzdělávací obsah

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

V průběhu studia prvního stupně je důležité zmapovat zájem o daný předmět a ve smyslu dále specifikovaných kognitivních cílů rozvíjet umělecko-osobnostní kvality žáka.

Předmět Zvuková tvorba

1. ročník

Primárním úkolem studia prvního ročníku je analýza a následné vyhodnocení talentových a motivačních předpokladů žáka směřující ke smysluplnosti dalšího studia.

Vzdělávací cíl:

Na počátku studia obeznámit žáky s vybavením školních předmětových pracovišť – hardware i software a elementární znalostí jejich využívání. Žáky je dále nezbytně nutné obeznámit se základy bezpečnosti práce na daných pracovištích.

Žák:

- pochopí a popíše základní bezpečnostní předpisy při práci v nahrávacím studiu a důsledně je dodržuje,
- popíše software potřebný ke zvukové tvorbě v nahrávacím studiu,
- popíše dostupná zařízení školního nahrávacího studia (na základní úrovni),
- popíše základní ovládací prvky používaného software.

Postupová zkouška:

- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

2. ročník

Ve druhém ročníku žák navazuje a dále rozvíjí poznatky a schopnosti načerpané v ročníku prvním a postupně jich začíná cílevědomě využívat v praxi.

Vzdělávací cíl:

Žák se v teoretické a elementární rovině seznámí s principy vzniku a šíření zvuku. Dále pochopí princip nahrávacího řetězce a v součinnosti s pedagogem realizuje jeho sestavení. Žák absolvuje první experimenty s cílenou kompoziční prací a chápe její principy.

Žák:

- použije na základní úrovni zařízení a software nahrávacího studia,
- popíše postup při vytváření digitální a hybridní kompozice,
- pochopí pojmy preprodukce, produkce a postprodukce,
- sestaví s pomocí učitele základní nahrávací sestavu: mikrofon, mixážní pult, záznamové zařízení.

Postupová zkouška:

- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

3. ročník

Žák začíná za pomoci učitele vytvářet samostatné audio a MIDI kompozice. Pochopí rozdíl v nahrávání a míchání hudby v analogovém a digitálním studiu. V tomto ročníku se žák seznámí se základy práce s MIDI.

Vzdělávací cíl:

Žák zvládne používat produkční principy při tvorbě audio a MIDI kompozic, dále pochopí a popíše rozdíl mezi prací v analogovém a digitálním studiu.

Žák:

- vytvoří audio kompozici (s pomocí učitele),
- vytvoří MIDI kompozici (s pomocí učitele),
- popíše techniku tvorby, natáčení a míchání v nahrávacím studiu.

Postupová zkouška:

- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena

4. ročník

Žák se seznámí s dalšími možnostmi tvorby kompozice, například importem cizích zvukových prvků zvukových bank studia či využití EKN (volitelný předmět) k doplnění kompozice.

Vzdělávací cíl:

Žák aplikuje do vlastní tvorby další zvukové prvky doplňující kompozici, experimentuje za pomoci učitele s přenosným nahrávacím zařízením (sbírá vlastní zvukové vzorky, ruchy atd.). Při hře na EKN žák pracuje na funkčním využití nástroje.

Žák:

- popíše vytvoření audio nebo MIDI kompozice s použitím cizích zvukových prvků (např. smyčky, ruchy, vzorky a fragmenty hudby),
- popíše vytvoření jednoduché audio nebo MIDI s použitím dostupných zvukových bank nahrávacího studia,
- pořídí s pomocí učitele zvuky a ruchy pomocí přenosných nahrávacích zařízení a přenese je do prostředí PC,
- nastaví vhodné tempo a zvuky ke zvolenému doprovodnému stylu,
- popíše vznik a základní principy fungování elektrifikovaných hudebních nástrojů,
- propojí s pomocí učitele EKN a ovládací software na počítači.

Postupová zkouška:

- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

5. ročník

V pátém ročníku žák ve vlastní tvorbě cíleně kombinuje postupy vycházející ze software školního studia u jiné zvukové prvky (smyčky, ruchy, zvukové vzorky, fragmenty hudby, EKN apod.) Žáka si osvojí a používá základní editační operace.

Vzdělávací cíl:

Žák naváže na práci v předchozím ročníku tím způsobem, že je schopen využít kombinaci vybavení školního studia, to znamená software (Ableton, Cubase, Protools apod.) s výše jmenovanými externími

zvukovými prvky a dostupné zvukové banky studia. Ve své práci s jistotou využívá základní editační operace (mix, kopírování, vkládání, střih apod.).

Žák:
- vytvoří jednoduchou audio nebo MIDI kompozici s použitím cizích zvukových prvků (například smyčky, ruchy, vzorky a fragmenty hudby),
- vytvoří jednoduchou audio nebo MIDI kompozici s použitím dostupných zvukových bank nahrávacího studia,
- popíše natáčení a míchání v kombinovaném studiu (analog, digital, audio, MIDI - hybridní záznam),
- provede základní editaci zvukového záznamu, např. kopírování, střih, mix apod.

Postupová zkouška:
- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

6. ročník

Žák uplatní znalost audio formátů a dokáže svou tvorbu prezentovat v optimálně zvoleném formátu. Využívá možnosti EKN (volitelné) při práci ve studiu.

Vzdělávací cíl:

Je třeba rozvíjet schopnost žáka okomentovat vnímaný zvuk a co nejpřesněji pojmenovat jeho žádoucí i nežádoucí parametry, vysvětlit kompoziční záměr, popsat kompoziční techniku, a uplatnění kompozice, dále naplánovat práci na kompozici či zvukovém zpracování záznamu.

Žák:
- naplánuje práci v domácím nahrávacím studiu,
- vhodně zvolí formáty audiodat (výstupní formát),
- využije EKN při práci v nahrávacím studiu (volitelné),
- dokáže slyšený zvuk okomentovat a přesně popsat jeho nuance a parametry,
- okomentuje svoji vlastní tvorbu.

Postupová zkouška:
- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

7. ročník

V tomto roce se práce žáka zaměří na tvorbu a prezentaci absolventského projektu (píseň, hudební koláž, scénická či jinak užitá hudba a podobně).

Vzdělávací cíl:

Žák naplánuje, vytvoří a prezentuje vlastní absolventský projekt. Při tvorbě využije maximum nabytých schopností a vědomostí, včetně znalosti elementární harmonie a základů akustiky a elektroakustiky.

Žák:
- použije hlavní a vedlejší harmonické funkce,

- prezentuje svou tvorbu v různých audioformátech,
- popíše svou tvorbu, kompoziční záměr a užité prostředky,
- předvede práci s AD/DA převodníkem,
- předvede uložení záznamu na jednotlivá interní a externí média.

Závěrečná zkouška 1. stupně:
- žák předloží komplexní závěrečnou práci prvního stupně, která bude komisionálně zhodnocena a prezentována veřejnou nebo interní produkcí

Předmět Studiová technika

7. ročník

V závěrečném roce prvního stupně žák čerpá z poznatků získaných v předchozích ročnících, dokáže je teoreticky shrnout a popsat, využívá je aktivně v praxi a při své práci.

Žák:
- je seznámen se základními bezpečnostními předpisy při zacházení s elektrickým zařízením,
- umí sestavit základní nahrávacím okruh – mikrofon, zvuková karta, záznamové zařízení, nahrávací software,
- dokáže použít k alespoň jednoduchému notovému zápisu klávesnici, případně MIDI klaviaturu v kombinaci s příslušným software,
- umí instalovat a aplikovat zařízení pro ozvučení konkrétního prostoru,
- dokáže pořídit zvukový a obrazový záznam,
- ovládá základní editační práci s nahranými stopami, například střih, kopírování, nastavení parametrů efektů, mix,
- poučeně používá dostupný hardware a software.

Předmět Hra na EKN (volitelný předmět)

7. ročník

V tomto předmětu se žák seznámí s hrou na EKN alespoň na takové úrovni, aby byl schopen EKN využívat jako vstupní terminál pro přenášení audio či MIDI dat do digitálního prostředí.

Žák:
- se orientuje na klaviatuře a předvede správné postavení obou rukou,
- přečte jednoduchý notový zápis v houslovém klíči, vysvětlí základní akordové značky,
- zahraje podle sluchu krátký úryvek melodie,
- zahraje durovou a mollovou stupnici alespoň v jedné tónině,
- při hře efektivně využívá funkce EKN dle technických možností nástroje.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Základní studium druhého stupně navazuje na studium stupně prvního. Neustále je třeba pracovat na uměleckém vývoji žákova kompozičního projevu a schopnosti snímat a zpracovávat hudbu v počítači na pokročilejší úrovni. Na II. stupni je již jednoznačná profilace žáka na základě jeho hudebních preferencí. Novým úkolem je syntéza talentu, schopností a vědomostí žáka směřující k vytváření specifických hudebních tvarů.

Předmět Zvuková tvorba

1. ročník

Vlastní tvorba žáka je rozpracovávána do detailnější podoby. Žák samostatně vytváří bicí linky (drumparty) a party basové. Žák ovládá práci s mikrofony, mix pultem a dalšími komponenty školního nahrávacího studia.

Vzdělávací cíl:

Cílem studia prvního ročníku druhého stupně je taková kompoziční práce žáka, která dílčí produkt, který nabízí software studia, nepřenáší, ale sama jej vytváří. Dále žák systematicky pracuje s vybavením studia při snímání a editaci zvuku.

Žák:

- vytvoří pohotově drumparty v různých žánrech, používá základní bicí prostředky (jednotlivé komponenty bicí sady),
- vytvoří basový part s ideálním výběrem nástroje,
- vytvoří jednoduchá témata a dokáže je ideálně střídat dle zadané formy,
- vytvoří či konzultují ve skupině nápady pro budoucí kompozice,
- předvede práci s mikrofonem, mixážním pultem, zvukovými procesory, hudebním softwarem, pomocí kterého probíhá nahrávání a editace zvuku,
- v oblasti MIDI zvládne základy práce s dostupnými programy.

Postupová zkouška:

- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

2. ročník

Žák pohotově vytváří dílčí části kompozic (bicí linky, basové party, melodicko – harmonické motivy) a pracuje s nimi na základě vlastní navržené formy. Při nahrávání a zpracování hudby používá pokročilé funkce software.

Vzdělávací cíl:

Žák bude zpracovávat dílčí fragmenty své budoucí kompozice pohotovým způsobem při orientaci v různých žánrech, bude nahrazovat původně zvolené nástroje jinou, záměrně promyšlenou instrumentací. Žák bude pracovat s virtuálními či hardware procesory a bude se věnovat masteringu zpracovaných skladeb.

Žák:
- vytvoří drumparty v různých žánrech, používá základní sadu perkusních nástrojů,
- vytvoří basový part s výběrem jiného nástroje, nahrazuje basový part jiným nástrojem,
- vytvoří jednoduchá témata a dokáže je ideálně střídat dle vlastní formy,
- vytvoří ve skupině vlastní skladby na dané téma (v různých žánrech),
- předvede praktické využití poznatků získaných v 1. ročníku a zvládne základy audioprocesování, editace a masteringu,
- zorientuje se v prostředí dostupného software: použití plug in, nastavení plug in efektů a podrobnější praxe s nástroji pro editaci,
- vytvoří technicky méně náročnou nahrávku.

Postupová zkouška:
- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

3. ročník

Třetí ročník druhého stupně je charakteristický tím, že žák pracuje na vlastních kompozicích samostatně a komponuje hudbu se spojením živých nástrojů. Žák je dále schopen navrhnout kompletní vybavení svého domácího studia.

Vzdělávací cíl:

Cílem studia v tomto ročníku je rozvinout a ukotvit schopnost žáka naplánovat práci na projektu s dalšími hudebníky, žák se tím stává nejen spoluautorem díla, hudebníkem, ale i producentem. Jeho schopnost nahrávat, zpracovávat a produkovat hudbu vyšší technické náročnosti (pěvecký sbor, komorní soubor, Big Band a podobně).

Žák:
- vytvoří samostatně vlastní kompozice s pomocí dalších hudebníků,
- vytvoří skladby na základě vlastních audio záznamů,
- zkomponuje skladby se spojením živých nástrojů,
- navrhne domácí nahrávací studio: příprava záznamu, synchronizace, záznam, digitální střih, míchání, využití MIDI,
- pod vedením učitele zvládne nahrávání, editaci a mastering vyšší technické náročnosti a různých hudebních žánrů (mluvené slovo, komorní orchestr, Big Band).

Postupová zkouška:
- žák předloží ročníkovou práci adekvátní k obsahu učiva v daném ročníku, která bude komisionálně zhodnocena.

4. ročník

V závěrečném roce prvního stupně se práce žáka zaměří na tvorbu a prezentaci absolventského projektu (píseň, hudební koláž, scénická či jinak užitá hudba a podobně). Dále je žák schopen samostatně vytvořit nahrávku dle potřeb školy.

Vzdělávací cíl:

Hlavním cílem absolventského ročníku je vytvoření a prezentace absolventského projektu ať již samostatného nebo ve spolupráci s jinými odděleními školy, v modulu B pak pořízení a zpracování nahrávky ať již samostatně zvolené nebo pro potřeby školy.

Žák:

- vytvoří samostatně vlastní kompozice s volbou vlastního zaměření či výběru žánru,
- zrealizuje vlastní hudební produkci,
- vytvoří ve skupině vlastní skladby,
- samostatně vytvoří nahrávku pro potřeby školy,
- podle vlastních zájmů, sympatií a schopností si zvolí projekt, který samostatně zpracuje s využitím veškerého vybavení nahrávacího studia.

Závěrečná zkouška 2. stupně:

- žák předloží komplexní závěrečnou práci druhého stupně, která bude komisionálně zhodnocena a prezentována veřejnou nebo interní produkcí.

Předmět Studiová technika

2. ročník

Žák:

- ovládá techniky mikrofonního záznamu a dokáže se v daném konkrétním případě rozhodnout pro nejefektivnější možnost snímání,
- dokáže sestavit jednoduchý technický scénář pro produkční proces,
- poučeně používá navrženou ozvučovací, nahrávací a video techniku,
- je schopen práce kolektivní spolupráce a je ochoten nalézat kompromisní řešení při tvorbě společného díla,
- sleduje nové trendy ve vývoji AV.

4. ročník

Žák:

- navrhne, případně sestaví a řídí tým lidí například z řad spolužáků za účelem realizace ozvučení a nahrávání konkrétní události,
- v případě potřeby navrhne alternativní řešení a dojde ke kompromisu za účelem dosažení požadovaného výsledku,
- rozumí pojmu mastering a teoreticky ovládá základní postupy při finální úpravě záznamu,
- dokáže produkovat audio či video záznam v běžných komerčních formátech a na běžně užívaných datových nosičích,
- při postprodukčním procesu použije pokročilých editačních technik.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.1.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby

V oblasti Recepce a reflexe hudby je žákovi umožněno postupné pronikání do světa hudby nejen jako jejímu interpretovi, ale je veden k postupnému osvojování si hudby také po stránce jejího vnímání a přijímání. Díky aktivnímu poslechu, se kterým se žák v hodinách setkává, je následně schopen poučeněji interpretovat hudební dílo a také k němu kriticky přistupovat a takto jej hodnotit. Důležitou náplní výuky je tedy právě propojení, vzájemné využívání a přenášení vědomostí a dovedností z praktické hudební činnosti do oblasti teoretické a naopak.

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby je na naší škole realizována v podobě kolektivní výuky v předmětu **Nauka o hudbě**.

5.1.2.1 Učební osnovy předmětu Nauka o hudbě, charakteristika

Předmět Nauka o hudbě

Nauka o hudbě má v první řadě poskytnout žákovi všeobecný hudební přehled, rozvíjet jeho hudebnost, hudební cítění, poznatky o hudbě, podněcovat jeho hudební aktivitu a tvořivost, pomoci žákovi objevovat v hudbě krásu a prožívat radost z hudby. To vše v příjemné atmosféře s novými kamarády, kde se jeden s druhým naučí spolupracovat a rozumět si.

Nauka o hudbě také pomáhá utvrzovat poznatky, které jsou důležité pro výuku dalších předmětů daného studijního zaměření. Naší snahou je poskytnout žákovi základy hudební teorie, propojovat je s praxí a směřovat k naplnění klíčových kompetencí stanovených v RVP ZUV.

Podstatou Nauky o hudbě jsou tyto činnosti:
- hudebně teoretické,
- rytmické,
- tvořivé – improvizační,
- instrumentální,
- intonační a sluchové,
- poslechové,
- pěvecké,
- pohybové.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

2. ročník

Přípravné studium připravuje žáky pro studium předmětů daného studijního zaměření a usnadňuje jim přijetí do 1. ročníku. Pomáhá jim při prvních kontaktech s hudbou a objevováním nových poznatků. Utvrzuje vědomosti a dovednosti dosažené v instrumentální hře a doplňuje ji.

Vzdělávací cíl:

Žák se aktivně zapojí do činností poslechových, pěveckých, improvizačních, pohybových, rytmických a teoretických. Zazpívá samostatně písničku a jednoduché melodie s využitím základních pěveckých návyků. Zareaguje na jednoduché pokyny.

Žák:
- rozpozná zvuky hudební a nehudební,

- rozliší tóny dlouhé a krátké, hlasité a tiché, hluboké a vysoké, zrealizuje je,
- pohybově ztvární textový význam písně nebo hudební podstatu skladby,
- vyjádří dění v hudbě - zareaguje na nálady a změny v hudbě,
- rozliší základní vyjadřovací prostředky v hudbě: pomalu – rychle, výš – níž, silně – slabě, dlouze – krátce,
- rozpozná vyšší a nižší tón a postup melodie (z kopce do kopce),
- zazpívá tón nebo jednoduchý krátký melodický úsek v rozsahu dětského hlasu,
- zapíše jednoduše sluchové diktáty pomocí znaků, malováním nebo pohybem,
- zazpívá velmi jednoduché melodie nebo říkadla z not od dvoutónových motivů, které se podle vyspělosti a schopností dětí rozšiřují,
- přečte noty houslového klíče v rozsahu c1 – c2, vyjmenuje hudební abecedu,
- rozpozná jednoduché melodicko-rytmické takty jednotně se sluchem, intonací a rytmem,
- pojmenuje části noty,
- vizuálně rozezná notu čtvrťovou, osminovou, půlovou, celou a odpovídající pomlky, popíše dobu jejich trvání,
- zatleská jednoduché rytmické takty podle notového zápisu,
- zopakuje rytmus písně,
- rytmicky předvede pravidelnou pulsaci (metrum),
- zrealizuje rytmický záznam pomocí rytmických slabik,
- předvede rytmizaci říkadel a slov,
- použije jednoduché ostináto, které slouží jako doprovod písniček, říkadel a básniček (tleskání, hra na tělo, jednoduché rytmické nástroje),
- rozliší pojmy repetice, piano, forte, takt, taktová čára, houslový klíč, notová osnova,
- zahraje nebo zazpívá melodickou a rytmickou ozvěnu,
- zazpívá písničku, dodrží základní pěvecké návyky,
- zapojí se do kolektivních činností.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

1. ročník

První ročník uvádí žáky do světa hudební teorie, nových pojmů a činností, které jsou pro mnohé z nich nové. Je pro ně nenásilným vstupem do světa hudby, která se má stát jejich příjemným společníkem a radostí. Aby výuka byla zajímavá a přínosná, jsou žáci vedeni k poznání hravou formu, která zahrnuje i alternativní způsoby pro lepší adaptaci dětí a příjemnou atmosféru ve třídě. Používají se hudební nástroje Orffova instrumentáře, řada tradičních i netradičních pomůcek, pracovní sešity, poslechové hudební ukázky a elektronické prezentace na interaktivní tabuli.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede tvořivou a aktivní práci v činnostech poslechových, pěveckých, improvizačních, pohybových, rytmických a teoretických. Přečte základní rytmické a melodické hodnoty. Ztvární vnímanou hudbu elementárními prostředky. Prokáže základní sluchové, intonační a rytmické dovednosti.

Žák:

- vysvětlí pojem nota a přečte noty g malé – c3 v houslovém klíči, vyjmenuje tóny hudební abecedy a pojmenuje notovou osnovu (linky, mezery),
- graficky zaznamená houslový klíč, noty a taktové čáry,
- přečte takt 2/4, 3/4, 4/4,
- rozezná a použije notu a pomlku celou, půlovou, čtvrťovou a osminovou,
- rozezná a použije půlovou a čtvrťovou notu s tečkou, funkci tečky vysvětlí,
- předvede reprodukci rytmu písně, pravidelnou pulsaci – metrum (tleskáním, chůzí nebo pochodem), a ostináto, které se používá k jednoduchému doprovodu písniček,

- zapíše jednoduché rytmické diktáty,
- zopakuje krátké rytmické útvary s notami čtvrťovými, osminovými, půlovými, celými a pomlkami,
- v instrumentálních činnostech použije jednoduché hudební nástroje,
- vysvětlí pojmy celý tón a půltón, zaintonuje je pomocí písniček, provede sluchovou analýzu,
- vysvětlí funkci posuvek - jak a proč se používají, vyjmenuje je,
- pozná nižší a vyšší tóny, postup melodie, zapíše jednoduché sluchové diktáty, rozpozná půltón a celý tón, vzestupný a sestupný trojzvuk,
- zazpívá jednoduché melodicko-rytmické útvary (vycházející z učiva) podle not,
- zazpívá předehraný tón v rozsahu dětského hlasu,
- sluchově rozliší počet hraných tónů (1, 2 nebo 3),
- vysvětlí hudební pojmy – p, pp, mf, f, ff, crescendo, decrescendo, ligatura, koruna, takt, taktová čára, houslový klíč, nota, tyto pojmy rozpozná v hudebním materiálu a použije je,
- zrealizuje melodickou a rytmickou ozvěnu,
- předvede rytmizaci slov, k jednoduchým rytmům vymyslí slova nebo krátká říkadla a jednoduše je zhudební,
- pozná vybrané hudební nástroje,
- předvede hudební ozvěnu formy „a – a“ a otázku a odpověď a - b,
- rozliší stejné nebo podobné části písničky s koncem a bez konce,
- vyjádří se o znějící hudbě a hudebních nástrojích, vyjádří se slovně nebo reaguje pohybem na to, co se v hudbě děje, pozná změny nálady,
- zmíněné pojmy a učivo ověří sám nebo s pomocí učitele v konkrétním hudebním materiálu.

2. ročník

Žák rozvíjí již známé poznatky a dovednosti, které zdokonaluje a rozšiřuje o vědomosti nové. Motivací pro žáky je opět hravá forma výuky, ve které se střídají různé druhy činností. Netradiční formy a metody výuky mají probudit zájem o předmět. Výuka probíhá v příjemné atmosféře hudebních nástrojů, pomůcek, her, které probouzí kreativitu, spontaneitu, ale také svobodu hudebního vyjadřování. Názorné interaktivní prezentace pomáhají žákům pochopit a osvojit si učivo.

Vzdělávací cíl:

Žák přečte náročnější rytmické a melodické hodnoty. Předvede interpretaci rytmicko-melodických útvarů, zazpívá písně. Prokáže náročnější sluchové, intonační, rytmické a improvizační dovednosti. Aktivně naslouchá hudbě, ztvární ji, hovoří o ní a splní konkrétní úkoly. Vysvětlí rozmanité hudební pojmy a některé hudební formy.

Žák:

- přečte a zapíše noty na pomocných linkách ve tříčárkované oktávě,
- přečte malou a velkou oktávu v basovém klíči,
- prokáže orientaci v názvech oktáv,
- rozpozná notu šestnáctinovou a odpovídající pomlku, vysvětlí její trvání, zrealizuje ji,
- pozná útvar synkopy, zvládne jejich realizaci,
- v písni rozpozná předtaktí,
- popíše takty 3/8 a 6/8,
- vysvětlí zásady pro tvorbu durových stupnic do 4# a 4bé, popíše pravidla jejich odvozování a ke každé stupnici vytvoří vzestupný, sestupný a harmonický trojzvuk,
- určí tóninu z hudebního materiálu (jednoduché písničky),
- vysvětlí, co je to interval a který z osmi intervalů je čistý a který velký,
- zrealizuje rozmanitá rytmická cvičení, rytmické a rytmicko-melodické diktáty,
- předvede intonaci jednoduché melodie, diatonické postupy a spodní tón ze znějícího dvojzvuku,

- sluchově zanalyzuje základní intervaly pomocí písniček a spodní tón ze znějícího dvojzvuku, zaznamená jednoduché melodické diktáty,
- zazpívá jednoduché melodie v různých tóninách v rozsahu dětského hlasu,
- rozliší pojmy melodie a doprovod,
- vysvětlí vybrané dynamické, tempové a opakovací značky, ligaturu, korunu, legato a staccato; pojmy rozpozná v hudebním materiálu a použije je,
- prodlouží rytmickou a melodickou ozvěnu,
- dokončí melodie, vytvoří vlastní melodicko-rytmické závětí,
- v rámci probraných stupnic zanalyzuje jednoduché akordové značky v notovém záznamu,
- vyjmenuje a popíše hudební nástroje dechové a smyčcové,
- zařadí hudební nástroje do skupin a pozná je na obrázku, některé nástroje pozná podle zvuku,
- vysvětlí charakter pochodu, polky, valčíku a zanalyzuje je poslechem,
- pozná kánon, který rytmicky i melodicky předvede,
- vyřeší zadané úkoly v souvislosti s poslechem krátkých hudebních skladeb v rámci probíraného učiva,
- popíše náladu skladby, dynamiku a tempo,
- popíše základní vyjadřovací prostředky hudby,
- předvede diskusi a hodnocení hudby,
- zmíněné pojmy a učivo ověří v konkrétním hudebním materiálu sám nebo s pomocí učitele.

3. ročník

Tento ročník připravuje žákům opět náročnější teoretické i praktické učivo, plnění složitějších úkolů a nových činností, které jsou naplňovány opět prostřednictvím her a nových forem a metod výuky. Dokonaleji jsou využívány hudební nástroje Orffova instrumentáře. V tomto ročníku se žáci poprvé setkávají s osobnostmi vážné hudby a jejich díly. Poslouchají více hudební skladby, učí se je vnímat a hovořit o nich. Učí se porozumět dalším pojmům a novým poznatkům používáním zajímavých pomůcek a IT prezentací. Aktivně poslouchají hudbu a hovoří o ní.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže orientaci v hudebním materiálu. Předvede improvizaci v činnostech rytmických i pěveckých, zapíše jednoduché rytmicko-melodické motivy, splní jednoduché sluchové úkoly. Popíše život některých hudebních skladatelů a vyjmenuje jejich díla.

Žák:

- předvede část hudebního díla v jednoduché partituře podle studijního zaměření,
- prokáže orientaci ve všech durových stupnicích, určí tóniku, subdominantu a dominantu,
- vysvětlí pojmy harmonické funkce a harmonická kadence,
- vyjmenuje druhy mollových stupnic a popíše jejich charakteristické rysy,
- vyjmenuje mollové stupnice do 4 křížků a do 4 bé a určí jejich předznamenání, popíše pravidla jejich odvozování,
- současně s mollovými stupnicemi utvoří durový kvintakord i s obraty a vysvětlí označení jednoduchých akordových značek,
- vysvětlí vztahy mezi stupnicemi paralelními a stejnojmennými, rozliší a určí je,
- utvoří velké a čisté intervaly probraných durových stupnic,
- při zpěvu a jiných činnostech určí tóninu a tónorod písniček,
- předvede rozmanité rytmické činnosti a cvičení,
- pozná útvar trioly a předvede její realizaci,
- zapíše rytmické a rytmicko-melodické diktáty, rytmicky zapíše, rozčlení notový záznam,
- zazpívá tóny durového kvintakordu, diatonické postupy s opakovanými tóny a jednoduché melodie podle not, ze znějícího durového trojzvuku zazpívá spodní a horní tón,
- předvede sluchovou analýzu základních intervalů, durového a mollového tónorodu, rozliší durový a mollový kvintakord, velkou a malou tercii,

- ze dvou současně znějících tónů pozná vyšší a nižší, ze znějícího durového trojzvuku pozná spodní a horní tón,
- vytvoří jednoduché předvětí a melodicko-rytmické závětí,
- pozná změnu v hudebním doprovodu - místa s tónikou a dominantou,
- prokáže přehled o hudebních nástrojích symfonického orchestru (vyjmenuje, popíše), pozná hudební nástroje audiovizuálně, vysvětlí pojem instrumentální hudba,
- vysvětlí pojmy, které souvisí s vokální hudbou - lidský hlas, partitura, part,
- vysvětlí, co je to opera a píseň, popíše jejich základní znaky,
- vyřeší úkoly spojené s aktivním poslechem hudby a předvede diskusi o uměleckém díle a znějící hudbě,
- prokáže základní znalosti o některých osobnostech naší vážné hudby (život a dílo B. Smetany a A. Dvořáka),
- zmíněné pojmy a učivo ověří v konkrétním hudebním materiálu sám nebo s pomocí učitele.

4. ročník

V tomto ročníku více převažují činnosti teoretické, zaměřené na složitější, samostatné úkoly. Žáci si rozšiřují obzory o další hudební skladatele, jejich díla a hudební formy. Motivací jsou interaktivní prezentace spojené s plněním úkolů. K aktivizaci slouží také vhodný výběr poslechových skladeb, popřípadě PC programů. Tvořivé a improvizační ostinátní instrumentace, rytmizace a hudební hry umožňují rozvíjet spontaneitu žáků. Učivo je utvrzováno a procvičováno v hudebním materiálu.

Vzdělávací cíl:

Žák dokonaleji zanalyzuje hudební materiál a prokáže v něm orientaci. Rytmické, improvizační, intonační a sluchové úkoly provede s větší samozřejmostí. V hudbě zanalyzuje získané teoretické poznatky a o hudbě je schopen hovořit. Rozšíří si své vědomosti o další hudební skladatele a jejich díla.

Žák:

- vysvětlí pojem enharmonické tóny, rozpozná je a zapíše,
- v hudebním materiálu rozpozná tóny dvojzvětšené a dvojzmenšené, zapíše je,
- prokáže orientaci ve všech mollových i durových stupnicích včetně akordů a jejich obratů,
- utvoří velké, čisté, malé, zvětšené a zmenšení intervaly v durových stupnicích,
- malé intervaly,
- v náročnějších rytmických cvičeních prokáže rytmickou způsobilost, zvládne rytmické dvojhlasy,
- zapíše rytmické diktáty,
- vysvětlí a realizuje 2/2 takt,
- vysvětlí pojem transpozice,
- transponuje krátké úseky písně do jiné tóniny v rámci probraných stupnic,
- zazpívá durový a mollový kvintakord, diatonické postupy, jednoduché melodické motivy a ze znějícího durového trojzvuku všechny tři tóny,
- rozpozná sluchem durové a mollové stupnice a základní intervaly,
- ze tří znějících tónů rozpozná všechny tři,
- přeloží základní značky italského hudebního názvosloví,
- v hudebním materiálu vyhledá základní melodické ozdoby, vysvětlí a pojmenuje je,
- utvoří vlastní předvětí a závětí a mezivěty v rondu,
- utvoří rytmický doprovod ke znějící hudbě nebo k písni ve formě ostináta nebo vlastní improvizace,
- utvoří akordy na tónice, dominantě a subdominantě, vysvětlí pojem hlavní kvintakordy,
- v jednoduchých písních rozpozná místa s tónikou, dominantou nebo subdominantou,
- pojmenuje základní části hudebních nástrojů symfonického orchestru, pozná je podle zvuku a vizuálně, popíše složení základních hudebních těles,
- při poslechu vyřeší konkrétní úkoly týkající se hudební formy, nálady skladby, způsobu interpretace, grafické podoby nebo zvuku hudebních nástrojů,
- prokáže znalosti o některých významných osobnostech světové hudby (Mozart, Bach, Beethoven),

- předvede diskusi o znějící hudbě a vyjádří vlastní názor,
- hudební činnosti, zmíněné pojmy a učivo ověří v konkrétním hudebním materiálu.

5. ročník

Tento ročník klade na žáka největší nároky. Je souhrnem všeho, co Nauka o hudbě má naučit, vytvořit všeobecný hudební přehled. 5. ročník opakuje a prohlubuje všechny poznatky především prakticky v hudebním materiálu s využitím poznatků dosažených v předchozích ročnících. Žáci se spolupracují, ale také samostatně uvažují. Pronikají do učiva o hudebních etapách, hudebních skladatelích a formách.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže všeobecný hudební přehled, pěvecké, rytmické, sluchové a intonační dovednosti a teoretické vědomosti, které propojí s praxí. Vyjádří se o znějící hudbě. Prokáže orientaci v hudebním světě.

Žák:

- prokáže orientaci v záznamu hudebního díla,
- prokáže znalost stupnic a akordů dur i moll, určí intervaly velké, čisté, malé, zvětšené a zmenšené, rozezná tónorod hrané skladby,
- zanalyzuje základní akordové značky v hudebním materiálu,
- utvoří dominantní septimový akord,
- předvede reprodukci rytmicky a intonačně jednoduchého notového zápisu, zaznamená jednoduchou hudební myšlenku,
- vysvětlí a použije nejdůležitější hudební pojmy, označení a názvosloví,
- předvede improvizaci v činnostech rytmických, pěveckých i pohybových,
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny,
- popíše význam harmonických funkcí,
- popíše různá hudební uskupení, princip rozdělení hlasů i hudebních nástrojů do skupin a rozpozná je,
- prokáže orientaci v jednoduchých hudebních formách,
- popíše rozdíl mezi skladbami homofonními a polyfonními,
- popíše hlavní znaky hudebních období jako je hudba pravěku, starověku, středověku, renesance, baroka, klasicismu, romantismu, impresionismu a expresionismu, zařadí typické skladby do těchto hudebních epoch a uvede hlavní představitele jednotlivých období,
- vyjádří své názory na znějící hudbu a zdůvodní je,
- propojí teoretické vědomosti s praktickými dovednostmi, rozumí významu tohoto spojení.

5.2 VÝTVARNÝ OBOR

„…putování s paletou…“

Výtvarný obor ZUŠ Zábřeh je otevřen všem dětem a mladým lidem, kteří projevují zájem o výtvarné vzdělávání. Výuka směřuje k rozvíjení osobnosti žáka, učí děti hledat, co říci o světě, v kterém žijí, a nabízí jim možnosti, jak se vyjádřit. Rozvíjí estetické cítění, smyslové vnímání, rozumové i citové hodnocení okolního světa. Vede ke komunikaci, k toleranci a pochopení názorů druhých. Nadaným žákům poskytuje hlubší znalosti a dovednosti a podle požadavku je individuálně připravuje k talentovým zkouškám na střední a vysoké školy s výtvarným zaměřením (umělecké, pedagogické, grafické, technické – architektura). Při této přípravě žáků je zapotřebí vědomá a oboustranná spolupráce, podpora ze strany rodičů a v neposlední řadě soustavná domácí příprava.

Během studia se snažíme rozvíjet výtvarné cítění a myšlení žáků, které je základem výtvarné komunikace. Žáka učíme vnímat podněty, přemýšlet o nich, žák jim následně dává tvar i podobu, zaujímá vlastní stanovisko a pohled na dané téma a myšlenku v projektové i v tzv. klasické výuce. Pokouší se sledovat více než jednu cestu při ztvárnění myšlenky nebo problému a široce vyčerpat zvolenou tematiku. V úzké vazbě s touto náplní výuky je poznávání výrazových možností jednotlivých technik a zkoumání možností výtvarného sdělení osobitým způsobem.

Výtvarný obor poskytuje uvolněnější atmosféru, menší tlak na žáka; vytváří prostor pro sebevyjádření a zároveň naplnění ambicí. Důraz je kladen na osobnost žáka a výchovu k sebekázni.

Každoročně se výtvarný obor prezentuje výstavami projektů, na kterých žáci průběžně pracovali po celý školní rok.

Cílem výuky je snaha o působení na všechny složky intelektu osobnosti, rozvíjení výtvarného cítění a myšlení žáků, které je základem výtvarné komunikace, osvojení si rozličných technik uměleckého projevu ať už klasických, moderních, či netradičních, poznávání jednotlivých uměleckých slohů a stylů, umělců a osobností od dob minulých po současnost.

V závěru studia by žáci měli samostatně a cíleně volit materiál i techniku, která bude nejlépe vyhovovat jejich výtvarnému záměru a vyjádření, jehož součástí je i obhajoba své práce.

5.2.1 Vzdělávací oblast Výtvarná tvorba

Tato vzdělávací oblast seznamuje žáka s rozličnými možnostmi výtvarného vyjádření – plošné, prostorové, objektové a akční, aby s využitím poznaných výtvarných technik klasických i moderních technologií dokázal lépe vyjádřit svůj vlastní umělecký záměr. Během výuky se učí používat různý materiál a nástroje dle svých individuálních schopností, utváří si vlastní výtvarný názor a získává odvahu k experimentům.

5.2.1.1 Studijní zaměření Komplexní výtvarná tvorba

Obsahem komplexní výtvarné tvorby je teoretické i praktické zvládnutí jednotlivých výtvarných technik, poznávání moderních technologií a seznámení se s maximální škálou možného užití materiálů. Součástí výuky jsou základy dějin umění a získávání aktuálního kulturního přehledu. Výlety, návštěvy kulturních akcí a diskuse na výtvarné téma při všech stupních studia vedou k nacházení inspirací, asociací, souvislostí a k výtvarnému myšlení žáka.

5.2.1.1.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Plošná a prostorová tvorba	3	3

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Plošná a prostorová tvorba	2,5	2,5	2	2	2	2	2	15
Studijní kresba			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Keramika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	3,5
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**21**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Plošná a prostorová tvorba	2	2	2	2	8
Studijní kresba	1	1	1	1	4
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka předmětů v rámci učebních plánů probíhá v blocích.

5.2.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Plošná a prostorová tvorba (PPT):

Obsahem jsou základní postupy malby, grafiky, plastické a prostorové tvorby a soudobé výtvarné možnosti. Zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost a niterný svět žáků. Soustředěný zájem vzbuzuje i experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, které rozvíjí tvořivost a fantazii.

Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné vyjadřování, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívá až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou. Žáci také pracují na velkoformátových realizacích a při akčním umění v plenéru.

Předmět Studijní kresba (SK):

Tento předmět vede k používání různých technik kresby k záznamu reality (modelu, předlohy) a postupnému vystižení charakteru. Náplň tvoří kresba tužkou, perem, dřívkem, rudkou a uhlem, dále kombinování kreslířských technik, např. kolorování, rozmývání a lavírování. Další obsahovou náplní je vyjádření materiálových kvalit povrchů, přepis účinků osvětlení (technika stínování) – kontrasty světlých a tmavých ploch, tónové přechody a jejich gradace. Předmět vede k získání znalostí o proporcích hlavy a postavy při kresbě, stejně tak principu jednobodové a dvoubodové perspektivy v kresbě. Součástí výuky je i kresba v plenéru.

Předmět Keramika (K):

Náplní předmětu je modelování, tvarování, konstruování z keramické hmoty – významnou roli hraje vztah žáka k materiálu a jeho zručnost. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci, v řešení drobných prostorových skic. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Volnou tvorbu doprovází studijní modelování a užitá tvorba.

5.2.1.1.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium podporuje každé dítě tak, aby se vyvíjelo v citlivou bytost. Rozvíjí různé stránky dětské tvořivosti. Všechny aktivity vycházejí z bezprostředního prožívání a vyjadřování světa. Hravým výtvarným projevem je žák veden k záměrnému vyjádření skutečnosti. Staví na individuálních zážitcích, vědomostech a zkušenostech. Vlivem výuky užívá logických soudů a odkrývá podstatné ve věcech. Pozorný pohled na svět doplňuje úzký kontakt s výtvarnými materiály a nástroji. Žák překonává překážky, vyrovnává se s citlivou kritikou.

Předmět Plošná a prostorová tvorba:

2. ročník

Pracovní postupy jsou zaměřeny na experimentaci. Žáci se hravou formou seznamují se základními výtvarnými nástroji a materiály, poznávají jednoduché výtvarné techniky. Učí se míchat různé barvy z barev základních. Pracují s keramickou hlínou.

Vzdělávací cíl:

Žák uvolněně a bez zábran vyjádří své pocity, prožitky a vztah k okolí. Uplatní soustředěnou práci a nesobecky se rozdělí o prostor a pomůcky.

Žák:

- předvede práci samostatně i v kolektivu,
- pojmenuje základní materiály (papír, plátno, vlnu, drát, dřevo, keramickou hmotu),
- předvede práci se základními výtvarnými nástroji (tužka, dřívko, pero, fixy, štětce),
- popíše rozdíl reality a fantazie a vědomě ji vyjádří ve své tvorbě,

- dokončí svou práci.

Přijímací zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium I. stupně podporuje plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu a hravé experimentace k promyšlené tvorbě dospívajících a samostatné tvorbě.

Předmět Plošná a prostorová tvorba:

1. ročník

Vycházíme z pracovních postupů přípravného studia, které jsou zaměřeny na experimentaci. Žáci se seznamují s mícháním barev z barev základních. Formou hry poznávají jednoduché grafické techniky.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže osvojení pracovních a hygienických návyků. Uplatní samostatnou práci a spolupráci s učitelem, posoudí míru svých možností. Rozezná základní výtvarné nástroje – tužka, dřívko, pero – popíše, jak se správně používají. Rozliší barvy vodové a temperové.

Žák:

- namíchá doplňkové barvy z barev základních,
- předvede správné držení základních výtvarných nástrojů,
- uplatní k řešení výtvarného námětu poznané výtvarné techniky (kresbu, malbu a frotáž),
- popíše, jak se správně používá výtvarný nástroj (tužka, dřívko, pero),
- vytvoří výtvarnou práci na téma zadané učitelem,
- v rastrovém editoru experimentuje se základními výrazovými prostředky – linkou, barvou a tvarem.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

2. ročník

Na základě svých zkušeností žák experimentuje, kombinuje techniky i materiály při výtvarné hře. Tvoření vychází z emocionálního vnímání a vyjadřování skutečnosti. Žák se učí poznávat rozdíly výrazových možností výtvarných technik (malířských, grafických, dekorativních atd.). Spolupracuje na výtvarných projektech.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší základní výtvarné prostředky a techniky. Vysvětlí pomocí ukázek základní výtvarné pojmy (kresba, malba, grafika, objektová tvorba). Rozezná realitu od fantazie a vědomě ji vyjádří ve své tvorbě. Prokáže orientaci v učebně.

Žák:

- předvede experimentování s výtvarnými prostředky a elementy,
- vytvoří samostatně monotyp,

- vytvoří kompozici z různých materiálů,
- využije při frotáži různé strukturální vlastnosti materiálu,
- v rastrovém editoru používá základní nástroje pro malbu, gumu, barvy, výběr a práci s objekty,
- předvede správné držení fotoaparátu a ovládá jej v automatickém režimu,
- vyzkouší různé techniky stopmotion animace (plošková, plastelínová, sypká, objektová, kreslená a pixilace).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

3. ročník

Snažíme se, aby žák chápal vzájemné barevné a kompoziční vztahy, citlivě dovedl použít intenzitu tónu a širší barevnou škálu, barvu jako nositelku obsahu a výrazu při tvorbě plošné i prostorové. Získává zkušenosti s používáním výtvarných prostředků. Prohlubuje si znalosti a dovednosti prostřednictvím spontánní tvorby. Zažívá formou hry netradiční výtvarné projevy – prostorová a akční tvorba v interiéru a exteriéru.

Vzdělávací cíl:

Žák pojmenuje základní barevnou škálu, předvede míchání barev a rozpozná realistické barvy předmětů. Rozliší základní plošné výtvarné techniky a využije je ve své tvorbě.

Žák:

- pojmenuje teplé a studené barvy,
- vysvětlí pojmy – kresba, malba, grafika,
- uplatní v malbě prostorové zákonitosti,
- předvede střídání černých a bílých ploch v grafických technikách,
- v grafických aplikacích vyzkouší základní editaci textu a práci ve vrstvách,
- předvede jednoduchou editaci fotografie (základní transformace, ořez, jas, kontrast, sytost).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

4. ročník

Osobní pojetí žáka je uplatňováno v celé tvorbě, která má rozličný charakter, ať už fantazijní, dekorativní, designový, užitkový či analyticko-problémový. Témata vychází z kulturního dění současného i z historie.

Vzdělávací cíl:

Žák vyjádří tvorbou vlastní pocity na svět kolem sebe i svět vnitřní, v malbě realistické nebo abstraktní, v ilustraci k textu či malbě „na hudbu“. Vyjádří vlastní názor k práci své i druhých.

Žák:

- převede do malby své nejbližší okolí (pohled z okna, můj pokoj atd.),
- uplatní podstatu námětu i fantazii u ilustrace k textu,
- v plenéru zaznamená přepis krajiny a barevnost podřídí realitě,
- uplatní dekorativní prvky při výtvarné činnosti (rytmus, opakování u ornamentu),
- pojmenuje a zdůvodní prvky svého výtvarného řešení zadaného námětu,
- vyzkouší základní střih a práci na časové ose ve video editoru.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

5. ročník

Žák je veden k upevňování mezilidských vztahů při práci v kolektivu, diskutuje se spolužáky. Reaguje citlivě na rozdílnost materiálů. Zvyšujeme nároky na rytmus a členění plochy kompozice v barevném a tvarovém vyjádření. Výtvarné záměry podřizujeme výrazovým a technologickým vlastnostem materiálu a techniky.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně zvolí způsob výtvarného projevu na dané téma. Obhájí svůj výtvarný názor. Využije kontrasty ve své tvorbě (výrazové, materiálové, tvarové). Vybere si po konzultaci s učitelem výtvarnou techniku (materiál).

Žák:

- zapojí se do diskuse na aktuální téma z oblasti umění, obhájí svůj názor, vyslechne názory ostatních,
- v grafických technikách vědomě vystřídá černé a bílé plochy, bod, linii a strukturu,
- zvolí k danému tématu vhodnou techniku a materiál,
- vědomě použije experimentování s materiálem a technikou,
- použije k popisu činností základní výtvarné pojmy,
- fotografuje pomocí jednoho světelného zdroje a odrazných desek tak, aby ovlivnil výsledné vykreslení objektů a jejich objemů, povrchu a struktur.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

6. ročník

Všechny základní poznatky soustřeďujeme s cílem vytvořit soubor dovedností, zkušeností, znalostí a esteticko-výchovných postojů, které vytvoří předpoklady k samostatné výtvarné tvorbě žáka – kombinuje a experimentuje s výtvarnými prostředky, poznává digitální média a využívá je k realizaci svých návrhů, samostudiem si prohlubuje znalosti. Aktivně navštěvuje výstavy a reprezentuje školu účastí ve výtvarných soutěžích.

Vzdělávací cíl:

Žák si samostatně zvolí téma své práce, vhodně jej výtvarně rozvine na základě individuálních představ. Ztvární problém vhodnou kompozicí (vyváženost barevná a tvarová).

Žák:

- zhodnotí svou práci a diskutuje o zvoleném postupu,
- si samostatně rozvrhne a naplánuje práci,
- osobitě vyřeší výtvarný problém či námět s využitím doposud získaných zkušeností,
- při své tvorbě cíleně použije vhodné materiály,
- uplatní výrazové vlastnosti barev a linií,
- vysvětlí nastavení expozice v manuálním režimu (vyvážení bílé, clona, čas, iso a jejich vliv na výslednou fotografii).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

7. ročník

Žák se seznamuje s historií prostřednictvím literatury, hudby, filmu, návštěv muzeí. Zúčastňuje se výstav a zpracovává náměty inspirované historií. Žákovu fantazii, estetickou citlivost a tvořivost se snažíme vést k osobitému projevu, která vyústí v absolventskou práci.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže připravenost na samostatnou výtvarnou činnost, ale i k talentovým zkouškám, pokud chce studovat na střední škole s výtvarným zaměřením. Předvede obhajobu, propagaci a instalaci vlastní práce.

Žák:

- použije základní výtvarné pojmy při obhajobě svého postupu,
- při své tvorbě využije dekorativní techniky (koláže, frotáže, tupování, batikování atd.),
- vytvoří krátkou stop motion animaci,
- převede vědomě smyslový podnět pomocí výtvarného jazyka do vizuální formy,
- popíše výtvarné materiály, porovná je a zhodnotí,
- prokáže orientaci v základních výtvarných technikách (kresba, malba, grafika, modelování, dekorativní techniky),
- rozliší základní výtvarné směry a nejvýznamnější umělecká díla,
- uplatní ve své práci náměty z historie.

Závěrečná zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

Předmět Studijní kresba:

3. ročník

Žák rozšiřuje znalosti o používání výtvarných prostředků. Prohlubuje zkušenosti a dovednosti při práci se základními kreslícími materiály. Tematickou kresbu doplňuje studijní kresba založená na lineární charakteristice a převážně je zaměřena na detail – výtvarný přepis přírodnin.

Vzdělávací cíl:

Na základě pozorování žák popíše vazby mezi vnitřním a vnějším světem. Lineárně vystihne kreslený objekt a uplatní osové zákonitosti.

Žák:

- v liniích ztvární věci kolem sebe a sobě blízké,
- při kresbě tuší správně použije dřívko, pero, štětec,
- předvede koloraci kresby (vodové barvy, tuš).

4. ročník

Žák je veden ke kultivovanému kresebnému projevu jak lineárnímu, tak plošnému s přihlédnutím na specifičnost kresebných materiálů, ke kresebné zkratce a nadsázce. Je zapojován do akcí spojených s reprezentací školy.

Vzdělávací cíl:

Žák si stanoví dílčí cíle a splní je. Použije vědomě výrazové prvky (linie, tvar, prostor, světlo). Vyjmenuje a dodrží vymezená pravidla sociální a hygienická.

Žák:

- zapojí se do diskuse o svém záměru a použije výtvarné pojmy, které doposud poznal,
- zaznamená detail rostliny (zachytí nejjemnější detaily),
- popíše rozdílnosti kreslířských technik (tužka, uhel, tuš),
- rozliší a popíše pojem portrét a postava,
- nakreslí v liniích jednoduchý tvar hlavy ve správných proporcích.

5. ročník

Žák se zdokonaluje ve výtvarném projevu (důraz na kompozici a vypracování). Čerpá náměty z historie. Poznává základní výtvarné směry. Volí si po konzultaci s učitelem výtvarnou techniku. Zaměřuje se na správné stínování modelu. V kresebné práci vyžadujeme postup od celku k detailům, upřesňujeme vyjádření proporcí, objemů a materiálů.

Vzdělávací cíl:

Žák zachytí podstatné tvarové znaky, uplatní správné stínování s ohledem na použité nástroje. Vystihne materiálové odlišnosti.

Žák:

- zvládne kresbu u stojanu (formát A2) a soustředěně zachytí předlohu (model),
- využije při kresbě stínování, šrafování a rozmývání,
- dodrží postup od celku k detailům,
- uplatní proporce při portrétní tvorbě (studie hlavy, lebky a jednotlivých detailů),
- popíše rozdíly uměleckých směrů v architektuře (návštěva památek je spojena s kresbou v plenéru),
- uplatní zkušenosti získané při studijní kresbě ve své vlastní tvorbě.

6. ročník

Žák se učí citlivě rozvrhnout plochu, je seznámen s proporcí hlavy a postavy. Stínuje tužkou, rudkou, uhlem. Snaží se vystihnout rozdílný materiál (kámen, sklo, drapérie atd.). Podle individuální potřeby se připravuje k talentovým zkouškám na střední školu s výtvarným zaměřením.

Vzdělávací cíl:

Žák použije účinky vztahů a kontrastů ve výtvarné tvorbě. Uvědomí si svou individualitu a vědomě rozliší svět rozumu a fantazie. Zpracuje témata z různých oblastí výtvarné kultury.

Žák:

- využije znalosti o proporcích při kresbě hlavy,
- zdůvodní výběr výtvarných potřeb ke kresbě,
- rozezná perspektivu „ptačí“ a „žabí“ (kresba krychle),
- uplatní znalosti perspektivy ve své kresbě,
- kresebně rozliší materiály a struktury (sklo, kámen, peří, krajíc chleba, jemnou a hrubou látku atd.).

7. ročník

Studijní kresba vychází z analýzy zobrazovaného předmětu se zaměřením na detail. Žák kreslí např. zátiší, portrét, postavu (příprava k talentovým zkouškám), kde je kladen důraz na správné proporce modelu. Je veden k samostatné výtvarné činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák posoudí své schopnosti a cíleně je uplatní v tvorbě. Vědomě použije základní výtvarné pojmy. Prokáže orientaci ve výtvarných směrech způsobem odpovídajícím věku.

Žák:

- vystihne charakter modelu,
- kresbou zachytí pohyb dle předlohy či modelu,
- nakreslí perem zátiší s drapérií (ovoce, kameny, nádoby, krabice, židle atd.)
- předvede citlivou koloraci kresby s ohledem na realitu, kterou respektuje,
- zaznamená detail a dekorativní prvky v architektuře,
- prokáže přehled o základních uměleckých obdobích.

Předmět Keramika:

1. ročník

Žák se seznamuje s různými možnostmi tvořivé práce s tvárnou keramickou hmotou. Učí se posoudit míru svých schopností při plnění zadaných úkolů, získává nové zkušenosti. Převládá tematické modelování, plošné, reliéfní a prostorové, doplněné o hry.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní kombinaci a experiment s výtvarnými prostředky a nářadím, předvede jejich správné použití. Ovládá pracovní a hygienické návyky, předvede samostatnou práci.

Žák:

- zpracuje zadané téma v keramické tvorbě,
- vyjádří výtvarně charakter objektu (malý – velký, hladký – hrubý, atd.),
- uplatní dekor na povrchu výtvarného díla (škrabání, prořezávání atd.),
- předvede výstavbu jednoduchého tvaru.

2. ročník

Tvorba přechází od reliéfní k figurální tématice. Převážně jde o vyjádření skutečnosti ze svého okolí, kde je žák veden, aby vyjádřil svůj výtvarný názor v dějové zkratce. Poznává specifika materiálu. Překonává překážky, vyrovnává se s kritikou, soustředěně pracuje a tvořivě myslí.

Vzdělávací cíl:

Žák vytvoří objekty se snahou o správné vyvážení proporce zaměřené na stabilitu výtvoru. Rozpozná reálný svět od světa vnitřního a vyřeší výtvarný problém.

Žák:

- použije pomůcky podle poučení,
- předvede rovnoměrné nanesení glazury a barvítka,
- vyřeší členitost prostorového objektu se zřetelem na stabilitu,
- zadaný námět převede do díla s ohledem na vlastnost materiálu,
- použije více pohledového přístupu a systematického otáčení k tvarování objektu.

3. ročník

Žák získává zkušenosti s používáním výtvarných prostředků. Prohlubuje si znalosti a dovednosti prostřednictvím spontánní tvorby. Je veden k samostatnému výtvarnému myšlení a estetickému hodnocení skutečnosti. Respektuje názor druhých. Ve výtvarném vyjadřování má odvahu k experimentům.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší prostorové a reliéfní pojetí. Respektuje vlastnosti materiálu a podřizuje mu své záměry, použije pracovní nářadí (špachtle, očka atd.).

Žák:

- si připraví pracoviště a materiál k tvorbě,
- v užité tvorbě vytvoří složitější tvar a jeho konstrukci (váza, hrnek),
- prokáže respekt k pravidlům při tvorbě užitkové keramiky (např. kde umístit ucho hrnku, jak vytvořit víčko atd.),
- použije nástroje bezpečně (špachtle, očka, nože),
- vymodeluje jednoduché tvary (písmena, suchý list, plastický ornament).

4. ročník

Sledujeme u žáka výstavbu tvaru, zachycení výrazných prvků, zpracování povrchu s citlivým uplatněním struktury. Při konečném zdobení se soustředíme na pečlivé nanášení glazury a keramických barvítek.

Vzdělávací cíl:

Žák použije vědomě výrazové prvky (linie, tvar, prostor). Dodrží daná pravidla při práci s materiálem. Stanoví si dílčí cíle a splní je.

Žák:

- vyjádří při tvorbě kontrasty (tvar rostoucí – vadnoucí, hladký –hrubý, atd.),
- sestaví řešení a postup své práce (poradí se s učitelem),
- v užitkové tvorbě vytvoří řadu objektů na sebe navazujících, ale s rostoucí náročností (např. miska – hrnek – konvice),
- vymodeluje architektonický geometrický fragment, plastický rám (reliéf).

5. ročník

Žák se učí rozvrhnout si celý proces vytváření od návrhu, přípravy materiálu až k vlastní realizaci. Sleduje vyjádření tvarových znaků, pohybů a proporcí. Vyžadujeme budování výsledného tvaru s důrazem na jeho prostorový účinek, kdy je hotový objekt možné pozorovat z různých stran.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně zvolí způsob výtvarného projevu na dané téma. Obhájí svůj výtvarný názor. Využije výrazové a tvarové kontrasty ve své tvorbě. Vyhledá náměty z různých etnik a historie.

Žák:

- v sochařském pojetí tvorby cíleně použije naučených postupů (pozorování, otáčení objektu, měření, odebírání a přidávání materiálu – hlíny),
- popíše rozdíl mezi studijním modelováním (dle předlohy) a vlastní volnou tvorbou,
- vymodeluje složitější tvary podle modelu (ucho, ruku atd.),
- vymodeluje architektonický prvek jako reliéf (barokní ornament, secesní ornament atd.).

6. ročník

Důraz je kladen na funkčnost užitkových předmětů a u figurálních plastik na proporce. Předmět je rozšířen o studijní složku podle věcného modelu (přírodnina, jednoduché nářadí, písmeno atd.) s přihlédnutím k individuálnímu zájmu žáka.

Vzdělávací cíl:

Žák si samostatně zvolí téma své práce. Rozliší užitkovou tvorbu a sochařskou tvorbu. Zpracuje téma z různých oblastí výtvarné kultury. Vysvětlí svůj výtvarný záměr.

Žák:

- popíše problematiku keramického vytváření komplexně v širších souvislostech (rizika nestejnoměrného sušení, skryté praskliny, špatné vrstvení glazury atd.),
- naplánuje postup od návrhu k realizaci (příprava hlíny, tvarování, spojování, sušení, retušování, glazování, nakládání do keramické pece – za dozoru učitele),
- napodobí model v reálné velikosti, kladen je důraz na správné proporce,
- vystihne odlišné povrchové struktury (např. vlasy, kůži, srst, kůru atd.).

7. ročník

Při volných figurálních plastikách je kladen důraz na anatomickou stavbu těla a jeho změny při pohybu. Kromě vlastní tvorby, ať už reliéfní, prostorové, užitkové či umělecké modeluje podle klasických předloh (příprava k talentovým zkouškám) a uplatňuje princip přidávání a odebírání hmoty u sochařské tvorby. Žák modeluje podle modelu.

Vzdělávací cíl:

Žák výtvarně a osobitě zpracuje zadané téma, u figurální tvorby naznačí pohyb. Posoudí své schopnosti a možnosti materiálu. Uplatní svůj vlastní výtvarný názor.

Žák:

- vymodeluje zvíře, ruku, hlavu v reálné velikosti modelu (příprava k talentovým zkouškám),
- využije redukci výšek u reliéfu při studijním modelování (plastický přepis skutečnosti),
- vyjádří svůj výtvarný záměr v sochařském, prostorovém i reliéfním pojetí,
- vymodeluje jednoduchý dutý geometrický objekt v zadaném rozměru.

Studium I. stupně žák ukončí výstavou prací, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem VO ZUŠ.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Základní studium II. stupně reaguje na dospívání žáků a z něho pramenícího porovnávání vlastní identity ve vztahu k okolnímu světu. Cesty k obsahu a formě odrážejí novou schopnost citově se ztotožnit s námětem a současně racionálně uvažovat, s nadhledem experimentovat a argumentovat.

Předmět Plošná a prostorová tvorba:

1. ročník

Výtvarné činnosti jsou založené na analytickém přístupu k řešení komplexních úloh, na prolínání mezipředmětových vztahů. Žákovu fantazii, estetickou citlivost a tvořivost se snažíme vést k osobitému projevu.

Vzdělávací cíl:

Žák rozpracuje zadané téma do výtvarných tematických řad. Uplatní kombinaci a experiment s netradičními výtvarnými prostředky. Vybere témata z různých oblastí výtvarné kultury.

Žák:

- použije výtvarné pojmy,
- rozliší a pojmenuje základní výtvarné techniky,
- samostatně si zvolí téma práce,
- použije dosud poznané výtvarné techniky a experimentuje s nimi,
- vyjádří se výtvarnou tvorbou k aktuálnímu dění,
- vytvoří sérii fotografií krajiny a architektury s akcentem na kompozici (umístěni horizontu, dominantního prvku), výřez, hloubku ostrosti, vzdušnou perspektivu a barvu, krajinné plány, světlo.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Zařazujeme obtížnější a časově náročnější grafické techniky, akční a objektovou tvorbu se zaměřením na emocionální prožitek. Žák se připravuje na samostatnou výtvarnou činnost, ale i k talentovým zkouškám, pokud je jeho cílem studium na vyšší škole s výtvarným zaměřením. Žáky vedeme k samostatnému vyhledávání témat k tvorbě (literatura, PC atd.).

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže orientaci ve výtvarných směrech způsobem odpovídajícím věku a vyhledá si téma k tvorbě v literatuře, PC a v ostatních médiích.

Žák:

- použije písmo jako grafický prvek,
- dodrží harmonické vyvážení kompozice,
- ve své tvorbě zareaguje na dané téma osobitým výtvarným projevem,
- nakreslí v plenéru složitější kompozice s ohledem na perspektivu,
- samostatně exponuje, zpracuje a exportuje data a zpracuje snímek ve formátu raw,
- popíše vlastnosti objektivů (ohnisko, světelnost/clona) a jejich použití a vliv na hloubku ostrosti a perspektivu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

3. ročník

Žák se postupně specializuje v samostatně pojaté tvorbě dle svého výtvarného cítění, je otevřený k odlišnostem a uplatňuje ve výtvarné tvorbě nové informační a komunikační technologie. Užívá výtvarné

termíny, obecné znaky a symboly.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede práci s digitálními médii, vyřeší pomocí nich výtvarný námět (videoprojekce, fotoprezentace atd.). Zpracuje propagační materiál od návrhu k realizaci.

Žák:

- využije zkušenosti s digitálními médii a jejich možnostmi ve své tvorbě,
- zvolí cíleně kompozici,
- výtvarný problém vyřeší tak, aby výstižně vyjádřil svůj názor,
- zanalyzuje současné kulturní dění (výstavy, filmy, hudbu, divadlo),
- předvede různé výrazové možnosti – abstrakce, stylizace, realistická tvorba,
- fotografuje s větším počtem ateliérových světel a blesků – užívá světlo jako možnost výtvarného ovlivnění výsledné fotografie.

Postupová zkouška:

- tato zkouška se ve 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Žák je veden k samostatnému vyhledávání námětů při vyjadřování ve vlastní výtvarné tvorbě, k citlivému vnímání sociální a ekologické problematiky. Svou tvorbu řeší za pomoci získaných znalostí a poznaných výtvarných technik. Chápe výtvarné dílo jako možnost sebevyjádření. Aktivně se podílí na instalacích a akcích školy. Zachází tvůrčím způsobem s elektronickými médii a osobitě aplikuje získané znalosti a zkušenosti ve svém výtvarném projevu.

Vzdělávací cíl:

Žák komplexně vyřeší výtvarná témata a dá hlubší myšlenkový význam objektové a akční tvorbě. Popíše výtvarnou kulturu v historických souvislostech. Aktivně se zapojí do akcí školy a pomůže při přípravě a instalacích.

Žák:

- si samostatně zvolí námět, techniku a postup,
- vystihne výrazně svou myšlenku v plošné i prostorové tvorbě s využitím vhodné kompozice,
- zkoriguje barevné tvary a linie,
- uplatní perspektivu ve své tvorbě,
- zareaguje svou tvorbou na současnou kulturu,
- obhájí své výtvarné řešení za použití výtvarných pojmů,
- kriticky zhodnotí svou práci.

Závěrečná zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

Předmět Studijní kresba:

2. ročník

Žák dává své kresbě hlubší myšlenkový význam. Je otevřený k odlišnostem. Pozoruje detail a charakter. Zkoumá rozdílné podoby světa a mezilidské vztahy. Cíleně používá výrazové a kompoziční vztahy. Do vlastní tvorby vnáší zkušenosti získané při studijní kresbě.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede kresbu písma, hlavy a postavy ve správné proporci. Pochopí a popíše zákonitosti kresby v lince, stínovou modelaci a zachycení charakteru materiálu. Zaznamená kresbu architektury v jednobodové a dvoubodové perspektivě.

Žák:

- předvede proporce postavy v různých pozicích,
- prokáže znalost problematiky proporcí při kresbě písma (tužkou, perem, štětcem),
- zachytí detail v kresbě přírodnin na velký formát,
- předvede koloraci kresbu zátiší,
- vystihne kresbou různorodost materiálů (kámen, sklo, drapérie atd.).

4. ročník

Žák si prohlubuje znalosti o stavbě lidského těla a jeho jednotlivých partií, ujasní si základní zákonitosti motoriky těla. Zachycuje individuální charakteristiku portrétovaných, zvládá stavbu hlavy a tváře. Vnímá proměny tváře a hlavy v průběhu stárnutí člověka.

Vzdělávací cíl:

Žák cíleně použije uhel, tužku, příp. bílou křídu, rudku, tuš. Nakreslí tváře a hlavy z různých úhlů pohledu. Ve svém projevu uplatní figuraci, abstrakci, stylizaci. Výstižně použije výtvarné pojmy.

Žák:

- nakreslí postavu v pohybu dle modelu či předlohy,
- použije švihovou kresbu a kresebnou zkratku,
- převede kresbu podle modelu do malby,
- ve studijní kresbě hlavy vystihne nejen správné proporce, ale i typ a podobu modelu,
- v plenéru zaznamená prvky architektury s ohledem na správnou perspektivu (velkoformátová kresba architektury v interiéru dle předlohy se zabývá detailem).

Studium II. stupně žák ukončí výstavou prací, kde prezentuje své výtvarné a výrazové dovednosti získané studiem VO ZUŠ.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.2.1.2 Studijní zaměření Nová výtvarná média

Studium je zaměřeno na kreativní práci s PC, fotoaparátem, animační technikou a aplikacemi k tvorbě a zpracování digitálního obrazu. Obsahem Nových výtvarných médií je teoretické i praktické zvládnutí jednotlivých výtvarných technik v oblasti digitální fotografie, počítačové grafiky, stopmotion animovaného videa a videoartu. Žák získá praxi v zacházení s technologiemi a příslušnou technikou a v posilování vlastní vizuální vnímavosti a invence. Žáci jsou vedeni jednak k získávání dovednosti vidět, viděné zobrazit a realizovat prostřednictvím nových médií, zejména však k rozvíjení volné tvorby poplatné jejich vlastnímu vnímání a cítění. Toto své vnímání světa se žák učí vyjadřovat prostředky výtvarného jazyka. Dějiny umění a aktuální kulturní přehled spolu s diskusemi na výtvarná témata jej vedou k nacházení inspirací, asociací, souvislostí a tím k budování výtvarného myšlení. Prostřednictvím výtvarné terminologie se pak postupně učí tuto odbornou výtvarnou diskusi vést, jak ve smyslu vyjádření vlastní myšlenky, tak porozumění myšlence druhého. Žákům by měla výuka předvést, že digitální technologie lze využívat k smysluplným a kreativním činnostem a vést je ke kreativnímu myšlení a tvoření.

5.2.1.2.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Plošná a prostorová tvorba	3	3

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Plošná a prostorová tvorba	2	2	1,5	1,5				7
Studijní kresba			0,5	0,5				1
Keramika	0,5	0,5	0,5	0,5				2
Základy nových médií	0,5	0,5	0,5	0,5				2
Počítačová grafika					1,5	1,5	1,5	4,5
Animace a videoart					1	1	1	3
Fotografie					0,5	0,5	0,5	1,5
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**21**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Počítačová grafika	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Animace a videoart	1	1	1	1	4
Fotografie	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka předmětů v rámci učebních plánů probíhá v blocích.

5.2.1.2.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Plošná a prostorová tvorba (PPT):

Obsahem jsou základní postupy malby, grafiky, plastické, prostorové a keramické tvorby a soudobé výtvarné možnosti. Zahrnuje kreslířské, malířské, grafické a prostorové reakce na skutečnost a niterný svět žáků. Soustředěný zájem vzbuzuje i experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, které rozvíjí tvořivost a fantazii. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné vyjadřování, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívá až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou. Žáci také pracují na velkoformátových realizacích a při akčním umění v plenéru.

Předmět Studijní kresba (SK):

Tento předmět vede k používání různých technik kresby k záznamu reality (modelu, předlohy) a postupnému vystižení charakteru. Náplň tvoří kresba tužkou, perem, dřívkem, rudkou a uhlem, dále kombinování kreslířských technik, např. kolorování, rozmývání a lavírování. Další obsahovou náplní je vyjádření materiálových kvalit povrchů, přepis účinků osvětlení (technika stínování) – kontrasty světlých a tmavých ploch, tónové přechody a jejich gradace. Předmět vede k získání znalostí o proporcích hlavy a postavy při kresbě, stejně tak principu jednobodové a dvoubodové perspektivy v kresbě. Součástí výuky je i kresba v plenéru.

Předmět Keramika (K):

Náplní předmětu je modelování, tvarování, konstruování z keramické hmoty – významnou roli hraje vztah žáka k materiálu a jeho zručnost. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci, v řešení drobných prostorových skic. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Volnou tvorbu doprovází studijní modelování a užitá tvorba.

Předmět Základy nových médií (ZNM)

Předmět seznámí žáky se základy práce s PC, fotoaparátem, animační technikou a příslušnými aplikacemi k tvorbě a zpracování digitálního obrazu. Prostřednictvím těchto prostředků se žák seznamuje s různými technikami a možnostmi výtvarného vyjádření v oblasti digitální fotografie, počítačové grafiky, grafického designu, stopmotion animace a videoartu. Žák by měl získat základní teoretické znalosti a praktické dovednosti k dalšímu rozvoji ve vyšších ročnících.

Předmět Počítačová grafika (PG)

Předmět rozvíjí schopnosti a dovednosti žáků při práci s PC a aplikacemi určenými k práci s vektorovým a bitmapovým obrazem. Úkolem předmětu je prohloubit žákovu zkušenost s různými výtvarnými technikami a možnostmi výtvarného vyjádření v oblasti rastrové a vektorové grafiky a grafického designu tak, aby byl žák schopen jejich plnohodnotnému užití k svébytnému sebevyjádření. Předmět dále vede žáka ke kreativnímu myšlení a tvoření, přehledu v digitálních technologiích a v jednotlivých médiích – jejich výtvarných technikách a historii.

Předmět fotografie (F)

Náplň studia rozvíjí samostatné tvořivé schopnosti žáka od prosté reprodukce skutečnosti k uvědomělé výtvarné seberealizaci prostřednictvím fotografie. Základní snahou předmětu je vést žáka k citlivému vnímání okolního světa prostřednictvím fotografie. Studium staví na technickém a teoretickém poučení, na praktických úkolech, na seznámení s historií a na samostatné práci žáka. Výuka se týká především fotografických žánrů – zátiší, krajina, portrét, reportáž a dokument.

Předmět Animace a videoart (AV)

Žák se seznámí s různými technikami Stopmotion animace, možnostmi zpracování videa v příslušných aplikacích, základními filmovými žánry, teorií obrazu i barev. Snahou předmětu je zejména rozvíjet žákovu schopnost vyjádření vlastního pohledu na sebe a okolní svět a tento obsah vyjádřit formou pohybujícího se obrazu animovaného videa či videoartu. Je veden od experimentů k uvědomělému a osobitému vyjádření prostředky animované tvorby a videoartu. Důraz je kladen zejména na praktickou zkušenost podpořenou především technickou a teoretickou znalostí a základním vhledem do historie oboru.

5.2.1.2.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium podporuje každé dítě tak, aby se vyvíjelo v citlivou bytost. Rozvíjí různé stránky dětské tvořivosti. Všechny aktivity vycházejí z bezprostředního prožívání a vyjadřování světa. Hravým výtvarným projevem je žák veden k záměrnému vyjádření skutečnosti. Staví na individuálních zážitcích, vědomostech a zkušenostech. Vlivem výuky užívá logických soudů a odkrývá podstatné ve věcech. Pozorný pohled na svět doplňuje úzký kontakt s výtvarnými materiály a nástroji. Žák překonává překážky, vyrovnává se s citlivou kritikou.

Předmět Plošná a prostorová tvorba:

2. ročník

Pracovní postupy jsou zaměřeny na experimentaci. Žáci se hravou formou seznamují se základními

výtvarnými nástroji a materiály, poznávají jednoduché výtvarné techniky. Učí se míchat různé barvy z barev základních. Pracují s keramickou hlínou.

Vzdělávací cíl:

Žák uvolněně a bez zábran vyjádří své pocity, prožitky a vztah k okolí. Uplatní soustředěnou práci a nesobecky se rozdělí o prostor a pomůcky.

Žák:

- předvede práci samostatně i v kolektivu,
- pojmenuje základní materiály (papír, plátno, vlnu, drát, dřevo, keramickou hmotu),
- předvede práci se základními výtvarnými nástroji (tužka, dřívko, pero, fixy, štětce),
- popíše rozdíl reality a fantazie a vědomě ji vyjádří ve své tvorbě,
- dokončí svou práci.

Přijímací zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

Základní studium I. stupně podporuje plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu a hravé experimentace k promyšlené tvorbě dospívajících a samostatné tvorbě.

Předmět Plošná a prostorová tvorba:

1. ročník

Vycházíme z pracovních postupů přípravného studia, které jsou zaměřeny na experimentaci. Žáci se seznamují s mícháním barev z barev základních. Formou hry poznávají jednoduché grafické techniky.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže osvojení pracovních a hygienických návyků. Uplatní samostatnou práci a spolupráci s učitelem, posoudí míru svých možností. Rozezná základní výtvarné nástroje – tužka, dřívko, pero – popíše, jak se správně používají. Rozliší barvy vodové a temperové.

Žák:

- namíchá doplňkové barvy z barev základních,
- předvede správné držení základních výtvarných nástrojů,
- uplatní k řešení výtvarného námětu poznané výtvarné techniky (kresbu, malbu a frotáž),
- popíše, jak se správně používá výtvarný nástroj (tužka, dřívko, pero),
- vytvoří výtvarnou práci na téma zadané učitelem.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

2. ročník

Na základě svých zkušeností žák experimentuje, kombinuje techniky i materiály při výtvarné hře. Tvoření vychází z emocionálního vnímání a vyjadřování skutečnosti. Žák se učí poznávat rozdíly výrazových

možností výtvarných technik (malířských, grafických, dekorativních atd.). Spolupracuje na výtvarných projektech.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší základní výtvarné prostředky a techniky. Vysvětlí pomocí ukázek základní výtvarné pojmy (kresba, malba, grafika, objektová tvorba). Rozezná realitu od fantazie a vědomě ji vyjádří ve své tvorbě. Prokáže orientaci v učebně.

Žák:

- předvede experimentování s výtvarnými prostředky a elementy,
- vytvoří samostatně monotyp,
- vytvoří kompozici z různých materiálů,
- využije při frotáži různé strukturální vlastnosti materiálu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

3. ročník

Snažíme se, aby žák chápal vzájemné barevné a kompoziční vztahy, citlivě dovedl použít intenzitu tónu a širší barevnou škálu, barvu jako nositelku obsahu a výrazu při tvorbě plošné i prostorové. Získává zkušenosti s používáním výtvarných prostředků. Prohlubuje si znalosti a dovednosti prostřednictvím spontánní tvorby. Zažívá formou hry netradiční výtvarné projevy – prostorová a akční tvorba v interiéru a exteriéru.

Vzdělávací cíl:

Žák pojmenuje základní barevnou škálu, předvede míchání barev a rozpozná realistické barvy předmětů. Rozliší základní plošné výtvarné techniky a využije je ve své tvorbě.

Žák:

- pojmenuje teplé a studené barvy,
- vysvětlí pojmy – kresba, malba, grafika,
- uplatní v malbě prostorové zákonitosti,
- předvede střídání černých a bílých ploch v grafických technikách,
- vytvoří práci v tiskové technice – slepotisk.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

4. ročník

Osobní pojetí žáka je uplatňováno v celé tvorbě, která má rozličný charakter, ať už fantazijní, dekorativní, designový, užitkový či analyticko-problémový. Témata vychází z kulturního dění současného i z historie.

Vzdělávací cíl:

Žák vyjádří tvorbou vlastní pocity na svět kolem sebe i svět vnitřní, v malbě realistické nebo abstraktní, v ilustraci k textu či malbě „na hudbu“. Vyjádří vlastní názor k práci své i druhých.

Žák:
- převede do malby své nejbližší okolí (pohled z okna, můj pokoj atd.),
- uplatní podstatu námětu i fantazii u ilustrace k textu,
- v plenéru zaznamená přepis krajiny a barevnost podřídí realitě,
- uplatní dekorativní prvky při výtvarné činnosti (rytmus, opakování u ornamentu),
- pojmenuje a zdůvodní prvky svého výtvarného řešení zadaného námětu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

Předmět Studijní kresba:

3. ročník

Žák rozšiřuje znalosti o používání výtvarných prostředků. Prohlubuje zkušenosti a dovednosti při práci se základními kreslícími materiály. Tematickou kresbu doplňuje studijní kresba založená na lineární charakteristice a převážně je zaměřena na detail – výtvarný přepis přírodnin.

Vzdělávací cíl:

Na základě pozorování žák popíše vazby mezi vnitřním a vnějším světem. Lineárně vystihne kreslený objekt a uplatní osové zákonitosti.

Žák:
- v liniích ztvární věci kolem sebe a sobě blízké,
- při kresbě tuší správně použije dřívko, pero, štětec,
- předvede koloraci kresby (vodové barvy, tuš).

4. ročník

Žák je veden ke kultivovanému kresebnému projevu jak lineárnímu, tak plošnému s přihlédnutím na specifičnost kresebných materiálů, ke kresebné zkratce a nadsázce. Je zapojován do akcí spojených s reprezentací školy.

Vzdělávací cíl:

Žák si stanoví dílčí cíle a splní je. Použije vědomě výrazové prvky (linie, tvar, prostor, světlo). Vyjmenuje a dodrží vymezená pravidla sociální a hygienická.

Žák:
- zapojí se do diskuse o svém záměru a použije výtvarné pojmy, které doposud poznal,
- zaznamená detail rostliny (zachytí nejjemnější detaily),
- popíše rozdílnosti kreslířských technik (tužka, uhel, tuš),
- rozliší a popíše pojem portrét a postava,
- nakreslí v liniích jednoduchý tvar hlavy ve správných proporcích.

Předmět Keramika:

1. ročník

Žák se seznamuje s různými možnostmi tvořivé práce s tvárnou keramickou hmotou. Učí se posoudit míru svých schopností při plnění zadaných úkolů, získává nové zkušenosti. Převládá tematické modelování, plošné, reliéfní a prostorové, doplněné o hry.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní kombinaci a experiment s výtvarnými prostředky a nářadím, předvede jejich správné použití. Ovládá pracovní a hygienické návyky, předvede samostatnou práci.

Žák:

- zpracuje zadané téma v keramické tvorbě,
- vyjádří výtvarně charakter objektu (malý – velký, hladký – hrubý atd.),
- uplatní dekor na povrchu výtvarného díla (škrabání, prořezávání atd.),
- předvede výstavbu jednoduchého tvaru.

2. ročník

Tvorba přechází od reliéfní k figurální tématice. Převážně jde o vyjádření skutečnosti ze svého okolí, kde je žák veden, aby vyjádřil svůj výtvarný názor v dějové zkratce. Poznává specifika materiálu. Překonává překážky, vyrovnává se s kritikou, soustředěně pracuje a tvořivě myslí.

Vzdělávací cíl:

Žák vytvoří objekty se snahou o správné vyvážení proporce zaměřené na stabilitu výtvoru. Rozpozná reálný svět od světa vnitřního a vyřeší výtvarný problém.

Žák:

- použije pomůcky podle poučení,
- předvede rovnoměrné nanesení glazury a barvítka,
- vyřeší členitost prostorového objektu se zřetelem na stabilitu,
- zadaný námět převede do díla s ohledem na vlastnost materiálu,
- použije více pohledového přístupu a systematického otáčení k tvarování objektu.

3. ročník

Žák získává zkušenosti s používáním výtvarných prostředků. Prohlubuje si znalosti a dovednosti prostřednictvím spontánní tvorby. Je veden k samostatnému výtvarnému myšlení a estetickému hodnocení skutečnosti. Respektuje názor druhých. Ve výtvarném vyjadřování má odvahu k experimentům.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší prostorové a reliéfní pojetí. Respektuje vlastnosti materiálu a podřizuje mu své záměry, použije pracovní nářadí (špachtle, očka atd.).

Žák:

- si připraví pracoviště a materiál k tvorbě,
- v užité tvorbě vytvoří složitější tvar a jeho konstrukci (váza, hrnek),
- prokáže respekt k pravidlům užitkové keramiky (kde umístit ucho hrnku, jak vytvořit víčko atd.),
- použije nástroje bezpečně (špachtle, očka, nože),
- vymodeluje jednoduché tvary (písmena, suchý list, plastický ornament).

4. ročník

Sledujeme u žáka výstavbu tvaru, zachycení výrazných prvků, zpracování povrchu s citlivým uplatněním struktury. Při konečném zdobení se soustředíme na pečlivé nanášení glazury a keramických barvítek.

Vzdělávací cíl:

Žák použije vědomě výrazové prvky (linie, tvar, prostor). Dodrží daná pravidla při práci s materiálem. Stanoví si dílčí cíle a splní je.

Žák:

- vyjádří při tvorbě kontrasty (tvar rostoucí – vadnoucí, hladký – hrubý atd.),
- sestaví řešení a postup své práce (poradí se s učitelem),
- v užitkové tvorbě vytvoří řadu objektů na sebe navazujících, ale s rostoucí náročností (např. miska – hrnek – konvice),
- vymodeluje architektonický geometrický fragment, plastický rám (reliéf).

Předmět Základy nových médií:

1. ročník

Seznamujeme žáka zejména s pracovním prostředím. Formou hry a experimentu poznávají základní prvky jednotlivých technických a výtvarných prostředků a jejich obecné možnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák se seznámí s pracovním prostředím a elementární manipulací s jednotlivým prvky – PC, fotoaparát, animační věž. Uplatní samostatnou práci a spolupráci s učitelem i spolužáky.

Žák:

- předvede základy práce na PC (zapne a vypne počítač, spustí a vypne různé programy),
- používá základní univerzální operace – kopírovat, vyjmout, vložit a různé způsoby výběru objektů (ctrl/shift),
- v rastrovém editoru experimentuje se základními výrazovými prostředky – linkou, barvou a tvarem,
- fotoaparát používá v automatickém režimu k zachycení momentek,
- vytvoří jednoduchou animaci transformací motivu (překreslení, mazání apod.).

2. ročník

Dále experimentujeme se žákem v rámci výtvarné hry s výtvarnými prostředky nových médií. Tvoření vychází zejména z intuitivního užívání digitální techniky k zachycení žákova vnímání vnitřní i vnější skutečnosti. Takto se učí poznávat rozdíly výrazových možností jednotlivých médií (fotografie, animované video, grafická tvorba).

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže schopnost elementární práce s fotoaparátem, bitmapovým editorem a soubory. Prokáže také celkovou orientaci v učebně nových médií. Rozliší výtvarné pojmy fotografie, počítačová grafika a animované video.

Žák:

- v rastrovém editoru používá základní nástroje pro malbu, gumu, barvy, výběr a práci s objekty,
- předvede správné držení fotoaparátu a ovládá jej v automatickém režimu,
- užívá hledáček k výběru zajímavých prvků a detailů ve svém okolí,
- vyzkouší různé techniky stopmotion animace (plošková, plastelínová, sypká, objektová, kreslená a pixilace),
- spolupracuje se spolužáky při tvorbě animovaného videa.

3. ročník

Výuka je vedena zejména snahou rozšiřovat a prohlubovat žákovu zkušenost s novými médii, schopnost používat různé technické prostředky a využít je v intuitivní a spontánní tvorbě. Formou experimentu rozšiřujeme a prohlubujeme žákův přehled o jednotlivých výtvarných technikách.

Vzdělávací cíl:

Žák popíše v základních bodech proces vzniku fotografie a animované sekvence a základní možnosti editace. Jednoduše popíše výtvarné pojmy fotografie, počítačová grafika a animované video. Rozliší základní techniky stopmotion animace a užije je ve své tvorbě.

Žák:

- v grafických aplikacích vyzkouší základní editaci textu a práci ve vrstvách,
- experimentuje s umělým osvětlením scény a používá stativ,
- předvede jednoduchou editaci fotografie (základní transformace, ořez, jas, kontrast, sytost),
- s pomocí učitele si připraví pracoviště pro snímání stopmotion animace,
- vysvětlí princip stopmotion animace (řazení snímků za sebou) a vytvoří jednoduchý gif.

4. ročník

Výuka je i nadále vedena snahou rozšiřovat a prohlubovat žákovu zkušenost s novými médii. Pomáháme žákovi v jeho osobitě pojaté tvorbě přecházet od intuitivního experimentu k vědomému. Motivujeme je, aby nabyté zkušenosti využíval v tvorbě různého charakteru – fantazijní, designová, produktová, analyticko-problémová.

Vzdělávací cíl:

Žák vyjádří tvorbou vlastní pocity a myšlenky na svět kolem sebe i svět vnitřní. Zkoumá vztah figury a pozadí, vliv rámování, rytmu a kompozice na výsledné vyznění výtvarné práce. Vyjádří vlastní názor k práci své i druhých. Zvládá organizaci a práci se soubory.

Žák:

- hrou a experimentem nachází nové možnosti grafických aplikací,
- fotografie ukládá, třídí a organizuje do složek,
- uvědomuje si vztah figura a pozadí (hlavní motiv zvýrazní, potlačí, nechá splynout apod.),
- zkouší základní střih a práci na časové ose,
- zpracuje příběh pomocí komiksu.

Předmět Počítačová grafika:

5. ročník

Zvyšujeme nároky na rytmus, rámování, kompozice a samostatnost v tvorbě. Užitím získaných znalostí a zkušeností realizuje své výtvarné záměry. Dalším doplňováním teorie, i praktickým zkoušením nových přístupů, obohacujeme žákovi možnosti. Žák je veden k upevňování mezilidských vztahů při práci v kolektivu a diskuzi se spolužáky.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně zvolí způsob výtvarného projevu na dané téma a po konzultaci s učitelem vybere vhodnou výtvarnou techniku. Výtvarný projev obohacuje a práci s písmem. Rozdělí písma podle tvaru a šířky písmene. Obhájí svůj výtvarný názor.

Žák:
- v bitmapovém editoru pracuje s nástroji pro tvorbu a práci s maskami,
- používá různé druhy písma a zná základní rozdělení písem,
- pracuje s vrstvami a jednotlivými prvky kompozice,
- předvede práci s nástrojem štětec a nastavením plátna v aplikaci Corel Painter,
- vytvoří sérii koláží na zadané téma.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

6. ročník

Vedeme žáka k sledování souvislostí mezi technickými parametry a kvalitou digitálního obrazu a aktivně jej zapojujeme do tvůrčí práce. Ve výuce je klademe důraz zejména na praktická cvičení a experimenty vycházejících z již nabitých žákových zkušeností a poskytujeme prostor pro samostatné rozhodování žáka a podporujeme zkoušení různých nových postupů a přístupů. Tím u žáka rozvíjíme kreativitu, pečlivost, trpělivost a schopnost samostatně řešit úkoly.

Vzdělávací cíl:

Žák porozumí základním pojmům souvisejícím s digitálním obrazem a naučí se, jak různé technické parametry ovlivňují jeho kvalitu. Seznámí se se způsoby, jakými se v digitální grafice pracuje s barvami. Prakticky si osvojí tvorbu a úpravu jednoduché grafiky pomocí vektorových nástrojů. Vyzkouší si také kreativní přístup k úpravám existujících vizuálních děl

Žák:
- vysvětlí pojmy rozlišení obrazu, DPI, PPI a jich vliv na kvalitu digitálního obrazu,
- vysvětlí rozdíl mezi barevným modelem CMY(K) a RGB podle oblasti jejich užití,
- ve vektorovém editoru předvede základní práci s tvary, křivkami a nástroji pro jejich tvorbu a editaci,
- přeměnou existujících děl vytváří svou osobitou reakci na tato díla,
- používá nástroje stín a průhlednosti a pracuje s přechody barev a odstínů.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

7. ročník

Sledujeme žákovu schopnost volit vhodné nástroje a přístupy k různým úkolům a podporujeme jeho cit pro kompozici a schopnost kombinovat text s obrazem. Výuka je založená na praktických cvičeních, výtvarných pokusech a projektech, umožňující práci podle zadání i vlastní tvorbu a zahrnující zpětnou vazbu i veřejnou prezentaci výsledků. Tak rozvíjíme kreativitu, estetické cítění, samostatnost, odpovědnost a schopnost komunikovat své myšlenky prostřednictvím vizuálního jazyka.

Vzdělávací cíl:

Žák vybírá vhodné grafické nástroje podle typu úkolu a osvojí si základy kombinace textového a vizuálního sdělení. Bude rozvíjet cit pro kompozici a vnímat výrazové prostředky obrazového jazyka. Osvojí si práci na zadaném úkolu i tvorbu dle vlastní představivosti. Zapojí se do výstavy či jiné veřejné prezentace.

Žák:
- popíše rozdíly užívaných grafických editorů a k práci si zvolí vyhovující aplikaci nebo jejich kombinaci,

- uplatní základní estetická a kompoziční pravidla pro práci s textem a obrazem a zformuluje pocity plynoucí z kompozičního uspořádání výtvarných prvků (lehkost, tíže apod.),
- experimentuje s užíváním různých filtrů a efektů,
- v užité grafické tvorbě vytvoří práci dle zadání,
- ve volné grafické tvorbě využije vlastní zkušenosti a fantazie,
- aktivně se podílí na realizaci vystav.

Závěrečná zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

Předmět Fotografie:

5. ročník

Vedeme žáka k vhodné volbě nastavení fotoaparátu a k uvědomělému přístupu k fotografii. Výuka kombinuje praktická cvičení s ukázkami, experimenty se světlem a kompozicí a vedení k plánovanému zachycení motivů. Zároveň podporujeme samostatné rozhodování a reflexi vlastních snímků. Tak rozvíjíme technickou zručnost, cit pro světlo a prostor, estetické cítění, pozornost k detailu a schopnost vyjádřit vztahy mezi objekty vizuálně.

Vzdělávací cíl:

Žák získá základní přehled o možnostech nastavení fotoaparátu a naučí se volit vhodný režim podle situace. Rozvíjí vědomý přístup k fotografii jako k výtvarnému a vyjadřovacímu prostředku. Vyzkouší si, jak různé nastavení osvětlení ovlivňují vzhled a prostorové působení objektů. Osvojí si základní pravidla kompozice a naučí se je využívat k vyjádření vztahů mezi objekty ve fotografii, zdůrazní hlavní motivy a dosáhne zamýšleného vizuálního účinku.

Žák:

- předvede práci v různých režimech voliče PASM,
- respektuje rozdíl mezi náhodným fotografováním a uvědomělým tvořivým přístupem,
- fotografuje za pomocí jednoho světelného zdroje a odrazných desek tak, aby ovlivnil výsledné vykreslení objektů a jejich objemů, povrchu a struktur
- popíše základní kompoziční schémata (na střed, třetiny, horizontální, vertikální, diagonální, linie, trojúhelníky, zlatý řez),
- pracuje s osvětlením a kompozicí záběru ke zvýraznění hlavních prvků (vztah figury a pozadí).

6. ročník

Vedeme žáka k pochopení expozičních principů a jejich vědomá aplikaci při fotografování a následné editaci vzniklých snímků jimiž interpretuje svůj pohled na sebe sama nebo své okolí. Výuka kombinuje technická cvičení s praktickými úkoly zaměřenými na kompozici, světlo a barevnou atmosféru a hledání nových forem s náročnějšími světelnými situacemi. Rozvojem technické zručnosti, estetického cítění, schopnosti pozorně pozorovat světlo a prostor a kreativním přístupem k vizuálnímu vyjádření prohlubujeme schopnost spojit technickou přesnost s kreativním pohledem.

Vzdělávací cíl:

Žák porozumí základním principům nastavení expozice a naučí se, jak tyto hodnoty ovlivňují výslednou fotografii. Získá praktické dovednosti při úpravě fotografií v odpovídající aplikaci. Naučí se vnímat obraz z hlediska kompozice, hloubky a světelné atmosféry a vytvoří tematicky zaměřené fotografické série. Vyzkouší si technicky i výtvarně náročnější úkoly, jako je práce s tónem a kresbou v náročných světelných podmínkách.

Žák:
- vysvětlí nastavení expozice v manuálním režimu (vyvážení bílé, clona, čas, iso) a jejich vliv na výslednou fotografii,
- ve fotografickém editoru pracuje s nástroji pro vyvolání fotografie – barevný styl, vyrovnání bílé, expozici, práce s barvami,
- předvede různé postupy pro převod obrazu do černobílé škály (odbarvit, stupně šedé, mapovat na přechod),
- vytvoří sérii fotografií krajiny a architektury s akcentem na kompozici (umístěni horizontu, dominantního prvku), výřez, hloubku ostrosti, vzdušnou perspektivu a barvu, krajinné plány, světlo,
- vyfotí černé zátiší na černém pozadí a bílé zátiší na bílém pozadí tak, aby byla zachována kresba jednotlivých objektů.

7. ročník

Sledujeme žákovu schopnost samostatně pracovat s fotoaparátem i s digitálními soubory, rozumět vlivu technických parametrů na výsledný snímek a vědomě využívat různé druhy světla. Výuku stavíme na praktických cvičeních, projektech a individuálních úkolech, které podporují plánované fotografování, práci s kompozicí a kritické hodnocení snímků. Tak rozvíjíme technickou zručnost, pozornost k detailu, schopnost samostatného rozhodování, estetické cítění a zodpovědný přístup k vlastní tvorbě.

Vzdělávací cíl:

Žák si osvojí samostatnou práci s fotoaparátem od nastavení expozice až po zpracování a export snímků, včetně práce s formátem RAW. Pochopí, jak různé technické parametry objektivu a nastavení ovlivňují vzhled fotografie. Naučí se vnímat a využívat různé druhy přirozeného i ateliérového. Budou si vědomi principů dobré kompozice a kriticky hodnotit kvalitu snímků. Rozvíjí schopnost samostatného výběru tématu a cílené práce s fotografovanou scénou, přičemž se naučí efektivně minimalizovat chyby a zbytečné snímky.

Žák:
- samostatně exponuje, zpracuje a exportuje data a zpracuje snímek ve formátu raw,
- popíše vlastnosti objektivů (ohnisko, světelnost/clona) a jejich použití a vliv na hloubku ostrosti a perspektivu,
- vyfotí portrétní fotografii v ateliéru (s užitím umělého osvětlení) i v exteriérech (s užitím přirozeného světla) přičemž vnímá a reaguje na různou kvalitu světla,
- vědomě se zabývá kompozicí obrazu, a pozná nekvalitní fotografii (neostrost, chybu v kompozici),
- pracuje samostatně – vybere námět, ve fotografované scéně se vyhýbá zbytečným nebo rušivým prvkům, a exponuje tak, aby minimalizoval množství pořízených expozic a následnou editaci.

Předmět Animace a videoart:

5. ročník

Vedeme žáka k plánování a komponování obrazu tak, aby vznikly vizuálně působivé sekvence. Podporujeme jeho schopnost strukturovat příběh pomocí storyboardu. Ve výuce kombinujeme praktická cvičení, experimentování s rámováním, rytmem a střihovými technikami, a postupnou tvorbu videí od konceptu po finální úpravy včetně zvuku a titulků. Rozvíjíme kreativitu, plánovací schopnosti, technickou zručnost, schopnost samostatného rozhodování a vyjadřování myšlenek vizuálně i zvukově.

Vzdělávací cíl:

Žák se naučí pracovat s různými způsoby záběrů a komponování obrazu, aby dokázali vytvářet vizuálně působivé sekvence. Osvojí si plánování příběhu a jeho zpracování ve videu pomocí storyboardu.

Naučí se přidávat do videa titulky a zvukové stopy a zvládnou základní úpravy videa pomocí střihu a práce s časovou osou. Rozvíjí schopnost tvořit jednoduché příběhy a zápletky vhodné pro krátké animované či videoartové projekty.

Žák:
- pracuje s různými druhy rámování (celek, polo celek, detail) a rytmem,
- vytvoří storyboard, podle kterého teprve tvoří animované sekvence,
- vkládá do videa titulky a zvuk,
- předvede základní zpracování pořízeného materiálu ve video editoru (střih, práce s časovou osou),
- je schopen vymyslet jednoduchou zápletku k (animovanému) videu.

6. ročník

Vedeme žáka k samostatné tvorbě v oblasti loutkové animace, plánování pohybových sekvencí k plynulému ztvárnění pohybu a využívání klíčování. Kombinujeme praktická cvičení, zkoumáme možnosti animace a střihových přechodů, práci s různými formáty videa a tvorbu krátkých hudebních videoklipů jako prostředky k rozvoji kreativity, trpělivosti, technické zručnosti, schopnosti plánování a estetického cítění při snaze o vizuální vyjádření příběhu.

Vzdělávací cíl:

Žáci si osvojí základy tvorby stopmotion animace, včetně výroby prostorových loutek a animování hudebních klipů. Porozumí klíčování, a dokážou je prakticky využít. Seznámí se s různými formáty video souborů a naučí se pracovat s přechody mezi scénami, aby jejich animované a videoartové projekty působily plynule a profesionálně.

Žák:
- vytvoří pohyblivou prostorovou loutku pro animační pohybové cvičení,
- ztvární krátký hudební úryvek - vytvoří klip pomocí animace,
- vysvětlí pojem klíčování a užívá jej ve své tvorbě,
- popíše rozdíl mezi formáty avi a mp4, vysvětlí pojem snímková frekvence, rozlišení a poměr stran
- předvede práci s přechody mezi jednotlivými sekvencemi videa.

7. ročník

Žák je veden k samostatnému plánování, realizaci a dokončení krátkého animovaného videa, přičemž respektuje principy animace a přesně provádí jednotlivé kroky. Klademe důraz na praktická cvičení, práci s různými druhy záběrů, experimenty s časem a zvukem a k poučenému využívání prostředků sloužících k záznamu animace. Rozvíjíme žákovu pečlivost, technickou zručnost, kreativitu, schopnost plánování a estetické cítění při vizuálním a zvukovém vyjádření svého záměru.

Vzdělávací cíl:

Žák si osvojí celý proces tvorby krátkého animovaného videa – od plánování, přes realizaci, až po finální úpravy a export. Naučí se dodržovat základní principy animace a přesně provádět jednotlivé kroky tak, aby výsledek odpovídal jejich záměru. Během střihu bude cíleně využívat různé typy záběrů a techniky práce s časem. Seznámí se také se základní obsluhou profesionálního animačního softwaru.

Žák:
- na základě získaných zkušeností a znalostí naplánuje a vytvoří krátké animované tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- při práci dodržuje základní principy animace (25 snímků/sekunda, dynamika pohybu, kompozice na obrazovce, fázování, směr pohybu), přesně a pečlivě provádí jednotlivé pracovní operace,

- předvede vložení zvukového záznamu do zvukové stopy a synchronizuje jej s video stopou,
- používá během střihu různé druhy záběrů (celek, polo celek, detail),
- pracuje s časem (zrychluje, zpomaluje, využije zkratku, retrospektivu apod.),
- předvede základní práci v panelech Animace a Kamera v aplikaci Dragon Frame.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Základní studium II. stupně reaguje na dospívání žáků a z něho pramenícího porovnávání vlastní identity ve vztahu k okolnímu světu. Cesty k obsahu a formě odrážejí novou schopnost citově se ztotožnit s námětem a současně racionálně uvažovat, s nadhledem experimentovat a argumentovat.

Předmět Počítačová grafika:

1. ročník

Sledujeme žákovo pochopení základním barevným modelům a schopnost volit výtvarné řešení s ohledem na jeho funkci a účel. Ve výuce kombinujeme praktická cvičení s hledáním nových tvůrčích přístupů ve vizuálním jazyce, práci s různými formáty a převod obrazů do vektorové podoby. Rozvíjíme technickou zručnost, estetické cítění, schopnost samostatného rozhodování a kreativní přístup k vizuálnímu vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák porozumí základním barevným modelům. Naučí se přemýšlet o výtvarném řešení s ohledem na jeho funkci a účel. Získá přehled o obrazových a pracovních formátech používaných v grafických aplikacích. Rozvíjí schopnost pracovat s vizuálním jazykem a vyzkouší převod obrazů do vektorové podoby.

Žák:

- popíše barevné modely CMY(K) a RGB, jejich rozdíly a využití a teorii aplikuje ve své praxi
- přizpůsobí výtvarné řešení grafiky s ohledem na její funkci (úsporné logo x volná ilustrace),
- vyjmenuje a popíše základní obrazové formáty (jpg, tiff, png, gif, svg) a formáty užívané v rámci školních grafických aplikací (cdr, ppt, rif, zps, prel, drp, pdf),
- experimentuje s vizuálním sdělením obrazu (např. od čitelného po znejišťující, od konkrétního po abstraktní),
- pomocí vektorů překreslí obraz (trasování).

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 1. ročníku II. stupně nevyžaduje.

2. ročník

Vedeme žáka k samostatné volbě témat a výtvarných prostředků, experimentům s formou a

obsahem a hledání osobitých způsobů vyjádření. Ve výuce se zaměřujeme na praktická cvičení, práci s inspirací z umění, výtvarné hry s významem, písmem a formátem a vedení k poučenému používání perspektivy. Posilujeme žákovu kreativitu, estetické cítění, samostatnost, schopnost experimentovat a vyjadřovat vlastní myšlenky vizuálně.

Vzdělávací cíl:

Žák rozvíjí vlastní výtvarný projev na základě individuální volby tématu a prostředků. Učí se vyjadřovat své myšlenky obrazem, využívat výtvarné prvky a nacházet vhodné formy pro jejich sdělení. Pracuje s inspirací z umění a hledají nové způsoby vyjádření, včetně práce s významem, písmem a formátem. Osvojí si základy perspektivy a její využití v obraze.

Žák:

- volí si téma volné tvorby a vhodné prostředky pro jeho zpracování – hledá adekvátní obsah a formu pro svoje vyjádření,
- reaguje na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem a samostatně hledá nové možnosti vyjádření,
- hledá vhodné písmo k obrazovému materiálu nebo grafickému znaku,
- navrhne obměnu daných prvků pro různé formáty (plakát, pozvánka, web),
- Předvede užití perspektivy ve výtvarném díle.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

3. ročník

Rozvíjíme žákovu schopnost samostatně pracovat s textem v principech typografie, plánovat a realizovat grafická řešení a vyjadřovat emoce a vztahy prostřednictvím vizuální komunikace. Převládají praktická cvičení, tvořivé pokusy s typografií a designem, vedení k předtiskové přípravě a práci s uměleckými díly a jejich odbornou reflexí. Nadále posilujeme kreativitu, estetické cítění, technickou zručnost, samostatnost a žákovu schopnost kriticky a odborným jazykem přesně formulovat vlastní názory.

Vzdělávací cíl:

Žák si prohlubuje dovednosti v práci s textem a typografií, rozvijí cit pro vizuální komunikaci a grafický design. Učí se vnímat a vyjadřovat emoce a vztahy prostřednictvím výtvarného jazyka. Osvojí so základy předtiskové přípravy a získá samostatně navrhnout grafické řešení dle zadání. Rozvíjí schopnost vnímat umělecká díla a odborným jazykem je popsat a zhodnotit.

Žák:

- plně ovládá nástroje pro editaci textu a uplatní typografická pravidla k návrhu vlastního fontu,
- užije výtvarný jazyk k abstraktnímu vyjádření vztahů a emocí,
- navrhne grafický design pro konkrétní zadání,
- zvládne samostatně předtiskovou přípravu,
- vytvoří si vlastní názor na umělecká díla a dokáže ho zformulovat s užitím odborné terminologie.

Postupová zkouška:

Tato zkouška se v 3. ročníku II. stupně nevyžaduje.

4. ročník

Rozvíjíme u žáka vlastní výtvarný projev, schopnost plánovat a realizovat ucelené projekty a vytvářet jednotný vizuální styl. Převažují praktická cvičení, seznámení s historií grafického designu a pravidly

autorských práv a k sebeprezentaci formou autorského portfolia. Sledujeme kreativitu, samostatnost, estetické cítění, schopnost strategického plánování a zodpovědný přístup k vlastní tvorbě.

Vzdělávací cíl:

Žák rozvíjí vlastní výtvarný projev a dokáže samostatně pracovat na ucelených projektech s osobním tématem. Chápe principy vizuální komunikace, využívá je při tvorbě jednotného stylu a prezentuje svou práci v přehledném portfoliu. Má základní přehled o vývoji grafického designu i o pravidlech ochrany autorských práv.

Žák:

- vytvoří vizuální styl pro subjekt dle zadání - vytváří varianty a kombinace grafických prvků v rámci jednotného grafického styly,
- vytvoří vlastní výtvarné portfolio,
- dokáže dlouhodobě pracovat na tématu vlastní tvorby, samostatně volí téma, námět, svou práci dokáže obhájit ve smyslu formy i obsahu,
- orientuje se v hlavních bodech historického vývoje v oblasti grafického designu,
- zná základní pravidla a principy ochrany autorských práv.

Závěrečná zkouška:

Na konci školního roku při veřejné výstavě žáci prezentují své získané technické a výrazové dovednosti.

Předmět Fotografie:

1. ročník

Motivujeme žáka k vědomé práci s kompozičními a světelnými principy při fotografování a výběru vhodných prostředků k dosažení zamýšleného vizuálního účinku. Provádíme praktická cvičení s ateliérovým i přirozeným osvětlením, práci s pokročilou digitální úpravou a hledání možností v inscenované i reportážní fotografii. Tím posilujeme žákovu zručnost, estetické cítění, kreativitu, schopnost analýzy a plánování snímku a samostatné rozhodování při vizuálním vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák tvoří fotografii s vědomím kompozičních a světelných principů a cíleně je využívá pro dosažení výtvarného účinku. Umí pracovat s různými druhy osvětlení i s náročnější studiovou technikou. Ovládá pokročilé úpravy digitální fotografie a volí vhodné nástroje pro dosažení zamýšleného výsledku. Rozlišuje a tvůrčím způsobem využívá rozdíly mezi inscenovaným a reportážním přístupem. Orientuje se v základních technických principech expozice.

Žák:

- předvede práci se skladebnými principy ve fotografii (princip role, rytmu, symetrie a kontrastu) a využije je i jako nástroj výtvarné reflexe,
- fotografuje s větším počtem ateliérových světel a blesků – užívá světlo jako možnost výtvarného ovlivnění výsledné fotografie,
- předvede práci s pokročilými nástroji pro editaci fotografie – maskování, filtry, efekty a presety,
- popíše rozdíl mezi inscenovanou a reportážní fotografií a dokáže je realizovat na informativní, emotivní a abstraktní úrovni,
- vysvětlí pojem expoziční hodnota a umí přepočítat čas a clonu podle změny expoziční hodnoty.

2. ročník

Vedeme žáka k cílené praci s obrazovými prostředky a využití vztahů mezi barvou, světlem, prostorem a strukturou k dosažení výtvarného účinku. Klademe důraz na praktická cvičení s pokročilými fotografickými technikami, zkoumání možností různých expozic, luminografie, HDR, digitálních úprav a retuší. Budujeme technickou zručnost, estetické cítění, schopnost pozorovat a analyzovat obraz, kreativitu a samostatné rozhodování při vizuálním vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák cíleně pracuje s obrazovými prostředky a rozvíjí schopnost vnímat vztahy mezi barvou, světlem, prostorem a strukturou. Ovládá pokročilé fotografické techniky, jako je práce s dlouhou expozicí, luminografie a HDR. Umí technicky i výtvarně zpracovat fotografii v editoru, včetně retuší a úprav obrazu. Rozumí principu hloubky ostrosti a dokáže jej prakticky využít.

Žák:

- ve fotografickém editoru koriguje různé vady – korekce vad objektivu, vyhlazovací štětec a retuše,
- umí pracovat v režimu bulb a vytvoří sérii fotografií technikou luminografie,
- využije funkci bracketingu k vytvoření hdr fotografie a vysvětlí pojem dynamický rozsah,
- vědomě používá obrazotvorné prvky (barevná perspektiva, prostor, světlo, barvy, struktura apod.) poznává jejich vlastnosti a vztahy (podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, pohyb apod.),
- vysvětlí pojem hyperfokální vzdálenost a využije ji v praxi.

3. ročník

Podporujeme žáka v samostatně pojaté tvorbě dle svého výtvarného cítění a jeho otevřenost k odlišnému vnímání jiných lidí. Vedeme žáka k užívání výtvarných termínů, obecných znaků a symbolů. Zatím, co ve volné tvorbě, vedeme žáka zejména ke snaze o osobité sebevyjádření, v užité tvorbě vedeme žáka zejména k funkčnímu řešení a uzpůsobení výsledku požadavkům, které vyplývají z daného zadání.

Vzdělávací cíl:

Žák se orientuje v různých fotografických žánrech a samostatně je realizuje. Rozumí principům vzniku obrazu v digitální i analogové fotografii a chápe vliv technických parametrů, jako je velikost senzoru, ohnisková vzdálenost či světelnost objektivu, na výslednou kvalitu snímku. Při práci s fotografií využívá histogram a rozumí optickým jevům ovlivňujícím obraz.

Žák:

- popíše a realizuje základní fotografické žánry (zátiší, krajina, architektura, portrét, reportáž a dokument),
- zná druhy fotografických přístrojů a popíše na jakém principu vzniká digitální i analogový obraz,
- zná základní velikosti fotografických senzoru (full-frame, APS-C, micro 4/3) a jejich vliv na výslednou kvalitu obrazu, ohniskovou vzdálenost a světelnost objektivu (crop faktor),
- při fotografické produkci i zpracování fotografie pracuje s histogramem,
- vysvětlí pojmy, difrakce, vinětace, chromatická aberace a sférické zkreslení.

4. ročník

Sledujeme a rozvíjíme žákovu schopnost reflektovat historický i současný vývoj fotografie, vytvářet osobitý výtvarný názor a promítat širší souvislosti do své tvorby. Ve výuce uplatňujeme analýzu a diskusi uměleckých děl, praktická cvičení podporující samostatné rozhodování a vedení k prezentaci a obhajobě vlastní práce s využitím odborné terminologie. Žáka vedeme k samostatnost, schopnosti konceptuálního uvažování a zralému autorskému přístupu k tvorbě vizuálního vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák chápe vývoj a současné trendy fotografie i fotografické techniky a na základě vlastních zkušeností formuje osobitý výtvarný názor. Přemýšlí v širších souvislostech času, místa, kultury či ekologie a tyto vztahy promítá do své tvorby. Dokáže svou práci odborně prezentovat a obhájit, přičemž rozvíjí samostatný a zralý autorský přístup.

Žák:

- na základě vlastních zkušenosti a diskuze si vytváří vlastni výtvarný názor,
- na úrovni samostatně pojaté fotografické tvorby se stává nezávislou, samostatnou osobností,
- je schopen konceptuálního myšleni z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislosti,
- z různých uhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy a tvoří fotografické série,
- svou práci dokáže obhájit ve smyslu formy i obsahu s užitím odborné terminologie,
- orientuje se v dějinách fotografie a v současných trendech i vývoji fotografické techniky.

Předmět Animace a videoart:

1. ročník

Rozvíjíme žákovu schopnost samostatně vyhledávat témata, volit vhodné postupy a technické prostředky a kreativně pracovat s výtvarnou zkratkou, stylizací a nadsázkou. K tomu volíme vhodná praktická cvičení zaměřená na experimenty s digitální postprodukcí a efektivní zjednodušování práce a cvičení zaměřená na využití nástrojů panelu Fúze v aplikaci DaVinci Resolve. Upevňujeme žákovu technickou zručnost, samostatnost, schopnost experimentovat a vizuálně vyjadřovat svůj záměr.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně hledá témata pro svou tvorbu a volí vhodné postupy i technické prostředky k dosažení zamýšleného výtvarného záměru. Umí pracovat s výtvarnou zkratkou, stylizací a nadsázkou. Využívá možnosti digitální postprodukce, včetně efektů a práce s panelem Fúze v programu DaVinci Resolve, a dokáže efektivně zjednodušit či animovat svou práci.

Žák:

- samostatně vyhledá námět pro svou tvorbu a zvolí adekvátní způsob zpracování,
- volí výtvarné techniky a prostředky tak, aby dosáhl požadovaného výtvarného účinku,
- zjednoduší si práci: hledá zkratky, používá smyčky a animované cykly,
- vysvětlí pojmy nadsázka, karikatura a stylizace a použije je ve své práci,
- předvede práci se základními efekty ve video editoru,
- při práci využívá prostředky panelu Fúze v DaVinci Resolve.

2. ročník

Rozvíjíme žákovo pochopení principům animované a videoartové tvorby, schopnost samostatně zpracovat literární předlohu do animované podoby a propojit obraz se zvukem včetně synchronizace pohybu úst. Zaměřujeme se na praktická cvičení, analýzu a diskusi s využitím odborné terminologie a vedení k tvorbě konkrétních videoartových či animačních projektů. Podporujeme rozvoj kreativity, žákovu technickou zručnost, schopnost analýzy, kritického hodnocení a samostatné rozhodování při vizuálním vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák rozumí základním principům animované a videoartové tvorby a dokáže o nich věcně diskutovat s užitím odborné terminologie. Orientuje se ve filmových žánrech a samostatně zpracovává literární předlohu do animované nebo videoartové podoby. Ovládá propojení obrazu a zvuku, včetně animace

pohybu úst na zvukovou stopu. Uplatní své schopnosti ve vytvoření práce za konkrétním účelem.

Žák:
- diskutuje o kvalitě animovaného videa či videoartové tvorby (vnímá obsahovou, technickou a výtvarnou složku), používá vhodné argumenty, umí diskutovat v odborné terminologii,
- orientuje se ve filmových žánrech,
- předvede animaci pohyb úst na zvukovou stopu,
- zpracuje literární předlohu do animovaného videa,
- vytvoří dílo pro reálnou situaci (znělky, reklamy, animace do her či aplikací).

3. ročník

Sledujeme žákovu schopnost využít video jako prostředek komunikace, vědomě pracovat s výrazovými prostředky a sladit formu s obsahem. Výuku budujeme na práci s kamerou, střihem, barvou a zvukem, vedení k tvorbě storyboardu a rozvíjení děje s více liniemi a hledání vizuálních a zvukových prostředků pro charakterizaci postav a atmosféru příběhu. Posilujme žákovu schopnost plánování, technickou zručnost, estetické cítění a cílené vyjadřování emocí prostřednictvím animovaného videa nebo videoartové tvorby.

Vzdělávací cíl:

Žák chápe tvorbu videa jako prostředek komunikace a vědomě využívá výrazové prostředky k ovlivnění diváckých emocí. Dokáže sladit formu s obsahem a promyšleně pracuje s kamerou, střihem, barvou i zvukem. Při tvorbě složitějších projektů postupuje podle vlastního storyboardu a rozvíjí děj s využitím více linií. Vizuálními a zvukovými prostředky vystihuje charakter postav a atmosféru příběhu.

Žák:
- prostřednictvím animace nebo videoartu zprostředkuje divákovi svou předem definovanou myšlenku,
- pracuje s emocemi diváka (šířka záběru, barevné ladění, rytmus, zvuková složka),
- vědomě přizpůsobí formu obsahu (výtvarné řešení, střih, kamera),
- pracuje na složitějším projektu, postupuje podle vlastního storyboardu, používá více dějových linek,
- hledá výrazové prostředky (vizuální, pohybové, zvukové) pro vyjádření charakteru postavy.

4. ročník

Sledujeme žákovu schopnost využívat animaci a video jako prostředek osobního vyjádření, jeho schopnost k tomu užít odpovídající techniky, prostředky a žánr a pracovat s více dějovými liniemi podle vlastního storyboardu. Ve výuce analyzujeme historická díla, experimentujeme se skladbou záběrů a aplikujeme principy animační fyziky pro věrohodný pohyb a výraz postav. Dbáme na rozvoj technické zručnosti, estetické cítění, schopnost plánování a samostatného rozhodování při vizuálním vyjádření.

Vzdělávací cíl:

Žák se orientuje v historii animovaného filmu, zná významné autory a inspiruje se jejich tvorbou. Animaci i video využívá jako prostředek osobního vyjádření a volí vhodné techniky, prostředky a žánr pro realizaci vlastního záměru. Pracuje promyšleně se skladbou záběrů a storyboardem, dokáže rozvíjet více dějových linií a uplatňuje principy animační fyziky pro věrohodný pohyb a výraz.

Žák:
- orientuje se ve stručné historii animovaného filmu, má základní přehled o vybraných autorech a dílech, inspiruje se jimi a je schopen pochopit podstatu jejich tvorby,
- animované video a videoart používá jako svébytnou formu pro vyjádření svého pohledu na svět,
- k realizaci svého záměru volí adekvátní techniku, výrazové prostředky a filmový žánr,

- používá širokou škálu záběrů a jejich vhodnou skladbou umí podpořit celkové vyznění svého animovaného videa či videoartové tvorby,
- pracuje podle vlastního storyboardu, kde používá více dějových linek,
- zvládá základní animační fyziku.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.2.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění jsou v I. a II. stupni základního studia zahrnuty ve vzdělávací oblasti Výtvarná tvorba. Snažíme se působit na všechny složky osobnosti žáka, na osvojení si rozličných výtvarných pojmů a technik uměleckého projevu ať už klasických, moderních či netradičních, na rozvíjení výtvarného cítění a myšlení, které je základem výtvarné komunikace. Výuka výtvarné kultury, poznávání jednotlivých uměleckých slohů a stylů, umělců a osobností od dob minulých po současnost prolíná celou výukou a není samostatně hodnocena.

5.3 TANEČNÍ OBOR

Pohyb odedávna patří k vývoji lidské civilizace a lidstva vůbec. Kořeny tance můžeme hledat již v pravěku. Právě africké tance a hudba jsou vlastně předchůdci kupříkladu dnešního hip hopu nebo jazzu. Tanec slouží jako neverbální vyjadřovací prostředek k rozmanitým, mnohotvárným a proměnlivým vyjádřením daného obsahu. Současně má však přísný řád, jehož osvojení a respektování je podmínkou kultivovaného, harmonického a individuálního projevu. Pohybové vyjádření je také soustavou citového vnímání různých aspektů, které by měly vycházet k divákovi, aby i on pochopil, co tanečník nebo choreograf chtěl vyjádřit. Rozvoj různých specifických tanečních technik pomáhá pochopit podstatu anatomického postavení našeho těla, které dává otázku, kam až tanečník může posunovat své možnosti.

Obecně by mělo platit, že dobrý tanečník jakéhokoli tanečního stylu by měl disponovat vytrénovaným a ukázněným tělem, které umí dokonale ovládat. Tanec je totiž umění, kterému rozumí lidé na celém světě.

5.3.1 Vzdělávací oblast Taneční tvorba a interpretace

Žáci postupně poznávají základy taneční techniky (klasického, lidového a současného tance), kde se snaží rozvíjet a zdokonalovat pohybové vyjádření od jednotlivých prvků, kroků, gest či pohybů těla. V těchto pohybových směrech zlepšují nejenom svůj kultivovaný taneční projev, ale i fyzické dispozice.

5.3.1.1 Studijní zaměření Pohybová tvorba

Různé směry tance jsou oborem, který má spirituální přesah, schopnost zúčastnit se společenského dialogu, a tudíž i nezměrnou kultivující hodnotou. Tanec je také velmi účinným výchovným prostředkem. Nejde tedy pouze o výuku taneční techniky, vymezenou specifickým pohybovým kánonem nebo stylem, nýbrž o tvůrčí uměleckou činnost spojenou s technickou dovedností. Pohyb ztvárněný v taneční formě je určitou komunikací jedince a pojetím jeho vlastní osobnosti.

Rozvětvení tance do různých stylů, které se snažíme předávat tanečníkům, přináší pohybový rozhled, který je přínosem nejenom pro tanečníka, ale i pro podílející se veřejnost.

5.3.1.1.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Pohybová a rytmická průprava	1	1

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Komplexní taneční tvorba	1	1	1	2	2	2,5	2,5	12
Klasický tanec					1	1,5	1,5	4
Lidový tanec	1	1	1	1				4
Celkem hodin týdně	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**4**	**4**	**20**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Komplexní taneční tvorba	2	2	2	2	8
Současný tanec	1	1	1	1	4
Celkem hodin týdně	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámka k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka předmětů v rámci učebních plánů probíhá v blocích.

5.3.1.1.2 Učební osnovy vyučovaných předmětů, název předmětů, charakteristika

Předmět Pohybová a rytmická průprava

V pohybové části podchycuje žák tělesnou citlivost a začíná rozvíjet základní držení těla ve všech přípravných polohách a pohybu z místa. Rozvíjí vnímání horních a dolních končetin i uvědomování vytaženého těla. Učí se prostorové orientaci a vhodnými prostředky navazuje společenské vztahy. Využívá vlastních námětů, jednoduchých lidových i nelidových her a tanců. Děti si mohou hrát s různým náčiním za doprovodu jednoduchý hudebních skladeb. Účelem tohoto předmětu je rozvíjet to, co je dětem v pohybu přirozené. V rytmické části půjde o poznávání hudební dynamiky (zeslabování, zesilování), vnímání durového a mollového (smutný, veselý) charakteru, dále o poznávání hudebních motivů (ptáček, medvěd, žába). V tomto předmětu se učí také jednoduché dětské písničky i říkadla a nacvičují velice snadné rytmické vazby.

Předmět Komplexní taneční tvorba

Studijní předmět, který postupně zahrnuje několik typů taneční formy. Záleží na specializaci pedagoga, kterou a kolik z forem si vybere: rytmická průprava, taneční a dramatická výchova, přípravné základy klasického tance, základy gymnastiky, taneční teorie, současný a scénický tanec, základy klasického tance, rozborová forma, společná tvorba choreografie, moderní modulace tance, jazzový tanec, samostatná tvorba a moderní tanec s rekvizitou.

Rytmická průprava – je možná spolupráce s hudebním korepetitorem. Hlavními rysy jsou: vnímavost a interpretace jednoduchých hudebních rytmů, snaha o ztvárnění hudebního námětu (improvizace), znalost některých základních hudebních názvosloví. Ve vyšších ročnících je možné postupné zavádění složitějších a koordinovaných rytmů. Náplní je rovněž rozpoznání tempa, dynamiky, které může žák vyjádřit i pohybem.

Taneční a dramatická výchova – zahrnuje výrazovou část projevu žáka. Žák musí zvoleným způsobem interpretovat zadané téma. Následně se děti snaží s pomocí učitele nápad samy rozvíjet. Také je důležité cíleně s nimi rozebírat taneční a dramatický projev, který by měl vést k očekávanému výsledku.

Základy gymnastiky - rozvoj základních technických prvků, které se podílí na obratnosti těla (různé kotouly, hvězdy, mosty z lehu atd.).

Přípravné základy klasického tance – rozvíjí základy klasického tance. Tento počáteční stupeň se vyvíjí na zemi a tvoří první krok ke klasické tvorbě (B. Kniasseff). Žák začíná užívat první odborné názvosloví.

Taneční teorie – forma, která žákům částečně přibližuje vývoj tance. V hodinách mohou sledovat například DVD nebo VHS s nahrávkami taneční tvorby. Předmět rozvíjí stylizovanou představu o uměleckém pohybovém projevu.

Současný a scénický tanec - rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a taneční projev žáků, prohlubuje a rozšiřuje jejich hudební a prostorové cítění, kvalitu vzájemných vztahů a uvolňuje jejich osobité tvořivé schopnosti. V taneční technice učíme žáky uvědoměle řídit pohyb z těžiště a orientovat se ve svém těle. Žák vypracovává vedený pohyb, švihy, vlny, impulsy a skoky, učitel vede žáky k samostatnému řešení prostorových, rytmických a výrazových úkolů, k vyjádření hudby, hledání individuálního pohybového slovníku, citlivému vyjádření soudobé hudby a vlastního námětu.

Rozborová hodina - žáci sledují na videu nebo DVD svůj pohybový projev, kterým se vyjádřili na různých veřejných vystoupeních. Následně probíhá konzultace o jednotlivých výkonech s vyučujícím.

Společná tvorba choreografie – odvíjí se od choreografického nápadu, který vychází jak od učitele, tak i od žáka. Tvoří se společně, učitel pouze stanoví základní pravidla daného díla. U žáků se tvořivým způsobem rozvíjí taneční fantazie a vkus. Tato hodina může být pravidelnou součásti výuky.

Moderní modulace tance - ve výuce se zkouší různé současné styly tance, které by měly rozvinout základní technickou vybavenost jedince.

Samostatná tvorba – forma, která může být chápána jako krátký časový úsek (například 30 sekund) nebo celá taneční skladba. Rozvíjí u žáků samostatnou tvořivost, choreografické myšlení a nutí je přemýšlet o tanci více do hloubky. Žáci musí vnímat rytmus, dynamiku a velikost pohybu v souvislosti s hudbou. Učitel konzultuje s žákem nedostatky a pomáhá mu uvědomovat si podstatu jeho tvorby. Pedagog má možnost volby, jak často tuto metodu zařadí do výuky.

Jazzový tanec - je charakteristický specifickými tanečními pozicemi – jazzovými. Základními technikami jazzového tance jsou izolace (schopnost ovládat odděleně pohyb jednotlivých částí těla, například pohyby hlavy, ramen, hrudníku, pánve, nohou a jejich následné spojení) a charakteristické střídání momentu napětí a spontánního uvolnění celého těla. Dále jsou to základní jazzové pohyby, jako je chůze, běh, poskoky, skoky, piruety, pády, nízké polohy a jejich kombinace.

Taneční praxe – navazuje na vyučovací formy a slouží jako součást vyučovacích předmětů a doplňuje je. Zdokonaluje a prohlubuje taneční techniku a taneční projev žáků. Úkolem taneční praxe je přivést žáky k tanci. Zároveň slouží k přípravě tanečních skladeb pro interní i veřejné vystoupení, soutěže atd.

Multimediální tvorba – Světelný design pro pohyb a tvorbu - studenti se učí práci světelného designu pro vystoupení nebo pro taneční video. Postupně se tak formují do tvůrčí osobnosti, která je

důležitou součást představení – (režisér, scénograf, choreograf). Prohlubuje se tím jejich umělecké vnímání. Seznámí se ovládáním světelného parku a možnostmi, jak řešit konkrétní scénu v interiéru nebo exteriéru. Učí se: intenzity jasu světla, kvality světelného paprsku, směru světelného zdroje, barvy světla a světelného rozdělení jeviště.

Předmět Klasický tanec

Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku žáků. Upevňuje správné držení těla, zdokonaluje pohyby dolních a horních končetin, prohlubuje pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učí pohybové kázni, vytrvalosti a vůli.

Předmět Lidový tanec

Směruje schopnosti žáků k hudebně lidové i nehudebně reprodukované tvorbě (hry a říkadla). Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a projev žáka, rozšiřuje hudební vnímavost a smysl pro taneční formu a jemnou pohybovou souhru, postupně se vkládají základní a charakteristické kroky. Tato forma může rozvíjet různé směry lidových tanců a případně i tance různých národů. Děti se zde mohou učit různé lidové písně, říkadla a hry.

Předmět Současný tanec

Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a taneční projev žáků, prohlubuje a rozšiřuje jejich hudební a prostorové cítění, kvalitu vzájemných vztahů a uvolňuje jejich osobité tvořivé schopnosti. V taneční technice učí žáky uvědoměle řídit pohyb z těžiště a orientovat se ve svém těle. Vypracovává vedený pohyb, švihy, vlny, impulsy a skoky, vede žáky k samostatnému řešení prostorových, rytmických a výrazových úkolů, k vyjádření hudby, hledání individuálního pohybového slovníku, citlivému vyjádření soudobé hudby a vlastního námětu.

5.3.1.1.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Žák se naučí základní taneční kroky, rozvine správné držení těla. Vypracuje si základní orientaci v prostoru. Vnímá pohyb dolních a horních končetin. Vylepší své fyzické a technické dispozice, které využije v dalších ročnících. Pozná z oblasti gymnastiky kotoul vpřed a vzad a základy hudební formy.

Předmět Pohybová a rytmická průprava

2. ročník

V různých pohybových činnostech a cvičeních žák začíná postupně ovládat návyky správného držení těla, vnímání tahů horních a dolních končetin. Poznává přirozený pohyb (přitahování, odtahování), rozvine koordinaci těla na zemi.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže základní dovednosti v obratnosti, prokáže orientaci v prostoru a pozná jednotlivé i celkové postavení (rozestavění při rozcvičce, postavení v tanci, řada, zástup). Rozpozná dynamiku v hudbě.

Žák:

- předvede protažení a uvolnění horní části těla při chůzi,

- předvede uvolnění horních končetin v běhu,
- prokáže základní návyky optimálního držení zad při pohybu z místa v počátečních tanečních vazbách (švihy dolních končetin),
- vytáhne vertikálně své tělo na zemi,
- předvede práci ve dvojici,
- rozliší hudební melodie (stoupající – klesající),
- předvede (na zadaném tématu od učitele) ve skupině různé polohy těla,
- předvede poskočný krok, krok-sun-krok, cval bočně, přísunný krok bočně, koníčkový přeskok s pokrčenými i propnutými dolními končetinami,
- použije při běhových vazbách různé jednoduché dráhy.

Přijímací zkouška:

Zkouška se provádí na konci školního roku při veřejném vystoupení, kde žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

V tomto období žák pozná základní principy lidové tvorby. Zvládne základní cviky obratnosti, zlepší své fyzické dispozice a procvičí tahy těla do prostoru. Bude pracovat s vlastní osou při otáčkách či piruetách, také pozná krátké taneční vazby na volnosti a na zemi. Seznámí se i s jinými směry tanečního ztvárnění, např. klasický tanec a současný tanec.

Předmět Komplexní taneční tvorba:

1. ročník

V pohybové průpravě si vylepší své jednotlivé svalové oblasti (úměrně k anatomickým možnostem) - pohyblivost v kloubech (provaz a rozštěp). Zdokonalí základní taneční prvky. Rozvine své přednosti a schopnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák prokáže vylepšený pohyb z místa zejména při taneční chůzi a běhu. V hudební složce žák určí začátek fráze (správný nástup při vazbách do hudby). Předvede správné držení zad při skocích v I. a II. pozici mírně vytočené. Předvede otočky o 90°, 180°, 360° v pomalém tempu.

Žák:

- prokáže návyky správného držení těla v základních polohách na místě i při základních prvcích z místa,
- pozná základní vztahy (dvojice, trojice, řady a zástupy),
- předvede správné držení zad při průpravě pro skoky v I. a II. pozici paralelní a mírně vytočené,
- předvede improvizaci na jednoduchý hudební i nehudební námět a vyjádří jej svým osobitým projevem,
- předvede jednu taneční hru s rekvizitou,
- předvede rovný předklon, výpony stranou se zapojením horních končetin,
- vyjádří smutný i veselý obličej,
- přenese váhu z jedné dolní končetiny na druhou,
- předvede poskočný krok, cval bočně, přísunný krok, krok-sun-krok,
- předvede I. a II. pozici mírně vytočenou a také otáčky v pomalém tempu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

2. ročník

Žák rozvine svou koordinaci těla jak na místě, tak i z místa. Pracuje na základních prvcích skoků, poskoků a obratů. Lépe vnímá hudební předlohu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní elementární tahy. Prokáže lepší koordinace jak na místě, tak i při pohybu z místa. Předvede poskoky, skoky, obraty, otáčky v různých krátkých kombinacích.

Žák:

- předvede správné držení těla v základních polohách na místě,
- předvede koordinovaný běh, obraty nebo otočky o 90°, 180°, 360° v pomalém tempu,
- vyjádří v hudební předloze jednoduchým pohybem těla tempo, rytmus a dynamiku,
- pozná hudební frázi, předehru, zesílení – zeslabení,
- převede svou fantazii v improvizaci,
- předvede spolupráci ve skupině, uplatní improvizaci ve skupině,
- předvede na základě improvizace pohyby s rekvizitou,
- pozná základní směry těla, oblý předklon, záklon, úklon,
- postaví se do základního postavení v taneční skladbě,
- rozpozná lidový tanec, současný tanec a základy klasického tance,
- popíše, co se mu na dané taneční předloze líbilo a co ne,
- předvede přísunný krok vpřed a stranou, polkový krok, třídobý krok, krok poskočný a řezankový, kotoul vpřed a vzad, „svíčka“ a most z lehu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

3. ročník

Žák procvičuje koordinaci tanečního projevu tak, aby bylo jeho ztvárnění harmonické. Vylepší otáčky o 180° a 360° ve středním tempu. Začíná využívat základy gymnastiky. Postupně poznává základní klasickou formu. Rozvine své přednosti, schopnosti i fyzické dispozice.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede přirozený pohyb. Zanalyzuje pohyb a využije této analýzy k pohybu těla z místa nebo na místě, tzn. rozmístění síly (přenáší váhu těla v dolních končetinách). Využije opěrného bodu v trupu. Pozná těžiště pohybu. Předvede otáčky o 180°, 360° ve středním tempu. Předvede točenou polku a valčíkový krok.

Žák:

- předvede správné držení těla v základních polohách na místě i z místa,
- použije koordinovaný pohyb,
- předvede v přízemních polohách přípravné základy klasického tance podle B. Kniasseffa,
- zatančí svoji pohybovou fantazii při improvizaci (samostatně ji vytvoří),
- ztvární v nehudební formě (pantomima) krátkou hereckou etudu,
- pozná základní postavení zad v různých polohách v prostoru a použije optimální držení těla ve vazbách i švizích dolních a horních končetin,
- přizpůsobí svůj výraz v tanci tak, aby co nejlépe charakterizoval zadaný námět,
- rozliší klasickou formu od moderní,
- předvede točenou polku, valčíkový krok a základní postavení klasických rukou v I., II., III. pozici + širokou II. pozici dolních končetin.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

4. ročník

Žák pracuje podle klasické techniky B. Kniasseffa. Seznámí se s V. pozicí dolních končetin a také postavením horních končetin ve IV. pozici. Vnímá tělo jako nástroj pohybové adaptace. Snaží se samostatně myslet při taneční kompozici.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede tahy horních a dolních končetin, pohyby se změnou těžiště. Popíše základní přípravu na piruetu. Vytvoří harmonický pohyb celého těla a uplatní zdokonalenu koordinaci. Rozpozná klasickou hudební formu od lidové.

Žák:

- ovládá základní taneční techniku, kterou uplatní v krátkých pohybových vazbách v různých polohách na místě i z místa,
- využije základy klasického tance podle B. Kniasseffa,
- využije držení zad při dálkových skocích a skocích na místě v I. a II. pozici mírně vytočené,
- předvede základní gymnastické prvky (kotouly do sedu roznožného),
- zareaguje na změny v hudbě při improvizaci,
- zvolí ve spolupráci s pedagogem taneční motiv k veřejnému vystoupení,
- předvede držení svého těla v základních polohách při pohybu z místa,
- pozná chyby u sebe i ostatních,
- přenese těžiště dolních končetin ve švihových prvcích,
- vystihne, kdy a jak má přenést těžiště svého těla,
- předvede prvky klasického tance, skoky v I., II., V. pozici, changement de pied v V. pozici, postavení horních končetin I., II., IV. pozici + dívčí klasická poklona,
- pojmenuje charakteristické prvky klasického a lidového tance, které pozná v taneční teorii.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

5. ročník

Žák procvičuje a kombinuje taneční vyjádření v různých vazbách a polohách. Začíná postupně zapojovat koordinované pohyby. Pracuje na zlepšení piruet a otáček o 360°. Stále pěstuje tahy horních a dolních končetin do různých směrů. Pozná taneční tyč jako součást klasického tance. Rozvíjí taneční techniku Graham, Cunningham. V hudební stránce si rozšiřuje poznání o další hudební styly.

Vzdělávací cíl:

Předvede základní prvky různých tanců se zřetelem k charakteristickému stylu provedení (točená polka v páru, valčík). Uplatní sílu dolních končetin. Předvede správné provedení poloh en l‘ air. Rozliší různé styly taneční techniky (klas. tanec, lid. tanec, současný tanec) a jejich specifické pohybové formy.

Žák:

- předvede základní postavení těla v současném tanci a základy taneční techniky Graham, Cunningham,
- využije základní taneční formu Exercice à la barre, Exercice au millieu,
- v krátkých pohybových etudách uplatní výrazové možnosti tanečního projevu,
- předvede základní gymnastické prvky (kotoul do roznožení vpřed i vzad, mosty ze stoje a hvězdy),

- porovná své pohybové vyjádření v taneční kompozici s ostatními,
- rozliší charakteristické rysy hudebních předloh jiných národů (Irsko, Španělsko, Rusko),
- zpracuje krátký taneční úsek ve společné choreografii,
- rozliší balet, který může rozdělit na tanec na špičkách a tanec s partnerem (pas de deux).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

6. ročník

Žáci se zdokonalují v klasické průpravě postavení Exercice à la barre a Exercice au millieu. Dále zlepšují nejrůznější vazby pohybových prvků. Poznávají impulsy, vlny, švihy, skoky a otáčky.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede vylepšené prvky v klasické průpravě v postavení Exercice à la barre a Exercice au millieu. Zkombinuje delší pohybové prvky ve vazbách. V choreografii uplatní impulsy, vlny, švihy, skoky a otáčky. Předvede držení zad v delších vazbách z místa i na místě. Vyřeší drobné prostorové i rytmické vztahové úkoly. Pohybově ztvární zadanou hudební předlohu.

Žák:

- předvede držení zad v delších vazbách, také v přízemních polohách, u tyče, na volnosti i v pohybu z místa,
- v hudební předloze samostatně vyřeší zadaný drobný úkol,
- v nehudební formě předvede pantomimu,
- předvede svou vlastní krátkou taneční tvorbu,
- využije taneční tyč jako součást klasického tance,
- přenese váhu dolních končetin ve středním tempu,
- rozliší různé styly moderního tance (hip-hop, disko, atd.),
- zhodnotí taneční produkci na DVD nebo na videu a je schopen o něm z hlediska celkové taneční tvorby přemýšlet a vytvářet svůj názor,
- použije taneční názvosloví (např.: battement tendu, battement tendu jeté, demi plié, relevé, grand plié)
- pozná studené a teplé světlo,
- rozliší barevné nálady světel (filtry).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

7. ročník

Žák pracuje na postupném dekomponování určitých vazeb. Vylepší skoky v základních polohách, aplikuje na sobě uvolnění, napětí a kontrakci. Pracuje ve dvojicích nebo trojicích a tvoří středně těžké moderní modulace, zaměřuje se na kultivovaný taneční prvek. Podílí se na ztvárnění realizované choreografie,

Vzdělávací cíl:

Žák rozezná správné držení těla při tanci. Využije obratů hlavy v různých otáčkách a piruetách, propne nohy v základních skocích nebo švizích. Využije aktivní pohyb (není pasivní). Rozliší postavení v prostoru, ve kterém tančí. Zanalyzuje charakteristické hudební rysy různých národů.

Žák:
- předvede pohyb tak, aby nebyl tvořen pouze mechanicky, ale i s vnitřním tahem,
- v hudební i nehudební předloze samostatně vyřeší zadaný drobný úkol (může použít i různé prostorové prostředky),
- vyjádří tanečním pohybem v hudbě to, co z ní cítí (improvizace), a v nehudební to, co cítí on sám (pantomima),
- zatančí svou nastudovanou kompozici, kterou si připravil (pracuje se skupinou),
- rozebere společnou práci z vizuálního záznamu z veřejné produkce a diskutuje o jejích kladech a záporech,
- použije taneční názvosloví (např.: temps levé sauté, échappé sauté, balancé, pas de bourrée simple, grand échappé),
- rozdělí pozice světla (boční, horní, přední a zadní),
- pracuje s intenzitou světla,
- pozná kontrast mezi světlem a tmou,
- pozná základní typy světel (druhy),
- písemně zpracuje základní koncem své vizuální nahrávky,
- vizuálně doloží (foto) kde bude svou pohybovou kompozici natáčet (exteriér, interiér),
- spolupracuje ve skupině při vzniku video prezence.

Předmět Klasický tanec:

5. ročník

Seznámí se s akademickým tancem (klasický tanec) na základní úrovni, který rozdělujeme na Exercice à la barre (cvičení u tyče) a Exercice au millieu (cvičení na volnosti). V těchto dvou cvičeních se procvičují základní prvky klasického tance.

Vzdělávací cíl:
Žák předvede správné držení těla, základní pozice dolních končetin (poloha chodidel) a horních končetin, postavení čelem i bokem k tyči, základní prvky cvičení u tyče a na volnosti a základy skoků.

Žák:
- předvede základní pozice dolních končetin (I., II., III., IV., V.),
- předvede klasické prvky - battement tendu, battement tendu jeté, demi plié v I. a II. pozici,
- prokáže dovednost synchronizace ve skupině či ve dvojici,
- využije základní postavení těla v klasickém tanci v Exercice à la barre, Exercice au millieu - držení těla ve stoji v paralelní pozici,
- určí správné držení horních končetin 0., 1., 2., 3. pozice,
- předvede přípravné port de bras, přenášení váhy v II. pozici, relevé v I. a II. pozici,
- použije taneční názvosloví (např.: battement tendu, battement tendu jeté, demi plié, relevé).

Postupová zkouška:
Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

6. ročník

Žáci zdokonalí základní postavení těla v Exercice à la barre a Exercice au millieu. Zlepšují správné provedení klasických prvků, rozvíjí synchronizaci ve skupině či ve dvojici. Vylepšují si ladné a plynulé provedení pohybu jak horních, tak i dolních končetin a snaží se o zapojení trupu.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní základní prvky klasické taneční techniky u tyče a na volnosti se zaměřením na správné přenášení váhy těla na stojnou dolní končetinu a správné držení těla. Předvede správné a upevněné provedení prvků v V. pozici u tyče a na volnosti.

Žák:

- předvede klasické prvky - battement fondu par terre, battement frappé, grand-plié v I. a II. pozici, grand battement,
- prokáže znalost a uplatní základní postavení těla v klasickém tanci v Exercice à la barre, Exercice au millieu a předvede správné provedení - postavení dolních končetin v I., II., IV., V. pozici - správné držení horních končetin 0., 1., 2., 3. pozic, přípravné port de bras, přenášení váhy v II. pozici, relevé v I. a II. pozici, preparace k rond de jambe par terre en dehors, en dedans, z I. pozice bokem k tyči s ukončením v poloze pique de cote, battement développé na 90° z V. pozice čelem k tyči, postavení croisé, éffacée, pózy par terre: croisé devant, derriére, à la seconde, effacée devant derriére,
- předvede ladné a plynulé provedení pohybu.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

7. ročník

Žák si rozvíjí vědomě základní postavení těla v klasickém tanci v Exercice à la barre, Exercice au millieu a dbá na správné provedení - postavení dolních končetin v I., II., IV., V. pozici - správné držení horních končetin 0., 1., 2., 3. pozic, realizuje správné provedení pohybového prvku nejen u tyče, ale i na volnosti, zdokonaluje pohybové souvislosti klasického tance.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní pózy klasické taneční techniky se zaměřením na koordinaci pohybu dolních končetin, horních končetin a hlavy. Uplatní základní skoky klasické taneční techniky.

Žák:

- předvede provedení klasických prvků: attitude na 45°, gllisade, battement soutenu en tournant o 180° z V. pozice, battement double frappé z V. pozice, čelem i bokem k tyči, arabesque par terre, pirouette ze IV., V. pozice,
- využije vytažení těla, zpevnění hýžďových svalů, vnitřního prožití pohybu a myšlení na návaznost jednotlivých prvků,
- použije taneční názvosloví: battement tendu, battement tendu jeté, demi plié, nelevé, postavení croisé, éffacée, pózy par terre: croisé devant, derriére, à la seconde, effacée devant derriére, sissone simple, ansamble de cote, échappé sauté, changement, balancé, pas de bourrée simple, grand échappé.

Závěrečná zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

Předmět Lidový tanec:

1. ročník

Děti se hravou formou učí různá říkadla nebo dětské lidové písně, které pak použijí do taneční kompozice. Učí se základní taneční kroky, např. poskočný krok, chůze hladká, krok cvalový, krok přísunný.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní prvky dětských lidových tanců (poskočný krok, cval bočně a sousedskou).

Žák:

- předvede základní postavení horních končetin (ruce u těla nebo v bok),
- využije říkadla nebo dětské lidové písně v taneční kompozici,
- uplatní základní postavení v páru a ve skupině,
- použije základní charakter lidového tance, např. dupání dolních končetin nebo tleskání horních končetin,
- předvede základní kroky lidového tance, např. poskočný krok, chůze hladká, krok cvalový, krok přísunný, krok přeměnný.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

2. ročník

Děti se tanečně rozvíjí hravou formou, učí se různá říkadla nebo dětské lidové písně. Pracují ve skupině a v páru. Učí se základní taneční kroky, např. krok sun krok a otáčky o 180° v pomalém tempu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní prvky lidových tanců (poskočný krok, cval bočně, krok sun krok). Předvede hladkou polku a párové postavení.

Žák:

- ovládá základní držení horních končetin v páru,
- použije základní postavení v páru (vedle sebe, za sebou),
- využije správné postavení zad při provádění základních lidových prvků,
- předvede jednoduché pérování v I. pozici paralelní, podřepy, dřepy, výpony.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

3. ročník

Žáci nacvičují základní charakter lidového tance tak, aby byl čitelný. Tančí v postavení v kruhu, zástupu, řadě, ale i v páru a trojici. Rozvíjejí další lidové kroky, např. dupání, pérovaná chůze, vyšlapávané otáčení na místě, výskoky z dřepu na místě.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede správné postavení dolních končetin při poskočném kroku, základní formu dolních končetin při sousedském kroku. Použije správné rytmické projevy (dupání čí tleskání nebo zpěv) vzhledem k charakteristickému stylu lidových tanců.

Žák:

- rozliší základní postavení horních končetin (ruce u těla nebo v bok),
- použije aspekty, které se mohou objevit v lidové kompozici (např. křik, jekot atd.),
- rozliší postavení v lidovém tanci - postavení v kruhu, v páru, trojici,
- využije správné postavení zad při provádění základních lidových prvků jak z místa, tak i na místě,
- spojí různé lidové prvky k sobě a předvede je v daném pořadí, např. krok přísunný vpřed a vzad, krok patošpičkový bez poskoků a s poskokem,

- rozliší a předvede základní kroky lidového tance, např. poskočný krok, chůze hladká, krok cvalový, krok přísunný, krok přeměnný, běh hladký, chůze pérovaná.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

4. ročník

Žáci si zdokonalují základní postavení horních končetin (ruce u těla nebo v bok) a upevňují si postavení dolních končetin, zapojují různé lidové prvky k sobě a snaží se je provést v daném pořadí, např. krok přísunný vpřed a vzad, krok patošpičkový bez poskoků a s poskokem.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede základní prvky českých lidových tanců se zřetelem k charakteristickému stylu provedení. Prokáže orientaci v třídobém a dvoudobém taktu.

Žák:

- použije základní charakter lidového tance tak, aby byl čitelný, a provede tyto lidové prvky: dvojité pérovaní vahou v I. pozici paralelní, vyšlapávané otáčení na místě, výskoky ve dřepu na místě, z místa a v točení, chůze hladká (přirozená), chůze pérovaná (houpavá), běh hladký, podřepy, dřepy, výpony, krok cvalový, krok přísunný, krok poskočný,
- předvede základní kroky lidového tance, např. krok řezankový, krok polkový, krok sousedský, trojdup a čtyřdup, krok příklepový.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Žák se rozvíjí a zdokonaluje v taneční technice M. Graham, Limon, Cunnigham, ale i jiných soudobých tanečních technikách. Využívá náročnější otočky a minimálně dvojité piruety. Žáci mají prostor k vytvoření vlastní taneční kompozice, nemusí však tvořit ve vlastní skupině, ale mohou si vybrat žáky z nižších ročníků, také se podílejí na těchto elementech: osvětlení, volba hudební předlohy, aktivně se zapojují do návrhu a torby kostýmů.

Předmět Komplexní taneční tvorba:

1. ročník

Žáci poznávají různé tanečně technické směry, kombinují je v delších tanečních vazbách, které jim pomáhají pěstovat pohybovou paměť. Dostávají prostor k vytvoření vlastního tanečního potenciálu.

Vzdělávací cíl:

Žák rozliší různé soudobé pohybové verze. Použije základní teoretické názvosloví v taneční tvorbě. Předvede základní moderní techniky. Uplatní tempo, dynamiku, vztah a výraz.

Žák:

- použije různé techniky a vytvoří tak základ k individuálnímu vyjádření,
- předvede vlastní taneční kompozici,
- zhodnotí podstatu své tvorby,
- sdělí své názory a myšlenky,
- zhodnotí vizuální záznam z veřejné prezentace, které se zúčastnil, a kolektivně ho komentuje, zanalyzuje, co by bylo dobré pro příští výstup zlepšit,
- světelně rozdělí dějový prostor na aktivní a pasivní (osvětlí to co je důležité),
- pracuje se světli v krátké taneční kompozici v akčním prostoru,
- využije minimální počet technických triků a efektů k vyzvednutí vizuálního sdělení své choreografie,
- upraví vybranou hudební předlohu ke svému klipu (střih, hlasitost).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

2. ročník

Žák zdokonaluje technické prvky z předchozího ročníku. Spojuje taneční směry v delších tanečních vazbách, které kombinuje s přízemními polohami. Vylepšuje si stále pohybovou paměť. Dostává prostor k vytvoření vlastní taneční produkce.

Vzdělávací cíl:

Žák vytvoří vlastní pohybovou kompozici a prezentuje ji. Využije svůj výraz v taneční tvorbě.

Žák:

- použije taneční techniku tak, aby byl schopný analýzy a syntézy pohybu,
- použije svou technickou vybavenost v improvizacích,
- vybere v choreografii krátký úsek, který tanečně zpracuje,
- vyřeší v souladu s pedagogem postavení v taneční kompozici,
- napíše koncepci své choreografické tvorby,
- použije správných pojmů z oblasti tance,
- písemně rozpracuje Individuální světelný návrh pro dvě scény a jeho praktická realizace na jevišti + odbavení v režii,
- písemně rozpracuje a doloží svůj návrh na vizuální projekt,
- pracuje na tvorbě scénografie (doloží fotem nebo videem).

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

3. ročník

V tomto ročníku žáci rozvíjí a zdokonalují současné techniky, které jsou stavební strukturou tanečního vyjádření. Pracují na chápání tance a vnitřním prožitku.

Vzdělávací cíl:

Žák tanečně ztvární hudební předlohu, kterou si může vybrat, k tomu využije svou napsanou koncepci k taneční skladbě.

Žák:

- použije kinetické elementy v prostoru,
- vytvoří vlastní choreografii,
- podílí se na řešení osvětlení, kostýmů, účesu,
- porovná klady a zápory i jiné elementy mezi choreografiemi,
- předvede možné pozic (distance/úhel) světelných zdrojů různých druhů vzhledem k exponovanému objektu z pohledu auditora (kamery),
- podílí se na pozici režiséra a kameramana pro svůj video záznam.

Postupová zkouška:

Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

4. ročník

Žák používá taneční techniky z minulých ročníků pro rozvoj vlastní osobnosti. Zdokonaluje obraty a otáčky o 360° v rychlém tempu.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede otáčky o 360° v rychlém tempu, pohybovou etudu na dějové téma.

Žák:

- uplatní napětí a uvolnění v souladu s hudební produkcí (dynamika),
- napíše nebo sdělí svou kulturní představu nebo vizi o tanci,
- vytvoří pohybovou etudu nebo kompozici na zadané dějové téma,
- vypracuje návrh na kostým nebo účes, navrhne i barevné osvětlení na jevišti při tanci,
- vyhodnotí celkovou analýzu tance s ohledem na přínos pro diváka,
- je na pozici režiséra a kameramana kde pracuje i se světlem a vytvoří svůj video záznam – (může pracovat i ve skupině),
- sestřihá a spojí dané záběry v souladu zvukovou stopou do jednoho celku,
- prezentuje a obhajuje vlastní tvorbu před pedagoga.

Absolventská zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde prezentuje své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

Předmět Současný tanec:

1. ročník

Žáci pracují na zdokonalení tanečních vazeb na volnosti. Realizují piruety a otáčky v obou směrech, zapojují mezi vazbami skoky s rychlou změnou směru. Vylepšují svou fyzickou dispozici.

Vzdělávací cíl:

Žák použije svůj tvořený pohyb v hudbě a sleduje tempo, dynamiku, vztah, jak prolínavě zapadá do celkového tanečního projevu.

Žák:
- uplatní současné techniky,
- ztvární taneční improvizaci, ve které najde další nové pohybové prvky, které uplatní např. ve vlastní choreografii,
- vytvoří samostatně krátké taneční kompozice a uplatní v nich své zkušenosti.

Postupová zkouška:
Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

2. ročník

Žáci procvičují moderní taneční metody v souvislosti s osobitým rozvojem, tvoří vlastní variace nebo vazby, které budou navzájem spojovat. Pracují na fyzických dispozicích a posilování svalových partií.

Vzdělávací cíl:
Žák předvede na základě obrázkové formy vlastní krátkou variaci.

Žák:
- zareaguje formou pohybu na mimohudební podněty (tlesk, dup, křik),
- vytvoří samostatně delší taneční kompozice,
- zareaguje na výraz či gesto v tanci a rozpozná technickou náročnost,
- použije taneční terminologii v dialogu o pohybové kompozici mezi spolužáky a pedagogem.

Postupová zkouška:
Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

3. ročník

Žáci pracují i tančí ve skupinách, individuálně se rozvíjejí v oblasti tance, tvoří samostatně své variace, vazby nebo kompozice. Tvoří si i vlastní rozcvičky, které pak mezi sebou kombinují. Učí se vnímat hudbu jako motivující buňku ke ztvárnění tance.

Vzdělávací cíl:
Žák předvede na základě obrázkové formy delší taneční kompozici a napíše stručnou dramaturgii ke své dějové choreografii.

Žák:
- použije současnou techniku v tanečních variacích, které rozvine do dalších variant,
- využije techniku dvou pohybových směrů, které si vybere,
- pozná délku pohybové linie a snaží se s ní vyplnit prostor.

Postupová zkouška:
Na konci školního roku při veřejném vystoupení žáci prezentují své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

4. ročník

Žáci spolupracují s pedagogem na horizontálním i vertikálním tanečním rozvoji. Zdokonalují pohybově skokové varianty i obraty nebo piruety. Pracují na výrazu nebo charakteru vybraného tance.

Vylepšují své fyzické dispozice. Mají možnost choreograficky tvořit, díky tomu také poznávají hudební analýzu.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní svůj tvořený pohyb v současné technice, vytvoří krátkou dějovou choreografii. Pracuje samostatně i ve skupině.

Žák:

- využije techniku různých pohybových směrů, které si vybere,
- vytvoří dějovou choreografii na základě zpracované písemné dramaturgie (pracuje se skupinou),
- vytvoří samostatně krátké taneční kompozice,
- vysvětlí a použije taneční názvosloví.

Absolventská zkouška:

Studium II. stupně ZUŠ žák ukončí absolventským vystoupením, kde prezentuje své technické a výrazové dovednosti získané v předchozím studiu.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ (SPD)

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.3.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe tanečního umění

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe tanečního umění je nedílnou součástí oblasti Taneční tvorba a interpretace. Očekávané výstupy této vzdělávací oblasti se postupně shrnují a rozvíjí v jednotlivých ročnících prvního a druhého stupně. Oblast není samostatně hodnocena, ale její výsledky jsou součástí komplexního hodnocení žáka na vysvědčení.

Žák vnímá vlastní fyzickou schopnost, která je základním prostředkem k tanečnímu projevu. Poznává taneční základy a dějiny klasického, lidového a současného tance i různé formy pohybu. Osvojuje si správný popis tanečních prvků a základní terminologii. Rozpozná kultivovaný pohyb a popíše vnitřní prožitek. Další oblastí, kterou se snaží registrovat, je hudba (jako doprovod a součást taneční kompozice), vnímá ji a poznává rytmickou část. Snaží se v ní tanečně orientovat a pohybově vyjadřovat.

5.4 LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Literárně-dramatický obor je ze své podstaty oborem vysoce komplexním. Rozvíjí specificky dramatickou múzičnost dětí, mládeže i dospělých, tj. schopnost vnímat a tvořivě zobrazit v čase lidské chování a jednání. Odvíjí se od dramatické výchovy, která významně rozvíjí některé složky sociability žáků a umělecké vlohy k divadelní a slovesné činnosti.

Dramatická výchova rozlišuje dvojí základní principy, z nichž lze odvozovat její praktické postupy. Do skupiny obecných principů, které má dramatická výchova společné s dalšími předměty a obory vzdělávání, patří výchova zkušeností, prožíváním, hra, tvořivost, hraničním principem je princip partnerství. Do druhé skupiny principů, na nichž se zakládá specifikum dramatické výchovy, patří psychosomatická jednota člověka, fikce, hra v roli, postup od situace k výrazu, improvizace, zkoumání života (lidí, jejich charakterů a vztahů) a experimentace s ním. V souvislosti s těmito principy je také v oblasti dramatické výhodné formulovat cíle ve třech základních rovinách: dramatické, sociální a osobnostní.

Základem výuky a prostředkem výchovy literárně-dramatický oboru jsou dramatické tvořivé činnosti. Jako průprava prolínají všemi stupni studia techniky pohybového, mluvního, hudebně-rytmického a výtvarného projevu. Vybavují žáky potřebnými dovednostmi pro přirozený a kultivovaný tvořivý výraz. Součástí výuky jsou i základy historie umělecké tvorby s akcentem na tvorbu dramatickou a slovesnou.

Výuku mohou doplňovat návštěvy vybraných divadelních a filmových představení, výstav, koncertů, kulturních památek a účast na jiných vhodně volených kulturních či společenských akcích.

Vzhledem ke komplexnosti oboru je podporována spolupráce oddělení s ostatními obory ZUŠ, případně výchovně vzdělávacími zařízeními a kulturními institucemi.

5.4.1 Vzdělávací oblast Interpretace a tvorba

Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru je v základním uměleckém vzdělávání, tedy i na naší škole, tvořen vzdělávací oblastí **Interpretace a tvorba** a **Recepce a reflexe**. Obě oblasti pak nelze chápat jako oddělené celky, ale jako vzájemně provázané a na sebe působící části studia. Obě tyto oblasti jsou obsahem vyučovaných předmětů v rámci celého literárně-dramatického oboru.

Interpretace a tvorba umožňuje žákovi díky práci v kolektivu postupný vývoj od spontánního dětského dramatického projevu ke schopnosti samostatně, přirozeně a kultivovaně se vyjadřovat a sdělovat své názory v sociální i umělecké komunikaci. Žák je pak schopen tohoto vyjádření nikoli pouze při hlasové komunikaci, ale své myšlenky, pocity a názory dokáže vyjádřit také pomocí vhodných gest, případně pohybem celého těla, psaným slovem atd. Základním principem, který je při výuce literárně-dramatického oboru uplatňován, je forma dramatické hry, která zahrnuje práci s výrazovými prostředky mnoha druhů umění (např. literárního, hudebního, výtvarného, tanečního).

5.4.1.1 Studijní zaměření Dramatická a slovesná tvorba

Dramatika a slovesnost je studijní zaměření, které je určeno žákům se zájmem o tvořivou kolektivní dramaticko-výchovnou práci. Základním metodickým principem výuky je dramatická hra, která v sobě zahrnuje celou řadu průpravných činností, které učí žáka tvořivě a s osobitým zaujetím přistupovat k zadané předloze, rozvíjí jejich fantazii, tvořivost a komunikativní dovednosti. Vede žáka k tomu, aby lépe poznal

sám sebe a okolní svět a získával tak dovednosti a prostředky ke kultivovanému a přirozenému sebevyjádření.

Důležitou součástí výuky je také osvojení si schopnosti kriticky nahlédnout na výsledky vlastní tvorby.

5.4.1.1.1 Učební plán

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

	1. ročník	2. ročník
Dramatická průprava	2	2

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	Celkem hodin
Dramatika a slovesnost		2	2	2	2	2	2	2	14
Přednes					1	1			2
Volitelný předmět	**Přednes**						1	1	2
	Přednes se zaměřením na multimédia						1	1	
Celkem hodin týdně		**2**	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**18**

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Pro žáky, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně, je možné organizovat přípravné studium ke vzdělávání v základním studiu II. stupně, které má 1 ročník. Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem hodin
Divadelní projekt		2	2	2	2	8
Volitelný předmět	**Přednes**	1	1	1	1	4
	Přednes se zaměřením na multimédia	1	1	1	1	
Celkem hodin týdně		**3**	**3**	**3**	**3**	**12**

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Hodinová dotace a skladba vyučovaných předmětů se řídí učebním plánem základního studia II. stupně.

Poznámky k UP:

- projeví-li žák zvýšený zájem o některý z vyučovaných předmětů daného studijního zaměření, může mu být po dohodě s učitelem a ředitelem školy hodinová dotace navýšena,
- výuka předmětů v rámci učebních plánů probíhá v blocích,
- žák si pro studium v šestém a sedmém ročníku I. stupně a pro všechny ročníky stupně II. vybírá z nabídky volitelných předmětů na základě dohody se svým vyučujícím a po schválení ředitelem školy. Volitelný předmět lze změnit se začátkem nového školního roku.

5.4.1.1.2 Učební osnovy vyučovacích předmětů, název předmětů, charakteristika

Dramatická průprava

Těžištěm výuky jsou rytmické, pohybové, mluvní, hudební a výtvarné aktivity motivované vhodně zvolenými příběhy či náměty. Dramatická průprava podněcuje spontánní dětský projev a vede k postupnému osvojování technických prvků ve spojení s výrazem. Při všech činnostech se žáci navzájem učí respektovat jeden druhého, osvojují si základní pravidla skupinové práce a rozvíjí svou přirozenou tvořivost a fantazii. Jedná se o kolektivní formu výuky.

Dramatika a slovesnost

Těžištěm výuky Dramatiky a slovesnosti je komplexní tvořivá dramatická činnost vycházející z přirozené improvizace. Směřuje od spontánního dětského dramatického projevu k vytvoření schopnosti samostatně, osobitě, přirozeně a přitom kultivovaně se vyjadřovat v sociální i umělecké komunikaci, a to dramatickým (pohybovým/mluvním) nebo slovesným (mluveným/psaným) projevem.

Žák se v hodinách zabývá vhodně volenými tématy, látkami či náměty z oblasti literární nebo mimoliterární prostřednictvím dramatických činností, díky nimž se zdokonaluje v dovednostech komunikačních, kooperačních, pohybových, hudebně-rytmických, výtvarných. Vytváří si kladný vztah ke skupinové práci a vnímá její specifika. Učí se strategiím kritické recepce a reflexe umění. Forma výuky je kolektivní.

Přednes

Hlavním obsahem předmětu Přednes je práce s vhodně vybranými texty poetickými či prozaickými, které žák postupně připravuje k veřejné interpretaci. S pomocí učitele žák hledá osobní vztah k textu, snaží se pochopit jeho obsah, stavbu i jeho téma v širších souvislostech. Při výuce je důraz kladen na zdokonalování osobního zaujatého sdělení, na správnou hlasotvorbu, přirozenou nonverbální komunikaci a na celkovou kulturu mluveného projevu.

Žák si vytváří kladný vztah k literatuře, učí se strategiím kritické recepce a reflexe literárního textu. Tento předmět je vyučován formou individuální výuky.

Divadelní projekt

Předmět Divadelní projekt v sobě zahrnuje komplexní práci na jevištním tvaru, ve které se zúročí, rozšíří a prohloubí dovednosti a znalosti, které žáci nabyli v průběhu základního studia I. stupně. Náplní předmět velmi úzce souvisí s předmětem Dramatika a slovesnost, i nadále jsou uplatňovány mnohé z jeho principů výuky a nadále jsou prohlubovány rytmické, hlasotvorné, hudební, pohybové a výtvarné dovednosti žáků.

Tvořivá dramatická činnost vychází z tvořivé improvizace. Důraz je kladen na promýšlení všech rovin inscenačního procesu a všech složek utvářejících výsledný jevištní tvar. Jedním z dominantních požadavků tohoto předmětu je velká míra samostatnosti žáků při tvorbě jevištního tvaru, a to především ve složce herecké. Forma výuky je kolektivní.

Volitelné předměty:

Přednes

Hlavním obsahem předmětu Přednes je práce s vhodně vybranými texty poetickými či prozaickými, které žák postupně připravuje k veřejné interpretaci. S pomocí učitele žák hledá osobní vztah k textu, snaží se pochopit jeho obsah, stavbu i jeho téma v širších souvislostech. Při výuce je důraz kladen na zdokonalování osobního zaujatého sdělení, na správnou hlasotvorbu, přirozenou nonverbální komunikaci a na celkovou kulturu mluveného projevu.

Žák si vytváří kladný vztah k literatuře, učí se strategiím kritické recepce a reflexe literárního textu. Tento předmět je vyučován formou individuální výuky.

Přednes se zaměřením na multimédia

Volitelný předmět Přednes se zaměřením na multimédia navazuje na tradiční výuku přednesu a rozšiřuje ji o prvky moderních technologií a multimediální tvorby. Žáci si prohlubují práci s literárním textem, mluveným projevem, intonací, rytmem i verbální komunikací a zároveň získávají základy práce s digitálními nástroji – například při zvukovém záznamu, úpravě zvuku nebo obrazovým softwarem.

Součástí výuky je tvorba autorských a interpretovaných projektů, které kombinují mluvené slovo s dalšími výrazovými prostředky – obrazem, pohybem, hudbou nebo animací. Důraz je kladen na kreativní přístup, spolupráci a schopnost prezentace výstupů například formou podcastu, videa nebo scénického multimediálního vystoupení.

Předmět rozvíjí nejen interpretační schopnosti, ale i digitální a mediální gramotnost, podporuje kritické myšlení a vede žáky k citlivému vnímání propojení různých uměleckých druhů.

5.4.1.1.3 Vzdělávací obsah

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

Přípravné studium literárně-dramatického oboru žáky postupně seznamuje s tvůrčími aktivitami, které patří do výuky ve studijním zaměření Dramatické a slovesné tvorby. Žáci poznávají základní prvky a techniky dramatické práce v kolektivu. Posláním přípravného studia je také snaha o vyvolání hlubšího zájmu žáka o toto studium v dalších stupních vzdělávání a navázání bližšího vztahu s vyučujícím.

Během přípravného studia literárně-dramatického oboru jsou u jednotlivých žáků ověřovány schopnosti a nadání pro přijetí do prvního stupně studia.

Předmět Dramatická průprava

2. ročník

Učitel se s žáky zaměří na získání zkušeností při práci ve skupinových aktivitách, jejichž obsahem budou především dětské dramatické hry založené na tvořivé improvizaci. Důležitou složkou výuky je také rozvoj pohybových dispozic dětí a rozvoj jejich rytmického cítění. Snahou učitele při těchto aktivitách je žáky vhodně motivovat pro výuku v literárně-dramatickém oboru.

Vzdělávací cíl:

Žák se aktivně zapojí do motivovaných aktivit a prokáže znalost základních pravidel organizace vyučování.

Žák:
- předvede základy rytmických, pohybových, hudebních a výtvarných činností,
- rozliší mezi situací uvnitř fikce a mimo ni,
- vyjmenuje základní pravidla organizace práce ve skupině,
- předvede aktivní zapojení do her s jednoduchými pravidly,
- předvede aktivní zapojení do symbolické hry s předmětem.

Přijímací zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

V základním studiu I. stupně žáci literárně-dramatického oboru postupně získávají a osvojují si základní dovednosti a znalosti jednotlivých činností v rámci dramatické práce. Ve volitelných předmětech pak mohou uplatnit své osobité nadání a přístup k těmto činnostem a své schopnosti nadále rozvíjet a prohlubovat.

Předmět Dramatika a slovesnost

1. ročník

Během prvního ročníku studia Dramatiky a slovesnosti učitel vede své žáky k tomu, aby si postupně osvojili základní pravidla pro dramatickou hru. Společně se snaží vytvořit fungující kolektiv schopný spolupráce a tvůrčí činnosti, ale není zde opomenuta důležitost individuálního projevu jednotlivých žáků.

Vyučující napomáhá svým žákům postupně se zbavovat rušivých zábran i špatných návyků chování. Volbou vhodných témat rozvíjí jejich představu a fantazii.

Vzdělávací cíl:

Žák se ve skupině aktivně zapojí do výukových aktivit. Dodrží dohodnutá pravidla a respektuje své spolužáky.

Žák:
- aktivně uplatní vlastní fantazii a tvořivost,
- předvede štronzo, správnou chůzi i jiný typ jednoduchého pohybu v jeho zpomalení i zrychlení,
- předvede jednoduchá cvičení propojující pohyb a zvuk,
- předvede jednoduché výrazové varianty krátkého textu,
- dodrží dohodnutá pravidla pro komunikaci ve vyučování
- aktivně se zapojí do her s jednoduchými pravidly, která dodrží.

Postupová zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

2. ročník

V druhém ročníku studia Dramatiky a slovesnosti učitel s žáky prohlubuje vzájemné vztahy v kolektivu a činností celé skupiny se snaží vést žáky k úctě a vzájemnému respektování druhých. V rámci výuky jsou rozvíjeny samostatné pokusy žáků o vlastní přirozené a věku žáka přiměřené vyjádření pomocí dramatické hry a literárně-dramatických aktivit.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní spolupráci se svými spolužáky při jednoduchých úkolech. Popíše rozdíl mezi skupinovou a samostatnou prací. Vstoupí do role na úrovni alterace. Předvede diskuzi o jednoduchých tématech a problémech.

Žák:

- vstoupí do skupinové role, přinese do hraní vlastní nápady,
- předvede jednoduchá pantomimická cvičení,
- popíše jednoduchý příběh, ztotožní se s vybranými hrdiny příběhu, v rámci tvořivých aktivit jej vhodným způsobem zpracuje,
- vyjádří své emoce prostřednictvím výtvarných, hudebních či pohybových činností,
- zareaguje na své partnery v prostoru při dramatické hře.

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

3. ročník

Během třetího ročníku studia se žák se svým učitelem postupně zaměří na schopnost formulace svých názorů a myšlenek, které uplatňuje během činností a aktivit v jednotlivých hodinách. Žák si postupně vytváří základy pro budování mravních a uměleckých hodnot. Vhodnými uměleckými díly (z oblasti dramatické, literární, výtvarné, hudební atd.) učitel žáka seznamuje s prostředím světa umění, vytváří jeho vztah k němu, obohacuje jeho citový život a postupně ho inspiruje k vlastní tvořivé činnosti.

Vzdělávací cíl:

Žák ve zkoumaných látkách najde paralely ze svého života. Vysvětlí jednoduché vztahy a jejich souvislosti. Uplatní spolupráci s partnerem.

Žák:

- aktivně se zapojí do skupinové improvizace slovní, pohybové i zvukové,
- vstoupí do role na úrovni alterace, udrží hlavní rysy role po celou dobu jednání,
- najde v předloženém textu prvky, které zná z běžného života, vsadí je do kontextu vlastních znalostí,
- při reflektování práce druhých pojmenuje, čemu v hereckém projevu rozuměl, čemu ne a co ho zaujalo,
- využije zástupnou rekvizitu,
- uvede jména autorů literárních děl, se kterými se seznámil.

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

4. ročník

V tomto ročníku studia učitel svému žákovi napomáhá hledat svůj vlastní, osobitý a přitom přirozený výraz a projev. Učitel učí žáky vzájemně respektovat své odlišnosti. Žáci začínají postupně reflektovat a hodnotit svoji kolektivní i individuální práci a vzájemná hodnocení navzájem přijímají a pracují s nimi.

Vzdělávací cíl:

Žák použije zásady strukturování herecké etudy, s komunikačním partnerem uplatní plně kooperační vztah.

Žák:
- použije vědomě vlastní přirozený výraz,
- uplatní aktivity využívající vstup do role na úrovni simulace či alterace,
- při reflektování vlastního hereckého projevu pojmenuje, co se mu podle jeho záměru dařilo, co nikoliv,
- předvede diskuzi na základě podnětů (literárních či mimoliterárních) o námětech a látkách, které ho zaujaly,
- použije vhodné vyjadřovací prostředky (slovo, pohyb, výtvarné vyjádření, zvuk, hudba atp. a jejich kombinace) v procesu dramatické tvorby, uplatní experiment,
- se zapojí do vytváření krátkých strukturovaných etud s jasným začátkem a koncem,
- stanoví si s partnerem pravidla pro společnou aktivitu a dodrží je,
- předvede komunikaci s partnerem v rámci herní situace.

Postupová zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

5. ročník

Pátý ročník studia Dramatiky a slovesnosti žákovi umožňuje hlubší proniknutí do struktury uměleckého, především dramatického a literárního díla. Postupně se pod vedením svého učitele podílí na interpretaci jeho dílčích složek. Žák je veden k vědomému zvládnutí osvojených základních principů tvořivé dramatické činnosti. Podílí se na hledání námětu ke společné práci na dramatickém tvaru, dokáže přinést inspiraci v podobě látek z oblasti literární i mimoliterární. Dokáže naslouchat komunikačním partnerům, respektuje jejich podněty a hledá kompromisní řešení.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní schopnost empatie, nalezne kompromisní řešení v různých situacích. Předvede sebereflexi své práce.

Žák:
- rozliší a popíše rozdíly mezi přirozeným hereckým projevem a stylizací hereckého projevu,
- kultivovaně zformuluje své myšlenky a názory v logickém sledu,
- při reflexi či sebereflexi herecké práce prodiskutuje možná jiná řešení konkrétních prvků.
- vysvětlí rozdíl mezi činohrou, operou, baletem a loutkovým divadlem,
- předvede aktivní spolupráci při hledání námětu ke společné práci na dramatickém tvaru,
- dokáže naslouchat svým komunikačním partnerům, respektuje jejich podněty a hledá kompromisní řešení.

Postupová zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

6. ročník

V daném ročníku studia učitel své žáky nadále vede k vědomému uplatňování nabytých znalostí a dovedností. Žáci jsou sami schopni tvořit drobné dramatické útvary, o jejichž námětu vedou diskuzi. Při práci na vhodně zvolených úkolech a činnostech žáci umí vědomě vyjádřit své mravní a estetické postoje ke světu. Žáci chápou důležitost sebereflexe a snaží se využívat zpětné vazby od svého vyučujícího i spolužáků.

Vzdělávací cíl:

Žák zhodnotí svoji práci ve skupinové i individuální činnosti, přijme za výsledky své činnosti zodpovědnost a její případnou kritiku vhodně využije pro své další zdokonalování.

Žák:
- uplatní logické a přirozené jednání v konkrétní situaci, která je předem stanovená či improvizovaná,
- najde možnosti vstupu do role na úrovni charakterizace,
- vypointuje improvizovanou situaci,
- posoudí konkrétní umělecké dílo v kontextu své dosavadní znalosti a zkušenosti s jinými díly,
- prokáže orientaci v základních divadelních výrazových prostředcích a prvcích divadelního jazyka,
- odvodí si možnosti prostupnosti jednotlivých uměleckých oblastí,
- zhodnotí práci druhých,
- přijme kritiku druhých.

Postupová zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

7. ročník

V sedmém ročníku studia učitel literárně-dramatického oboru napomáhá svým žákům zvnitřňovat si kompletní základy dramaticko-výchovné práce. Žák postupně získává předpoklady k samostatným aktivitám v roli podílu na autorství i interpretaci. Na základě svých zkušeností a znalostí dokáže formulovat samostatné a srozumitelné kritické soudy o předkládaných uměleckých dílech. Podílí se na tvorbě uceleného dramatického tvaru (od výběru tématu/námětu/látky přes hledání výrazových prostředků, k výběru dramaticko-režijního klíče a realizaci uceleného tvaru). V tomto posledním ročníku studia I. stupně se žáci připravují na absolventské představení.

Vzdělávací cíl:
Žák předvede své dosavadní znalosti a zkušenosti získané studiem literárně-dramatického oboru, vhodně je prezentuje na veřejnosti.

Žák:
- v rámci improvizace zareaguje na partnerovy podněty, doplní partnerovy nápady a svými podněty vytvoří prostor druhým,
- vytvoří sám nebo ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické útvary,
- předvede základy techniky mluveného projevu, a to po stránce hlasotvorby, ortoepie i formulačních dovedností, vyjmenuje základy hlasové hygieny,
- sám vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text),
- vyjádří svůj názor na dramatické či literární dílo na základě získaných vědomostí, dovedností či vlastních zkušeností,
- předvede uvnitř předem dohodnuté komunikační situace vymezené nejčastěji rámcem jevištního tvaru komunikaci s diváky, posluchači atd.,
- při tvorbě a interpretaci dramatického tvaru uplatní práci s tempem, rytmem, dynamikou a pauzou a využije vhodných vyjadřovacích prostředků (slovo, gesto, pohyb, mimika aj.),
- prokáže orientaci ve vybraných literárních druzích a žánrech a ve slohových útvarech,
- zpracuje písemně drobný jevištní útvar, který individuálně či ve skupině realizuje,
- využije vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru,
- při improvizaci uplatní své zkušenosti se strukturováním dramatické situace,
- předvede komunikaci prostřednictvím dramatického jednání verbálního i neverbálního.

Závěrečná zkouška:
- aktivní účast při přípravě a realizaci absolventského veřejného vystoupení, během kterého žák prokáže a uplatní své zkušenosti a znalosti získané během studia v literárně-dramatickém oboru.

Přednes

5. ročník

V předmětu Přednes učitel svému žákovi pomáhá při výběru vhodných textů, které odpovídají jeho věkovým i odborným znalostem recitátora. Text by měl mimo jiné sloužit také jako prostředník pro poznávání okolního světa. Učitel žáka postupně seznamuje se základními strategiemi rozboru literárního textu zvoleného k interpretaci, společně na něj nahlíží především ve vztahu ke své osobě a ke své vlastní zkušenosti. Žák si uvědomuje, že existuje vždy více možností interpretace jednoho textu, hledá svůj přístup k interpretaci.

Vzdělávací cíl:

Žák využije základní výrazové prvky přednesu.

Žák:

- vystihne jednoduchými prostředky (např. živý obraz, malba, pohyb atp.) náladu předloženého literárního textu či mimoliterárního podnětu,
- popíše, co se mu na textu líbí, či nelíbí,
- vysvětlí téma textu i jeho jednotlivé motivy,
- předvede interpretaci textu s osobním zaujetím, s jasnou významovou představou,
- uplatní v přednesu přirozený projev včetně přirozené veršové či větné intonace,
- zařadí autora zkoumaného uměleckého díla do lit. období a pojmenuje druh uměleckého díla.

7. ročník

Během sedmého ročníku studia předmětu Přednes učitel vede své žáky k vědomému používání vhodně zvolených výrazových prvků uměleckého přednesu při interpretaci samostatně zvolených textů. Žáci si postupně vyzkouší také práci na dramatických výstupech, jako jsou například monolog či dialog. Žák formuluje na základě vlastních zájmů, znalostí či dosavadních zkušeností témata, jimž by se mohl v rámci přednesu věnovat, nachází texty, které se těchto témat dotýkají, a přemýšlí o jejich potenciálu.

Vzdělávací cíl:

Žák vysvětlí své důvody pro výběr textu a představí svou vlastní interpretaci.

Žák:

- si samostatně vybere vhodnou literární předlohu pro sólovou interpretaci i práci ve skupině,
- předvede práci na dramatickém výstupu (monologu, dialogu),
- pojmenuje stavební prvky výstavby zvolené předlohy, předvede její reflexi v kontextu uměleckých děl, s nimiž se doposud seznámil,
- srozumitelně a přesně vysvětlí významy, které v textu čte,
- vědomě použije získané odborné mluvní dovednosti,
- vyjádří svůj názor na literární dílo na základě získaných vědomostí, dovedností či vlastních zkušeností.

Přednes se zaměřením na multimédia

7. ročník

Vzdělávací cíl:

Žák vysvětlí své důvody pro výběr textu a představí svou vlastní interpretaci a naučí se využívat jednoduché multimediální prostředky k zaznamenání a reflexi svého výkonu.

Žák:

- si samostatně vybere vhodnou literární předlohu pro sólovou interpretaci i práci ve skupině,
- předvede práci na dramatickém výstupu (monologu, dialogu),
- pojmenuje stavební prvky výstavby zvolené předlohy, předvede její reflexi v kontextu uměleckých děl, s nimiž se doposud seznámil,
- předvede základní nastavení mikrofonu (umístění, citlivost, práce s dechem/nástrojem)
- multimediálně zdokumentuje svůj uměleckou tvorbu (fotografie, video, audio)
- zreflektuje svůj výkon na základě poslechu či záznamu.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

Druhý stupeň základního studia navazuje na dovednosti a znalosti získané v prvním stupni studia. Studiem nabyté schopnosti jsou nadále upevňovány, rozšiřovány, prohlubovány a vsazovány do širšího kulturněhistorického kontextu. Žáci jsou vedeni k samostatné práci a pokouší se hledat nejrůznější řešení úkolů a cvičení v rámci dramatických činností. Své poznatky a zkušenosti z těchto činností žáci postupně uplatňují ve svém životě. Druhý stupeň studia literárně-dramatického oboru umožňuje žákům prověřit si hloubku svého zájmu a získané znalosti v náročnější práci.

Divadelní projekt

1. ročník

V prvním ročníku studia si žák prostřednictvím komplexní práce na jevištním tvaru rozšiřuje a prohlubuje dovednosti a znalosti, které nabyl v průběhu základního studia I. stupně. V průběhu práce na divadelním projektu spolupracuje, naslouchá a respektuje ostatní. Vnímá recipienta jako nezbytnou složku umělecké komunikace a s tímto vědomím do komunikace vstupuje.

Vzdělávací cíl:

Žák uplatní při souborové práci své schopnosti a získané znalosti.

Žák:

- při dramatickém jednání využije reakce recipientů jako podnět k dalšímu vývoji jednání (např. v oblasti dynamiky, tempa, intenzity jednání apod.),
- při tvorbě divadelního projektu uplatní své individuální a specifické dovednosti (hudební, výtvarné, technické apod.),
- obohatí společnou práci předlohami či podněty z různých kontextů (literárního, kulturního, z vlastní životní zkušenosti atp.),
- prokáže znalost dílčích poznatků z kulturních dějin.

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

2. ročník

Druhý ročník studia Divadelního projektu je zaměřen na schopnost správného výběru vhodného tématu, které se stane stěžejním pro řadu tvůrčích aktivit, jejichž vyústěním se stává divadelní projekt. Žák tak pod vedením svého učitele postupně promýšlí jednotlivá východiska, klady, zápory a celkovou nosnost tématu. Téma společně uvádí do širších kulturně historických souvislostí.

Vzdělávací cíl:

Žák zhodnotí téma, případně samotné umělecké dílo z různých úhlů pohledů. Předvede diskusi nad vybranými tématy umělecké tvorby.

Žák:

- zdůvodní výběr předlohy, diskutuje o zvoleném inscenačním klíči, vysvětlí způsob dramatizace, případné úpravy předlohy,
- porovná a zhodnotí umělecké dílo v kontextu dalších uměleckých děl téhož druhu či téhož autora,
- porovná a zhodnotí umělecké dílo v kontextu dalších uměleckých děl jiného druhu či jiných autorů,
- na základě prostudování předlohy předvede diskusi o: jejím významu, dílčích významech, z nichž se žákův interpretační přístup skládá, kontextu předlohy (např. literárním, divadelním, kulturněhistorickém atd.),
- vědomě využije složky verbální i neverbální komunikace.

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

3. ročník

Ve třetím ročníku studia předmětu Divadelní projekt žák rozšiřuje a upevňuje svoje znalosti vybraných žánrů dramatického projevu. Žák postupně zkouší nejprve pod vedením učitele, ale později také samostatně pracovat na částech tvorby a realizaci drobných jevištních útvarů.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede samostatnou práci na jevištním tvaru.

Žák:

- předvede vědomou stylizaci v daném žánru,
- předvede základní dramaturgickou práci společně se svým učitelem a spolužáky,
- prokáže orientaci v základních typech a žánrech kolektivního dramatického projevu (pásmo, divadlo poezie, dramatizace, divadelní hra, hra se zpěvy apod.),
- písemně vypracuje drobný jevištní útvar.

Postupová zkouška:

- aktivní účast při přípravě realizaci veřejného vystoupení.

4. ročník

V závěrečném ročníku II. stupně studia žák postupně prokazuje své znalosti a schopnosti při přípravě jevištního útvaru. Jeho práce na dramatickém tvaru začíná již při výběru tématu a zhodnocení jeho přínosu. Pod vedením svého učitele se snaží naleznout vhodnou formu pro realizaci veřejného vystoupení. Žák postupně pracuje na všech složkách realizace tohoto představení (scénografie, dramaturgie, scénická hudba, režie), které je na konci roku veřejně prezentováno v rámci absolventské zkoušky.

Vzdělávací cíl:

Žák předvede realizaci jevištního tvaru ve všech jeho fázích.

Žák:

- uplatní jednotlivé zákonitosti a postupy při výstavbě dramatického tvaru,
- uchopí téma a objasní použité výrazové prostředky,
- zhodnotí dramatické dílo včetně způsobu jeho provedení,
- zhodnotí literární dílo včetně způsobu jeho provedení,
- kriticky zhodnotí práci svou i druhých, uplatní reflexi, přijme kritiku vlastní práce,
- vytvoří ve spolupráci s ostatními náročnější literární texty nebo dramatické útvary, se kterými dramaticky pracuje,
- předvede stylizaci v daném žánru,
- herecky ztvární charakter postavy, uplatní zkušenost s psychologickým herectvím,
- samostatně vybere pro svoji individuální tvorbu vhodnou předlohu, kterou s osobitým zaujetím realizuje
- vybrané dílo zhodnotí v sociokulturních souvislostech,
- předvede aktivní spolupráci při tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scénografie, dramaturgie, scénická hudba, režie).

Závěrečná zkouška:

- aktivní účast při přípravě a realizaci veřejného vystoupení.

Přednes

2. ročník

V druhém ročníku studia si žák prostřednictvím samostatného výběru textu, jeho rozboru a přípravě k přednesu rozšiřuje a prohlubuje dovednosti a znalosti, které nabyl v průběhu základního studia I. stupně.

Vzdělávací cíl:

Žák přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy.

Žák:

- zdůvodní výběr předlohy vhodné pro přednes, obhájí své interpretační pojetí, vysvětlí případné úpravy předlohy,
- předvede interpretaci zvolených textů s maximálním osobním zaujetím,
- nalezne a popíše vhodný klíč k interpretaci daného textu,
- uplatní základní dovednosti přednesu (oční kontakt s divákem, práce s temporytmem, přirozená intonace české věty/verše atp.).

4. ročník

Během čtvrtého ročníku žák prokazuje své studiem získané schopnosti při samostatné práci na výběru i realizaci vhodného textu na veřejnosti. Učitel se stává pro žáka spíše poradcem a prvním recipientem jeho samostatné práce. Učitel v žákovi podporuje jeho specifický a jedinečný přístup k tvůrčí práci při přednesu.

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně připraví k veřejnému přednesu vhodně zvolený text, který interpretuje s nasazením a osobitým vkladem.

Žák:

- samostatně vybere vhodný text k přednesu, svůj výběr zdůvodní,
- vědomě použije základní výrazové prostředky pro sdělování,

- zařadí vybrané dílo do sociokulturních souvislostí, vysvětlí téma, způsob jeho zpracování a použité prostředky,
- kriticky zhodnotí práci svou i druhých, uplatní reflexi, přijme kritiku vlastní práce,
- zhodnotí umělecké dílo z oblasti uměleckého přednesu kriticky, zformuluje jeho přednosti, nedostatky či zajímavé prvky.

Přednes se zaměřením na multimédia

2. ročník

Vzdělávací cíl:

Žák přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy. Prohloubí dovednosti a znalosti, které nabyl v průběhu základního studia I. stupně a aktivně využije multimédia k přípravě a prezentaci svého výkonu.

Žák:

- zdůvodní výběr předlohy vhodné pro přednes, obhájí své interpretační pojetí, vysvětlí případné úpravy předlohy,
- předvede interpretaci zvolených textů s maximálním osobním zaujetím,
- nalezne a popíše vhodný klíč k interpretaci daného textu,
- uplatní základní dovednosti přednesu (oční kontakt s divákem, práce s temporytmem, přirozená intonace české věty/verše atp.)
- využije nahrávací zařízení k zachycení zvuku a obrazu
- vytvoří základní mix a editaci nahrávky v jednoduchém softwaru
- propojí zvukový záznam s videem, nastaví mikrofony
- vystoupí před publikem i kamerou, předvede základní pravidla pohybu a prezentace na podiu.

4. ročník

Vzdělávací cíl:

Žák samostatně připraví k veřejnému přednesu vhodně zvolený text, který interpretuje s nasazením a osobitým vkladem. Rozvine tvůrčí přístup k interpretaci a dokáže plnohodnotně využívat multimediální prostředky pro prezentaci a dokumentaci své tvorby.

Žák:

- samostatně vybere vhodný text k přednesu, svůj výběr zdůvodní,
- vědomě použije základní výrazové prostředky pro sdělování,
- zařadí vybrané dílo do sociokulturních souvislostí, vysvětlí téma, způsob jeho zpracování a použité prostředky,
- kriticky zhodnotí práci svou i druhých, uplatní reflexi, přijme kritiku vlastní práce,
- zhodnotí umělecké dílo z oblasti uměleckého přednesu kriticky, zformuluje jeho přednosti, nedostatky či zajímavé prvky,
- na pokročilejší úrovni pořídí zvukový nebo audiovizuální záznam,
- předvede základní střih, mix a mastering,
- spolupracuje na multimediálních projektech (projekce, titulky, obrazový doprovod),
- respektuje zásady autorského práva při tvorbě a sdílení multimediálních projektů.

Vzdělávací obsah je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, očekávané výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

5.4.2 Vzdělávací oblast Recepce a reflexe dramatického umění

Nedílnou součástí výuky literárně-dramatického oboru, kterou zahrnuje vzdělávací oblast Recepce a reflexe, je individuální práce se zvoleným učivem (poezie, próza, dramatický text, monolog, dialog, téma, námět a další). Toto studium pak napomáhá v žákovi k prohlubování uměleckých kvalit, které se postupně učí rozeznávat a kriticky hodnotit.

Vzdělávací oblasti Recepce a reflexe dramatického umění prochází napříč všemi předměty vyučovanými v literárně-dramatickém oboru, proto není samostatně hodnocena.

6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu s § 16 zákona č. 561/2004 Sb. a dále s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, jsou do výuky na naší škole zařazováni také žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud prokáží potřebné schopnosti nutné k přijetí ke studiu některého z vyučovaných oborů. Pro zařazení těchto žáků do výuky dle kapitoly 6 RVP ZUV je podmínkou doporučení školského poradenského zařízení (např. PPP, SPC), které zajišťují posouzení speciálních vzdělávacích potřeb (podpůrná opatření 2. – 5. stupně), a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Tyto žáky vyučujeme speciálními pedagogickými postupy a alternativními metodami, současně zohledňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka. Umožňujeme využívat podpůrných opatření při vzdělávání těchto žáků a úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci žáka, s PPP a SPC. Uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky, důraz je kladen na přiměřený a rovnoměrný rozvoj klíčových kompetencí.

Žáci jsou vyučováni podle školního vzdělávacího programu a zpracovaného plánu pedagogické podpory nebo individuálního vzdělávacího plánu, který je v souladu se školním vzdělávacím programem. Učební osnovy jsou přizpůsobeny individuálním potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání.

Individuální vzdělávací plán (IVP) je vypracován na základě diagnostiky PPP popřípadě SPC a na základě žádosti zákonných zástupců žáka (nebo zletilého žáka). Žádost je předložena řediteli školy, který může povolit vzdělávání podle IVP a vydá (resp. nevydá) „Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka/žákyně podle individuálního vzdělávacího plánu". IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a závěrů školského poradenského zařízení, které diagnostikuje speciální vzdělávací potřeby žáka a navrhuje míru podpůrných opatření (2. – 5. stupeň). Při zpracování IVP spolupracují s učitelem příslušného studijního zaměření a ostatními vyučujícími zákonní zástupci žáka. Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy.

Vzdělávání na základě IVP se týká širokého spektra žáků, a proto je nezbytné respektovat při vzdělávání vždy individuální rozvoj osobnosti žáka a zohlednit jeho potřeby a možnosti.

7 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního uměleckého vzdělávání probíhá v souladu s § 17 zákona č. 561/2004 Sb. a dále s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Vzdělávací obsah pro výuku mimořádně nadaného žáka je možné individualizovat a navrhnout takové metody a formy práce, které v co nejvyšší míře podpoří rozvoj nadání a rozšíří základní učivo do hloubky v souladu se školním vzdělávacím programem. Podle potřeby může být na žádost zákonných zástupců žáka či zletilého žáka, podanou řediteli školy, a ve spolupráci se školským poradenským zařízením vypracován individuální vzdělávací plán (IVP). Za zpracování IVP odpovídá ředitel školy, který může povolit vzdělávání podle IVP a vydá (resp. nevydá) „Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka/žákyně podle individuálního vzdělávacího plánu".

Výuka těchto žáků vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Stěžejní pro práci s nadaným žákem je zkušenost a obeznámenost vyučujícího s mírou a typem nadání konkrétního žáka. Právě vyučující je zpravidla ten, který rozpozná a identifikuje mimořádné nadání.

V rámci vyučování projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť a svými schopnostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim v maximální míře pracovat individuálně ve výuce zvoleného oboru, posilujeme motivaci ke studiu, podporujeme jejich osobitý umělecký růst, zadáváme jim náročnější úkoly, kdy klademe důraz na samostatnost, práci s odbornou literaturou, nahrávkami a jinými záznamy uměleckých děl. Usměrňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

8 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

8.1.1 Zásady a kritéria hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání v platném znění. Žáci jsou hodnoceni systematicky, průběžně a v předem dohodnutých termínech. Hodnocení slouží k posouzení žákova individuálního vývoje a má charakter popisu úrovně žáka vzhledem ke stanoveným cílům a k žákovým individuálním schopnostem. Každému hodnocení žáka předchází jasné a srozumitelné seznámení žáka s požadavky a cíli hodnocení. Při hodnocení je vždy uplatňován pedagogický takt. Učitel hodnotí to, co žák zvládl. Hodnotí realisticky a vytváří atmosféru vzájemné důvěry a pochopení. Každý žák musí mít možnost zažít svůj osobní úspěch.

Zásady hodnocení žáků - podklady pro hodnocení a klasifikaci vzdělávacích výsledků získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavně sleduje výkon žáka a jeho připravenost na výuku,
- kontroluje, zda žák zvládá výstupy jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci svých individuálních možností,
- hodnotí, zda žák má schopnost vykonávat činnosti smysluplně a přistupuje k problémům tvůrčím a zodpovědným způsobem,
- hodnotí úroveň interpretace při vystoupeních či zkouškách,
- hodnotí úroveň veřejné prezentace žáka, zvláště u nehudebních oborů (výstavy, představení),
- o hodnocení žáka si vede pravidelně záznamy do třídní knihy,
- seznámí žáka neprodleně s hodnocením,
- rozhovorem se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Kritéria hodnocení žáků - žák je povinován:

- docházet pravidelně na výuku v ZUŠ,
- mít snahu kvalitně se připravovat na výuku,
- prezentovat své výsledky buď při výuce, nebo formou interního či veřejného vystoupení,
- aktivně se v hodině zapojovat do činností,
- mít snahu se v hodině sebezdokonalovat,
- dle svých uměleckých možností se účastnit koncertů, soutěží a přehlídek,
- aktivně se zapojovat do komorní či souborové hry, případně sborového zpěvu.

8.1.2 Způsob hodnocení žáků a kritéria pro klasifikaci

Způsob hodnocení žáků

- Důležitou funkcí hodnocení je „**zpětná vazba**“, která se uplatňuje jako hodnotící a slouží žákovi ke korekci další činnosti, ke srovnání a k dalšímu osobnímu sebehodnocení. Při podávání zpětné vazby klademe důraz na pozitivní formulaci, která žáka nesmí vést k pocitu bezmocnosti, ale má jej dále motivovat. V průběhu hodnocení či získávání informací ke zpětné vazbě učitel vytvoří odpovídající podmínky.
- **Sebehodnocení** je součástí procesu hodnocení žáka a směřuje k posílení žákovy osobnosti, ale i k vlastní korekci určitého výkonu.
- **Ústní hodnocení** je prováděno rovnoměrně v průběhu výuky.
- Při **práci s chybou** je uplatňováno vyhledávání chyb, určení typu chyby, vysvětlení chyby a jsou jasně formulovány možnosti nápravy. Chyba je chápána jako prostředek dosažení vyšší kvality výkonu.

Hodnocení žáka

Hodnocení žáka v hodinách i na vysvědčení může být vyjádřeno klasifikací, slovně nebo kombinací obou způsobů. Hodnocení na naší škole je zpravidla prováděno **klasifikací** (známkou), která je stanovena na základě kritérií hodnocení a respektuje individuální schopnosti žáka.

V průběhu školního roku je žák hodnocen známkou, kterou učitel zaznamená do třídní knihy, v hudebním oboru také do žákovské knížky:

- minimálně dvakrát za měsíc v individuální výuce,
- minimálně pětkrát za pololetí v kolektivní výuce.

V pololetí a na konci školního roku je žák hodnocen známkou na vysvědčení. Tu stanovuje učitel na základě:

- hodnocení a klasifikace v průběhu školního roku,
- hodnocení práce žáka na veřejnosti (vystoupení, výstavy apod.),
- výsledku postupové/závěrečné zkoušky na konci školního roku.

Postup žáka do vyššího ročníku a ukončení základního studia I. a II. stupně se řídí vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, v platném znění.

V jednotlivých předmětech je žák hodnocen těmito stupni prospěchu:

- výborný (1)
- chvalitebný (2),
- uspokojivý (3),
- neuspokojivý (4).

Na konci prvního a druhého pololetí je žák celkově hodnocen na vysvědčení těmito stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a).

Slovní hodnocení je konkrétním slovním vyjádřením dosažené vzdělávací úrovně žáka ve vztahu k zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku, k vlastním možnostem, přístupu žáka ke vzdělávání a jeho věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího vývoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Kritéria pro klasifikaci:

- **výborný,**
- zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
- pohotové vykonávání požadovaných intelektuálních i motorických činností,
- výsledky činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky,
- kreativní přístup ke studiu,
- vlastní invence, originalita, samostatnost, soustředěnost a pečlivost,
- **chvalitebný,**
- zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
- ve výsledcích činnosti se objevují nedostatky,
- malá soustředěnost a ledabylý přístup,
- **uspokojivý,**
- nedostatečné zvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
- nedostatky při vykonávání činností, chybování,
- nesoustředěnost při práci, nesplnění úkolu,
- **neuspokojivý,**

- nezvládnutí očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu v daném ročníku,
- neochota ke spolupráci, nesamostatnost, časté nesplnění úkolů,
- úroveň dovedností není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Cíle a hodnoty, které si škola klade před sebe, vytvářejí obraz ovlivňující pověst školy na veřejnosti a prezentují její kvalitu. Hlavním úkolem vlastního hodnocení školy je zhodnocení stavu – informace o tom, jak je podporována práce učitelů, jaké je prostředí, klima, v němž je realizována výuka, atd. Účelem je zjistit aktuální informace, které budou využity jako zpětná vazba, jejímž prostřednictvím je zefektivňován proces výuky a dosažení klíčových kompetencí žáků. Výsledky mohou být také podkladem pro aktualizaci školního vzdělávacího programu.

Vlastní hodnocení školy probíhá průběžně. Výsledky a podklady jsou vyhodnocovány na jednání umělecké rady školy. Tento poradní orgán spolu s vedením školy přijímá opatření k zlepšení stavu. S výsledky a závěry hodnocení je potom seznámena pedagogická rada školy.

Oblasti vlastního hodnocení školy

1. Podmínky ke vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání).
2. Průběh vzdělávání.
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání).
4. Výsledky vzdělávání žáků.
5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
6. Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům, soulad ŠVP s rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání.

Nástroje hodnocení

1. rozbor pedagogické dokumentace,
2. ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče,
3. rozhovory s učiteli, rodiči,
4. výsledky soutěží a přehlídek,
5. hospitace,
6. analýza SWOT.